

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
“ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ”**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΣΥ-Π.
ΣΤΑ ΕΣΠΕΡΙΝΑ ΕΠΑ.Λ.:
ΤΟ ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΕΠΑ.Λ. ΧΙΟΥ**

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ-ΒΙΚΤΩΡ ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΗΣ
ΑΜ: 76634**

**ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΟΓΡΙΔΗ**

**ΠΑΤΡΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ, 2022**

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του φοιτητή («Κωνσταντίνου-Βίκτωρα Χατζησταμάτη») που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης ο συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Ο συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

**Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΣΥ-Π.
ΣΤΑ ΕΣΠΕΡΙΝΑ ΕΠΑ.Λ.:
ΤΟ ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΕΠΑ.Λ. ΧΙΟΥ**
Κωνσταντίνος-Βίκτωρ Χατζησταμάτης

Διμελής Επιτροπή Εξέτασης:

Σοφία Καλογρίδη (Α΄ επιβλέπουσα)

Γενοβέφα Παπαδήμα (Β΄ επιβλέπουσα)

Αφιερώνεται
στους αείμνηστους γονείς μου,
στη λατρευτή σύζυγο, τον μονάκριβο αδελφό μου,
καθώς και στους καλούς μου φίλους και δασκάλους.

Περίληψη

Η παρούσα εργασία επικεντρώνεται στο θέμα της αναγκαιότητας του θεσμού της Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού (ΣΥ-Π) στα Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) μετά από σχετική έρευνα που διενεργείται στο Εσπερινό Επαγγελματικό Λύκειο της Χίου.

Στόχος της παρούσης διπλωματικής εργασίας είναι η διερεύνηση των απόψεων των ενήλικων εκπαιδευόμενων του Εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου Χίου για την αναγκαιότητα ύπαρξης του θεσμού και των υπηρεσιών της Συμβουλευτικής Προσανατολισμού (ΣΥ-Π) μέσα από λειτουργίες του θεσμού.

Βιβλιογραφικά διαπιστώθηκε ότι έχει καταγραφεί ικανοποιητικός αριθμός ερευνών, που αναφέρονται στον θεσμό ΣΥ-Π, λιγοστές έρευνες για τα κίνητρα και εμπόδια εκπαιδευόμενων σε Εσπερινά ΕΠΑ.Λ., αλλά και σε σχέση με τις εκπαιδευτικές επιλογές τους υπό την οπτική του φύλου. Σε ό,τι αφορά, όμως, τον συνδυασμό ελέγχου λειτουργιών του θεσμού ΣΥ-Π σε σχέση με τα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ., που οδηγεί στην αναγκαιότητα ύπαρξης του θεσμού ΣΥ-Π στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. δεν προέκυψε κάποια σχετική έρευνα. Το γεγονός αυτό προσδίδει ιδιαίτερη αξία στην πρωτοτυπία της παρούσης διπλωματικής εργασίας, καλύπτοντας πιθανόν παράλληλα ερευνητικά κενά άλλων ερευνητικών προσπαθειών ενώ, κυρίως, συνδέει τον θεσμό ΣΥ-Π με την εσπερινή επαγγελματική εκπαίδευση.

Βασική μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα ερευνητική εργασία ήταν της ανασκόπησης της βιβλιογραφίας με ποσοτική μέθοδο και με ερευνητικό εργαλείο το ερωτηματολόγιο. Στην έρευνα συμμετείχαν 107 κατά πλειοψηφία άνδρες και ενήλικοι/ες εκπαιδευόμενοι/ες που φοιτούσαν στο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. της Χίου. Στο μεγαλύτερο ποσοστό τους οι συμμετέχοντες ήταν από 26-45 ετών, έγγαμοι, εργαζόμενοι που καλύπτουν ίσα-ίσα τις οικονομικές τους υποχρεώσεις και σε ότι αφορά το επίπεδο εκπαίδευσής τους είναι έως Ανώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Λύκειο), ενώ των γονιών τους έως της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (Γυμνάσιο).

Τα κύρια ευρήματα της εργασίας απαρτίζονται αρχικά από τη διαπίστωση ότι από τα 77 χαρακτηριζόμενα ως δημόσια Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων υφίστανται μόλις 9 με πραγματικό εσπερινό ωράριο. Σε ό,τι αφορά τον θεσμό ΣΥ-Π, τα βασικά κίνητρα φοίτησης είναι ότι τα άτομα θέλουν να αποκτήσουν νέες γνώσεις και δεξιότητες, να αυξήσουν τα τυπικά τους προσόντα, να

ασχοληθούν με μια ειδικότητα που τους αρέσει και τους ταιριάζει, ενώ βασικά εμπόδια είναι η έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων, λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας και άλλων ασχολιών. Σε ότι αφορά τον θεσμό ΣΥ-Π σε σχέση με την πληροφόρηση για συνέχιση των σπουδών είναι οι φίλοι ή τυχαία, ενώ σε σχέση με την επιλογή τομέα ή επαγγέλματος ανάλογα με το φύλο παρότι κατά πλειοψηφία δηλώνεται ότι δεν επηρεάζονται οι συμμετέχοντες εντούτοις υπάρχει έμφυλη διάκριση στα τεχνικά προς τους άνδρες και τα υπηρεσιών και υγείας προς τις γυναίκες.

Συμπερασματικά αποδεικνύεται μέσα από τις προαναφερόμενες και εξετασθείσες λειτουργίες του θεσμού ΣΥΠ η αναγκαιότητα ύπαρξης του θεσμού ΣΥ-Π στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ.

Σε ό,τι αφορά την προσφορά και τις προεκτάσεις της παρούσης εργασίας αρκεί να αναφερθεί πως η συγκεκριμένη μαθητοεικόνα μπορεί να γίνει αφόρμηση διαλόγου των θεσμικών παραγόντων της εκπαίδευσης με την εκπαιδευτική κοινότητα, ώστε να προκύψουν νέες στάσεις και δράσεις σε ότι αφορά τον θεσμό ΣΥ-Π και τους ενήλικους εκπαιδευόμενους. Παράλληλα μπορεί να καταστεί η αφορμή για νέες, διευρυμένες και πιο ολοκληρωμένες ερευνητικές προσπάθειες.

Τέλος, η μορφή με την οποία θα εισαχθεί ο θεσμός ΣΥ-Π στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. αλλά και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση γενικότερα μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μιας επόμενης ερευνητικής εργασίας.

Λέξεις κλειδιά

Συμβουλευτική Προσανατολισμός (ΣΥ-Π.), Εσπερινό ΕΠΑ.Λ., Εκπαίδευση Ενηλίκων, Επαγγελματική Εκπαίδευση, Στερεότυπα Φύλου, Επαγγελματικές Επιλογές, Κίνητρα και Εμπόδια στην Εκπαίδευση

Abstract

The present project centers on the issue of Counseling and Vocational Guidance (CVG) being necessary for Evening Vocational Upper Secondary Schools (E-EPAL), after relevant research was conducted at the Evening Vocational Upper Secondary School (E-EPAL) in Chios.

The target of the present dissertation is to research into the views of the adult trainees of the Evening Vocational Upper Secondary School (E-EPAL) in Chios and the necessity for the existence of the institution and services of Counseling and Vocational Guidance (CVG).

Through bibliography it was deduced that a satisfying number of researches have been recorded mentioning the Counseling and Vocational Guidance (CVG) institution, but just a few researches about the motives of the trainees and the obstacles they encounter as well as in relation to their educational choices concerning the issue of gender.

Especially on checking the services of Counseling and Vocational Guidance (CVG) in relation to the Evening Vocational Upper Secondary Schools (E-EPAL) that leads to the necessity of the institution of Counseling and Vocational Guidance (CVG) at the Evening Vocational Upper Secondary Schools (E-EPAL), no relevant research has ever been conducted.

This fact attaches special value on the originality of the present dissertation covering a possible gap in research on this issue, whereas it mostly connects the institution of Counseling and Vocational Guidance (CVG) with the Evening Vocational Upper Secondary Schools (E-EPAL).

The basic method used in this dissertation was the review of bibliography with the quantitative method and the questionnaire as a research tool.

In the research 107 mostly male adult trainees of the Evening Vocational Upper Secondary School (E-EPAL) in Chios, participated. These in majority were between 26 - 45 years old, married, employees covering their basic economic needs and in relation to their educational level having graduated from upper secondary education, whereas their parents' level being up to lower secondary education.

A main finding of the dissertation was that from the 77 characterized as Public Evening Vocational Upper Secondary Schools (E-EPAL), just 9 only exist with a real evening shift. In relation to the institution of Counseling and Vocational Guidance

(CVG) the basic motives of attendance are that the persons want to increase their standard qualifications, engage with a specialization they like, whereas key obstacles are the lack of time due to work duties, family care and other obligations.

Concerning the institution of Counseling and Vocational Guidance (CVG) in relation to their informing about continuation of studies, main source are their friends, or accidental information. In relation to their choice of field or profession, concerning gender, although in majority it is declared that the participants are not affected, in reality there are gender stereotypes, men tending to choose technical fields and women health and services sectors.

In the end, concerning the offering and the extension of the present dissertation, it is mentioned that the particular research can be the start for a conversation between the institutional factors of education with the educational community, so that new attitudes and actions arise concerning the institution of Counseling and Vocational Guidance (CVG) and the adult trainees. At the same time it can be the motive for new, expanded and more complete research efforts.

Finally, the format with which the institution of Counseling and Vocational Guidance (CVG) will be introduced to Evening Vocational Upper Secondary Schools (E-EPAL), as well as in Secondary Education in general, can become the subject of a next research project.

Keywords

Counseling and Vocational Guidance (C-VG), Evening Vocational Upper Secondary School (E-EPAL), Adult Education, Vocational Education and Training, Gendered Stereotypes, Career Choices, Motives & Obstacles in Education

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περύληψη.....	5
Abstract.....	7
Πίνακας Περιεχομένων.....	9
Ευρετήριο Σχημάτων.....	11
Ευρετήριο Πινάκων.	13
Συντομογραφίες – Ακρωνύμια.....	16
Πρόλογος.....	18
Εισαγωγή.....	19
Μέρος Α΄: Θεωρητικό πλαίσιο	
Κεφάλαιο 1^ο. Συμβουλευτική – Προσανατολισμός (ΣΥ-Π).....	23
1.1 Η έννοια & η φύση του θεσμού «Συμβουλευτική – Προσανατολισμός».....	23
1.2 Η εξελικτική πορεία του θεσμού στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.....	30
1.3 Εκπαιδευτική επιλογή και επιλογή επαγγέλματος.....	43
1.4 Στερεότυπα – προκαταλήψεις – στάσεις – αξίες	50
Κεφάλαιο 2^ο. Εκπαίδευση Ενηλίκων –Κίνητρα και εμπόδια.....	54
2.1 Οριοθέτηση της εκπαίδευσης ενηλίκων.....	54
2.2 Ενήλικος και η ενηλικιότητα των εκπαιδευομένων.....	55
2.3 Χαρακτηριστικά ενηλίκων εκπαιδευόμενων.....	56
2.4 Κίνητρα και εμπόδια ενηλίκων εκπαιδευόμενων.....	58
2.4.1 Κίνητρα ενηλίκων εκπαιδευόμενων.....	58
2.4.2 Εμπόδια ενηλίκων εκπαιδευόμενων.....	61
Κεφάλαιο 3^ο. Επαγγελματικά Λύκεια-Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. και ο θεσμός ΣΥ-Π....	66
3.1 Η Επαγγελματική Εκπαίδευση ως μέρος της Δια Βίου Μάθησης.....	66
3.2 Σκιαγράφηση των ΕΠΑΛ στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα.....	68
3.3 Θεσμικό πλαίσιο των Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. και ο θεσμός ΣΥ-Π.....	73
3.4 Ανασκόπηση ερευνών.....	75
Μέρος Β΄: Εμπειρική έρευνα	
Κεφάλαιο 4^ο. Μεθοδολογία της έρευνας.....	82
4.1 Αφόρμηση και απαντήσεις σε βασικά ζητούμενα της έρευνας.....	82
4.2 Στόχος και ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας.....	86
4.3 Μεθοδολογία, διαδικασία & εργαλείο συλλογής των δεδομένων της έρευνας.....	86
4.4 Αξιοπιστία και εγκυρότητα της έρευνας.....	94

4.5 Ανάλυση δεδομένων.....	94
Κεφάλαιο 5^ο. Αποτελέσματα της έρευνας.....	96
5.1 Περιγραφή του δείγματος της έρευνας.....	96
5.2 Παρουσίαση στοιχείων για τα κίνητρα φοίτησης που αφορούν τον θεσμό ΣΥ-Π.....	105
5.3 Παρουσίαση στοιχείων για τα εμπόδια φοίτησης που αφορούν τον θεσμό ΣΥ-Π.....	120
5.4 Παρουσίαση στοιχείων για τον τρόπο επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών.....	135
5.5 Παρουσίαση στοιχείων για την επιλογή σε σχέση με το φύλο που αφορά το θεσμό ΣΥ-Π.....	141
5.6 Επαγωγικά αποτελέσματα.....	159
Κεφάλαιο 6^ο. Συμπεράσματα-Περιορισμοί-Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα...	168
6.1 Συμπεράσματα της έρευνας.....	168
6.2 Περιορισμοί της έρευνας.....	178
6.3 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.....	181
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	182
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α Συνοδευτική Επιστολή & Ερωτηματολόγιο.....	188
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β Πίνακες - Σχήματα στατιστικής ανάλυσης.....	199

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1.1 Οι βασικές λειτουργίες Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού.....	29
Σχήμα 1.2 Συνολική Θεώρηση της Εφαρμογής του Προσανατολισμού & της Συμβουλευτικής στη χώρα μας.....	34
Σχήμα 1.3 Διοικητική και οργανωτική δομή του Σ.Ε.Π.....	38
Σχήμα 1.4 Κατηγορίες & Ομάδες Παραγόντων που επηρεάζουν την Επαγγελματική Ανάπτυξη του Ατόμου.....	48
Σχήμα 1.5 Επίδραση του Οικογενειακού Περιβάλλοντος στη Διαμόρφωση της Αυτοαντίληψης	49
Σχήμα 3.1 Το Δημόσιο Εκπαιδευτικό Σύστημα μετά το Γυμνάσιο.....	70
Σχήμα 5.1 Κατανομή δείγματος με βάση το φύλο.....	96
Σχήμα 5.2 Κατανομή δείγματος με βάση την ηλικία.....	98
Σχήμα 5.3 Κατανομή δείγματος με βάση την οικογενειακή κατάσταση.....	99
Σχήμα 5.4 Κατανομή δείγματος με βάση το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου.....	100
Σχήμα 5.5 Κατανομή δείγματος με βάση το επίπεδο εκπαίδευσης του πατέρα.....	101
Σχήμα 5.6 Κατανομή δείγματος με βάση το επίπεδο εκπαίδευσης της μητέρας.....	102
Σχήμα 5.7 Κατανομή δείγματος με βάση την επαγγελματική δραστηριότητα.....	104
Σχήμα 5.8 Κατανομή δείγματος με βάση το οικονομικό εισόδημα.....	105
Σχήμα 5.9 Κατανομή δείγματος για τον χαρακτηρισμό του τομέα Διοίκησης & Οικονομίας.....	142
Σχήμα 5.10 Κατανομή δείγματος για τον χαρακτηρισμό του τομέα Ηλεκτρολογίας Ηλεκτρονικής & Αυτοματισμού.....	143
Σχήμα 5.11 Κατανομή δείγματος για τον χαρακτηρισμό του τομέα Μηχανολογίας.....	144
Σχήμα 5.12 Κατανομή δείγματος για τον χαρακτηρισμό του τομέα Ναυτιλιακών Επαγγελμάτων.....	145
Σχήμα 5.13 Κατανομή δείγματος για τον χαρακτηρισμό του τομέα Πληροφορικής.....	146
Σχήμα 5.14 Κατανομή δείγματος για τον χαρακτηρισμό του τομέα Υγείας Πρόνοιας & Ευεξίας.....	147
Σχήμα 5.15 Κατανομή δείγματος επηρεασμού του φύλου στην επιλογή ειδικότητας.....	148
Σχήμα 5.16 Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος “Γραμματέας”.....	149

Σχήμα 5.17 Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος "Εκπαιδευτικός".....	150
Σχήμα 5.18 Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος "Αισθητικός".....	151
Σχήμα 5.19 Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος "Ψυκτικός".....	152
Σχήμα 5.20 Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος "Πωλητής/τρια".....	153
Σχήμα 5.21 Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος "Ηλεκτρολόγος".....	154
Σχήμα 5.22 Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος "Καπετάνιος/νισσα".....	155
Σχήμα 5.23 Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος "Ηλεκτρονικός".....	156
Σχήμα 5.24 Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος "Προγραμματιστής/τρια".....	157
Σχήμα 5.25 Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος "Μηχανικός Μηχανών".....	158

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 4.1 Προσεγγίσεις/Είδη έρευνας.....	87
Πίνακας 5.1 Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων για τις ερωτήσεις που αφορούν τα κίνητρα φοίτησης.....	119
Πίνακας 5.2 Μέσες τιμές και τυπικές αποκλίσεις των ερωτήσεων που αφορούν τα κίνητρα φοίτησης.....	120
Πίνακας 5.3 Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων για τις ερωτήσεις που αφορούν τα εμπόδια φοίτησης.....	133
Πίνακας 5.4 Μέσες τιμές και τυπικές αποκλίσεις των ερωτήσεων που αφορούν τα εμπόδια φοίτησης.....	134
Πίνακας 5.5 Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων για τις ερωτήσεις που αφορούν τον τρόπο επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών.....	140
Πίνακας 5.6 Μέσες τιμές και τυπικές αποκλίσεις των ερωτήσεων που αφορούν τον τρόπο επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών.....	141
Πίνακας 5.7 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και του φύλου.....	202
Πίνακας 5.8 Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και του φύλου.....	206
Πίνακας 5.9 Έλεγχος υποθέσεων Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και του φύλου σε 95% διάστημα εμπιστοσύνης.....	211
Πίνακας 5.10 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της ηλικίας.....	219
Πίνακας 5.11 Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της ηλικίας.....	222
Πίνακας 5.12 Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της ηλικίας.....	227
Πίνακας 5.13 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της επαγγελματικής δραστηριότητας.....	236
Πίνακας 5.14 Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της επαγγελματικής δραστηριότητας.....	239

Πίνακας 5.15 Έλεγχος υποθέσεων Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και την επαγγελματική δραστηριότητα σε 95% διάστημα εμπιστοσύνης.....	244
Πίνακας 5.16 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της εκπαίδευσης μου...255	255
Πίνακας 5.17 Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της εκπαίδευσης μου.....	258
Πίνακας 5.18 Έλεγχος υποθέσεων Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της εκπαίδευσης μου σε 95% διάστημα εμπιστοσύνης.....	263
Πίνακας 5.19 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της οικογενειακής κατάστασης.....	269
Πίνακας 5.20 Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της οικογενειακής κατάστασης.....	273
Πίνακας 5.21 Έλεγχος υποθέσεων Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της οικογενειακής κατάστασης σε 95% διάστημα εμπιστοσύνης..	278
Πίνακας 5.22 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και του οικονομικού εισοδήματος.....	290
Πίνακας 5.23 Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και του οικονομικού εισοδήματος.....	293
Πίνακας 5.24 Έλεγχος υποθέσεων Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και του οικονομικού εισοδήματος σε 95% διάστημα εμπιστοσύνης....	298
Πίνακας 5.25 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ του Πόσο θα σε επηρεάσει το φύλο στην επιλογή της ειδικότητά σου και του οικονομικού εισοδήματος.....	299
Πίνακας 5.26 Αποτελέσματα συσχέτισης με τον συντελεστή Spearman μεταξύ του Πόσο θα σε επηρεάσει το φύλο στην επιλογή της ειδικότητά σου και του οικονομικού εισοδήματος.....	299
Πίνακας 5.27 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ του «Ηθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα σε σχέση με «Ηθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει», «Ηθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει» και «Ηθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια».....	300

Πίνακας 5.28 Αποτελέσματα συσχέτισης με τον συντελεστή Spearman μεταξύ του «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα σε σχέση» με «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει», «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει» και «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια».....301

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ & ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

ΣΥ-Π Συμβουλευτική - Προσανατολισμός

Ε.Α.Π. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

ΓΕ.Λ. Γενικά Λύκεια

ΕΠΑ.Λ. Επαγγελματικά Λύκεια

ΚΕ.ΣΥ.Π. Κέντρα Συμβουλευτικής Προσανατολισμού

Σ.Ε.Π. Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός

Κ.Ε.Μ.Ε. Κέντρο Εκπαιδευτικών Μελετών & Επιμόρφωσης

Ε.Π.Λ. Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο

ΥΠ.Ε.Π.Θ. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων

Π.Ι. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

ΕΛ.Ε.ΣΥ.Π. Ελληνική Εταιρεία Συμβουλευτικής & Προσανατολισμού

Ε.Κ.Ε.Π. Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού

Ο.Α.Ε.Λ. Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού

ΓΡΑ.Σ.Ε.Π. Γραφεία Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού

Τ.Ε.Ε. Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια

ΕΠΑ.Σ. Επαγγελματικές Σχολές

Ε.Π.Σ.Α. Επαγγελματικού Προσανατολισμού & Σύνδεσης Αγοράς (Γραφείο)

Τ.Ε.Ε. Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση

Γρα.ΣΥ. Γραφεία Σύνδεσης

Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης & Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης

Κ.Π.Σ. Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης

Σ.Ε.Π.Ε.Λ. Συμβουλευτικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού & Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων (Διεύθυνση)

Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης

ΕΟ.Π.Π. Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων

Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων & Επαγγελματικού Προσανατολισμού

Κ.Ε.Σ.Υ. Κέντρα Εκπαιδευτικής Συμβουλευτικής Υποστήριξης

Ι.Ε.Π. Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΓΡΑ.ΣΥ.Π. Γραφεία Συμβουλευτικής Προσανατολισμού

Μ.Μ.Ε. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

U.N.E.S.C.O. Εκπαιδευτικός Επιστημονικός & Πολιτιστικός Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

Ο.Ο.Σ.Α. Οικονομικός Οργανισμός Συνεργασίας & Ανάπτυξης

Σ.Δ.Ε. Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας

CEDEFOP Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης
(European Centre for the Development of Vocational Training)

Ε.Σ.Κ. Επαγγελματική Σχολή Κατάρτισης

Ι.Ε.Κ. Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης

Α.Ε.Ι. Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής & Τεχνολογικής Εκπαίδευσης

Ζ.Δ.Δ. Ζώνη Δημιουργικών Δραστηριοτήτων

Η/Υ Ηλεκτρονικών Υπολογιστών

ΕΛ.ΣΤΑΤ. Ελληνική Στατιστική Αρχή

Τ.Ε.Σ. Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία διερευνά την αναγκαιότητα του θεσμού της Συμβουλευτικής-Προσανατολισμού (ΣΥ-Π) στα Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) και συγκεκριμένα στο Εσπερινό ΕΠΑΛ της Χίου μέσα από λειτουργίες του θεσμού. Η συγκεκριμένη εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών σπουδών μου στις "Επιστήμες της Αγωγής (ΕΚΠ)" στη ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ).

Νοιώθω την ανάγκη να ευχαριστήσω:

- ☺ την επιβλέπουσα της παρούσης διπλωματικής εργασίας καθηγήτρια κα Καλογρίδη Σοφία για την καθοδήγηση, τις εύστοχες παρατηρήσεις και την πολύτιμη βοήθειά της,
- ☺ την συνεπιβλέπουσα καθηγήτρια κα Παπαδήμα Γενοβέφα, για τον επιτυχημένο σχολιασμό της,
- ☺ τους καθηγητές Συμβούλους των θεματικών ενοτήτων για τη γνωστική και τη συμβουλευτική τους υποστήριξη καθόλη την διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών μου,
- ☺ τον Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χίου, τη Διεύθυνση και τον Σύλλογο Καθηγητών του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Χίου για την άδεια και την συμπαράσταση καθώς και τους συμμετέχοντες για την συμβολή τους στην διεξαγωγή της παρούσας έρευνας,
- ☺ την σύζυγό μου για την ψυχική υποστήριξη, την υπομονή της και την προτροπή της:

Πάντα ψηλότερα να ανεβαίνεις, πάντα μακρύτερα να κοιτάζεις

Γκαίτε

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σήμερα παρότι διάγουμε την 4^η Βιομηχανική Επανάσταση στις δυτικές κυρίως κοινωνίες ο ατομικισμός εμφανίζεται κυρίαρχος και πολυεπιστημονικά τίθεται η "κρίση αξιών". Οξύνονται τα φαινόμενα κοινωνικής βίας και καταστροφής του περιβάλλοντος. Αυξάνεται το χάσμα πλουσίων και φτωχών, πολλαπλασιάζονται τα μεταναστευτικά ρεύματα, τα κρούσματα παιδικής δουλείας και ο καταναλωτισμός. Σήμερα που αλλοιώνεται καθημερινά όλο και περισσότερο η παραδοσιακή μορφή της οικογένειας ενώ αυξάνονται τα κρούσματα ενδοοικογενειακής βίας. Η ανεργία πλήττει όλο και περισσότερο ιδιαίτερα τους νέους και τις γυναίκες. Ο ηλεκτρονικός γνωστικός καταιγισμός πληροφοριών καθίσταται χρονικά απειλητικός και αποτελεί επιτακτική ανάγκη πλέον η αξιολόγηση της πληροφορίας. Παράλληλα το διαδίκτυο όλο και περισσότερο υποκαθιστά τις σχέσεις των νέων. Σήμερα που η Κατάρτιση και η Δια Βίου μάθηση επιβάλλονται από την Αγορά Εργασίας που μεταλλάσσεται συνεχώς και ανεξέλεγκτα, ενώ η οικονομία πρώτη και καλύτερη παγκοσμιοποιείται, που η επιχειρηματικότητα, η απασχολησιμότητα και η αλλαγή επαγγέλματος καθίστανται κυρίαρχες, όπως αναφέρουν και οι (Καλούρη-Αντωνοπούλου & Σιγάλα, 2006· Καλαβά-Μυλωνά, 2006), τίθεται το ερώτημα:

Υπάρχει ανάγκη Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού στα Σχολεία της χώρας μας;

Σήμερα στο Πολυπολιτισμικό σχολείο που δείχνει να διογκώνεται ως κύτταρο ενός κοινωνικού οργανισμού και απαιτείται η εφαρμογή διαπολιτισμικής αγωγής, όπου τα θέματα σεξισμού (ισότητας αγοριών-κοριτσιών) βρίσκονται στην πρώτη γραμμή, και πρέπει να επιλυθούν, ενώ ο ρατσισμός λόγω πολυπολιτισμικότητας διογκώνεται καθημερινά. Σήμερα που στο σχολείο τα φαινόμενα αντιμετώπισης της βίαιης συμπεριφοράς πολλαπλασιάζονται και όλο και περισσότερο ανιχνεύονται περιπτώσεις μαθητών/τριων με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, ενώ οι εκπαιδευτικές επιλογές συμπαρασύρονται και αναπροσαρμόζονται στην μεταβαλλόμενη Αγορά Εργασίας και η σύζευξη Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Αγοράς Εργασίας θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την ύπαρξή της. Σήμερα που στο σχολείο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και ειδικά στο Εσπερινό εξακολουθούν να υφίστανται λόγω κοινωνικών ανισοτήτων οι εκπαιδευτικές ανισότητες ενώ αποτελεί ζητούμενο

η ισότητα ευκαιριών πρόσβασης στην εκπαίδευση. Σήμερα που στο σχολείο η σχεσιοδυναμική των προσώπων που το απαρτίζουν πρέπει να διακατέχεται από τις Ροτζεριανές αρχές όπως αναφέρει και ο Δημητρόπουλος (1998α), του σεβασμού του ατόμου, της άνευ όρων αποδοχής και της ενσυναίσθησης «...(empathy)» (σ.63), τίθεται το ερώτημα:

Υπάρχει ανάγκη Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού (ΣΥ-Π) στα Σχολεία της χώρας μας και ειδικά στα Σχολεία της Εσπερινής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης;

Ως εκ των παραπάνω αναφερθέντων ο στόχος της παρούσης διπλωματικής εργασίας είναι η διερεύνηση των απόψεων των ενήλικων εκπαιδευόμενων του εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου Χίου για την αναγκαιότητα ύπαρξης του θεσμού και των υπηρεσιών της συμβουλευτικής σταδιοδρομίας (ΣΥ-Π) μέσα από λειτουργίες του θεσμού που θα εξετασθούν μέσα από τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα:

- Ⓢ Ποια είναι τα κίνητρα εγγραφής των ενήλικων εκπαιδευόμενων ώστε να αποφασίσουν την φοίτησή τους στο Εσπερινό ΕΠΑΛ της Χίου;
- Ⓢ Ποια είναι τα εμπόδια που δυσκολεύουν τη φοίτηση και τον προσανατολισμό επαγγέλματος των ενήλικων εκπαιδευομένων του Εσπερινού ΕΠΑΛ της Χίου;
- Ⓢ Πώς και από πού πήραν πληροφόρηση οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι του Εσπερινού ΕΠΑΛ Χίου προκειμένου να το επιλέξουν ως σχολείο φοίτησης;
- Ⓢ Ποια η άποψη των ενήλικων εκπαιδευομένων του Εσπερινού ΕΠΑΛ Χίου για εκπαιδευτικές αλλά και μελλοντικές επαγγελματικές επιλογές τους σε σχέση με το φύλο;

Η παρούσα ερευνητική εργασία θα υλοποιηθεί μέσα από τη βασική μέθοδο της ανασκόπησης της βιβλιογραφίας με ποσοτική μέθοδο και με ερευνητικό εργαλείο το ερωτηματολόγιο.

Σε σχέση με τη βιβλιογραφική ανασκόπηση διαπιστώθηκε ότι έχει καταγραφεί ένας ικανοποιητικός αριθμός ερευνών, που αφορούν τον θεσμό ΣΥ-Π, λιγοστές έρευνες έχουν πραγματοποιηθεί αναφορικά με τα κίνητρα και εμπόδια εκπαιδευόμενων σε Εσπερινά ΕΠΑ.Λ., αλλά και σε σχέση με τις εκπαιδευτικές επιλογές τους υπό την οπτική του φύλου. Σε ό,τι αφορά όμως, τον συνδυασμό ελέγχου λειτουργιών του θεσμού ΣΥ-Π σε σχέση με τα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ., που οδηγεί στην αναγκαιότητα ύπαρξης του θεσμού ΣΥ-Π σε αυτά, δεν προέκυψε κάποια σχετική έρευνα. Το

γεγονός αυτό προσδίδει ιδιαίτερη αξία στην πρωτοτυπία της παρούσης διπλωματικής εργασίας, καλύπτει πιθανόν παράλληλα ερευνητικά κενά άλλων ερευνητικών προσπαθειών ενώ κυρίως, συνδέει τον θεσμό ΣΥ-Π με την εσπερινή επαγγελματική εκπαίδευση που φοιτούν στην πλειοψηφία ενήλικοι/ες εκπαιδευόμενοι/ες.

Το γνωστικό αποτέλεσμα από την παρούσα ερευνητική προσπάθεια θεωρείται ιδιαίτερος σημαντικό για τη σχολική κοινότητα του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. της Χίου, αλλά και για τον εκπονούντα την παρούσα εργασία διότι τυχαίνει να είναι και ο ίδιος εκπαιδευτικός του συγκεκριμένου σχολείου και μάλιστα όχι μόνον από τα ιδρυτικά μέλη του Συλλόγου Καθηγητών, αλλά και από τους πρωτεργάτες ίδρυσης του σχολείου στη Χίο. Ιδιαίτερα πολύτιμη για όλη την εκπαιδευτική κοινότητα θα είναι αφενός η γνώση των κινήτρων εγγραφής και αφετέρου των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι ενήλικοι/ες εκπαιδευόμενοι/ες. Επιπλέον πώς αλλά και από πού αντλούν πληροφόρηση για την επιλογή σχολείου αλλά και αν θα επέλεγαν τομέα ή επάγγελμα με την οπτική του φύλου. Με την διάχυση των αποτελεσμάτων στην εκπαιδευτική κοινότητα και μετά από αναστοχασμό αναμένεται να προκύψουν στοιχεία αναθεωρητικά ή ενισχυτικά συμπεριφορών επαναστόχευση και ανάλογες σχολικές δράσεις, ενώ θα διαφανεί αν απαιτείται και η ανάγκη ύπαρξης του θεσμού ΣΥ-Π στο συγκεκριμένο σχολείο.

Σε ότι αφορά τη δομή της διπλωματικής εργασίας αποτελείται από το Α' μέρος που είναι το θεωρητικό καλύπτοντας τρία κεφάλαια (1-3) και το Β' μέρος που είναι της Εμπειρικής έρευνας και καλύπτει άλλα τρία κεφάλαια (4-6) και περιλαμβάνει και τα συμπεράσματα.

Σε ότι αφορά το Α' μέρος θεωρητικό:

Το 1^ο κεφάλαιο αφορά το θεσμό ΣΥ-Π και αναφέρεται στην έννοια και φύση του θεσμού, περιληπτικά στην εξελικτική πορεία του θεσμού στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην εκπαιδευτική επιλογή και επιλογή επαγγέλματος και στα Στερεότυπα – προκαταλήψεις – στάσεις – αξίες.

Το 2^ο κεφάλαιο αναφέρεται στην εκπαίδευση ενηλίκων, στα κίνητρα και στα εμπόδια που αντιμετωπίζουν. Αρχικά πραγματοποιείται η οριοθέτηση της εκπαίδευσης ενηλίκων, ο ενήλικος και η ενηλικιότητα, τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων και τέλος αναφέρονται τα κίνητρα και τα εμπόδια των εκπαιδευομένων.

Το 3^ο κεφάλαιο επικεντρώνεται στα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.), στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. και τον θεσμό ΣΥ-Π. Γίνεται αναφορά στην Επαγγελματική Εκπαίδευση ως μέρος της Δια Βίου Μάθησης, στην σκιαγράφηση των ΕΠΑ.Λ στο Ελληνικό

Εκπαιδευτικό Σύστημα, το θεσμικό πλαίσιο των Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. και ο θεσμός ΣΥ-Π ενώ ακολουθεί περιληπτική ανασκόπηση ερευνών.

Σε ότι αφορά το Β' μέρος της Εμπειρικής έρευνας:

Το 4^ο κεφάλαιο αφορά στη μεθοδολογία της έρευνας. Αρχικά παρουσιάζεται η αφόρμηση και απαντήσεις σε βασικά ζητούμενα της έρευνας ακολουθεί η παράθεση του στόχου και των ερευνητικών ερωτημάτων της έρευνας, η περιγραφή της μεθοδολογίας, της διαδικασίας & του εργαλείου συλλογής των δεδομένων της έρευνας, η περιγραφή του δείγματος, η αξιοπιστία και εγκυρότητα της έρευνας και η ανάλυση δεδομένων.

Το 5^ο κεφάλαιο αναφέρεται στα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζοντας αρχικά τα στοιχεία για τα κίνητρα φοίτησης που αφορούν τον θεσμό ΣΥ-Π, στη συνέχεια τα στοιχεία για τα εμπόδια φοίτησης που αφορούν τον θεσμό ΣΥ-Π, κατόπιν τα στοιχεία του τρόπου επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών και τέλος τα στοιχεία για την επιλογή σε σχέση με το φύλο που αφορά το θεσμό ΣΥ-Π.

Το 6^ο κεφάλαιο επικεντρώνεται στα συμπεράσματα, στους περιορισμούς της έρευνας αλλά και στις προτάσεις για περαιτέρω έρευνα. Αρχικά παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της έρευνας. Ακολουθούν οι περιορισμοί της έρευνας, οι προτάσεις για περαιτέρω έρευνα και τέλος οι βιβλιογραφικές αναφορές.

Στο τέλος της παρούσης διπλωματικής εργασίας παρατίθενται δυο παραρτήματα. Το πρώτο αναφέρεται στη συνοδευτική επιστολή και το γραπτό ερωτηματολόγιο, όπως δόθηκαν στους εκπαιδευόμενους στο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ της Χίου και το δεύτερο περιλαμβάνει Πίνακες και σχήματα στατιστικής ανάλυσης.

ΜΕΡΟΣ Α΄. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Κεφάλαιο 1^ο. Συμβουλευτική Προσανατολισμός (ΣΥ-Π)

Το συγκεκριμένο κεφαλαίο πραγματεύεται αρχικά την έννοια και τη φύση του θεσμού ΣΥ-Π ο οποίος στην παρούσα διπλωματική εργασία ερευνάται αν είναι αναγκαίος να εισαχθεί στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. Στη συνέχεια αναφέρεται περιληπτικά στην εξελικτική πορεία του θεσμού στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ώστε να υπάρχει η διαχρονική ολοκληρωμένη εικόνα του θεσμού και να αποδειχθεί η ισχύς σημερινή ύπαρξή του, όχι μόνον στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ., αλλά και σε όλη την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Αναφέρεται επίσης στην εκπαιδευτική επιλογή και την επιλογή επαγγέλματος η οποία απασχολεί τους ενήλικες εκπαιδευόμενους των Εσπερινών ΕΠΑ.Λ., αφού έχουν να αντιμετωπίσουν μια μετάβαση ερχόμενοι να εγγραφούν και δυο εκπαιδευτικές επιλογές (τομέα & ειδικότητας) ενώ φοιτούν. Τέλος ξεκαθαρίζει και τις έννοιες Στερεότυπα – προκαταλήψεις – στάσεις – αξίες αφού ερευνάται αν οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι των Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. εμφορούνται από έμφυλες τάσεις, όταν επιλέγουν τομέα και επάγγελμα.

1.1 Η έννοια & η φύση του θεσμού «Συμβουλευτική-Προσανατολισμός»

Ερμηνευτικά η λέξη **Συμβουλή** όπως αναφέρει ο Μπαμπινιώτης (2011), είναι συνώνυμη της λέξης «παραίνεση, νουθεσία, υπόδειξη, καθοδήγηση, ορμήνεια (λαϊκ.) δασκάλωμα (λαϊκ.), σύσταση, διδασκαλία (β) (ειδικότ.) προτροπή, παρακίνηση, υποκίνηση, παρότρυνση»(σ.1034). Ο ανάλογος Αγγλικός όρος **Counsel** ερμηνεύεται κατά τους (Δημητρόπουλο, Βρετάκου & Ράπτη, 1998) ως «συμβουλευόμαι» (σ.126). Η αρχική λέξη που χρησιμοποιήθηκε αντί της σημερινής Συμβουλευτικής ήταν Οδηγητική. Αν όμως ερευνήσει κανείς της αντίστοιχη λέξη **Οδηγητής** όπως αναφέρει ο Μπαμπινιώτης (2011) ερμηνεύεται ως «καθοδηγητής, ινστρούχτορας (πολιτ.), οδηγός» (σ.785). Αν στη συνέχεια ανατρέξει ο ερευνητής στη λέξη **Καθοδηγώ** όπως αναφέρει το ίδιο λεξικό σημαίνει οδηγώ «δείχνω το δρόμο, προσανατολίζω» (σ.530) ενώ αν ανατρέξει στη λέξη **Καθοδήγηση** κατά το ίδιο λεξικό σημαίνει «νουθέτηση, χειραγώγηση, ποδηγέτηση, δασκάλωμα (λαϊκ.) ορμήνεια (λαϊκ.), διδασκαλία» (σ.530). Επίσης, για την λέξη **Προσανατολισμός** κατά τον Μπαμπινιώτη (2011) σημαίνει κατευθύνω, στρέφω, μετακινώ, κατατοπίζω,

ενημερώνω, διδάσκω, καθοδηγώ, νουθετώ, συμβουλευώ. Ο αντίστοιχος δε, Αγγλικός όρος **guidance** ερμηνεύεται κατά τους Δημητρόπουλο, Βρετάκου & Ράπτη (1998) ως «καθοδήγηση» (σ.145) και «προσανατολισμός» (σ.85). Από την σύγκριση των ερμηνειών της λέξης συμβουλή – καθοδήγηση και Προσανατολισμός – καθοδηγώ, διαπιστώνεται η ταύτιση των όρων που τελικά μπορεί να νομιμοποιήσει τον ισχυρισμό για πλεονασμό του όρου **“Συμβουλευτική Προσανατολισμός”** (ΣΥ-Π) ως ενότητα και να δικαιολογήσει παράλληλα το ξάφνιασμα ή την απορία του ατόμου που προσέρχεται στο σύμβουλο με το αίτημα της υπόδειξης του τι πρέπει να κάνει προκειμένου να λύσει κάποιο συγκεκριμένο του πρόβλημα ενώ ο σύμβουλος δεν του υποδεικνύει την λύση δηλ. δεν τον καθοδηγεί. Όπως αναφέρει και ο Κασσωτάκης (2002), ο όρος Συμβουλευτική και Οδηγητική χρησιμοποιείται σε μερικές περιπτώσεις και σε Παιδαγωγικά κυρίως πλαίσια με παραπλήσια σημασία. Όπως αναφέρει η Κοσμίδου – Hardy (2008), «Ο όρος Συμβουλευτική υπονοεί ότι κάποιος δίνει ή δέχεται συμβουλή, πράγμα που δείχνει ποια ήταν η αρχική λειτουργία της Συμβουλευτικής» (σ.27). Για τη συγκεκριμένη ερευνήτρια ο σημερινός όρος “συμβουλευτική” δεν έχει την ίδια σημασία ενώ «μερικοί χρησιμοποιούν τον όρο “Οδηγητική”, που όμως και αυτός υπονοεί ότι ένα άτομο “οδηγεί” ένα άλλο, άποψη που έρχεται σε αντίθεση με το σύγχρονο ιδεώδες της αυτονομίας και του αυτοελέγχου του ατόμου» (σ.27). Ο Κασσωτάκης (2002) θα αναφέρει επίσης πως σε παλαιότερες εργασίες συχνότατα γινόταν χρήση και του όρου Καθοδήγηση παρόμοια εννοιολογικά με την Οδηγητική ενώ ο όρος Καθοδήγηση σύμφωνα με τον Hughes (1971, όπ. αναφ. στο Κασσωτάκης, 2002), συναντάται ως μέθοδος παροχής βοήθειας «...στον τομέα της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής...» (σ.48).

Προς διευκρίνιση λοιπόν του όρου **“Συμβουλευτική”** παρατίθενται ακόμη τα ακόλουθα:

Όλοι οι ερευνητές εντοπίζουν κενό στο θέμα του ενός ορισμού και συμφωνούν πως δεν υπάρχει ένας ορισμός για την Συμβουλευτική. Καταγράφονται αρκετοί ανάλογα με τον ερευνητή που έχει εκφράσει τον συγκεκριμένο ορισμό. Ακολουθεί η παράθεση μερικών από τις απόψεις των Ελλήνων ερευνητών για την έννοια του θεσμού:

Κατά τον Κασσωτάκη (2002), η Συμβουλευτική έχει πολλαπλές σημασίες στην ευρεία της έννοια και αναφέρει την άποψη του R. Nelson-Jones όπου η Συμβουλευτική υποδηλώνει κυρίως τρία πράγματα: α. «Την υποστηρικτική σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στο Σύμβουλο και το άτομο που ζητά τη βοήθειά του» (σ.46). Η σχέση αυτή δημιουργείται σε ειδικό πλαίσιο συνθηκών όπου ο Σύμβουλος

διαθέτει συγκεκριμένες δεξιότητες όπως για παράδειγμα των Ροτζεριανών βασικών θέσεων και άλλων παρόμοιων. β. δραστηριότητες, μεθόδους και τεχνικές ψυχολογικών θεωριών για ανάλογη υποστήριξη σε άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα ή δυσκολίες στην ζωή καθημερινά. γ. ειδικό πεδίο εφαρμογής μεθόδων ψυχολογικών για την υποστήριξη ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες ή προβλήματα ζωής αλλά δεν πάσχουν από σοβαρές διαταραχές.

Κατά τον McLeod (2003) «Η συμβουλευτική είναι μια μορφή παροχής βοήθειας που εστιάζεται στις ανάγκες και τους στόχους του ατόμου» (σ.42).

Κατά τον Δημητρόπουλο (1998α) η Συμβουλευτική ορίζεται σε τρεις άξονες αναφοράς που έχουν σχέση με:

- Ⓢ τη λειτουργία της και τη μορφή της ως μια διαδικασία ατομική ή ομαδική όπου ο ειδικός – Σύμβουλος συνεξετάζει με ένα ή κάποια άτομα-Συμβουλευόμενοι θέματα ή προβλήματα διευκολύνοντας τη λύση τους,
- Ⓢ τον επιστημονικό της χαρακτήρα ως ξέχωρο γνωστικό αντικείμενο που ασκείται από ειδικούς, που έχουν ειδικευτεί, ως επάγγελμα,
- Ⓢ τον σκοπό της ως μιας ακόμη μεθόδου προσέγγισης και βοήθειας σε ένα άτομο που θέλει να προλάβει ή αντιμετωπίζει ένα συγκεκριμένο πρόβλημα.

Θεωρεί δε ο ίδιος ερευνητής πως επειδή οι ορισμοί είναι ομοειδείς είναι χρησιμότερο να αναζητηθεί η έννοια της Συμβουλευτικής μέσα από το περιεχόμενο της "Συμβουλευτικής Παρέμβασης" όπου εξετάζεται το περιεχόμενο της έννοιας της Συμβουλευτικής αφού αλληλοπροσδιορίζονται έννοια και περιεχόμενο. Τα συστατικά στοιχεία της συμβουλευτικής παρέμβασης είναι: ο συμβουλευόμενος, ο σύμβουλος, το πρόβλημα-θέμα, η συμβουλευτική σχέση, το πλαίσιο, η επιστημονική μεθοδολογία, η θεωρία της συμβουλευτικής, η αξιολόγηση και οι βασικές αρχές του κώδικα δεοντολογίας.

Κάνοντας μια κριτική προσέγγιση στους προαναφερόμενους εννοιολογικούς προσδιορισμούς της Συμβουλευτικής διαπιστώνεται ότι:

- Ⓢ υπάρχει πλουραλισμός απόψεων που οφείλεται στην οπτική του ερευνητή,
- Ⓢ υπάρχουν κοινές αλλά και διαφορετικές εννοιολογικές προσεγγίσεις που φτάνουν στα όρια της αντιφατικότητας κατά τον McLeod (2003), που αναφέρονται στον ορισμό και της ερμηνείας της Συμβουλευτικής και εξηγούνται από το ιστορικοπολιτιστικό πλαίσιο και τις διαδικασίες δημιουργίας της στην σύγχρονη κοινωνία, από την μεγάλη ταχύτητα εξέλιξής της, από την μεγάλη διαφορετικότητα της θεματολογίας της, τον συνδυασμό των πολλών μεθόδων και σχολών και από την οπτική γωνιά έκφρασης του ορισμού της, που μπορεί να είναι του συμβούλου ή του συμβουλευόμενου.

© Το ότι οι ορισμοί είναι επηρεασμένοι από τη θεωρητική σχολή, που εντάσσεται ο εκφραστής του εκάστοτε ορισμού παρατηρεί και η Κοσμίδου – Hardy (2008), που αναφέρει συγκεκριμένα ότι: «προσωποκεντρικοί ορισμοί δίνουν έμφαση στα πρόσωπα ως προς την ποιότητα της επικοινωνίας και της εκούσιας ανάληψης ευθυνών, ενώ συμπεριφοριστικές προσεγγίσεις επικεντρώνονται στην καθοδήγηση από τον σύμβουλο ώστε ο συμβουλευόμενος να μάθει τρόπους «νέους τρόπους επιτυχημένης συμπεριφοράς και επίλυσης ψυχολογικών προβλημάτων» (σ.28).

Στην πράξη παρά τις θεωρητικές τοποθετήσεις που προηγήθηκαν μέσα από την Συμβουλευτική σχέση κατά την διάρκεια της Συμβουλευτικής παρέμβασης ασυνείδητα τις περισσότερες φορές ο Σύμβουλος γίνεται καθοδηγητικός ή κατευθυντικός ενώ υπάρχουν και οι εξαιρέσεις του κανόνα, προκειμένου να τον επιβεβαιώνουν, όπου έχουν καταγραφεί περιπτώσεις που ο Σύμβουλος γίνεται ενσυνείδητα κατευθυντικός, αρχικά υποδεικνύοντας επιλογές προς διερεύνηση και εν συνεχεία, σε περιπτώσεις αδυναμίας εξεύρεσης από πλευράς του συμβουλευόμενου λύσης, προτροπή του συμβουλευόμενου προς υποδεικνυόμενες λύσεις ή λύση του προβλήματός του. Το θέμα της διάστασης θεωρίας και πράξης στη Συμβουλευτική ένεκα του γεγονότος πως και ειδικοί ακόμη δεν έχουν κατανοήσει τον όρο Συμβουλευτική εντοπίζει και ο Δημητρόπουλος (1998α), όταν αναφέρει ότι στη χώρα μας «μπορεί να υπάρχει σημαντική διάσταση μεταξύ αντίληψης της έννοιας και του περιεχομένου της Συμβουλευτικής, από τη μια μεριά, και αυτών που εμφανίζονται να γίνονται πράξη Συμβουλευτικής από την άλλη» (σ.20).

Προς διευκρίνιση του όρου **“Προσανατολισμός”** θα πρέπει να αναφερθεί εκτός των άλλων ότι κατά τον Δημητρόπουλο (1998β) ο Προσανατολισμός δεν είναι αυτοδύναμη επιστήμη, γι’ αυτό και έχουν προταθεί, όπως και στη Συμβουλευτική, πλήθος από ορισμοί και σκοποί. Ο όρος δε **“Προσανατολισμός”** αναφέρεται και «στην υπηρεσία που είναι επιφορτισμένη με την ευθύνη της καθοδήγησης των ατόμων» (σ.25).

Κατά τον Δημητρόπουλο (1998β) ο όρος **“Συμβουλευτική – Προσανατολισμός” (ΣΥ-Π.)** χρησιμοποιείται ως ολότητα προκειμένου να καλύπτει όλες τις διαστάσεις και λειτουργίες τόσο της Συμβουλευτικής όσο και του Προσανατολισμού. Αποτελεί επίσης ενιαίο θεσμό που με διαδικασίες και μέτρα επικουρεί το άτομο στην εαυτογνωσία του και στην γνωριμία του ατόμου με το περιβάλλον του, ώστε να επιλέγει λύσεις που θα «...εξασφαλίσουν την καλύτερη δυνατή εξέλιξη και αξιοποίηση του εαυτού του για το δικό του αλλά και το γενικότερο όφελος» (σ.25).

Επισημαίνεται ιδιαίτερα η εννοιοθέτηση "θεσμός" που αιτιολογείται από την Καλούρη-Αντωνοπούλου (1993) αφενός διότι υφίσταται ισόποση σχέση Συμβουλευτικής Προσανατολισμού στον όρο "**Συμβουλευτική – Προσανατολισμός**" και διερωτάται μάλιστα αν ο Προσανατολισμός στο θέμα της επιλογής είναι «συνώνυμο του συμβιβάζομαι» (σ.48) και αφετέρου διότι η Συμβουλευτική, όπως υπονοεί εύστοχα, κάνει την "ποιοτική διαφορά" στο θέμα. Ο λόγος είναι, όπως εξηγεί, πως στη μορφή του "**Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού**" ο θεσμός προσπαθεί στα πλαίσια του κάθε μαθήματος ή δραστηριότητας στο σχολείο και συμμετέχει ο μαθητής να γνωρίσει τον εαυτό του «να συνειδητοποιήσει την εικόνα του, να μπορέσει να ονειρευτεί σαν τον J.Giraudaux, αλλά και να χαράξει σε ρεαλιστικές βάσεις τον άξονα της ζωής του» (σ.48).

Επειδή διάγουμε την εποχή της **Δια Βίου μάθησης** όπου εναλλάσσονται πιθανόν για μεγάλο αριθμό ανθρώπων με μεγάλη συχνότητα οι εκπαιδευτικές με τις επαγγελματικές αποφάσεις και ανάστροφα εισάγεται από τον Δημητρόπουλο (1998β) και ο όρος "**Σταδιοδρομία**" που ορίζεται ως η εξελικτική πορεία του συνόλου των ενασχολήσεων ενός ατόμου αμειβόμενων ή μη αμειβόμενων σε όλη την επαγγελματική ή επιστημονική του ζωή. Εξ αυτού δημιουργείται η ανάγκη επεξήγησης του όρου "**Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας**" (Career Counselling) σημαίνει για τον ίδιο ερευνητή «σύνθεση κλάδων της Συμβουλευτικής, μεταξύ των οποίων και της Εκπαιδευτικής και Επαγγελματικής Συμβουλευτικής, που στοχεύει στην επικούρηση του ατόμου να σχεδιάσει και να προγραμματίσει την επαγγελματική του ανάπτυξη και εξέλιξη γενικότερα στη ζωή» (σ.27). Να τονισθεί επίσης πως ο Αγγλικός όρος Career που υπονοεί κυρίως την επαγγελματική σταδιοδρομία στην Ελληνική γλώσσα αποδιδόμενο ως "**Καριέρα**" ενέχει και την εκπαιδευτική συνιστώσα της σταδιοδρομίας. Ο Δημητρόπουλος (1998β) επεξηγώντας τον όρο "**Εκπαιδευτική Συμβουλευτική**" αναφέρει πως αποτελεί κλάδο της Συμβουλευτικής «που ασχολείται με την επικούρηση σε θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Περιέχει και τον εκπαιδευτικό προσανατολισμό» (σ.26), ενώ για τον όρο "**Επαγγελματική Συμβουλευτική**" αναφέρει πως αποτελεί και αυτός κλάδος της Συμβουλευτικής «που ασχολείται με την επικούρηση σε θέματα επαγγέλματος, απασχόλησης κτλ. Περιέχει τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό» (σ.26). Ο ίδιος ερευνητής αναφέρει ότι ο "**Επαγγελματικός Προσανατολισμός**" ορίζεται ως ο «Προσανατολισμός πάνω σε επαγγελματικά θέματα» (σ.27)

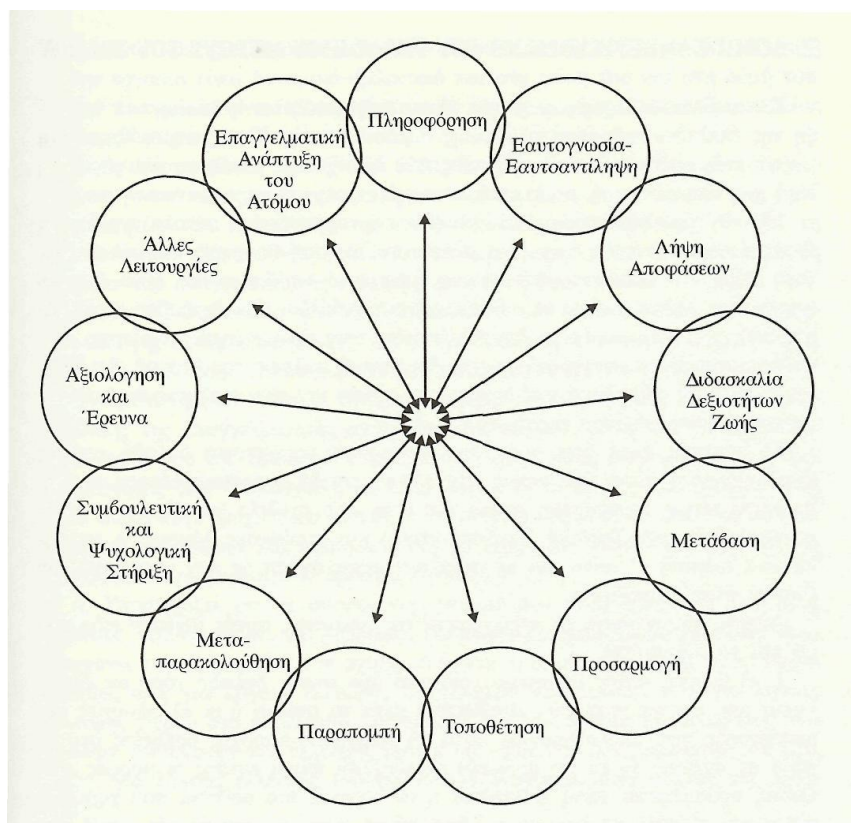
Ενδιαφέρουσες απόψεις καταθέτει και ο Κατσανέβας (2002), αναφέροντας ότι ο **“Επαγγελματικός Προσανατολισμός”** ορίζεται ως «το σύνολο των διαδικασιών και ενεργειών που προσανατολίζουν ένα άτομο σε ορισμένα επαγγέλματα και το προετοιμάζουν για τη μελλοντική επαγγελματική του σταδιοδρομία.» (σ.22). Ορίζει την **“Επαγγελματική Σταδιοδρομία”** ως «το σύνολο της επαγγελματικής και εργασιακής διαδρομής και της ιεραρχικής ανέλιξης ενός ατόμου» (σ.22). Θεωρεί ότι η **“Επαγγελματική Σταδιοδρομία”** είναι ταυτόσημη έννοια με την **“Καριέρα”**. Αναφέρει ότι στην διεθνή πραγματικότητα υφίστανται οι όροι:

Ⓢ **“Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας”** ή **“Συμβουλευτική Καριέρας”** (career counseling) που δίνει «έμφαση στη διαδικασία με την οποία ένα νεαρό άτομο αποκτά αυτογνωσία και επιλέγει το επάγγελμα ή τα επαγγέλματα που θα ασκήσει, μέσα από συζήτηση και «συμβουλευτική» ανταλλαγή σκέψεων και απόψεων με το σύμβουλο καριέρας» (σ.22).

Ⓢ **“Καθοδήγηση Σταδιοδρομίας”** ή **“Καθοδήγηση Καριέρας”** (career guidance) που «προσδιορίζεται περισσότερο ως η διαδικασία παροχή συμβουλών για τον προσανατολισμό καριέρας ενός ατόμου» (σ.22) και «γενικότερα, μπορεί, να περιλαμβάνει πολύπλευρες δράσεις, όπως πληροφόρηση, παροχή συμβουλών και συστάσεων, διδασκαλία, ανατροφοδότηση και συμβουλευτική» (σ.23).

Σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο του θεσμού σύμφωνα με τον Δημητρόπουλο (1998β) υπάρχουν τρία επίπεδα: των διαστάσεων, των λειτουργιών και των δραστηριοτήτων του θεσμού. Το πρώτο επίπεδο διαστάσεων του θεσμού περιλαμβάνει τον Εκπαιδευτικό Προσανατολισμό, τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό, τον Κοινωνικό Προσανατολισμό, την Ψυχολογική Συμβουλευτική, κλπ. Το δεύτερο επίπεδο λειτουργιών είναι αυτό που ένα πλήθος του πλαισιώνει κάθε διάσταση του θεσμού. Το τρίτο επίπεδο είναι αυτό που ένα πλήθος δραστηριοτήτων πλαισιώνει κάθε λειτουργία του θεσμού.

Οι βασικές λειτουργίες του θεσμού παριστάνονται όπως έχουν οριοθετηθεί από το Δημητρόπουλο (1998β), στο επόμενο σχήμα 1.1:

ΠΗΓΗ: ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (1998β) σ.53. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3

Σχήμα 1.1

Οι βασικές λειτουργίες Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού

Σε ότι αφορά την εφαρμογή του θεσμού ΣΥ-Π στα σχολεία από το 1999, που άρχισαν να λειτουργούν τα 70 Κέντρα Συμβουλευτικής Προσανατολισμού (ΚΕ.ΣΥ.Π.) σε όλη την Ελλάδα ως σήμερα στη νέα μορφή τους προσφέρονται οι βασικές λειτουργίες του θεσμού. Μεθοδολογικά χρησιμοποιείται το μοντέλο του Δημητρόπουλου (1998α) δηλαδή της χρησιμοποίησις των θεωριών ΣΥ.Π. που οδηγεί ιεραρχικά στις προσεγγίσεις, στις μεθόδους, στις τεχνικές, στα υλικά – μέσα – όργανα με σκοπό την παρέμβαση στους αποδέκτες των παρεμβάσεων που μπορεί να είναι όπως αναφέρει ο Κασσωτάκης (2002) μαθητές, γονείς, καθηγητές, νέοι «έως 25 ετών» (σ.92). Στην πράξη βέβαια δεν αποκλείονται και άλλες ομάδες όπως αυτές που αναφέρει ο Δημητρόπουλος (1998β) «ειδικών πληθυσμών» (σ.34), σε άτομα με δυσκολίες «ένταξης ή επανένταξης», που βρίσκονται ή απειλούνται με «κοινωνικό (εκπαιδευτικό, επαγγελματικό κτλ) αποκλεισμό» (σ.35) σε βραχυχρόνια ή μακροχρόνια άνεργους, ακόμη και ηλικιωμένους, αρκεί να έχουν σχέση με το σχολείο.

1.2 Η εξελικτική πορεία του θεσμού στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Μια από της διαστάσεις-εκφάνσεις του θεσμού **“Συμβουλευτική – Προσανατολισμός”** είναι ο **“Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός”** που αποτελεί την εφαρμογή του θεσμού στα Ελληνικά σχολεία που προσδιορίζεται μέχρι στιγμής στο επίπεδο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Θα επιχειρηθεί στη συνέχεια μέσω των σημαντικότερων ιστορικών σταθμών της διαχρονικής πορείας του θεσμού να παρουσιασθεί συνοπτικά η κριτική εφαρμογή του στην Ελληνική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η παράθεση επιλέχθηκε να πραγματοποιηθεί σε τέσσερις περιόδους. Η πρώτη είναι μέχρι τον Σεπτέμβρη του 1985. Η δεύτερη από τον Οκτώβρη του 1985 μέχρι τον Σεπτέμβρη του 1997. Η τρίτη από τον Οκτώβρη του 1997 μέχρι τον Ιούλιο του 2010. Η τέταρτη από τον Αύγουστο του 2010 έως τις μέρες μας.

Πρώτη Περίοδος μέχρι τον Σεπτέμβρη του 1985.

Όπως αναφέρει ο Κασσωτάκης (2002), το μάθημα **«Επαγγελματική εξερεύνησις και Επαγγελματικός Προσανατολισμός»** εισάγεται για πρώτη φορά στα σχολικά προγράμματα της Β΄ και Γ΄ Γυμνασίου με το Α.Ν. 129/1967 (Φ.Ε.Κ. 163/25-8-67). Σκοπός του μαθήματος ήταν «η ενημέρωση των μαθητών για τις οικονομικές και πλουτοπαραγωγικές δυνατότητες της χώρας με βάση την επαγγελματική εξερεύνηση» (σ.77). Διδάσκεται δε για μια σχολική χρονιά διότι με το Β.Δ. 723/69 (Φ.Ε.Κ. 225/10-11-69) αποφασίσθηκε να διδάσκεται μόνο στο Β΄ τετράμηνο της Γ΄ τάξης του εξατάξιου Γυμνασίου.

Δυο χρόνια αργότερα, κατά τον προαναφερόμενο ερευνητή και συγκεκριμένα «το 1976 θεσπίζεται με το άρθρο 28 του Ν.309/76 η διδασκαλία του **Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Σ.Ε.Π.)** στα σχολεία.» (σ.78), ενώ τη σχολική χρονιά 1977-78 υλοποιούνται οι διατάξεις του νόμου για τον Σ.Ε.Π. το τελευταίο τρίμηνο σε 20 Γυμνάσια Αθήνας και Πειραιά και σε 11 Γυμνάσια της Θεσσαλονίκης. Παρεμπίπτοντος ο νόμος αποτέλεσε τον προάγγελο του Ν.576/77 που αναφέρονταν στην οργάνωση και διοίκηση της Μέσης και Ανώτερης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Την ίδια χρονική περίοδο, κατά τον ίδιο ερευνητή, συντάσσονται από το Κ.Ε.Μ.Ε. και τα πρώτα Αναλυτικά Προγράμματα για το Σ.Ε.Π.

Τα σχολικά έτη 1978-79 & 1979-80, κατά τον ίδιο ερευνητή, εφαρμόζεται ο Σ.Ε.Π. στο Β΄ τετράμηνο της Γ΄ Γυμνασίου σε όλη την Αθήνα, τον Πειραιά, την Θεσσαλονίκη, τον Βόλο, τα Ιωάννινα και την Πάτρα, ενώ το 1980 η εφαρμογή του

Σ.Ε.Π. «κάλυπτε το 50% των μαθητών της Γ΄ τάξης των εξατάξιων Γυμνασίων όλης της χώρας» (σ.80).

Το σχολικό έτος 1981-82 κατά τον ίδιο ερευνητή εφαρμόζεται ο Σ.Ε.Π. σε όλη την Ελλάδα στην Γ΄ Γυμνασίου, το σχολικό έτος 1982-83 εισάγεται ο Σ.Ε.Π. στην Α΄ τάξη του Τεχνικού Επαγγελματικού Λυκείου και στη Β΄ τάξη του Γενικού Λυκείου ενώ το σχολικό έτος 1983-84 εφαρμόστηκε ο Σ.Ε.Π. στην Α΄ και Β΄ τάξη Γυμνασίου και στην Α΄ τάξη Γενικού Λυκείου.

Το σχολικό έτος 1984-85 όπως αναφέρει η Καπετάνου (1994) «ιδρύονται και αρχίζουν να λειτουργούν τα δεκατέσσερα πρώτα Ε.Π.Λ. και ανάμεσά τους και το Ε.Π.Λ. της Φιλαδέλφειας».(σ.115). Εξ αυτού ορμώμενος ο Κασσωτάκης (2002), παρότι τα Ε.Π.Λ. ιδρύονται με το Ν.1566/85, αναφέρει ότι το σχολικό έτος 1984-85 «ο Σ.Ε.Π. επεκτάθηκε και στην Α΄ τάξη του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου, το οποίο άρχισε τότε να λειτουργεί» (σ.80).

Δεύτερη Περίοδος από τον Οκτώβρη του 1985 μέχρι τον Σεπτέμβρη του 1997.

Επιλέχθηκε το συγκεκριμένο χρονικό όριο αφού στις 30 Σεπτέμβρη ψηφίζεται ο Ν.1566/85 για την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση που στο άρθρο 7 προβλέπεται, μεταξύ των άλλων, η ίδρυση των Ενιαίων Πολυκλαδικών Λυκείων όπου ο νομοθέτης αναγνωρίζοντας πλέον την σημασία του θεσμού του Σ.Ε.Π. για την χώρα μας αφιερώνει ολόκληρο το κεφάλαιο ΙΑ΄ που περιλαμβάνει τα άρθρα: 37 (Σκοπός-Εφαρμογή), 38 (Οργάνωση εφαρμογής του Σ.Ε.Π.) και 39 (Προσωπικό Σ.Ε.Π. – Επιμόρφωση) για τον **“Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό”**.

Ο Δημητρόπουλος (1994), αναφέρει σχετικά : «Με τον Ν.1566/85 ο θεσμός ενισχύεται, γενικά αναβαθμίζεται, τουλάχιστον στον τύπο και ορίζεται ο τρόπος με τον οποίο διαρθρώνεται ο θεσμός σ΄ όλη την Εκπαίδευση» (σ.15) Πλέον όπως αναφέρει ο ίδιος ερευνητής ο Σ.Ε.Π. εφαρμόζεται στις τρεις τάξεις του Γυμνασίου, στις δυο πρώτες τάξεις του Γενικού Λυκείου και στην πρώτη τάξη του «Τεχνικού-Επαγγελματικού Λυκείου και Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου» (σ.15).

Παράλληλα στον ίδιο νόμο το Κεφάλαιο Η΄ στο άρθρο 26 που αφορά την οργάνωση και λειτουργία του Π.Ι. στην παράγραφο 8 που αφορά τα τμήματα του Π.Ι. αναφέρει ότι ένα από τα 4 είναι το «τμήμα δευτεροβάθμιας τεχνικής – επαγγελματικής εκπαίδευσης με τομείς τεχνικής – επαγγελματικής εκπαίδευσης, ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού» (σ.2568). Όπως αναφέρει ο Κασσωτάκης (2002)

ο Τομέας Σ.Ε.Π. του Π.Ι. που συγκροτήθηκε με την Υ.Α. Γ2/2268/28-5-1993 έχει την ευθύνη για την εφαρμογή και ανάπτυξη του θεσμού Σ.Ε.Π. στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Από το 1976 μέχρι το 1993 διαπιστώνεται μια επιτέλους ικανοποιητική ανοδική πορεία όπως διαπιστώνει και ο Δημητρόπουλος (1994), όμως και ενώ σε συνέχεια «των παραπάνω θα ανέμενε κανείς μια νέα αναβάθμιση του Σ.Ε.Π. στην Εκπαίδευση, έρχεται “ως κεραυνός εν αιθρία” το 1993 μια ουσιαστική υποβάθμισή του στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, σε εφαρμογή σχετικής απόφασης του Υπουργού Παιδείας» (σ.17) με προϋπάρχουσα, μάλιστα, εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Έτσι και στην συγκεκριμένη περίπτωση όπως αναφέρει ο ίδιος ερευνητής «από τη σχολική περίοδο 1993-94 καταργείται ο ΣΕΠ στις τάξεις Α και Β Γυμνασίου...» (σ.17-18). Πραγματικά μπορεί να χαρακτηριστεί τουλάχιστον ατυχής η κίνηση των ιθυνόντων του ΥΠ.Ε.Π.Θ. να μειώσουν εμπράκτως το ενδιαφέρον, τη σημασία και προπάντων το χρηστικό αποτέλεσμα για τους μαθητές που εμπλέκονται με το θεσμό, τη στιγμή που ενισχύεται σε δυο διαστάσεις, την Ευρωπαϊκή και την κοινωνική. Έτσι η μεν Ευρωπαϊκή Κοινότητα ζητάει την ενίσχυση και τη διεύρυνσή του θεσμού δίνοντας μάλιστα, τη διάσταση “Δια Βίου”, ενώ παράλληλα η κοινωνική πραγματικότητα τον ενισχύει μέσω της ίδρυσης της Ελληνικής Εταιρείας Συμβουλευτικής Προσανατολισμού. Πιο συγκεκριμένα:

Για μεν την πρώτη διάσταση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας την ίδια χρονική στιγμή της κατάργησης του Σ.Ε.Π. στην Α΄ και Β΄ Γυμνασίου, παρουσιάζει ο Τσαούσης (1996) την απόφαση 94/819/Εκ του Συμβουλίου της 6^{ης} Δεκεμβρίου 1994 για τη θέσπιση προγράμματος δράσης σχετικά με την εφαρμογή πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την Επαγγελματική Κατάρτιση Leonardo da Vinci όπου στο άρθρο 3 με θέμα “κοινό πλαίσιο στόχων” στην παράγραφο β αναφέρει: «να αναπτυχθεί η ευρωπαϊκή διάσταση στην επαγγελματική κατάρτιση και τον επαγγελματικό προσανατολισμό» (σ.70) ενώ στην παράγραφο ιζ αναφέρει: «να προαχθεί η ανάπτυξη των μηχανισμών επαγγελματικού προσανατολισμού, ώστε να δίνεται η δυνατότητα για επαγγελματικό προσανατολισμό ποιότητας στον καθένα και σε όλη τη διάρκεια της ζωής του» (σ.72). Είναι δε “απορίας άξιον”, την περίοδο που προσπαθεί ο Υπουργός Παιδείας συμμετέχοντας στην ψήφιση του Ν.2009/92 που αφορά το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης ώστε να εναρμονισθεί η χώρα μας με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα να λειτουργεί ακριβώς αναντίστοιχα στην περίπτωση του θεσμού ΣΥ-Π. στην έκφανση του Σ.Ε.Π.

Σε ότι αφορά την δεύτερη παράμετρο της ενίσχυσης του θεσμού από την κοινωνική πραγματικότητα αναφέρεται η ίδρυση της Ελληνικής Εταιρείας Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΕΛ.Ε.ΣΥ.Π.) που όπως αναφέρει ο Σαμούλης (2006) «ξεκινά την διαδικασία για την ίδρυση» (σ.113). Όπως αναφέρει ο Κασσωτάκης (2002) η δημιουργία της εταιρείας «... ενίσχυσε την επιστημονική δραστηριότητα γύρω από θέματα του Σ.Ε.Π., έφερε σε επαφή πλήθος ατόμων που ενδιαφέρονται για το θεσμό ή ασχολούνται μ' αυτόν και συνέβαλε στην οργάνωση αρκετών επιστημονικών συνεδρίων, τα οποία διεύρυναν το σχετικό προβληματισμό» (σ.83).

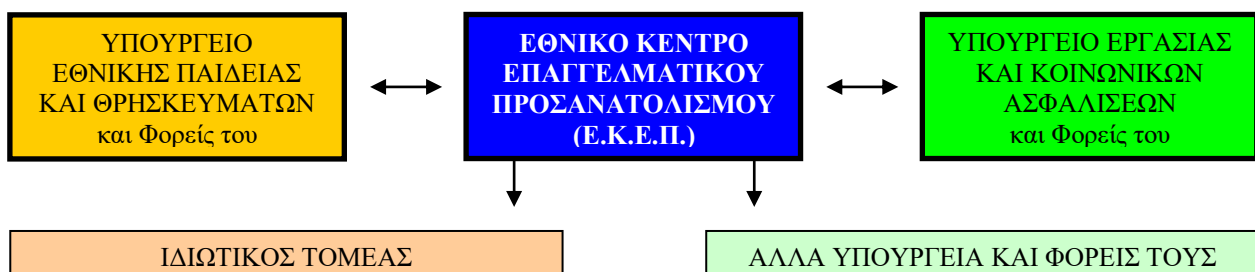
Η αποδόμηση του Σ.Ε.Π. από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. φαίνεται όμως να συνεχίζεται αφού όπως αναφέρει ο Κασσωτάκης (2002) ο Σ.Ε.Π. «από το 1995 έπαυσε να διδάσκεται και στη Β' τάξη του Λυκείου» (σ.83).

Τέλος κλείνοντας την δεύτερη περίοδο, θα πρέπει να αναφερθεί η περίπτωση της ψήφισης του Ν.2224/94, όπου με το άρθρο 16 ορίζεται η ίδρυση του Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.). Διαφαίνεται εξ αρχής ο συντονιστικός και επικοινωνιακός ρόλος του Ε.Κ.Ε.Π. σε θέματα που αφορούν τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό. Είναι εντυπωσιακό ότι ο νόμος δεν υπογράφεται και από τον Υπουργό Παιδείας. Διερωτάται λοιπόν ο ερευνών. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός δεν είναι θέμα και του Υπουργείου Παιδείας; Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται και από την παράγραφο 1 που αναφέρεται στους 6 σκοπούς του Ε.Κ.Ε.Π. όπου ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός φαίνεται να είναι υπόθεση κυρίως του Υπουργείου Εργασίας που τον διαχειρίζεται μέσω του Ο.Α.Ε.Δ. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι ένας εκτός 6 σκοπών είναι: «Η επιστημονική και τεχνική υποστήριξη του Ο.Α.Ε.Δ. στο σχεδιασμό και την εφαρμογή εθνικής πολιτικής επαγγελματικού προσανατολισμού» (σ.1476).

Τρίτη Περίοδος από τον Οκτώβρη του 1997 μέχρι τον Ιούλιο του 2010

Η τρίτη περίοδος κάνει την εμφάνισή της προς στα τέλη του Σεπτεμβρίου του 1997 όταν συγκεκριμένα στις 23 Σεπτεμβρίου ψηφίζεται ο Ν.2525/97 που αποτελεί μεταρρύθμιση για την εκπαίδευση. Δεν είναι η στιγμή της αποτίμησης της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης και δεν είναι καθόλου εύκολη αυτή. Είναι γεγονός όμως ότι για τον θεσμό της ΣΥ-Π στη μορφή του Σ.Ε.Π. υπήρξε σημαντική, αφού ανακτά ένα μέρος από το "χαμένο" έδαφος και δίνει νέα δυναμική ώθηση στο θεσμό. Το άρθρο 10 αναφέρεται αποκλειστικά στον Σ.Ε.Π. Συγκεκριμένα στην παράγραφο 1 αναφέρεται: «Ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός (Σ.Ε.Π.) στοχεύει στην

παροχή βοήθειας προς τους μαθητές κατά τα διάφορα στάδια της ανάπτυξής τους, ώστε να συνειδητοποιήσουν τις, κλίσεις τους, να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να διεκδικήσουν τη συμμετοχή τους στο κοινωνικό γίγνεσθαι» (σ.6677). Διορθώνεται η εντοπισθείσα στην προηγούμενη φάση παράλειψη που αφορά το Ε.Κ.Ε.Π. Έτσι στην παράγραφο 2, υποπαράγραφο α το Ε.Κ.Ε.Π. πλέον «τελεί υπό την εποπτεία των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (σ.6677). Στη συνέχεια αναφέρονται και άλλες σημαντικές ρυθμίσεις για το Ε.Κ.Ε.Π. Σημαντικότερη όμως όλων είναι η παράγραφος 3, υποπαράγραφος α που με βάση αυτήν «ιδρύονται (68) Κέντρα Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού (ΚΕ.ΣΥ.Π.) στις έδρες των νομών, ένα (1) Κέντρο στη Διεύθυνση Σπουδών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και διακόσια (200) Γραφεία Σ.Ε.Π. σε ισάριθμα σχολεία της χώρας.» (σ.6677) που την χρηματοδότηση αναλαμβάνει το ΥΠ.Ε.Π.Θ. από τον τακτικό προϋπολογισμό. Είναι σημαντικές οι επισημάνσεις του Κασσωτάκη (2002) στο σημείο αυτό: α ««Ο επαγγελματικός προσανατολισμός» αναφέρει η εισηγητική έκθεση του νόμου 2525/97 «αρχίζει στο σχολείο και ολοκληρώνεται στην αγορά εργασίας»» (σ.91) β. Η σημασία που δίνεται στο Ε.Κ.Ε.Π. ως βασικό όργανο διαμόρφωσης της πολιτικής που «επιχειρείται για πρώτη φορά»(σ.91) για τη «διαμόρφωση ενιαίας στρατηγικής Επαγγελματικού Προσανατολισμού, η οποία καλύπτει τόσο την εκπαίδευση, όσο και την αγορά εργασίας» (σ.91). Το Ε.Κ.Ε.Π. βέβαια αρχίζει να λειτουργεί όπως αναφέρει ο ίδιος ερευνητής από το 1999 αφού ψηφίσθηκε το «Π.Δ. 232/98, Φ.Ε.Κ. 179/29-7-98» (σ.91). Διαγραμματικά ως συνολική θεώρηση της εφαρμογής του ΣΥ.Π. στην χώρα μας παριστάται από τους (Γιάστα , Δημητρόπουλο, Ρέππα & Τσέργα, 2006), όπως φαίνεται στο σχήμα 1.2:

ΠΗΓΗ: ΓΙΑΣΤΑΣ, ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΡΕΠΠΑ, ΤΣΕΡΓΑΣ (2006) σ.12 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.

Σχήμα1.2

Συνολική Θεώρηση

της Εφαρμογής του Προσανατολισμού & της Συμβουλευτικής στη χώρα μας

Από το 1999 άρχισαν να λειτουργούν τα 70 Κέντρα Συμβουλευτικής Προσανατολισμού (ΚΕ.ΣΥ.Π.) σε όλη την Ελλάδα προσφέροντας τις βασικές λειτουργίες της Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού και την μεθοδολογία όπως τις έχει εισηγηθεί ο Δημητρόπουλος και προαναφέρθηκαν. Τα ΚΕ.ΣΥ.Π. στελεχώθηκαν από τον Υπεύθυνο Σ.Ε.Π. και από τον Ειδικό Πληροφόρησης και επιμορφώθηκαν. Επίσης, εξοπλίσθηκαν με ηλεκτρονικό εξοπλισμό με βιβλιοθήκη που διαθέτει εκπαιδευτικό και επαγγελματικό πληροφοριακό υλικό. Παράλληλα από το 1999 άρχισαν να λειτουργούν τα Γραφεία Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΓΡΑ.Σ.Ε.Π.) υποστηρίζοντας τον Σ.Ε.Π. στην σχολική μονάδα του Γυμνασίου, Λυκείου και τα τελευταία χρόνια ο θεσμός επεκτάθηκε καθυστερημένα και στα Τ.Ε.Ε., σημερινά πλέον ονομαζόμενα ΕΠΑ.Λ. και πιθανόν και στις ΕΠΑ.Σ. Τα ΓΡΑ.Σ.Ε.Π. στελεχώθηκαν από Καθηγητές-Συμβούλους Σ.Ε.Π. που επιμορφώθηκαν ενώ εξοπλίσθηκαν ανάλογα με τα ΚΕ.ΣΥ.Π.. Ο θεσμός υποστηρίχθηκε από τον Τομέα ΣΥ.Π. του Π.Ι. με συγκεκριμένο έντυπο κυρίως υλικό. Στην συνέχεια αναπτύσσεται ο θεσμός από την διεξαγωγή των Προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας (Υ.Α. Γ2/455, Φ.Ε.Κ. 161/16-2-2000) που όπως αναφέρει ο Κασσωτάκης (2002), «Η καινοτομία αυτή θα επιτρέψει να αναπτυχθούν στα Γυμνάσια και Λύκεια της χώρας ποικίλες δραστηριότητες Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού, ανάλογες με εκείνες που γίνονται για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Αγωγή Υγείας» (σ.95). Επιπλέον και όλα τα Προγράμματα που διεξήχθησαν και εξακολουθούν να διεξάγονται ασφαλώς υπηρετούν θετικά το θεσμό. Σημαντική επίσης εξέλιξη για το θεσμό υπήρξε η δημιουργία Γραφείων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης Αγοράς (Ε.Π.Σ.Α) στα Τ.Ε.Ε. Μια υπόθεση που δημιουργεί προβληματισμό εξ αρχής για το εύλογο ερώτημα που δημιουργεί, γιατί να υπάρχει διοικητικός διχασμός στο θεσμό ΣΥ.Π., σε Γενικής Εκπαίδευσης και Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης; Η απάντηση πιθανόν από πλευράς ΥΠ.Ε.Π.Θ βρίσκεται στο Επιχειρησιακό Σχέδιο (Action Plan) που καταρτίσθηκε από την Ο.Μ.Α.Σ. Ε.Π.Ε. (2002) για λογαριασμό του τμήματος Β' Τ.Ε.Ε. του ΥΠ.Ε.Π.Θ. στο πλαίσιο της γενικότερης αναβάθμισης της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης που προσδοκούσε να φέρει η μεταρρύθμιση Αρσένη. Στην πράξη 2.3.2.δ. αναφέρεται η δημιουργία των Γραφείων Ε.Π.Σ.Α. «Η δευτεροβάθμια γενική εκπαίδευση εξυπηρετείται από τα ΓΡΑ.Σ.Ε.Π. (περίπου 200 σε όλη τη χώρα), τα οποία στελεχώνονται από έναν εκπαιδευτικό, ο οποίος διδάσκει και

το μάθημα Σ.Ε.Π, και κατά μείζονα λόγο παρέχει συμβουλές για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση»(σ.46) και στη συνέχεια αναφέρει ότι: «Παρόμοια, τα 70 ΚΕ.ΣΥ.Π. που εξυπηρετούν όλη τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση και είναι καλύτερα στελεχωμένα (1 έως 3 άτομα, πολλά εκ των οποίων είναι ειδικοί σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού) δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην προώθηση της εκπαιδευτικής σταδιοδρομίας, παρά στην έναρξη της εργασιακής.» (σ.46) Λίγο πιο κάτω επίσης αναφέρει: «Με βάση τα παραπάνω, τίθεται το εύλογο ερώτημα του κατά πόσον τα υφιστάμενα ΚΕ.ΣΥ.Π. είναι σε θέση να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες της Τ.Ε.Ε. και φυσικά, κατά πόσον οι ανάγκες αυτές διαφέρουν ουσιαστικά από αυτές των μαθητών της Γενικής παιδείας.» (σ.47). Με τα προαναφερόμενα και με άλλα κατά τα άλλα βάσιμα επιχειρήματα προέκυψε ο συγκεκριμένος διχασμός. Ιδιαίτερα για τα Γραφεία Ε.Π.Σ.Α. όπου προηγούνται οι λέξεις "Επαγγελματικού Προσανατολισμού" και έπονται οι λέξεις "Σύνδεσης Αγοράς" πρέπει να επισημανθεί πως έτσι είχαν ονομασθεί στο Action Plan του ΥΠΕΠΘ κανείς όμως δεν γνωρίζει μέχρι σήμερα πως προέκυψε ο αδόκιμος τίτλος Γρα.ΣΥ. που σημαίνει Γραφεία Σύνδεσης και πως παρεφθάρη σε Γραφεία Διασύνδεσης που χρησιμοποίησε και ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κος Στυλιανίδης, σε ομιλία του. Πάντως είναι γεγονός πως υφίσταται μια διαφορετική και πιο βελτιωμένη δομή από τα ΓΡΑ.Σ.Ε.Π. σε ότι αφορά τον αριθμό των Στελεχών που το απαρτίζουν και τις δράσεις τους. Προβλέπονταν επίσης να δημιουργηθούν 102 Γραφεία, ενώ έφθασαν να είναι 105 σε όλη τη χώρα. Στα Ημερήσια σχολεία πλέον, το 2008 ο Σ.Ε.Π. εφαρμόζεται στην Γ' τάξη του Γυμνασίου για 1 ώρα την εβδομάδα, το δεύτερο τετράμηνο στην Α' τάξη του ΓΕ.Λ. για 1 ώρα την εβδομάδα και στην Α' τάξη του ΕΠΑ.Λ. για 2 ώρες την εβδομάδα ως Σχολικός Επαγγελματικός προσανατολισμός - Περιβάλλον Εργασίας. Στην Τρίτη περίοδο αξίζει να αναφερθούν ακόμη τέσσερις σημαντικοί σταθμοί για τον Σ.Ε.Π.:

© Τη σύσταση του Παρατηρητηρίου "Μετάβασης" στο Π.Ι. που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Β' ΚΠΣ του Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. της ενέργειας "Επαγγελματικός Προσανατολισμός" όταν υλοποιήθηκε τη διετία 1997-1999 από ερευνητική ομάδα του Π.Ι. έργο με τίτλο "Ανάπτυξη μονάδας Παρατηρητηρίου των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας". Όπως αναφέρει ο Παλαιοκρασάς (2008) συστήθηκε και χρησιμοποιείται το Παρατηρητήριο στο Π.Ι. από το 1994. Από την ύπαρξη και τις έρευνες που έχει διεξάγει μέχρι σήμερα

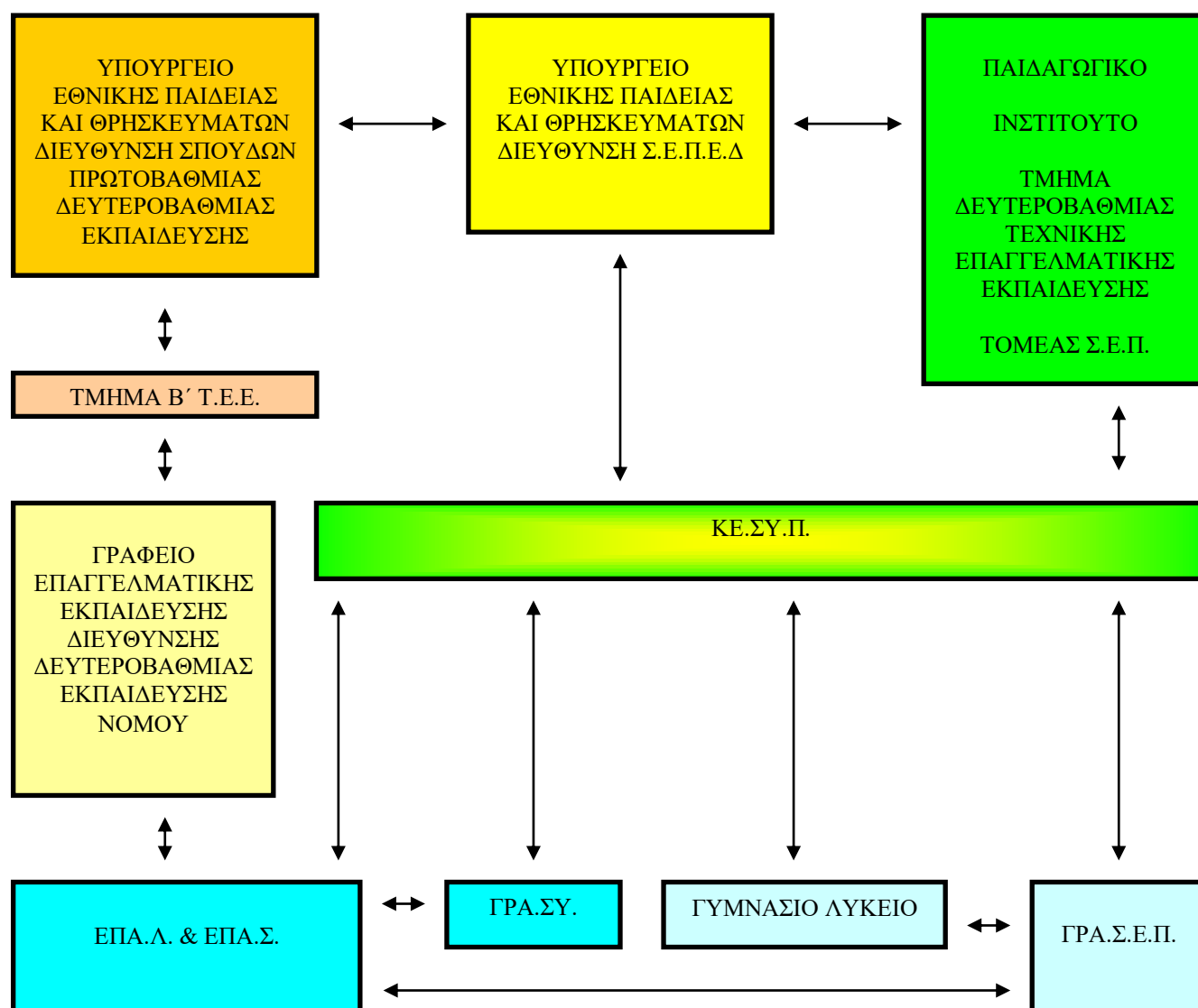
φαίνεται η σημαντική συμβολή του σε επιστημονικό υλικό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί πολλαπλά από τον Σ.Ε.Π.

© Την ίδρυση της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογών Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Κ.Π.Σ.) του ΥΠ.Ε.Π.Θ. με τον Ν.3027/28-06-2002 (ΦΕΚ 152/Τεύχος Α/28-06-2002 Άρθρο 6 παρ.1) ο οποίος τροποποιήθηκε με τον Ν.3149/10-06-2003 (ΦΕΚ 141/Α/10-06-03) τροποποίηση του ν. 3027 άρθρο 13 «Θέματα αρμοδιότητας ΥΠ.Ε.Π.Θ.» όπου η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων Κ.Π.Σ. υπάγεται στον Υπουργό.

© Την δημιουργία της Διεύθυνσης Συμβουλευτικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων (Σ.Ε.Π.Ε.Δ.) στο ΥΠ.Ε.Π.Θ με το Φ.Ε.Κ. 94/30-01-03 τ.Β' Έτσι από τμήμα ΣΥ.Π. της Διεύθυνσης Σπουδών γίνεται ένα από τα 6 τμήματα της Σ.Ε.Π.Ε.Δ. που ενοποιεί όλες τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που εκτός από το τμήμα Σ.Ε.Π. είναι: α. η Αγωγή Υγείας και η Περιβαλλοντική εκπαίδευση, β. οι Καινοτόμες Δραστηριότητες, γ. η Αισθητική Αγωγή, δ. η Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη και Ενισχυτική Διδασκαλία, καθώς και το ε. τμήμα Μελετών. Το άρθρο 1 παρ.2 υποπαράγραφος 1 ορίζει για το Τμήμα Α' Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού «θέματα συμβουλευτικής – επαγγελματικού προσανατολισμού, εκπαιδευτικής και επαγγελματικής πληροφόρησης, δραστηριοτήτων των ΚΕ.ΣΥ.Π. και των ΓΡΑ.Σ.Ε.Π. Διοικητική εποπτεία αυτών» (σ.1142).

© Την Υ.Α. 125865/Γ7/23-11-2006 που δημιουργεί 11 νέα ΚΕ.ΣΥ.Π. που αθροιστικά πλέον φτάνουν τα 81 και 370 νέα ΓΡΑ.Σ.Ε.Π. που αθροιστικά πλέον φτάνουν τα 570.

Η διοικητική και οργανωτική δομή του Σ.Ε.Π είναι η εικονιζόμενη στο σχήμα 1.3:

ΠΗΓΗ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ-ΒΙΚΤΩΡ ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΗΣ

Σχήμα 1.3

Διοικητική και οργανωτική δομή του Σ.Ε.Π.

Όπως διαφαίνεται από την όλη χρονολογική παρουσίαση της εξέλιξης του Σ.Ε.Π. στη χώρα μας μέχρι στιγμής εκτός ελαχίστων υπαναχωρήσεων από πλευράς πολιτείας που εκφράσθηκε κυρίως από τις εκάστοτε αποφάσεις του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, ο θεσμός εμφανίζεται σταδιακά ανερχόμενος, ιδιαίτερα στην Τρίτη περίοδο λειτουργίας του, παρόλες τις χρονοκαθυστερήσεις και επιφυλάξεις που πολλές φορές δικαιολογημένα εκφράζονται κατά καιρούς ακόμη και από τους λάτρεις του. Έτσι θα πρέπει να αναγνωρισθεί πως υπάρχουν δείγματα καλής διάθεσης από πλευράς Υπουργείου για την αναβάθμιση του θεσμού, που εμφανίζονται ως αύξηση

του αριθμού των ΚΕ.ΣΥ.Π. και Γρα.Σ.Ε.Π. με ικανοποιητική υπάρχουσα υποδομή, όμως μετασχηματίζονται και καταγράφονται στα αρνητικά της εξέλιξης του θεσμού του Σ.Ε.Π., όταν στελεχωθούν κατά ένα μεγάλο μέρος από ανειδίκευτους, ιδιαίτερα τα νεοϊδρυθέντα. Επίσης μπορεί να καταλογίζεται στα θετικά η δημιουργία των Γραφείων Επαγγελματικού Προσανατολισμού & Σύνδεσης Αγοράς στα Τ.Ε.Ε. και νυν ΕΠΑ.Λ., όμως ως επί το πλείστον στελεχώνονται από μη ειδικούς και παραμένουν ανεξόπλιστα, παρότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει όλη την καλή διάθεση να βοηθήσει οικονομικά την προώθηση του θεσμού των Γραφείων Επαγγελματικού Προσανατολισμού & Σύνδεσης Αγοράς στη χώρα μας. Έτσι αν επικεντρωθεί ο λόγος στα μείον του θεσμού θα πρέπει να αναγνωρίσει πως υφίστανται:

- Ⓢ ελλείψεις θεσμικού πλαισίου που αφορά τις δομές, αλλά και αξιόπιστου προγραμματισμού από πλευράς ΥΠ.Ε.Π.Θ.,
- Ⓢ οι ώρες που διατίθενται για την εφαρμογή του Σ.Ε.Π. στην τάξη είναι ελάχιστες, ενώ η κατανομή τους από τα μέσα της σχολικής χρονιάς στο ωρολόγιο πρόγραμμα αποτελεί πρόβλημα,
- Ⓢ κακή ανάθεση της εφαρμογής του σε ανθρώπινο δυναμικό που δεν είναι επαγγελματικά πιστοποιημένο, καθώς και η λάθος στελέχωση των Γραφείων,
- Ⓢ η μη ύπαρξη έγκυρων και αξιόπιστων εργαλείων του θεσμού ΣΥ-Π και Πιστοποιημένων στελεχών που θα τα χρησιμοποιούν όταν απαιτείται ειδικά στις περιπτώσεις ατομικής συμβουλευτικής-προσανατολισμού,
- Ⓢ μη ύπαρξη των αναγκαίων χώρων και υλικοτεχνικής υποδομής,
- Ⓢ ισχνή ύπαρξη σχετικών μελετών που αφορούν την Αγορά Εργασίας.

Αν γίνει λόγος για πορεία προς την απαξίωση του θεσμού όλα τα παραπάνω αποτελούν τους σημαντικότερους επιβαρυντικούς παράγοντες.

Τέταρτη Περίοδος από τον Αύγουστο του 2010 έως τις μέρες μας

Η τέταρτη περίοδος ξεκινά προς στα τέλη του Αυγούστου του 2010 όταν συγκεκριμένα στις 27 Αυγούστου με την Αρ.Πρωτ. 105298/Γ2/27-8-2010 Υπουργική Απόφαση, η Υφυπουργός κα Χριστοφιλοπούλου αναστέλει την λειτουργία των Γρα.ΣΥ. από 1-09-2010 με το πρόσχημα "εφαρμογής νέων πολιτικών" οι οποίες μάλιστα θα αναβαθμίσουν αυνολικά τον ΣΕΠ και τους σχετικούς υποστηρικτικούς

θεσμούς. Η συγκεκριμένη απόφαση σηματοδοτεί την έναρξη της σταδιακής υποβάθμισης του θεσμού ΣΥ-Π στα σχολεία και μετά από αυτό το χρονικό όριο ο θεσμός δεν ανέκαμψε ποτέ στα σχολεία της δημόσιας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, παρόλες τις κατ' επανάληψη εξαγγελίες από πλευράς Υπουργείου Παιδείας. Ακολουθεί το ΦΕΚ 2957/23-12-2011 τ.Β' που η Υπουργική απόφαση 147726/Η συγχωνεύει το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Δια Βίου Μάθησης (Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.) με το Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.) και τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων (ΕΟ.Π.Π.) δημιουργώντας τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων & Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.).

Από τον Σεπτέμβριο του 2011 με το Αρ.Πρωτ 99024/Γ7/02-09-2011 έγγραφο του ειδικού γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας, κου Κοντογιάννη, ζητείται η παράδοση εξοπλισμού και της υλικοτεχνικής υποδομής των δομών του ΣΕΠ, διότι ο το προσχέδιο νόμου για την "Οργάνωση των Περιφερειακών Υπηρεσιών Διοίκησης της Εκπαίδευσης: «Πρώτα ο Μαθητής» - «Πρώτα η Σχολική Μονάδα» Νέα Διοίκηση για το Νέο Σχολείο" στο άρθρο 22 αναφέρει την κατάργηση των ΓΡΑΣΕΠ που λειτουργούσαν σε Γυμνάσια και Λύκεια και των ΚΕΣΥΠ αλλά και την κατάργηση των θέσεων των Συμβούλων ΣΕΠ, με αποτέλεσμα οι συγκεκριμένοι να επιστρέφουν στις οργανικές τους θέσεις. Αποτέλεσμα το σχολικό έτος 2011-2012 σε σύνολο 79 ΚΕΣΥΠ, να λειτουργήσουν 57 ΚΕΣΥΠ με ένα σύμβουλο. Παράλληλα ενώ με το ΦΕΚ 921/5-7-2005 στην Α' τάξη του Ενιαίου Λυκείου προβλέπονταν 1 ώρα εβδομαδιαία ο ΣΕΠ με το ΦΕΚ 1213/14-6-2011 καταργείται ο ΣΕΠ από την Α' τάξη των Γενικών Λυκείων και μάλιστα σε μία τάξη που επονομάζεται "τάξη προσανατολισμού". Την ίδια χρονιά και με την Αρ.Πρωτ. 104868/Γ2/13-9-2011 Υπουργική Απόφαση, η Υφυπουργός κα Χριστοφιλοπούλου αποστέλλει ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων για πιλοτική εφαρμογή στα Γυμνάσια της χώρας όπου ο ΣΕΠ υπάρχει πλέον στο Γ' τρίμηνο για 1 ώρα μαζί με τη Σχολική Κοινωνική Ζωή (ΣΚΖ). Μαζί με το επιμορφωμένο προσωπικό σταδιακά χάνονται οι υποδομές, η υλικοτεχνική υποδομή, χώροι, γραφεία και βιβλιοθήκες που είχαν δημιουργηθεί με δημόσιο χρήμα. Με το ΦΕΚ 118/24-5-2011 που αφορά τον Ν.3966/2011 ιδρύεται το ΙΕΠ (Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής) και με το άρθρο 21 καταργείται το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο άρα και η θέση συμβούλου ΣΕΠ που υπήρχε εκεί.

Με το ΦΕΚ 193/17-9-2013 που αφορά τον Ν.4186/2013 ιδρύεται το Γενικό Λύκειο (ΓΕΛ) όπου στο άρθρο 2 δεν προβλέπεται ώρα για τον ΣΕΠ, ενώ στο άρθρο 9 που

αφορά το πρόγραμμα του ημερήσιου Επαγγελματικού Λυκείου προβλέπονται 2 ώρες για ΣΕΠ-Περιβάλλον Εργασίας-Ασφάλεια και Υγιεινή. Μέχρι τα μέσα σχεδόν του 2018 καταργείται η διεύθυνση ΣΕΠΕΔ και αντικαθίσταται με αυτοτελές τμήμα ΣΕΠ ενώ με το ΦΕΚ 102/12-6-2018 ψηφίζεται ο Ν.4547/2018 καταργούνται οριστικά ΚΕΣΥΠ, ΓΡΑΣΕΠ και ΓραΣΥ και εντάσσεται ο ΣΕΠ στα Κέντρα Εκπαιδευτικής Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ) όπου όπως αναφέρεται στο άρθρο 7 τα Κ.Ε.Σ.Υ. δραστηριοποιούνται μεταξύ των άλλων και σε δράσεις «...επαγγελματικού προσανατολισμού, της υποστήριξης του συνολικού έργου των σχολικών μονάδων ή των Ε.Κ., της διενέργειας ενημερώσεων και επιμορφώσεων και της ευαισθητοποίησης του κοινωνικού συνόλου» (σ.8384). Παράλληλα στο άρθρο 9 προβλέπονται 140 θέσεις «εκπαιδευτικών όλων των κλάδων που υπηρετούν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με εξειδίκευση στη συμβουλευτική στον επαγγελματικό προσανατολισμό...» (σ.8387). Με το ΦΕΚ 5614/13-12-2018 τ.Β΄ ψηφίζεται και ο Ενιαίος Κανονισμός λειτουργίας Κ.Ε.Σ.Υ. και τα ειδικότερα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες του προσωπικού τους, όπου στο άρθρο 9 αναφέρονται και τα «Καθήκοντα και αρμοδιότητες των εκπαιδευτικών με εξειδίκευση στη συμβουλευτική στον επαγγελματικό προσανατολισμό» (σ.66145).

Με το ΦΕΚ 111/12-6-2020 που αναφέρεται στο Ν.4692/2020 εισάγονται πιλοτικά από το Νηπιαγωγείο έως το Γυμνάσιο η δράση με τίτλο «Εργαστήρια Δεξιοτήτων», «...με σκοπό την ενίσχυση της καλλιέργειας ήπιων δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ζωής και δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης στους μαθητές» (σ.1987). Μετά την ολοκλήρωση της πιλοτικής δράσης το ΙΕΠ συντάσσεται έκθεση αποτελεσμάτων και γνωμοδότησης από το ΙΕΠ προκειμένου να αποφασισθεί από το Υπουργείο Παιδείας η «...εισαγωγή ή μη των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων σε όλες τις σχολικές μονάδες Νηπιαγωγείου, Δημοτικού και Γυμνασίου, ή άλλως τη διενέργεια ή μη νέας πιλοτικής δράσης» (σ.1987). Με το ΦΕΚ96/11-6-2021 και τον Ν.4807/2021 «Η διδακτική ενότητα με τίτλο «Εργαστήρια Δεξιοτήτων» εισάγεται στο πρόγραμμα σπουδών και στο εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα όλων των τύπων σχολικών μονάδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης...» (σ.7927). Με το ΦΕΚ3567/4-8-2021 τ.Β΄ και την Αριθμ. 94236/ΓΔ4 στο πλαίσιο προγράμματος σπουδών για Εργαστήρια Δεξιοτήτων αναφέρεται «Στη Γ΄ Γυμνασίου οι Θεματικές Ενότητες των εργαστηρίων συνδέονται με τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό ως Θεματική Ενότητα «ομπρέλα»» (σ.47872) Αναφέρονται επίσης παραδείγματα όπως «...στην πρώτη Θεματική Ενότητα μπορούν να συνδυαστούν θέματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης με

επαγγελματικό προσανατολισμό από τον χώρο της Υγείας, στη δεύτερη από τον χώρο του περιβάλλοντος κ.λ.π» (σ.47872). Στο ΦΕΚ3791/13-8-2021 τ.Β' με την Αριθμ. 94207/Δ2 καθορίζεται το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων της Α', Β' και Γ' τάξεων του Ημερησίου Γυμνασίου με τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων να είναι μία ώρα σε κάθε τάξη. Με το Αρ. Πρωτ. 9060/Δ2/31-01-2022 έγγραφό της η Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων κα Μακρή αποστέλλει οδηγίες για την υλοποίηση του ΣΕΠ της Γ' τάξης Γυμνασίου στο πλαίσιο των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων κοινοποιώντας την πράξη 70/29-12-2021 του ΙΕΠ Ανακοίνωση στο ορθό 14-01-2022 για το σχολικό έτος 2021-2022. Εκεί αναφέρονται η σημασία της ύπαρξης του ΣΕΠ στην Γ' Γυμνασίου «σε ένα κατά γενική ομολογία κρίσιμο «σταυροδρόμι» για τις επιλογές του κάθε μαθητή/τριας τόσο για την μετέπειτα εκπαιδευτική του διαδρομή, όσο και για την συνακόλουθη επαγγελματική του εξέλιξη» (σ.5) Δίνονται δε στο ΣΕΠ τα παρακάτω βασικά χαρακτηριστικά: « υποχρεωτικά στο ωρολόγιο πρόγραμμα της Γ' Γυμνασίου, για μία ώρα σε εβδομαδιαία βάση, για όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους, σε όλη την επικράτεια, με βιωματικό χαρακτήρα» (σ.5)

Για την υλοποίηση του προγράμματος ΣΕΠ προτείνεται η αξιοποίηση του υλικού του 4ου θεματικού πυλώνα καθώς και προγράμματα από τους λοιπούς πυλώνες μετά από επιλογή.

Τέλος με το ΦΕΚ136/3-8-2021 που αναφέρεται στον Ν.4823/2021 το άρθρο 27 αναφέρεται στους Υπεύθυνους του ΣΕΠ οι οποίοι αποσπώνται με τετραετή θητεία μετά από επιλογή για την υποστήριξη σχολικών μονάδων σε θέματα ΣΕΠ και τοποθετούνται στο ΓΡΑ.ΣΥ.Π με απόφαση του Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ενώ υπάγονται διοικητικά στον Προϊστάμενο Εκπαιδευτικών θεμάτων και εποπτεύονται από τον Επόπτη Ποιότητας της Εκπαίδευσης. Το κάθε ΓΡΑΣΥΠ ιδρύεται για ομάδα όμορων σχολείων που αποτελούνται από 5-10 σχολεία, όπως προβλέπεται από την παρ. 1 του άρθρου 48 του ΦΕΚ102/12-6-2018, που αναφέρεται στον Ν. 4547/2018 . Σε κάθε ΓΡΑΣΥΠ τοποθετείται ένας Υπεύθυνος Γραφείου Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού που μπορεί να είναι εκπαιδευτικός «οποιοδήποτε κλάδου με εξειδίκευση στη Συμβουλευτική και τον Προσανατολισμό, ο οποίος υπηρετεί με οργανική θέση σε σχολική μονάδα της ομάδας ή στη διάθεση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου ...» (σ.8954)

Καταλήγοντας, παρατηρείται μια απειροελάχιστη επαναφορά σε ό,τι αφορά τον θεσμό ΣΥ-Π στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, γεγονός που δε συναινεί με τις βαρύγδουπες εξαγγελίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων περί

επαναφοράς του θεσμού, ο οποίος συνεχίζει να μην μπορεί να προσφέρει τις υπηρεσίες που πραγματικά έχει τη δυνατότητα στην εκπαιδευτική κοινότητα και την κοινωνία γενικότερα.

1.3 Εκπαιδευτική επιλογή και επιλογή επαγγέλματος

Η λέξη επιλογή ή εκλογή ή διάλεγμα δίνει την διάσταση πολλών εναλλακτικών προτάσεων ή λύσεων. Η επιλογή μπορεί να οδηγήσει σε απόφαση που όπως αναφέρει και ο Δημητρόπουλος (1998β), σύμφωνα με «τους Thoresen και Mehrens (1967), απόφαση είναι η διαδικασία επιλογής μιας κατεύθυνσης δραστηριοτήτων ανάμεσα σε έναν αριθμό εναλλακτικών λύσεων» (σ.233), που σημαίνει οριστική επιλογή μιας ή μέρους από τις πολλές προτεινόμενες προτάσεις ή λύσεις; Στην προκειμένη περίπτωση ερευνάται το θέμα της επιλογής και της απόφασης σε σχέση με τις σπουδές και το μελλοντικό επάγγελμα που θα ακολουθήσει ο άνθρωπος.

Η εκπαιδευτική επιλογή και κατ' επέκταση η επιλογή πιθανής άσκησης επαγγέλματος αποτελεί έναν από τους συχνότερους και σημαντικότερους λόγους που ένας μαθητής επισκέπτεται έναν Λειτουργό Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού στην Εκπαίδευση. Το γεγονός αυτό επιτείνεται σε συχνότητα ιδιαίτερα μεταξύ της Γ' Γυμνασίου και της Α' Λυκείου όταν συνειδητοποιεί ο μαθητής πως του ζητείται επιτακτικά να πάρει την πρώτη του εκπαιδευτική απόφαση και μάλιστα βιώνοντας την μετάβαση από το Γυμνάσιο στο Λύκειο. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται και από τους McWhirter· Rascheed & Clothors, (2000, όπ. αναφ. στο Καζής, 2007), «η κρισιμότερη ίσως περίοδος για τον προσανατολισμό ενός ατόμου προς μια επαγγελματική κατεύθυνση ή σταδιοδρομία φαίνεται ότι είναι η εφηβεία και η πρώτη νεότητα δηλαδή, όπου καλούνται οι μαθητές Γυμνασίου και, στη συνέχεια οι τελειόφοιτοι Λυκείου, να πάρουν κρίσιμες και σημαντικές αποφάσεις για το μέλλον τους» (σ.112). Πρέπει βέβαια να διευκρινισθεί εδώ πως μιλάμε για την πρώτη σοβαρή εκπαιδευτική επιλογή που οδηγεί σε πιθανή επαγγελματική στη συνέχεια, αφού καταλήξουν σε αντίστοιχες αποφάσεις. Εν τω μεταξύ όμως ο μαθητής έχει πάρει αποφάσεις ή έχουν πάρει άλλοι αποφάσεις γι' αυτόν, γεγονός που μπορεί να συνεχίζεται για μέρος ακόμη ή και δια βίου ή μπορεί να εμφανίζεται σταδιακά ή σε κάποιες περιπτώσεις. Έτσι εντοπίζει ο Σύμβουλος τις περισσότερες φορές από τα λεγόμενα των μαθητών πως δεν έχουν συνειδητοποιήσει ότι η απόφαση της επιλογής του συγκεκριμένου σχολείου για παράδειγμα ή η αλλαγή τόπου διαμονής είναι

παράγοντες που επηρεάζουν τις εκπαιδευτικές επιλογές και κατ' επέκταση τις αποφάσεις τους. Είναι σημαντικό, επίσης, πως το θέμα δεν ανάγεται σε ενικό αλλά σε πληθυντικό αριθμό. Δεν μπορεί να ισχυρισθεί κανείς πλέον αξιόμαχος και αξιόπιστος ερευνητής πως στη σημερινή παγκοσμιοποιημένη Ελληνική κοινωνία έχει πλέον υπόσταση στη δια βίου σταδιοδρομία του ανθρώπου η μια εκπαιδευτική επιλογή που οδηγεί πιθανά σε μια επαγγελματική επιλογή αλλά υφίστανται πλέον οι εκπαιδευτικές επιλογές που πιθανόν να οδηγήσουν σε επαγγελματικές επιλογές. Αυτό τονίζει καθώς και την πολυπαραγοντική υπόσταση του θέματος ο Παπάνης, σε δημοσίευμα της Νέτα (2008) που αναφέρει πως «η επιλογή επαγγέλματος είναι μια δια βίου διαδικασία και οι συνιστώσες που την επηρεάζουν μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε ψυχολογικές, κοινωνικές και βιολογικές». Να σημειωθεί δε ιδιαίτερα η αμφίδρομη και αλληλοεξαρτώμενη σχέση τους. Πολλές φορές οι εκπαιδευτικές επιλογές οδηγούν σε πιθανές επαγγελματικές αλλά και οι επαγγελματικές επιλογές οδηγούν πιθανόν σε εκπαιδευτικές που μετασχηματίζονται φυσιολογικά σε αποφάσεις. Αν δεν οδηγήσει σε αυτό τι μπορεί να σημαίνει αυτό για τον Σύμβουλο και τον Συμβουλευόμενο; Μια πρώτη προσέγγιση επίλυσης στο πρόβλημα δίνει και ο Καζής (2007) που αναφέρει πως οφείλει ο Σύμβουλος να διερευνήσει «αν αυτή η αναποφασιστικότητα είναι η αναμενόμενη αναπτυξιακά» (σ.130), «αν είναι το αποτέλεσμα μιας γενικευμένης και χρόνιας αδυναμίας» (σ.130), ή αν είναι ένας συνδυασμός πολλαπλών ψυχολογικών και περιβαλλοντικών μεταβλητών» (σ.130).

Γίνεται επομένως κατανοητό πως για έναν σύμβουλο και κυρίως για τα συναισθήματα που εισπράττει και την αποτελεσματικότητά του που επηρεάζουν την αυτοεκτίμησή του το θέμα ανάγεται σε σημαντικής σημασίας αναγόμενο ακόμη και στο σκοπό της ύπαρξής του ως συμβούλου που στοχεύει να βοηθήσει τον άνθρωπο αλλά πρακτικοποιείται και με δυσμενείς συνέπειες γι' αυτόν όταν απασχολείται στον άγρια ανταγωνιστικό ιδιωτικό χώρο. Συνήθως βέβαια τα σημαντικά είναι και δύσκολα στη ζωή έτσι και το συγκεκριμένο θέμα είναι από τα δυσκολότερα για τον Σύμβουλο λόγω των πολυποίκιλων, πολυσχιδών, αλληλοεξαρτώμενων και αναρίθμητων μεταβλητών που το συναποτελούν και που όλες έχουν να κάμουν με τον άνθρωπο, τις δραστηριότητές του και την κοινωνία ως οργανωμένη συμβίωση που στοχεύει στο συλλογικό συμφέρον. Τον άνθρωπο που όπως αναφέρει ο Παρασκευόπουλος (1994) τον χαρακτηρίζει ο ψυχοσωματικός βίος του ο οποίος αν χωρισθεί σε τομείς διαπιστώνονται ατομικές διαφορές που μπορεί να είναι ενδοατομικές, διατομικές ή διομαδικές. Οι τομείς αυτοί είναι:

Ⓢ τα σωματικά χαρακτηριστικά (βάρος, ύψος αντίσταση στις ασθένειες κ.λ.π.) που συχνά συνοδεύονται και από διαφορές στα ψυχολογικά χαρακτηριστικά και που ασχολείται με αυτά η βιοτυπολογία,

Ⓢ τα ψυχοκινητικά χαρακτηριστικά (προσανατολισμός στο χώρο, πλευρίωση, κ.λ.π.),

Ⓢ η γενική νοημοσύνη και οι γνωστικές λειτουργίες (ρυθμός νοητικής ανάπτυξης, προσοχή, μνήμη, κριτική ικανότητα κ.λ.π.),

Ⓢ η σχολική και επαγγελματική επίδοση (ταχύτητα μάθησης, βαθμός απόδοσης από εργασία, κ.λ.π.),

Ⓢ η προσωπικότητα (χαρακτηριστικά γνωρίσματα βούλησης και συναισθήματος, προτιμήσεις, κλίσεις, ενδιαφέροντα, κίνητρα, αξίες, κ.λ.π.).

Εξ αυτού και με βάση το σκεπτικό πως ότι διαφοροποιεί αποτελεί εν δυνάμει προς εξέταση μεταβλητή, δίνεται το έναυσμα προσδιορισμού των πρώτων παραμέτρων που πρέπει να ερευνηθούν και οι οποίες έχουν να κάμουν με το προς εξέταση θέμα. Γίνεται σαφές πως παρόμοια σκέψη πραγματοποίησε και ο Parsons που διατύπωσε το 1909 την πρώτη θεωρία επαγγελματικής εκλογής όπως την παρουσιάζει και ο Δημητρόπουλος (1998β) στηρίζοντάς την στην Ψυχολογία των ατομικών διαφορών και προσθέτοντας την ανάλυση επαγγελμάτων που με τον τρόπο αυτό δίνεται έμφαση στο "πάντρεμα" χαρακτηριστικών του ατόμου με χαρακτηριστικά προδιαγραφών του επαγγέλματος. Προτείνεται δε και πορεία τριών σταδίων: κατανόησης του εαυτού από τον άνθρωπο, γνώσης επαγγελμάτων και λογική απόφαση προσαρμογής ατομικών χαρακτηριστικών με τις απαιτήσεις του επαγγέλματος.

Μια καλή λύση επομένως για τον προσδιορισμό των μεταβλητών που προαναφέρονται είναι η διερεύνησή τους μέσα από τις βασικότερες θεωρίες επαγγελματικής ανάπτυξης όπου αξίζει να αναφερθούν τα παρακάτω:

Όπως αναφέρει ο Δημητρόπουλος (1998β) στη θεωρία του Super για την επαγγελματική συμπεριφορά οι περίοδοι "διερεύνησης" και η "δημιουργίας" θεωρούνται οι σημαντικότερες και προτείνεται μια διαδικασία σταδίων όπου αυτές συντελούνται και είναι η ακόλουθη:

Ⓢ Ανάπτυξη (~14).

Ⓢ Αποκρυστάλλωση σε συγκεκριμένη επαγγελματική κατεύθυνση (14-18).

Ⓢ Εστίαση στην κατεύθυνση αυτή (18-21).

- Ⓢ Προγραμματισμός και εφαρμογή του σχεδίου επαγγελματικής σταδιοδρομίας: σπουδές και είσοδος στο επάγγελμα (21-24).
- Ⓢ Σταθεροποίηση στο επάγγελμα (25-35).
- Ⓢ Εξέλιξη στο επάγγελμα (35 και άνω).
- Ⓢ Συντήρηση (45-64).
- Ⓢ Παρακμή (65~).

Από τα παραπάνω στάδια διαπιστώνεται πως ο μαθητής μεταξύ 14-18 έχει αποκρυσταλλώσει σε συγκεκριμένη επαγγελματική κατεύθυνση. Το συγκεκριμένο μοντέλο βέβαια αποτελεί ένα κλασσικό αλλά βασικό μοντέλο επαγγελματικής ανάπτυξης. Ο Super θεώρησε τις ικανότητες και τα ενδιαφέροντα ως βασικές διαφοροποιητικές μεταβλητές των ανθρώπων. Σε ότι αφορά την επαγγελματική ικανοποίηση θεώρησε ότι εξαρτάται από το βαθμό που ο άνθρωπος «βρίσκει διεξόδους για τις ικανότητές του, στα ενδιαφέροντα, τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του και τις αξίες του» (σ.99). Ανέφερε επίσης πως το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο της οικογένειας του ανθρώπου, οι νοητικές του ικανότητες, τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του και οι ευκαιρίες που του δίνονται καθορίζουν το επίπεδο της επαγγελματικής ανάπτυξης καθώς και τη συχνότητα, σειρά και διάρκεια των δοκιμαστικών και σταθερών ενασχολήσεων του ανθρώπου. Μίλησε για την εαυτοαντίληψη του ανθρώπου η οποία «επηρεάζει άμεσα την επαγγελματική ανάπτυξή του και κατόπιν την εκλογή» (σ.92) και όπως αναφέρει και ο Δρόσος (2007), «Αρχικώς ο Super χρησιμοποίησε τον όρο "vocational maturity" (επαγγελματική ωριμότητα)» (σ.84).

Μια πάρα πολύ επίσης πολυχρησιμοποιούμενη θεωρία από τους Συμβούλους είναι αυτή του Holland η οποία όπως αναφέρει ο Δημητρόπουλος(1998β) κατατάσσει τους ανθρώπους σε έξι τύπους προσωπικότητας: τον ρεαλιστικό – πρακτικό (Realistic), τον διανοητικό – ερευνητικό (Investigative), τον κοινωνικό (Social), τον συμβατικό (Conventional), τον επιχειρηματικό (Enterprising) και τον Καλλιτεχνικό (Artistic), που πρέπει να σημειωθεί ότι: «η διαμόρφωση και εξέλιξη των τύπων επηρεάζεται από δυο ομάδες παραγόντων : κληρονομικούς και περιβαλλοντικούς» (σ.93). Επισημαίνεται ιδιαίτερα το γεγονός της σημασίας των επαγγελματικών στερεοτύπων που «προσφέρονται για αξιόπιστες ψυχολογικές και κοινωνικές ερμηνείες» (σ.93).

Αξίζει να προσεχθεί όπως αναφέρεται στον Δημητρόπουλο (1998β) στην θεωρία της Roe η σημασία του τύπου του οικογενειακού περιβάλλοντος που αναλύεται στην ψυχολογικής συμπεριφορά των γονέων σε τρεις τύπους: της παραδοχής, της

αδιαφορίας-αποφυγής και της υπερπροστατευτικής που οδηγούν αρχικά σε σχηματισμό ανάλογης προσωπικότητας στο παιδί και στη συνέχεια σε ανάλογες επιλογές και αποφάσεις. Στην σημασία που έδωσε επίσης στην ικανοποίηση αναγκών του παιδιού με βάση τον Maslow και την μετατροπή τους σε κίνητρα. Το γεγονός πως εντοπίζει την διάρκεια της ιστορίας της επαγγελματικής ανάπτυξης του ανθρώπου από τη γέννηση του ανθρώπου συμπληρώνοντας τα όσα αναφέρει σχετικά ο Καζής (2007) για την επιλογή επαγγέλματος πως είναι αποτέλεσμα μακρόχρονης διαδικασίας που ξεκινά από την παιδική ηλικία όταν στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού τα παιδιά ενδιαφέρονται για τις απαιτήσεις διαφορετικών επαγγελμάτων, προβάλλοντας στο μέλλον τις ικανότητες, φιλοδοξίες και τα ενδιαφέροντά τους.. Κατά την γέννηση συμπληρώνει η Roe παραμένουν επίσης συγκεκριμένα η οικογένεια, ο τόπος και ο χρόνος και συνεχίζεται δια βίου ενώ δεν υπάρχει ένα επάγγελμα μόνο κατάλληλο για ένα άνθρωπο.

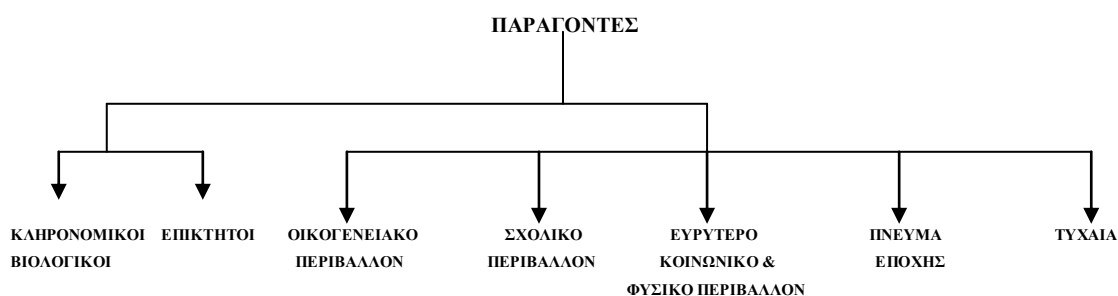
Από την θεωρία της Gottfredson, όπως την αναφέρει ο Δημητρόπουλος (1998β), χρειάζεται να επισημανθούν το θέμα των επαγγελματικών φιλοδοξιών, ο προσανατολισμός: προς ρόλους φύλου (sexroles), κοινωνικές αξίες και προς τον μοναδικό εσωτερικό εαυτό ενώ έθεσε και το θέμα της κοινωνικής αίγλης.

Από την θεωρία του O' Hara όπως παρουσιάζεται από τον Δημητρόπουλο (1998β) επισημαίνονται η σημαντικότητα της προσωπικότητας του ατόμου αλλά και του σχολείου που άμεσα ή έμμεσα επηρεάζει την επαγγελματική ανάπτυξη μέσω των διεργασιών της μάθησης. Τα τρία στοιχεία που αποτελείται η διαδικασία μάθησης είναι: η ετοιμότητα για εκπαιδευτική ή επαγγελματική μάθηση μέσω των αναγκών, η κατάσταση μάθησης (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια κλπ) και ο συμβολισμός που επεξηγείται πως «όσο περισσότερα ερεθίσματα από τον επαγγελματικό κόσμο προσφέρονται στο μαθητή τόσο η διαδικασία της επαγγελματικής μάθησης-ανάπτυξης διευκολύνεται» (σσ.104-105).

Από την θεωρία του Krumboltz όπως παρουσιάζεται από τον Δημητρόπουλο (1998β) επισημαίνεται πως «η επαγγελματική ανάπτυξη και εκλογή είναι μια σειρά αλληλοεξαρτώμενων αποφάσεων – επιλογών, διαδικασία που αρχίζει από την παιδική ηλικία και δεν τελειώνει παρά με την έλευση της γεροντικής ηλικίας» (σ.105). Η εκλογή αυτή υπόκειται σε περιοριστικούς ή διευκολυντικούς, ατομικούς ή εξωτερικούς, σταθερούς ή μεταβλητούς παράγοντες. Εντοπίζει δε 4 ομάδες παραγόντων της επαγγελματικής πορείας του ανθρώπου: τους κληρονομικούς,

περιβαλλοντικούς, μαθησιακούς (τύπων μάθησης) και τους συνδυασμούς των προηγούμενων.

Σε ότι αφορά δε την Ελληνική Θεωρία Επαγγελματικής Ανάπτυξης που διατυπώνει ο Δημητρόπουλος (1998β) οι παράγοντες που επηρεάζουν την επαγγελματική ανάπτυξη φαίνονται στο παρακάτω σχήμα 1.4:

ΠΗΓΗ: ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (1998γ) σ.116 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12

Σχήμα 1.4

Κατηγορίες & Ομάδες Παραγόντων που επηρεάζουν
την Επαγγελματική Ανάπτυξη του Ατόμου

Στις προαναφερόμενες μεταβλητές αξίζει να προστεθούν ακόμη:

Ⓢ Οικονομικού περιεχομένου μεταβλητές, όπως για παράδειγμα του κέρδους που προσδοκά ο άνθρωπος από την κατοπινή επιλογή του επαγγέλματος.

Ⓢ Αυτή της αυτοεκτίμησης όπως οριοθετείται από την Μακρή-Μπότσαρη (2001) ως σφαιρική άποψη που έχει κάποιος για την αξία του ως άνθρωπος και αντιπροσωπεύει τη συναισθηματική πτυχή του εαυτού από τις τρεις που διαθέτει και είναι: η γνωστική, η συναισθηματική και η συμπεριφορική ενώ η γνωστική πτυχή αντιπροσωπεύεται από την αυτοαντίληψη.

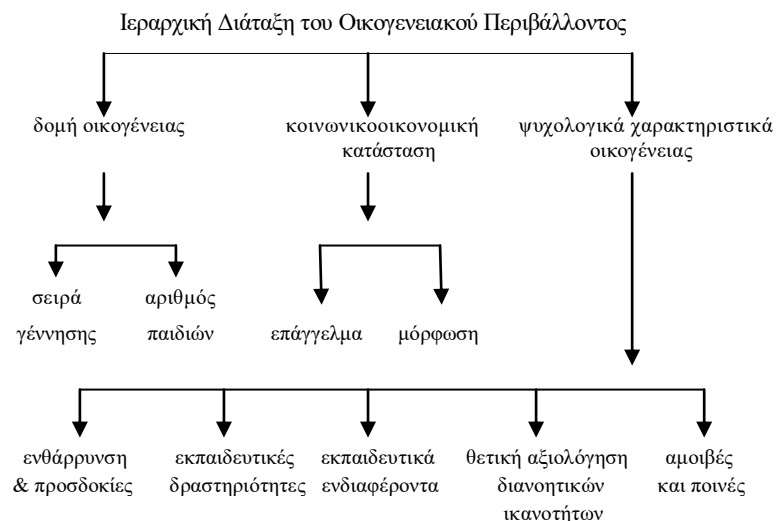
Μια ενδιαφέρουσα προσέγγιση στο θέμα αναφέρει και ο Κατσανέβας (2002) που θεωρεί ότι γενικά η προσωπικότητα του ανθρώπου «εμπεριέχει κληρονομικά χαρακτηριστικά και επηρεάζεται από εξωγενείς επιρροές οι οποίες είναι συνάρτηση οικογενειακών, πολιτιστικών, εθνολογικών, κοινωνικών, μορφωτικών οικονομικών και διαφόρων άλλων παραμέτρων καθώς και τυχαίων περιστατικών» (σ.31). Συγκεκριμενοποιώντας δε τις μεταβλητές όπως αναφέρει ότι χωρίζονται σε:

Ⓢ Πρακτικά χαρακτηριστικά και στοιχεία της ανθρώπινης προσωπικότητας και είναι: «Η αντίληψη, η ευφυΐα, η λογική, η μνήμη, η κριτική σκέψη, η αισθητική, η ευρηματικότητα, η δημιουργικότητα, η δυνατότητα προφορικής και γραπτής

έκφρασης. Η κινητικότητα, η επιμονή, η υπομονή, η αποφασιστικότητα, η θέληση, η συνέπεια, η αντοχή, η εργατικότητα. Οι πεποιθήσεις, οι αξίες, οι προσδοκίες, η φιλοσοφία και στάση ζωής, οι προτιμήσεις και τα ενδιαφέροντα, οι κλίσεις και τα ταλέντα, οι ικανότητες και οι δεξιότητες. Η εσωστρέφεια, η εξωστρέφεια, η κοινωνικότητα, η συλλογικότητα, η ευαισθησία, η διαίσθηση, ο λεγόμενος ψυχισμός. Η σωματική διάπλαση, η υγεία, η εμφάνιση, το φύλο κ.λ.π.» (σσ.31-32).

© Εξωγενής παράγοντες που είναι: «Η πρόσβαση σε σπουδές, το είδος και η βαθμίδα εκπαίδευσης και εργασιακής εμπειρίας, Το οικογενειακό περιβάλλον, οι επαγγελματικές-οικογενειακές καταβολές και παραδόσεις. Οι οικονομικές δυνατότητες. Το γόητρο του επαγγέλματος. Το εθνικό, τοπικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Η πρόσβαση σε συγκεκριμένα επαγγέλματα, η αγορά εργασίας και οι προοπτικές της.

Για να αποδειχθεί ακόμη μια φορά η πολυπλοκότητα του θέματος λόγω της πολλαπλής επίδρασης των μεταβλητών παρουσιάζεται στη συνέχεια μια ενδιαφέρουσα προσέγγιση που αναφέρει η Λεονταρή (1998) σε ότι αφορά την επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος στην διαμόρφωση της αυτοαντίληψης και πραγματοποίησαν οι Song & Hattie και παριστάνονται στο παρακάτω σχήμα 1.5:

ΠΗΓΗ: ΛΕΟΝΤΑΡΗ Α σ.135 ΑΠΟ ΒΙΒΛΙΟ J. HATTIE Self Concept,1992

Σχήμα 1.5

Επίδραση του Οικογενειακού Περιβάλλοντος στη Διαμόρφωση της Αυτοαντίληψης

Ανάλογες αναλύσεις αλλά και σε επόμενα πιο αναλυτικά επίπεδα μπορεί να πραγματοποιηθούν και για το σχολείο ή να αναφερθούν και άλλες μεταβλητές, όπως τα ΜΜΕ.

Ολοκληρώνοντας την υποενότητα κρίνεται χρήσιμο να αναφερθεί πώς αντιμετωπίζεται το θέμα στην πράξη. Όπως διαπιστώθηκε από τα προηγούμενα παρατεθέντα είναι σχεδόν αδύνατον να ελεγχθούν ταυτόχρονα όλες οι παραπάνω μεταβλητές αλλά και όσες πιθανόν δεν αναφέρθηκαν, όχι μόνον σε ερευνητικό επίπεδο αλλά και στο πλαίσιο ενός λογικού αριθμού συναντήσεων συμβουλευτικής διαδικασίας. Άλλωστε ούτε στο χρονικό πλαίσιο της ψυχανάλυσης θα μπορούσε να υλοποιηθεί ένας τέτοιος ολοκληρωτικός έλεγχος, αν θεωρήσουμε πως ο Σύμβουλος είναι ιδανικά επαρκής. Έτσι ο Λειτουργός Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού στην Εκπαίδευση στην καλύτερη περίπτωση αρχικά περιορίζεται σε ένα γρήγορο σχετικά και αντιπροσωπευτικό έλεγχο σε αντιστοιχία με ότι πραγματοποιεί Ιδιωτικό Κέντρο Συμβουλευτικής και μπορεί να περιλαμβάνει τη συμπλήρωση:

Ⓢ Test ικανοτήτων που ελέγχει τον γλωσσικό, αριθμητικό και διαγραμματικό συλλογισμό.

Ⓢ Ερωτηματολόγιο Επαγγελματικών Ενδιαφερόντων που σχετίζεται με διάφορους εργασιακούς τομείς (Υγείας, Εκπαίδευσης, Πωλήσεων κ.λ.π.).

Ⓢ Ερωτηματολόγιο Επαγγελματικής Προσωπικότητας που σχετίζεται με τις σχέσεις με τους ανθρώπους, τον τρόπο σκέψης και τα συναισθήματα.

Ⓢ Ερωτηματολόγιο Εργασιακών Κινήτρων που αναφέρεται για παράδειγμα στο επίπεδο ενεργητικότητας, επίτευξης έργου, ανταγωνισμού, κ.λ.π.

Μετά την αξιολόγηση των δεδομένων από τα παραπάνω εργαλεία συντάσσει ο Σύμβουλος την Έκθεση Περίπτωσης που αποτελεί βοηθητικό εργαλείο για τις συνεδρίες που θα ακολουθήσουν με τον συμβουλευόμενο.

1.4 Στερεότυπα-Προκαταλήψεις-Στάσεις-Αξίες

Όπως αναφέρει ο Verderber(1998), «τα στερεότυπα είναι απλοποιημένες απόψεις που έχουμε, ή επιπόλαιες κριτικές που κάνουμε για τους άλλους. Περιλαμβάνουν την απόδοση χαρακτηριστικών στους άλλους αποκλειστικά με βάση την ιδιότητά τους ως μέλη μιας συγκεκριμένης τάξης ή κατηγορίας» (σ.75). Αν στον προηγούμενο ορισμό διευκρινισθούν περαιτέρω πως η απόδοση χαρακτηριστικών οριοθετείται ως “νοερή εικόνα” και προσδοθούν στους άλλους ομαδοποιημένα και κοινά χαρακτηριστικά θεσμών ή γεγονότων καταλήγουμε να συμφωνούν με βάση την Ρήγα (1922) οι «Tajfel 1978 και Παπαστάμου 1990» (σ.4384). Αν δοθεί στον προαναφερόμενο ορισμό και η ανθρώπινη τάση της γενίκευσης σε άγνωστα πρόσωπα με βάση

μεμονωμένα στοιχεία που προσθέτει ο Γεώργας (1995) καθώς και τις δυο έννοιες του όρου που προσθέτει ο Παπαδόπουλος (2005) της σταθερής υπεργένικευσης και κοινά αποδεκτής γενίκευσης ομάδας ή τάξης ατόμων ή πολιτιστικής κοινότητας έχουμε οριοθετήσει τον εννοιολογικό χάρτη του στερεότυπου. Όπως αναφέρει ο Γεώργας (1995), η γενίκευση μπορεί να συμβεί με βάση μεμονωμένα στοιχεία ατόμων ή σε πρόσωπα ομάδων που τα τοποθετούμε σε γνωστικές κατηγορίες και τους συμπεριφερόμαστε σαν να είναι όλα όμοια μεταξύ τους. Έτσι οι αντιλήψεις που αναφέρονται σε ομάδες ατόμων είναι προϊόντα των τάσεων γνωστικής κατηγοριοποίησης και των εμπειριών μας. «Σύμφωνα με την γνωστική ενέργεια της κατηγοριοποίησης, οι ομάδες ατόμων, για τις οποίες υπάρχουν κοινές στερεοτυπικές αντιλήψεις σχηματίζουν κατηγορίες» (σ.204). Όμως τελικά το πρόβλημα με τα στερεότυπα είναι ότι παρακάμπτουν τις ατομικές διαφορές και εξετάζουν τα άτομα ως κατηγορίες και όχι ως μεταβλητές. Έτσι προ της υπεραπλούστευσης των κοινωνικών φαινομένων κατηγοριοποιούνται τα άτομα ανάλογα με το φύλο, ανάλογα με το χρώμα του δέρματος, ανάλογα με την εθνικότητα, ανάλογα με τις θρησκευτικές πεποιθήσεις κ.λ.π.. Φυσικά ένα άτομο δεν μπορεί να ανήκει σε δυο κατηγορίες ταυτόχρονα.

Η έννοια του στερεότυπου συγχέεται πολλές φορές και όχι αδικαιολόγητα με την προκατάληψη αφού ως έννοιες όπως αναφέρει ο Verderber (1998) «απέχουν ελάχιστα» (σ.75). Έτσι ορίζει την προκατάληψη ως την «αδικαιολόγητη στάση απέναντι σ' έναν άνθρωπο ή ομάδα ανθρώπων» (σ.75). Ο Γεώργας (1995), διευκρινίζει το θέμα αυτό ακόμη περισσότερο αναφέροντας: «Το φαινόμενο κατά το οποίο όλα ή περισσότερα χαρακτηριστικά κάποιου στερεότυπου έχουν αρνητική συναισθηματική φόρτιση, ονομάζεται από τους κοινωνικούς ψυχολόγους προκατάληψη» (σ.209). Η Ρήγα (1991) επίσης, δίνει έναν ενδιαφέροντα ορισμό, αναφέροντας ότι: «Η προκατάληψη ορίζεται από πολλούς κοινωνικούς επιστήμονες ως μια αδικαιολόγητη αρνητική συμπεριφορά, ανεπιθύμητη και άδικη στάση απέναντι σε ένα άτομο ή σε μια ορισμένη ομάδα.» (σ.411). Επίσης και ο Bohner (2007) αναφέρει: «οι στάσεις απέναντι στις κοινωνικές ομάδες, ειδικά εάν είναι αρνητικές, αποκαλούνται προκαταλήψεις» (σ.340). Ο Lipra (2003) αναφέρει: «Ο όρος προκατάληψη αναφέρεται σε μια αρνητική στάση που είναι βασισμένη σε άτομα που ανήκουν σε κάποια κοινωνική ομάδα» (σ.299). Ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης οι απόψεις των Graig & Baucum (2007) που ορίζουν την προκατάληψη ως «μια αρνητική στάση η οποία σχηματίζεται χωρίς επαρκή αιτία και κατευθύνεται συνήθως

εναντίον ανθρώπων, επειδή ανήκουν σε μια συγκεκριμένη ομάδα» (σ.664) και αναφέρουν πως η προκατάληψη υπονοεί την δημιουργία μιας έσω-ομάδας με κοινά επιθυμητά χαρακτηριστικά και μιας έξω-ομάδα με διαφορετικά και ανεπιθύμητα χαρακτηριστικά. Επίσης ορίζουν την έννοια της διάκρισης που «σημαίνει να ενεργεί κάποιος βάση της προκατάληψης» (σ.664). Οι βασικότερες μορφές της προκατάληψης είναι ο ρατσισμός που έχει σχέση με τις φυλετικές διακρίσεις και ο σοβινισμός που είναι έχει σχέση με τον εθνικισμό.

Διαπιστώνεται εκ των ανωτέρω πως το στερεότυπο αλλά και η προκατάληψη αφορμίζονται ή εμπεριέχονται καλύτερα στην έννοια των στάσεων. Έτσι, αν θέλουμε να ερευνήσουμε το θέμα της δημιουργίας τους, της ύπαρξής τους, αλλά και της αλλαγής τους πρέπει να απευθυνθούμε στην γενεσιουργό έννοια των "στάσεων".

Όπως αναφέρει ο Γεώργας (1995), στη σύγχρονη κοινωνική ψυχολογία: «Με τη χρήση της έννοιας στάση προς κάποιο αντικείμενο, κάποια ιδέα ή κάποιο πρόσωπο εννοείται ένα διαρκές σύστημα με γνωστικό στοιχείο, συναισθηματικό στοιχείο και τέλος, με κάποια τάση προς την έκφραση συμπεριφοράς» (σ.124). Η έννοια της στάσης αντιστοιχείται και με την λέξη "θέση", "τοποθέτηση", "γνώμη", "πεποίθηση". Η έννοια της στάσης είναι τρισδιάστατη και χαρακτηρίζεται από το γνωστικό, το συναισθηματικό στοιχείο καθώς και από τη συμπεριφορά του ατόμου. Οι στάσεις μπορούν να αφορούν την αντίληψη κοινωνικών φαινομένων από την πλευρά του ατόμου. Οι στάσεις αφορούν την αντίληψη του ατόμου για άλλα άτομα, αφηρημένες έννοιες ή φυσικά φαινόμενα. Παρουσιάζουν τα στοιχεία της σταθερότητας και της αντίστασης στην αλλαγή. Μαθαίνονται από το άμεσο και έμμεσο περιβάλλον (οικογένεια, δάσκαλος, φίλοι, ΜΜΕ, κλπ). Η εκμάθηση στάσεων και η αλλαγή τους εξηγούνται από τις συμπεριφοριστικές θεωρίες (ρόλος ενίσχυσης) και τις θεωρίες μάθησης (μιμητική ή γνωστική).

Τι συμβαίνει όμως σε σχέση με τις αξίες; Οι αξίες που με βάση τον Bohner (2007) οριοσκοπούνται ως «οι στάσεις απέναντι στις αφηρημένες οντότητες» (σ.340), ενώ ο Γεώργας (1995) προτιμά τον ορισμό «του ανθρωπολόγου C. Kluckhohn: «Η αξία είναι μια σαφής ή υπονοούμενη σύλληψη του επιθυμητού, χαρακτηριστική ενός ατόμου ή κάποιας ομάδας, και η οποία επηρεάζει την επιλογή προτύπων, μέσων και δράσεων που υπάρχουν στην κοινωνία» (σ.124). Γίνεται σαφές πως όπως τονίζει ο παραπάνω ερευνητής η διαφορά της στάσης από την αξία επικεντρώνεται στο επιθυμητό δηλαδή οι αξίες αναφέρονται σε επιθυμητές από την κοινωνία συλλήψεις,

ιδέες, ή συμπεριφορές και είναι «βαθιά ριζωμένες» όσο είναι το αξιοκρατικό σύστημα της κοινωνίας.

Σύμφωνα με τους (Νεκτάριο , Καρκαλάκο, Πλέσσα-Παπαδάκη, Θεοδορίδου & Χηνοπούλου, 2020) κατά το σχολικό έτος 2020-2021 στα ΕΠΑΛ όλης της χώρας το ποσοστό των κοριτσιών είναι 37% και των αγοριών 63% γεγονός που στερεί από τα κορίτσια «ευκαιρίες για αύξηση της απασχολησιμότητας των γυναικών» (σ.14) ενώ σε συνδυασμό με την προτίμηση σε συγκεκριμένες ειδικότητες δείχνει «την ανθεκτικότητα των στερεοτυπικών αντιλήψεων για τους ρόλους και τα επαγγέλματα γυναικών και ανδρών, (τεχνικές ειδικότητες για τα αγόρια και υπηρεσίες, υγεία για τα κορίτσια)» (σ.14)

Συνοψίζοντας το 1^ο κεφάλαιο διαπιστώνεται ότι ο θεσμός ΣΥ-Π με την έννοια και φύση όπως προσδιορίστηκε έχει ενταχθεί κατά περιόδους με διάφορες εκφάνσεις στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και με βεληγεκές αρχικά ισχύον στην συνέχεια ικανοποιητικό και σήμερα εντελώς ισχύον. Η μεταβολή αυτή δυστυχώς έχει δυσμενή αποτελέσματα σε ότι αφορά τις εκπαιδευτικές και στη συνέχεια επαγγελματικές επιλογές των μαθητών/τριών αλλά και των ενήλικων εκπαιδευομένων των εσπερινών ΕΠΑΛ αφού τους στερεί την σωστή πληροφόρηση ενώ ταυτόχρονα πραγματοποιείται και μέσα από στερεοτυπικές αντιλήψεις.

Αφού διασαφηνίστηκε το πλαίσιο του θεσμού ΣΥ-Π θα πρέπει να αποσαφηνισθεί η σχέση των ενήλικων εκπαιδευομένων του επιστημονικού πεδίου της εκπαίδευσης ενηλίκων με τα κίνητρα και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν κατά την εγγραφή και τη φοίτησή τους.

Κεφάλαιο 2^ο. Εκπαίδευση ενηλίκων-Κίνητρα και εμπόδια

Το συγκεκριμένο κεφαλαίο αναφέρεται στην εκπαίδευση ενηλίκων τα κίνητρα και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν αφού οι εκπαιδευόμενοι των εσπερινών ΕΠΑ.Λ. θα αντιμετωπισθούν ως ενήλικες με βάση το επιστημονικό πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων. Αρχικά πραγματοποιείται η οριοθέτηση της εκπαίδευσης ενηλίκων, ο ενήλικος και η ενηλικιότητα, τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων και τέλος αναφέρονται τα κίνητρα και τα εμπόδια των εκπαιδευομένων.

2.1 Οριοθέτηση της εκπαίδευσης ενηλίκων

Προκειμένου να οριοθετηθεί η έννοια της "εκπαίδευσης ενηλίκων" μετά από μελέτη πηγών διαπιστώνεται ότι δεν είναι εύκολο να ορισθεί, ξεχωρίζουν όμως οι ορισμοί της UNESCO και του ΟΟΣΑ. Οι συγκεκριμένοι οργανισμοί παγκόσμιας εμβέλειας και κύρους όπως αναφέρεται στο Κόκκος (2005) υιοθετούν την βάσιμη επιστημολογική άποψη της διευρυμένης έννοιας της εκπαίδευσης ενηλίκων προκειμένου να εντάξουν σε αυτήν όλες της δραστηριότητες σχεδιασμένης μάθησης ανεξαρτήτως επιπέδου ή του χαρακτήρα γενικού ή τεχνικοεπαγγελματικού. Μάλιστα, όπως αναφέρει ο ίδιος ερευνητής στο ορισμό της UNESCO η συμβολή των μαθησιακών δραστηριοτήτων εμφανίζεται καθαρά ως ιδεώδες για την πλήρη προσωπική ανάπτυξη και δημιουργική ένταξη στο κοινωνικοοικονομικό και πολιτισμικό γίγνεσθαι.

Στη συνέχεια αναφέρεται μόνον ο ορισμός του ΟΟΣΑ ο οποίος εν προκειμένω καλύπτει το πλαίσιο συγκεκριμένης εργασίας:

Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ (1977, όπ. αναφ. στο Rogers, 1999), η εκπαίδευση ενηλίκων αφορά οποιοδήποτε πρόγραμμα ή μαθητική δραστηριότητα που σχεδιάζεται σκόπιμα από εκπαιδευτικό φορέα προκειμένου να ικανοποιήσει το ενδιαφέρον ή την ανάγκη κατάρτισης σε οποιοδήποτε στάδιο της ζωής ενός ανθρώπου ο οποίος έχει υπερβεί σε ηλικία αυτήν της υποχρεωτικής εκπαίδευσης ενώ η εκπαίδευση δεν είναι πλέον η κύρια δραστηριότητά του.

Η "σφαίρα" επομένως της εκπαίδευσης ενηλίκων με βάση τον ΟΟΣΑ (1977, όπ. αναφ. στο Rogers, 1999), καλύπτει επαγγελματικές και μη επαγγελματικές σπουδές, «γενικές, τυπικές και μη τυπικές σπουδές, καθώς επίσης και την εκπαίδευση που έχει συλλογικό κοινωνικό σκοπό» (σ.55).

Σύμφωνα με τον Κόκκο (2005), επίσης, η "εκπαίδευση ενηλίκων", ως όρος αποτελεί οργανωμένο μέρος της δια βίου μάθησης, αφορά τους ενήλικους και υποδηλώνει ότι τα εκπαιδευτικά προγράμματα που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο αυτό διαθέτουν ανθρωπιστική κατεύθυνση.

Αξίζει να σημειωθεί ακόμη ο διαχωρισμός της "εκπαίδευσης ενηλίκων" από την "εκπαίδευση ώριμης ηλικίας" που θέτει ο Rogers (1999) αναφέροντας ότι η διαφορά των συγκεκριμένων όρων βρίσκεται στην "μαθησιακή προσέγγιση". Ο εν λόγω ερευνητής υποστηρίζει ότι η "εκπαίδευση ενηλίκων" μπορεί να θεωρηθεί πως καλύπτει όλες τις μορφές της εκπαίδευσης για τους άνω των 16 ετών ή άλλου ηλικιακού ορίου ανεξαρτήτως πως αντιμετωπίζονται στην εκπαιδευτική διαδικασία εν αντιθέσει με την "εκπαίδευση ώριμης ηλικίας" «όπου οι συμμετέχοντες αντιμετωπίζονται ως ενήλικοι-ικανά, πεπειραμένα, υπεύθυνα, ώριμα και ισορροπημένα άτομα» (σ.76). Αξιοσημείωτη επίσης αποτελεί η παρατήρησή του ότι η άρνηση της ενηλικιότητας των εκπαιδευόμενων προκαλεί εμπόδια στην αποτελεσματική μάθηση, στερεί χρήσιμους πόρους από το εκπαιδευτικό έργο, αποτελεί αλαζονεία για τον εκπαιδευτή ενηλίκων και είναι προσβλητική για τον εκπαιδευόμενο.

2.2 Ενήλικος και η ενηλικιότητα των εκπαιδευομένων

Στην εκπαίδευση ενηλίκων οι όροι «ενήλικος» και «ενηλικιότητα» αποτελούν τους βασικούς επιστημονικούς όρους και απαιτείται η αποσαφήνισή τους, παρότι, όπως θα διαπιστωθεί, κυριαρχούν πολλές επιστημονικές απόψεις.

Ο Rogers (1999) για τον όρο «ενήλικος» θεωρεί ότι δεν σχετίζεται με την ηλικία ενώ μπορεί για το άτομο να αναφέρεται σε κάποιο στάδιο κύκλου ζωής, στην κοινωνική του κατάσταση, τη συμπλήρωση της μαθητείας του, την αποδοχή του από την κοινωνία ή να υποδεικνύει κοινωνικό υποσύνολο ή σύνολο ιδανικών και αξιών που είναι φορτισμένη η έννοια της «ενηλικιότητας». Η UNESCO το 1976 όπως αναφέρει ο ίδιος ερευνητής θέτει το θέμα της αναγνωρισιμότητας του εαυτού του ατόμου από τον ίδιο και τους άλλους ως ενήλικος ενώ μια άλλη προσέγγιση θα είχε να κάνει για τον όρο της ενηλικιότητας με τον προσδιορισμό κάποιων χαρακτηριστικών, όπως η αυτοσυγκράτηση, η προνοητικότητα κλπ. Όμως, καταλήγει ότι τρεις όροι κυριαρχούν κατά την άποψή του περί ενηλικιότητας: η ωριμότητα σε σχέση με την παιδικότητα, η αίσθηση προοπτικής για σωστότερη κρίση του εαυτού και του άλλου (ευθυκρισία)

και η διάθεση για αυτοπροσδιορισμό, δηλαδή υπευθυνότητα για τον εαυτό του, τις πράξεις του και την λήψη αποφάσεών του. Σύμφωνα επίσης με τον Κόκκο (2008) οι παραπάνω απόψεις συμπίπτουν με ερευνητές της εκπαίδευσης ενηλίκων όπως (Jarvis, 1983· Rogers, 1972· Brookfield, 1986· Knowles, 1998· Tight, 2002). Ο ίδιος ερευνητής θα εντοπίσει ακόμη ότι ο A. Rogers θα προσθέσει δυο παρατηρήσεις σημαντικής βαρύτητας: τη μη επιτευξιμότητα απόλυτα της ενηλικιότητας και πως η φύση της ενηλικιότητας είναι καθοριστική στην εκπαίδευση των ενηλίκων σε σχέση με την ενίσχυση της τάσης ωριμότητας, υπευθυνότητας και αυτοκαθορισμού που πρέπει να ενισχύουν οι εκπαιδευτικές πρακτικές μας.

Σε ό,τι αφορά την σημαντικότητα της ωριμότητας αξίζει να αναφερθεί η ένσταση του Merizow (1977, όπ. αναφ. στο Jarvis, 2004), σχετικά με την μάθηση ενηλίκων, όπου αναφερόμενος στην "κλίση ωριμότητας" την θεωρεί αναπόφευκτη, διαδοχική και συνδεδεμένη με την πάροδο της ηλικίας και την ανάπτυξη του ατόμου, με αποτέλεσμα να θεωρεί ότι δεν σχετίζεται με την ανταπόκριση του ατόμου στον κόσμο και άρα δεν είναι απαραίτητη για την παροχή εκπαίδευσης στους ενήλικους.

2.3 Χαρακτηριστικά ενήλικων εκπαιδευομένων

Σύμφωνα με τις Τσιμπουκλή & Φίλλιπς (2010) η θεωρία της ανδραγωγικής ήταν η πρώτη που έθεσε το θέμα των χαρακτηριστικών για τους ενήλικες εκπαιδευόμενους. Σύμφωνα επίσης με τον Κόκκο (2008) η θεωρία της ανδραγωγικής, ανθρωπιστικής προσέγγισης που θεμελίωσε ο E. Lindeman την επεξεργάστηκε ο M. Knowles στηρίζεται σε παραδοχές που αφορούν την διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας όπως ότι:

- Ⓢ Οι ενήλικοι διαθέτουν μεγαλύτερης και διαφορετικής υφής απόθεμα εμπειριών που αποτελεί πολύτιμη πηγή μάθησης.
- Ⓢ Οι ενήλικοι θέλουν γνώσεις για αποτελεσματική αντιμετώπιση των συνθηκών που βιώνουν άρα οι μαθησιακοί προσανατολισμοί πρέπει να επικεντρώνονται στο πρόβλημα.
- Ⓢ Για τους ενήλικους είναι πιο σημαντικά κίνητρα μάθησης τα εσωτερικά (αυτοεκτίμηση κλπ) από τα εξωτερικά (προαγωγή κλπ).
- Ⓢ Οι ενήλικοι επιθυμούν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα να δημιουργείται βάσει των εκπαιδευτικών αναγκών τους που διαμορφώνεται με βάση τα προβλήματα τους και

να συμμετέχουν ενεργά σε όλες τις φάσεις του από το σχεδιασμό έως την αξιολόγησή του.

© Οι ενήλικοι επιθυμούν και αποζητούν αλληλεπίδραση, αλληλοσεβασμό, φιλικότητα, ελευθερία έκφρασης και ευρύτητα αναζήτησης στο μαθησιακό κλίμα.

© Οι ενήλικοι επιθυμούν έναν εκπαιδευτή συντονιστή που χρησιμοποιεί εκπαιδευτικές μεθόδους συμμετοχικές και συλλογικές όπως την προσομοίωση, ομαδικές εργασίες, παιχνίδια ρόλων κλπ.

Σύμφωνα επίσης με τους εκπαιδευτές ενηλίκων Hiemstra & Sisco (1990), συμπληρωματικά και πιο επεξηγηματικά χρήζουν προσοχής για τους ενήλικες τα παρακάτω:

© Η πολυτιμότητα του χρόνου τους είναι πολύ σημαντική σε σημείο που στην περίπτωση που νιώσουν ότι η εκπαιδευτική διαδικασία είναι απρόσφορη διακόπτουν το πρόγραμμα.

© Η εκπαιδευτική διαδικασία θεωρείται για τους ενήλικους παράπλευρη απασχόληση αφού πιο σημαντικά ζητήματα που βιώνουν απαιτούν αυξημένη προσοχή και ενασχόληση.

© Κάποια σοβαρή ανάγκη ή κίνητρο ωθεί τους ενήλικους στην εκπαιδευτική διαδικασία.

© Δεν αποκαλύπτουν πάντα ή δύσκολα αποκαλύπτουν οι ενήλικες τους πραγματικούς λόγους που τους ώθησαν στο χώρο της εκπαίδευσης.

© Κατά την εκπαιδευτική διαδικασία επιθυμούν να αισθάνονται οικεία με τον εκπαιδευτή τους και χρειάζονται την επιβεβαίωση και ενθάρρυνσή του.

© Επιθυμούν να αντιμετωπίζονται ως "ώριμα" άτομα και επιθυμούν τις κοινωνικές σχέσεις.

© Διαθέτουν πλήθος εμπειριών που επιθυμούν να μοιρασθούν με την ομάδα.

© Διαθέτουν την ικανότητα αντιμετώπισης προβλημάτων.

© Εκτιμούν μια καλοσχεδιασμένη διδασκαλία με θετικό αποτέλεσμα και είναι ικανοί και γρήγοροι αξιολογητές.

Σύμφωνα επίσης με τον Κόκκο (2005) σε μια συνθετική θεώρηση των (Brookfield, 1986· Courau, 2005· Houle, 1980· Knowles, 1998· Knox, 1977· Smith, 1993· Rogers, 1989· Williams, 1996) θεωρεί ότι οι ενήλικοι:

© Προσέρχονται να εκπαιδευτούν στοχοθετημένα. Οι στόχοι μπορεί να είναι επαγγελματικοί, εκπλήρωσης κοινωνικών ρόλων, προσωπικής ανάπτυξης, κύρους,

συγκεκριμένοι ή αόριστοι, υποχρέωσης από τους εργοδότες, ανεργίας προκειμένου να τους χορηγηθεί το σχετικό επίδομα. Αυτά είναι και τα κίνητρα των ενηλίκων.

Ⓢ Έχουν ευρέως φάσματος εμπειρίες διαφορετικές από ενήλικο σε ενήλικο. Εξαρτώνται από την επαγγελματική δραστηριότητα, τις κοινωνικές ευθύνες, τους πολιτικούς ή οικογενειακούς ρόλους κλπ.

Ⓢ Προτιμούν συγκεκριμένους τρόπους μάθησης ανάλογα με τα χαρακτηριστικά προσωπικότητας, τις ικανότητες ή τις εμπειρίες του ενηλίκου.

Ⓢ Υπάρχουν τάσεις ενεργητικής συμμετοχής για λόγους χειραφέτησης και αυτοκαθορισμού.

Ⓢ Στη μάθηση αντιμετωπίζουν εμπόδια. Τα εμπόδια μπορεί να είναι κακής οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, κοινωνικών υποχρεώσεων και καθηκόντων ή εσωτερικά.

2.4 Κίνητρα και εμπόδια ενηλίκων εκπαιδευόμενων

Από τα προλεγόμενα χαρακτηριστικά των ενηλίκων προκύπτει η κομβική σημασία των κινήτρων αλλά και των εμποδίων σε ότι αφορά την συμμετοχή των εκπαιδευόμενων σε προγράμματα αλλά και στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στην συνέχεια θα ασχοληθούμε αρχικά με τα κίνητρα και ακολούθως με τα εμπόδια των εκπαιδευόμενων.

2.4.1 Κίνητρα ενηλίκων εκπαιδευόμενων

Σύμφωνα με την Κωσταρίδου-Ευκλείδη (1999), από την αρχαιότητα υπάρχει διάκριση της ψυχής και του σώματος, με την ψυχή να αποτελείται από τα συστατικά του λόγου (γνώση), του θυμού (συναίσθημα) και της βούλησης και τα κίνητρα να αφορούν το θυμικό.

Κατά τους (Schunk, Pintrich, & Meece, 2010), κινητοποίηση (motivation) ή κίνητρα είναι «η διαδικασία μέσω της οποίας παρακινείται και υποστηρίζεται η προσανατολισμένη προς στόχους δραστηριότητα» (σ.747) ενώ κίνητρα (motives) είναι «μαθημένες αλλά σταθερές ατομικές διαφορές ή διαθέσεις αναζήτησης ή επιθυμίας ιδιαίτερων αποτελεσμάτων · συχνά, περισσότερο άδηλες από τις συνειδητές γνώσεις» (σ.748). Από τα προλεγόμενα κατά τους ίδιους ερευνητές η κινητοποίηση μπορεί να είναι σωματική ή νοητική, ενέχει συγκεκριμένους στόχους οι οποίοι από την εμπειρία μπορεί να αλλάζουν αλλά περιλαμβάνει και κατεύθυνση δράσης.

Σύμφωνα με τον Κάντα (1998) τα κίνητρα συμπεριφοράς αναφέρονται «στην εσωτερική δύναμη που οδηγεί το άτομο ή γενικότερα ένα ζώντα οργανισμό σε κάποια μορφή δράσης» (σ.39). Κατά τον ίδιο ερευνητή η έννοια των κινήτρων είναι μια εσωτερική δύναμη παρακίνησης ή παρώθησης του εαυτού προς κάποια μορφή ενέργειας που δεν ενέχει «το στοιχείο του υποκρυπτόμενου και ετεροκαθοριζόμενου αλλά του εσωτερικά αναδύμενου» (σ.40).

Σύμφωνα με την Κωσταρίδου-Ευκλείδη (1999) «τα κίνητρα είναι δυνατόν να ωθούν το άτομο ενεργώντας από μέσα ή να το έλκουν ενεργώντας από έξω» (σ.17). Κίνητρα, σύμφωνα με την ερευνήτρια, εσωτερικά είναι «...τα ένστικτα, οι ορμές, οι σκοποί, οι επιθυμίες ή προθέσεις, τα συναισθήματα, οι διάφορες συγκινησιακές καταστάσεις...» (σ.17) ενώ εξωτερικά είναι «...οι αμοιβές, τα θέλγητρα ή φόβητρα, ή οι απωθητικοί ερεθισμοί» (σ.17).

Κατά τον Evans (1975, όπ. αναφ. στο Κωσταρίδου-Ευκλείδη, 1999), τα κίνητρα μπορεί να είναι για το άτομο κληρονομικά όπως τα ένστικτα ή επίκτητα μέσα από τις διαδικασίες μάθησης ή αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον και διακρίνονται: σε φυσιολογικά που υπηρετούν λειτουργίες του οργανισμού, βιολογικά (επιβίωσης, συντήρησης, αναπαραγωγής) και ψυχολογικά (θυμικού, προσωπικότητας και αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον, κοινωνικό και φυσικό.

Κατά τον Ζαρίφη (χ.χ. όπ. αναφ. στο Βεργίδης και συν., 2013), διακρίνονται δυο είδη κινήτρων: τα μάθησης που «σχετίζονται με τον στόχο και την ικανοποίηση μιας συγκεκριμένης (μαθησιακής) ανάγκης» (σ.29) και τα συμμετοχής που σχετίζονται «με το μέσο με το οποίο θα επιτευχθεί αυτός ο στόχος, δηλ. την οργανωμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα» (σ.29).

Σύμφωνα με τον Rogers (1999) υπάρχει ένα φάσμα προθέσεων των ενηλίκων για συμμετοχή σε κάποιο πρόγραμμα το οποίο στο ένα άκρο έχει τη μάθηση στο συγκεκριμένο αντικείμενο στη μέση τη μάθηση για κάποιο θέμα (είναι οι περισσότεροι) και στο άλλο άκρο όσοι «έρχονται για κοινωνικούς ή/ και προσωπικούς λόγους ή από κάποια γενική, απροσδιόριστη αίσθηση ανάγκης»(σ.99).

Κατά τον Καραλή (2013) ο C.O. Houle, αρχές του 1960, ερεύνησε πρώτος συστηματικά και με ποιοτικό τρόπο τους λόγους συμμετοχής 22 ενηλίκων εκπαιδευόμενων σε διάφορους τύπους προγραμμάτων προτείνοντας τρεις τύπους ενηλίκων τους προσανατολισμένους στους στόχους, την δράση και την μάθηση. Σύμφωνα με τον Houle (1961), η προαναφερόμενη τυπολογία κινήτρων (Houle's typology of adult learners) σε ότι αφορά την εστίαση των ενηλίκων στους στόχους

εννοεί, για παράδειγμα, την απόκτηση ενός πτυχίου, σε ό,τι αφορά τον προσανατολισμό στην δράση εννοεί την ίδια την εκπαιδευτική διαδικασία. Για παράδειγμα, τη διάδραση που αναπτύσσεται μέσα από τις προσωπικές σχέσεις της ομάδας και σε ό,τι αφορά τον προσανατολισμό στη μάθηση εννοεί ότι αυτοσκοπός πλέον του ενήλικου είναι η γνώση για ένα θεματικό πεδίο που θα προσφέρει η παρακολούθηση συγκεκριμένου προγράμματος. Είναι αξιοσημείωτο επίσης να αναφερθεί, σύμφωνα με τον ίδιο ερευνητή, ότι όταν επιτευχθούν οι στόχοι στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, δεν υφίσταται πλέον το κίνητρο.

Όπως μας πληροφορεί επίσης ο Καραλής (2013) ο Boshier με βάση την τυπολογία του Houle «...δημιούργησε την Κλίμακα Εκπαιδευτικής Συμμετοχής EPS (Educational Participation Scale) εστιάζοντας όχι μόνον στους τύπους των εκπαιδευόμενων αλλά και στα κίνητρα συμμετοχής...» (σ.34). Σύμφωνα με τον ίδιο ερευνητή μετά και την εφαρμογή της EPS σε διαφορετικά μαθησιακά περιβάλλοντα εκπαίδευσης ενηλίκων και πληθυσμούς η κλίμακα κατέληξε μετά από ομαδοποίηση σε επτά κατηγορίες:

- Ⓢ της βελτίωσης της επικοινωνιακής ικανότητας,
- Ⓢ της ανάπτυξης κοινωνικών επαφών,
- Ⓢ της εκπαιδευτικής προετοιμασίας,
- Ⓢ της επαγγελματικής εξέλιξης,
- Ⓢ της βελτίωσης των οικογενειακών σχέσεων,
- Ⓢ της επιδίωξη κοινωνικών ερεθισμάτων,
- Ⓢ στο ενδιαφέρον μάθησης ενός αντικειμένου.

Ο Καραλής (2013) επίσης μας πληροφορεί ότι η P. Cross ασχολήθηκε εκτεταμένα τόσο με τα κίνητρα όσο και με τα εμπόδια μάθησης σε ερευνητικό επίπεδο, στις ΗΠΑ, «...αναφορικά με τη συμμετοχή των ενηλίκων σε εκπαιδευτικές διαδικασίες μη τυπικής εκπαίδευσης...» (σ.34).

Με βάση την Cross (1981), ο βασικότερος παράγοντας συμμετοχής στην μη τυπική εκπαίδευση των ενηλίκων είναι ο βαθμός φοίτησης της τυπικής εκπαίδευσης του ατόμου και ότι «όσο περισσότερη εκπαίδευση έχουν οι άνθρωποι, τόσο περισσότερο ενδιαφέρονται για περαιτέρω εκπαίδευση» (σ.55). Οι Carp, Peterson & Roelfs (όπ. αναφ. στο Cross, 1981) αναφέρουν ότι οι λόγοι που αποφασίζουν οι ενήλικοι να παρακολουθήσουν ένα πρόγραμμα είναι: η κατάκτηση σύγχρονων νέων γνώσεων, η απόκτηση πτυχίου ή πιστοποιητικού, η εσωτερική αναζήτηση, για γίνουν καλύτεροι γονείς, για να ανταποκριθούν καλύτερα σε νέες απαιτήσεις του επαγγέλματός τους,

για πνευματική ικανοποίηση και ανάταση και για να ξεφύγουν από κάτι που τους απασχολεί.

2.4.2 Εμπόδια ενήλικων εκπαιδευόμενων

Οι ενήλικοι αντιμετωπίζουν εμπόδια προκειμένου να συμμετάσχουν σε προγράμματα αλλά και μάθησης τα οποία παρατίθενται κατωτέρω:

Σε ότι αφορά τα εμπόδια συμμετοχής σε προγράμματα ενηλίκων:

Σύμφωνα με την Cross (1981, όπ. αναφ. στο Καραλής, 2017), η οποία πρότεινε «...το μοντέλο της Αλυσίδας των Αντιδράσεων (Chain of Response – COR)» (σ.37), τα εμπόδια συμμετοχής κατατάσσονται σε τρεις ομάδες:

Ⓢ Καταστασιακά (situational): είναι τα εμπόδια που οφείλονται στην κατάσταση του εκπαιδευόμενου στην συγκεκριμένη χρονική περίοδο και αφορούν ένδεια χρημάτων ή χρόνου, οικογενειακών υποχρεώσεων κλπ.

Ⓢ Θεσμικά (organizational): είναι τα εμπόδια που οφείλονται στους θεσμούς και οργανισμούς που προσφέρουν τα προγράμματα και αφορούν παράγοντες και διαδικασίες που αποθαρρύνουν ή ακόμη και αποκλείουν ενήλικους ενδιαφερόμενους για εκπαίδευση όπως οι προϋποθέσεις εισαγωγής, το ωράριο λειτουργίας κλπ.

Ⓢ Προδιαθετικά (dispositional): είναι τα εμπόδια που οφείλονται στις στάσεις και τις αντιλήψεις των ενήλικων «...για το ρόλο τους ως εκπαιδευόμενων...» (σ.36) θεωρώντας για παράδειγμα οι τρίτης ηλικίας «...ότι είναι αρκετά μεγάλοι για να μάθουν...» (σ.36).

Σύμφωνα με τα δεδομένα του Ευροβαρόμετρου (2003, όπ. αναφ. στο Καραλής, 2017), οι Rubenson & Desjardins (2009) με βάση την παραπάνω τυπολογία διαπιστώνουν ότι τα:

Ⓢ Καταστασιακά δε σχετίζονται με το επίπεδο προσόντων και το είδος εργασίας (χειρωνακτική ή διανοητική), «...συναντώνται με μεγαλύτερη συχνότητα στις γυναίκες, τους εργαζόμενους, τους ανέργους και στις ηλικίες 26-45...» λόγω αυξημένων εργασιακών και οικογενειακών δεσμεύσεων.

Ⓢ Θεσμικά τα οποία απαντώνται πιο συχνά στους χειρωνακτες και τους ανέργους.

Ⓢ Προδιαθετικά τα οποία συναντώνται συχνότερα στους χειρωνακτες και σε αυτούς που έχουν «...σχετικά λίγα χρόνια εκπαίδευσης...» (σ.38).

Σύμφωνα με τους Rubenson & Desjardins (2009) ο βαθμός ανάπτυξης και πρόνοιας για τους πολίτες ενός κράτους μπορεί να επηρεάσει τη πρόθεση συμμετοχής των πολιτών σε προγράμματα εκπαίδευσης των ενηλίκων και έτσι να δράσει ανασχετικά

στα εμπόδια που αντιμετωπίζουν. Εν συνεχεία οι ίδιοι ερευνητές προβαίνουν όπως μας πληροφορεί ο Καραλής (2013) και στην ομαδοποίηση των καταστασιακών και θεσμικών εμποδίων λόγω της κοινής τους ρίζας που αφορά κοινωνικές συνθήκες και δομές σε μια κατηγορία που ονομάζουν δομικούς φραγμούς (structural barriers), προτείνοντας το «...Μοντέλο Περιορισμένης Δράσης (Bounded Agency Model)...» (σ.39) με ιδιαίτερη έμφαση στο βαθμό επίγνωσης των πολιτών και των δομικών εμποδίων-φραγμών που αντιμετωπίζουν αλλά και στην επίδραση του κράτους πρόνοιας. Οι τυπολογίες των προαναφερόμενων ερευνητών έχουν ευρεία διάδοση παγκοσμίως και έχουν αποτυπωθεί σε κείμενα πολιτικής αυτούσια παραλλαγμένα ή και συνδυασμών των προαναφερόμενων κατηγοριών εμποδίων όπως στην περίπτωση της European Commission (2012) που αναφέρει τρεις τύπους: τους δομικούς φραγμούς (structural barriers), τους καταστασιακούς φραγμούς (situational barriers) και τους ψυχολογικούς φραγμούς (psychological barriers).

Σε ότι αφορά τα εμπόδια στη μάθηση των ενηλίκων:

Σύμφωνα με την Παπαθανασίου (2009), «εμπόδιο στη μάθηση είναι κάθε παράγοντας που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο δυσχεραίνει τη μαθησιακή διαδικασία» (σ.39).

Κατά τις ερευνήτριες Τσιμπουκλή & Φύλλιπς (2010) τα εμπόδια μάθησης διαχωρίζονται σε εξωτερικά που αφορούν την πρόσβαση των ενηλίκων στα πρόγραμμα εκπαίδευσης και τα εσωτερικά που είναι και τα σημαντικότερα.

Σύμφωνα με τον (Κόκκο, 2005, 2008, χ.χ), τα εμπόδια μάθησης χωρίζονται σε αυτά που «...οφείλονται στην κακή οργάνωση της μαθησιακής διαδικασίας» (σελ.89), σε αυτά που «...απορρέουν από τις κοινωνικές υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των ενήλικων εκπαιδευόμενων...» (σ.84) και διευρυνόμενα κατά τον Rogers (1999), από «καταστασιακά αίτια» (σ.275) και σε αυτά που οφείλονται σε «εσωτερικά εμπόδια» (σ.84).

Σύμφωνα με τον Κόκκο (2008), τα εμπόδια κακής οργάνωσης της μαθησιακής διεργασίας αναφέρονται συνήθως σε «ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που πάσχει έκδηλα στο επίπεδο των στόχων, του συντονισμού, της υποδομής κ.ο.κ.» (σ.84) το οποίο θα απογοητεύσει τους εκπαιδευόμενους «θα εγκλωβίσει το ενδιαφέρον τους και θα τους οδηγήσει σε στάση άρνησης ή αδιαφορίας» (σ.84). Μάλιστα ο ίδιος ερευνητής εκτιμά πως το μέγεθος των αντιδράσεων θα είναι εντονότερο σε σχέση με κάποιο πρόγραμμα που θα απευθύνονταν σε παιδιά.

Σύμφωνα με τον Rogers (1999), στα "καταστασιακά" εμπόδια ανήκουν οι:

© «Φυσικοί ή περιβαλλοντικοί παράγοντες όπως η δίψα, η κακή υγεία, ή η κούραση ή άλλες έγνοιες (χρήματα, οικογενειακές ανάγκες, επαγγελματικά προβλήματα κ.λ.π.)» (σ.275). Συνήθως λειτουργούν σε συνδυασμό με άλλους μηχανισμούς που μπορεί να οδηγήσουν στη "δυσχέρεια" της διάσπασης της προσοχής.

© Φυσικές αλλαγές «Για παράδειγμα η επιδεξιότητα ή η όραση και η ακοή που χειροτερεύουν» (σ.275) αποτελώντας «αιτίες για πολλές αποτυχημένες απόπειρες» (σ.275) μάθησης.

© «Κακές σχέσεις εκπαιδευτή και εκπαιδευομένου ή μεταξύ των εκπαιδευομένων» (σ.275). Επίσης η αποτυχημένη επικοινωνία του εκπαιδευτή με τους εκπαιδευόμενους οδηγεί σύμφωνα με τον Κόκκο (1998), όταν ο εκπαιδευόμενος αισθανθεί πως "δεν τον κατάλαβαν" ή "τον αγνόησαν" σε αρνητική στάση απέναντι στον εκπαιδευτή ή ατονεί η διάθεσή του για μάθηση.

Σύμφωνα με τον Κόκκο (2008), επίσης στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και τα «εμπόδια που απορρέουν από τις κοινωνικές υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των ενηλίκων εκπαιδευόμενων, τα οποία συχνά τους περισπούν και τους εμποδίζουν στην πορεία των σπουδών» (σ.84). Η συγκεκριμένη κατηγορία πιθανόν εμπεριέχεται στους περιβαλλοντικούς παράγοντες του Rogers.

Ο Rogers (1999), εκτιμά πως τα καταστασιακά εμπόδια «αν και δεν είναι ασήμαντα ή σπάνια, μπορεί να αντιμετωπισθούν αρκετά εύκολα, εφόσον εντοπισθούν» (σ.275) ενώ «ενισχύουν τους φραγμούς που θέτει η προσωπικότητα» (σ.276). Μπορεί επίσης να υποστηριχθεί πως μπορεί να αποτελέσουν το "πρόσχημα", ενώ στην ουσία να κρύβονται εσωτερικά εμπόδια.

Τα εσωτερικά εμπόδια είναι τα σημαντικότερα όλων και αν οι δυο προηγούμενες κατηγορίες εμποδίων χαρακτηρίζονται ως "δυσχέρειες" έχοντας μεγάλες πιθανότητες να ξεπερασθούν, τα εσωτερικά εμπόδια ανάγονται στην πρωτοκαθεδρία δυσκολίας των εμποδίων να ξεπεραστούν, αφού συνήθως απαιτούν από τον εκπαιδευόμενο προσωπική αποδοχή του εμποδίου, ενδοσκόπηση και κριτικό στοχασμό ενώ όταν ξεπερνούν ένα όριο δυσκολίας, ίσως απαιτούν και τη βοήθεια ειδικού και πιθανόν μια χρονοβόρα και αμφίβολης κατάληξης διαδικασία.

Σύμφωνα με τον Κόκκο (2008), τα εσωτερικά εμπόδια χωρίζονται σε δυο κατηγορίες:

© «Εμπόδια που σχετίζονται με προϋπάρχουσες γνώσεις και αξίες» (σ.85) τα οποία σχετίζονται με δύο γεγονότα. Πρώτον, οι εκπαιδευόμενοι έχουν ήδη «απόθεμα γνώσεων και αξιών που απέκτησαν από το σύνολο των δραστηριοτήτων της ζωής τους» (σ.85) και έχουν προσκολληθεί σε αυτές επίμονα, έτσι δυσκολεύονται να

αποδεχτούν το νέο, με αποτέλεσμα στην ακραία περίπτωση την άρνηση στη "νέα γνώση". Δεύτερον, οι εκπαιδευόμενοι έχουν επενδύσει συναισθηματικά σε αυτές τις γνώσεις & αξίες, έτσι σε ενδεχόμενη επιδίωξη του εκπαιδευτή που θα αμφιβάλλει για την κρίση τους θεωρούν πως αμφισβητείται η προσωπικότητά τους. Το ζήτημα αυτό ειδικά όταν προσωποποιηθεί δημιουργεί συνήθως «τριβές ανάμεσα στον εκπαιδευτή και τους εκπαιδευόμενους ή στα μέλη της εκπαιδευόμενης ομάδας» (σ.85).

© «Εμπόδια που απορρέουν από Ψυχολογικούς παράγοντες» (σ.85) τα οποία μπορούν να χωρισθούν σε δυο είδη: Το πρώτο είδος «είναι συνυφασμένο με μόνιμα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας, όπως η χαμηλή αυτοεκτίμηση και η έλλειψη αυτοπεποίθησης» (σ.85). Το δεύτερο είδος θεμελιώνεται στο άγχος με δυο κύριες μορφές: την «ανησυχία απέναντι στην απειλή που προέρχεται από επιβεβλημένες απαιτήσεις» (σ.85) και την «ανησυχία για την ικανότητα ανταπόκρισης σε ορισμένες συνθήκες» (σ.85). Και τα δυο είδη, αν δεν αντιμετωπισθούν κατάλληλα, μπορεί να καταλήξουν ακόμη και σε παραίτηση του εκπαιδευόμενου από το πρόγραμμα.

Αναφερόμενοι κριτικά στα εμπόδια μάθησης των ενηλίκων αξίζει να αναφερθούν δυο ακόμη παρατηρήσεις που αφορούν: την κλιμάκωση και την εξατομικευμένη επίδραση των εμποδίων στον ενήλικο εκπαιδευόμενο.

Για το θέμα της κλιμάκωσης σύμφωνα με τον Rogers (1999), ενέχεται διαχωρισμός μεταξύ δυσχέρειας και φραγμού, αναφέροντας πως οι φυσικοί και περιβαλλοντικοί παράγοντες «αποτελούν περισσότερο δυσχέρειες παρά φραγμούς» (σ.275), έτσι επεκτείνοντας τη σκέψη του ερευνητή υποστηρίζεται πως, όταν η συγκεκριμένη δυσχέρεια φθάσει σε υψηλό όριο που δεν μπορεί να ξεπεραστεί, εξελίσσεται σε φραγμό. Αυτό μπορεί να ισχύει και σε άλλες κατηγορίες εμποδίων.

Σε ό,τι αφορά, επίσης στην εξατομικευμένη επίδραση κάθε εμποδίου, αν συγκρίνονταν οι τιμές της επίδρασης του κάθε παράγοντα μεταξύ ενηλίκων, θα διαπιστωνόταν πως λόγω κυρίως των ατομικών διαφορών έχει διαφορετική αξία ο κάθε παράγοντας για τον κάθε ενήλικο σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή που φτάνει στην ακραία περίπτωση, ένας παράγοντας που δημιουργεί εμπόδιο στον ένα ενήλικα, να μην αποτελεί εμπόδιο για τον άλλο. Τα προηγούμενα θα μπορούσαν να οδηγήσουν στη δημιουργία τεστ εμποδίων και σε ατομικό profile εμποδίων του ενήλικα. Παράλληλα, επειδή οι παράγοντες παρουσιάζονται σε απροσδιόριστο αριθμό, το δημιουργούμενο τεστ θα χρειαζόταν να χορηγηθεί από ειδικό σύμβουλο. Ένα τέτοιο τεστ θα ήταν ίσως χρήσιμο να πραγματοποιείται για κάθε ενήλικο που το επιθυμεί, αφού βιώνεται σήμερα η εποχή της "δια Βίου Μάθησης".

Συνοψίζοντας το 2^ο κεφάλαιο, αφού οριοθετήθηκε η “εκπαίδευση ενηλίκων”, ο ενήλικος και η ενηλικιότητα, δόθηκαν τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευομένων που αφορούν και τους ενήλικους εκπαιδευόμενους των εσπερινών ΕΠΑ.Λ., ενώ αναφέρθηκαν αναλυτικά τα κίνητρα αλλά και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν.

Αφού διασαφηνίστηκε το προαναφερόμενο πλαίσιο, είναι η στιγμή να παρουσιασθεί αρχικά το φάσμα εκπαιδευτικών επιλογών της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μετά το Γυμνάσιο, το θεσμικό πλαίσιο των ΕΠΑ.Λ. αλλά και των εσπερινών ΕΠΑ.Λ.

Κεφάλαιο 3^ο. Επαγγελματικά Λύκεια – Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. και ο θεσμός ΣΥ-Π

Στο συγκεκριμένο κεφαλαίο πραγματοποιείται αρχικά αναφορά στην Επαγγελματική Εκπαίδευση ως μέρος της Διά Βίου Μάθησης με στόχευση την αποσαφήνιση της σχέσης του επιστημονικού πεδίου της εκπαίδευσης ενηλίκων με το πλαίσιο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Στη συνέχεια ακολουθεί η σκιαγράφηση των ΕΠΑ.Λ στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα, το θεσμικό πλαίσιο των Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. σε σχέση και με τον θεσμό ΣΥ-Π ενώ ακολουθεί συνοπτική ανασκόπηση ερευνών.

3.1 Η Επαγγελματική Εκπαίδευση ως μέρος της Διά Βίου Μάθησης

Σύμφωνα με τον Κόκκο (2005) η διερεύνηση της φύσης της μάθησης αποτελεί αντικείμενο διαφοροποίησης μεταξύ των μελετητών «και καμία θεωρία δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι διαθέτει αδιαμφισβήτητες αποδείξεις για τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουμε» (σ.32). Όπως αναφέρει ο ίδιος ερευνητής «στις περισσότερες περιπτώσεις μαθαίνουμε κατά φυσικό τρόπο, μέσα από την καθημερινή εμπειρία, την εκτέλεση ενός έργου, την παρατήρηση μιας δραστηριότητας, την αλληλεπίδραση με άλλους κ.λ.π.» (σ.33) και εν προκειμένω μιλάμε για άτυπη μάθηση, περιστασιακή διότι υπάρχει και η συνειδητή που ξεκινά με την πρόθεση κάποιου και σχετίζεται με συγκεκριμένους στόχους. Σύμφωνα λοιπόν με τον προαναφερόμενο ερευνητή η συνειδητή μάθηση «από την πλευρά των συμμετεχόντων και σχεδιασμένη με συγκρότηση από κάποιον φορέα παροχής μάθησης αποτελούν εκπαίδευση» (σ.33), η οποία εμπεριέχει πάντα μάθηση και η οποία είναι ως έννοια στενότερη της μάθησης. Με βάση τα προαναφερόμενα και σύμφωνα με τον Κωτσίκη (2002) υπάρχουν αρκετοί ορισμοί για την επαγγελματική εκπαίδευση, όμως από τον συνδυασμό των εννοιών επάγγελμα και εκπαίδευση προκύπτει ο συμβατικός ορισμός: «Επαγγελματική εκπαίδευση σημαίνει την οργανωμένη διαδικασία της συστηματικής απόκτησης θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων, εμπειριών και δεξιοτήτων για μια αποτελεσματική απασχόληση-εργασία σε ένα ορισμένο επάγγελμα» (σ.21).

Σύμφωνα επίσης με τον Κόκκο (2005) ο όρος "διά βίου μάθηση" είναι ευρύτερος του όρου της "εκπαίδευσης" υποδηλώνοντας «...τον απεριόριστο χαρακτήρα της μάθησης, που καλύπτει όλο το φάσμα της ζωής και περιλαμβάνει όλες ανεξαιρέτως τις μορφές μάθησης, τόσο εκείνες που παρέχονται από κάθε είδους εκπαιδευτικούς φορείς όσο και τις μορφές άτυπης μάθησης (Sutton,1994, σ.3416· Kogan,2000,

κεφ.5)» (σ.34). Πιο εστιασμένα όμως, ο Καραλής (2013) αναφέρει πως στο δημόσιο λόγο και σε κείμενα εθνικά και διεθνή διαμόρφωσης πολιτικής, «ο όρος διά βίου μάθηση χρησιμοποιείται προκειμένου να παραπεμπει αρχικά στην εκπαίδευση ενηλίκων και εν συνεχεία στη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση» (σ.16). Το προηγούμενο συμφωνεί τελικά με τον Κόκκο (2020) ο οποίος αναφέρει ότι «η έννοια της «διά βίου» δεν μπορεί να θεωρηθεί δόκιμη αν το ζητούμενο είναι ο προσδιορισμός της εκπαίδευσης και μάθησης που πραγματοποιείται στην ενήλικη φάση της ζωής» (σ.5), για το λόγο αυτό το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2011 «...διατύπωσε τον όρο «μάθηση ενηλίκων» και διευκρίνισε ότι αποτελεί οριοθετημένο τμήμα της δια βίου μάθησης...» (σ.5) που ξεκινά «...μετά την αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση...» (σ.5) του ενήλικου.

Παράλληλα σύμφωνα με τους (Coombs, 1968· Coombs & Ahmed, 1974) , όπ. αναφ. στο Καραλής, 2013), οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες αναφέρονται σε τρεις τύπους :

- Ⓢ Την τυπική εκπαίδευση που αναφέρεται σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα «...που περιλαμβάνει όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, από την προσχολική έως την τριτοβάθμια, καθώς και όλα τα περιεχόμενα σπουδών αυτών των βαθμίδων (γενική και επαγγελματική εκπαίδευση» (σ.13), με σημαντικό στοιχείο ότι το εκπαιδευτικό αυτό σύστημα είναι «...ιεραρχικά δομημένο και χρονικά διαβατισμένο...» (σ.13)
- Ⓢ την μη τυπική εκπαίδευση που περιλαμβάνει κάθε οργανωμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα που δεν ανήκει στην τυπική εκπαίδευση και έχει εκπαιδευτικούς στόχους συγκεκριμένους και προσδιορισμένο κοινό.
- Ⓢ την άτυπη εκπαίδευση που αναφέρεται σε «...όλα τα πλαίσια στα οποία οι πολίτες αποκτούν γνώσεις, δεξιότητες και διαμορφώνουν στάσεις και αξίες, μέσα από την επίδραση του περιβάλλοντος και την καθημερινή εμπειρία...»

Από το προαναφερθείσα τυπολογία διαπιστώνεται ότι τα Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ) ανήκουν στην τυπική εκπαίδευση, στην μη τυπική προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και στην άτυπη οι περιπτώσεις βιωματικής μάθησης (πρακτικά) ενός επαγγέλματος σε έναν τεχνίτη.

Το προηγούμενο αποτυπώνεται πλήρως και στο ΦΕΚ254/21-12-2020 που αποτελεί τον Ν.4763/2020 όπου στο άρθρο 2 αναφέρεται ότι το « «Τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα»: περιλαμβάνει την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.), τη μεταγυμνασιακή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση επιπέδου τρία (3), τη μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική κατάρτιση επιπέδου πέντε (5) και την τριτοβάθμια εκπαίδευση» (σ.11939).

Μια διάσταση που πρέπει ακόμη να θιγεί είναι ότι όπως αναφέρει ο Καραλής (2013) «ο όρος εκπαίδευση ενηλίκων, παραπέμπει σε οποιαδήποτε οργανωμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα, εκτός της τυπικής εκπαίδευσης, στην οποία συμμετέχουν ενήλικου» (σ.15) Τα Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ) έχουν όμως ενήλικες εκπαιδευόμενους που πληρούν τις προϋποθέσεις ενηλικιότητας αφού όπως αναφέρει ο Κόκκος (2005) χαρακτηριστικά της ενηλικιότητας είναι ότι «το άτομο αναγνωρίζει στον εαυτό του τα στοιχεία της ωριμότητας και της τάσης αυτοπροσδιορισμού, ενώ ταυτόχρονα αναγνωρίζεται από τους άλλους με τον ίδιο τρόπο» (σ.39). Ως εκ τούτου θα πρέπει να αναφερθεί η συγκεκριμένη παρατήρηση η οποία αφορά και τους ενήλικους εκπαιδευόμενους των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας προκειμένου να επαναξετασθεί το πλαίσιο των συγκεκριμένων σχολείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ώστε και οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν να έχουν τουλάχιστον την ανάλογη εκπαίδευση-επιμόρφωση-κατάρτιση. Σε ό,τι αφορά την παρούσα εργασία δεχόμαστε την ενηλικιότητα των εκπαιδευομένων του Εσπερινού ΕΠΑΛ Χίου όπως ορίζεται από το πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων με κάθε βέβαια επιφύλαξη όπως προαναφέρθηκε σε ότι αφορά το συνολικό πλαίσιο.

3.2 Σκιαγράφηση των ΕΠΑ.Λ. στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα

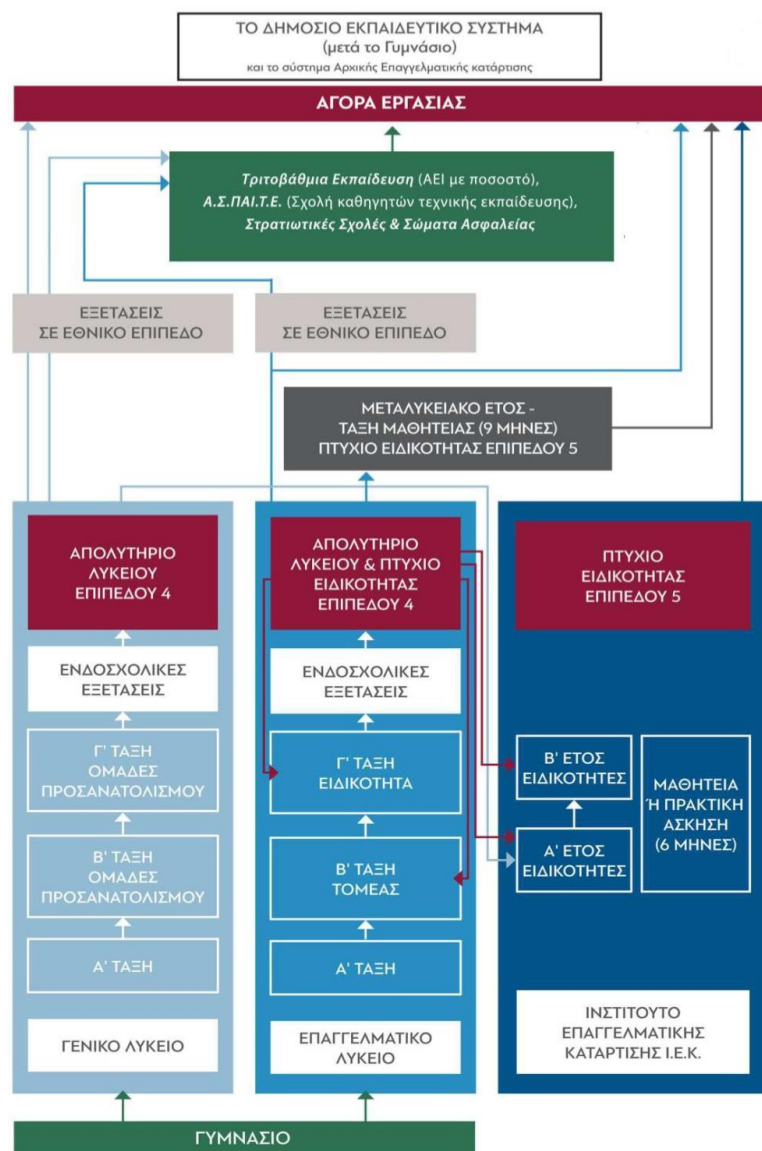
Μετά το Γυμνάσιο ακολουθεί η Λυκειακή βαθμίδα που χαρακτηρίζεται και ως Ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Όπως αναφέρει και ο Κωτσίκης (1997) «ο όρος δευτεροβάθμια εκπαίδευση σημαίνει την εκπαίδευση που παρέχεται μεταξύ της πρωτοβάθμιας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» (σ.162) επίσης όπως αναφέρεται στο Ν.1566/85 στο άρθρο 2 παρ.2 «Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται σε δυο κύκλους. Ο πρώτος καλύπτεται από τα Γυμνάσια και ο δεύτερος από τα γενικά, κλασικά, εκκλησιαστικά, τεχνικά-επαγγελματικά, ενιαία πολυκλαδικά λύκεια και από τις τεχνικές-επαγγελματικές σχολές.» (σ.2547). Τα Γυμνάσια είχαν τριετή διάρκεια με Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξη και διακρίνονταν σε Ημερήσια και Εσπερινά, ενώ τα Λύκεια διακρίνονταν σε Ημερήσια με τριετή διάρκεια (Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξη) και Εσπερινά με τετραετή διάρκεια (Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄ τάξη). Η ίδια διάρκεια του χρόνου φοίτησης ισχύει και σήμερα με μια αλλαγή στα Εσπερινά Λύκεια, όπου η διάρκεια φοίτησης έγινε τριετής ενώ μαθητικός τροφοδότης των Λυκείων εκτός από το Γυμνάσιο μπορεί να θεωρηθεί και το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας που είναι αντίστοιχο του Γυμνασίου για ενήλικες εκπαιδευόμενους. Κατά την διεθνή πρακτική η οποία προτείνεται και

από τους CEDEFOP & ΕΥΡΥΔΙΚΗ (1995) ο δεύτερος κύκλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δηλαδή η Λυκειακή εκπαιδευτική βαθμίδα χαρακτηρίζεται και ως «Ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Lukio/Gymnasium)» (σ.381) και σε παρόμοια ονοματοδοσία συναινεί ο Κωτσίκης (1997) που αναφερόμενος για το Λύκειο γράφει πως «καλύπτει τον ανώτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» (σ.164).

Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ) ανήκουν στην Ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και ως εκ τούτου και τα Εσπερινά (ΕΠΑΛ).

Σύμφωνα με τους (Νεκτάριο κ.συν., 2020) κατά το σχολικό έτος 2020-2021 σε σύνολο 312.490 μαθητών της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα λύκεια γενικής κατεύθυνσης αριθμούν 202.782 μαθητές και τα Λύκεια επαγγελματικής κατεύθυνσης αριθμούν 108.772 μαθητές» (σ.14) με το μαθητικό δυναμικό των ΕΠΑΛ να είναι μειούμενο και αντίστοιχο του σχολικού έτους 2008-2009.

Το ισχύον Δημόσιο Εκπαιδευτικό Σύστημα μετά το Γυμνάσιο για το σχολικό έτος 2021-2022 είναι το εικονιζόμενο στο παρακάτω σχήμα 3.1:

ΠΗΓΗ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Σχήμα 3.1

Το Δημόσιο Εκπαιδευτικό Σύστημα μετά το Γυμνάσιο

Μετά την Γ' Γυμνασίου επομένως ο μαθητής/τρια βρίσκεται σε στάδιο μετάβασης σε επόμενη βαθμίδα εκπαίδευσης και έχει να επιλέξει ανάμεσα σε τέσσερεις βασικούς δρόμους επιλογής φοίτησης που είναι το Γενικό Λύκειο, το Επαγγελματικό Λύκειο, η Μεταγυμνασιακή Επαγγελματική Σχολή Κατάρτισης (Ε.Σ.Κ) και η Επαγγελματική Σχολή (ΕΠΑ.Σ).

Στην περίπτωση μας θα αναφερθούμε αποκλειστικά στο Υπουργείο Παιδείας και στο Δημόσιο Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑΛ) αναφέροντας συνοπτικά τη δομή του αφού σε αυτό στοχεύει η παρούσα εργασία.

Τα Επαγγελματικά Λύκεια ιδρύονται στο κεφάλαιο Β΄ του ΦΕΚ193/17-9-2013 που εμπεριέχει τον Ν.4186/2013. Εκεί πραγματοποιείται και η πρώτη σκιαγράφηση του ΕΠΑ.Λ. με τα παρακάτω σημαντικότερα σημεία:

Ⓢ στο άρθρο 5 αναφέρεται η έννοια και η ίδρυσή τους όπου και διαχωρίζονται σε ημερήσια και εσπερινά, δημόσια και ιδιωτικά, πρότυπα και πειραματικά αλλά και ειδικής αγωγής.

Ⓢ στο άρθρο 6 αναφέρονται 11 σκοποί για το ΕΠΑΛ που περιλαμβάνουν από την υψηλού επιπέδου παροχή γενικής παιδείας μέχρι «την ανάπτυξη δράσεων που διασφαλίζουν την ποιότητα της τεχνικής – επαγγελματικής εκπαίδευσης» (σ.3115)

Ⓢ το άρθρο 7 θεσπίζει δύο κύκλους σπουδών που ανήκουν στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα: το “Δευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών”, που είναι τρία έτη και το “Μεταδευτεροβάθμιο κύκλο σπουδών”, που περιλαμβάνει την “Τάξη Μαθητείας” που διαρκεί ένα έτος.

Ⓢ το άρθρο 8 θεσπίζονται 4 Ομάδες προσανατολισμού, 9 Τομείς και 26 Ειδικότητες.

Ⓢ το άρθρο 9 αναφέρει το πρόγραμμα σπουδών του ημερήσιου ΕΠΑ.Λ και περιλαμβάνει στην Α΄ τάξη πρόγραμμα μαθημάτων 35h/w με 10 κοινά μαθήματα γενικής παιδείας για όλους τους μαθητές/τριες σε 13h/w. Οι υπόλοιπες ώρες κατανέμονται σε 4-6 μαθήματα ειδικοτήτων ανά Ομάδα Προσανατολισμού. Στα μαθήματα προσανατολισμού εντάσσεται και ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός – Περιβάλλον Εργασίας – Ασφάλεια και Υγιεινή (2 ώρες). Στη Β΄ και Γ΄ τάξη εφαρμόζεται πρόγραμμα μαθημάτων 35h/w. Ειδικότερα, εφαρμόζεται εκπαιδευτικό πρόγραμμα 12h/w, με 6 κοινά μαθήματα, για όλους τους μαθητές, Γενικής Παιδείας και εκπαιδευτικό πρόγραμμα είκοσι 23h/w που αποτελείται από 4-6 μαθήματα Ειδικότητας με κατά προσέγγιση 50% θεωρητικό και 50% εργαστηριακό μέρος. Αναφέρεται επίσης και στην “Τάξη Μαθητείας” όπου εφαρμόζεται πρόγραμμα του εργαστηριακού μαθήματος “Ενισχυτική Εργαστηριακή Εκπαίδευση της Μαθητείας” για 7h/w επιμερισμένο σε δύο ημέρες της εβδομάδας.

Ⓢ το άρθρο 10 αναφέρεται στα αναλυτικά προγράμματα σπουδών που καταρτίζονται από το ΙΕΠ, το άρθρο 11 στην αξιολόγηση, προαγωγή και απόλυση των μαθητών, το άρθρο 12 στους τίτλους σπουδών που είναι Απολυτήριο Λυκείου και Πτυχίο Ειδικότητας επιπέδου 3. Οι απόφοιτοι της «Τάξης Μαθητείας» λαμβάνουν Πτυχίο Ειδικότητας επιπέδου 4. μετά από πιστοποίηση των προσόντων τους. Αναφέρεται επίσης στα επαγγελματικά δικαιώματα που καθορίζονται με προεδρικά διατάγματα.

© το άρθρο 13 αναφέρεται στην πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση όπου «οι υποψήφιοι εξετάζονται σε τέσσερα μαθήματα της Γ΄ τάξης ΕΠΑ.Λ, δύο μαθήματα γενικής παιδείας με συντελεστή βαρύτητας 1,5 και δύο μαθήματα ειδικότητας με συντελεστή βαρύτητας 3,5 τα οποία καθορίζονται με υπουργική απόφαση που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως» (σ.3119) για την εισαγωγή τους σε ΑΤΕΙ μετά από “ειδικές πανελλαδικές εξετάσεις”. Επίσης έχουν και το «δικαίωμα συμμετοχής σε πανελλαδικές εξετάσεις για εισαγωγή στα Πανεπιστήμια και στα Τ.Ε.Ι. με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, που ισχύουν για τους αποφοίτους του Γενικού Λυκείου» (σ.3119).

© το άρθρο 14 αναφέρεται σε “ειδικά θέματα μαθητείας” και το άρθρο 15 στις υποτροφίες ή βραβεία που μπορεί να χορηγούνται «από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2158/1993 (Α΄109), όπως ισχύουν κάθε φορά» (σ.3119).

Τον επόμενο χρόνο με το ΦΕΚ258/8-12-2014 που αφορά τον Ν.4310/2014 στο άρθρο 12 παρ.1.β. αναβαθμίζεται το Πτυχίο «που χορηγείται στους αποφοίτους της Γ΄ τάξης των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις από το επίπεδο 3 στο επίπεδο 4. Παράλληλα στην παρ.6. Δ. αναφέρεται ότι μετά από την “τάξη μαθητείας” και την πιστοποίηση προσόντων που θα διενεργεί ο ΕΟΠΠΕΠ θα χορηγείται Πτυχίο Ειδικότητας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης 5.

Δύο χρόνια αργότερα με το ΦΕΚ83/11-5-2016 που εμπεριέχει τον Ν.4386/2016 με το άρθρο 66 και το τίτλο “Ρυθμίσεις για τα ζητήματα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης έχουμε μια σειρά τέτοιου πλήθους αλλαγών που έχει επικρατήσει στους εκπαιδευτικούς κύκλους ως το ΝΕΟ ΕΠΑ.Λ. Οι σημαντικές αλλαγές έχουν να κάμουν:

© με τη διάρθρωση των σπουδών με το “μεταλυκειακό έτος-τάξη μαθητείας” να ανήκει πλέον «...στο μη τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα» (σ.2098), να εφαρμόζεται το δυικό σύστημα εκπαίδευσης, οι απόφοιτοί του να «...δύνανται να παρακολουθήσουν “Προπαρασκευαστικό Πρόγραμμα Ποστοποίησης” 70h, «να υπάγονται ασφαλιστικά στο ΙΚΑ και να αμοίβονται με το 75% «του κατώτατου ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη» (σ.2100).

© Με την αλλαγή στις δυνατότητες εγγραφών στους αποφοίτους στην Β΄ τάξη άλλου τομέα ή στην Γ΄ τάξη άλλης ειδικότητας ενώ καταργεί τις ομάδες προσανατολισμού και αλλάζει το πρόγραμμα σπουδών.

© Οι συμμετέχοντες στις "ειδικές πανελλαδικές εξετάσεις" έχουν πλέον «δικαίωμα να διεκδικήσουν θέσεις και σε τμήματα σχολών των Πανεπιστημίων για ειδικό ποσοστό επιπλέον θέσεων 1% επί του αριθμού των θέσεων κατά τμήμα.

Στην συνέχεια ακολούθησαν έως σήμερα και άλλες αλλαγές η αναφορά των οποίων ξεπερνά τα όρια της παρούσης εργασίας.

3.3 Θεσμικό πλαίσιο των εσπερινών ΕΠΑ.Λ. και ο θεσμός ΣΥ-Π

Με βάση τον στατιστικό πίνακα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στο <https://www.minedu.gov.gr/techniki-ekpaideusi-2/stoixeia-epal-p-epal-ek/stoixeia-p-epal-epal-e-k-2021-2022> με τα συνοπτικά στοιχεία για τα ΕΠΑΛ όλης της χώρας το σχολικό έτος 2020-2021 διαπιστώνεται ότι από τα 407 ΕΠΑΛ χαρακτηρίζονται 77 ως Εσπερινά ΕΠΑΛ. Όμως από αυτά σε απογευματινό ωράριο δηλαδή Ημερήσια είναι 56 ενώ ακόμη 12 εργάζονται ως Ημερήσια. Επομένως μένουν 9 ΕΠΑΛ πραγματικά Εσπερινού ωραρίου που είναι: Το 2ο Εσπερινό ΕΠΑΛ Ορεστιάδας, 3ο Εσπερινό ΕΠΑΛ Αλεξανδρούπολης, Εσπερινό ΕΠΑΛ Ελευσίνας, Εσπερινό ΕΠΑΛ Φλώρινας, Εσπερινό ΕΠΑΛ Πρέβεζας, 2ο Εσπερινό ΕΠΑΛ Βόλου, 4ο Εσπερινό ΕΠΑΛ Νέας Ιωνίας, το Εσπερινό ΕΠΑΛ Σπάρτης και το Εσπερινό ΕΠΑΛ Χίου. Επομένως τα σχολεία ισότητας ευκαιριών και άμβλυνσης των κοινωνικών ανισοτήτων όπως χαρακτηρίζονται τα Εσπερινά ΕΠΑΛ στη χώρα μας, τελικά είναι λιγοστά.

Όπως προαναφέρθηκε ο ιδρυτικός νόμος των ΕΠΑ.Λ. είναι ο Ν.4186/2013. Εκεί πραγματοποιείται και η πρώτη σκιαγράφηση και των Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. με τα παρακάτω σημαντικότερα ειδικά σημεία σε σχέση με τα Ημερήσια:

© στο άρθρο 5 αναφέρεται ότι τα Εσπερινά ΕΠΑΛ «...ιδρύονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών» (σ.3115), το ελάχιστο όριο εγγραφής καθορίζεται στα 16 έτη, έχουν τετραετή διάρκεια φοίτησης συνολικά 2.730 διδακτικών ωρών και φοιτούν σε αυτά «...είτε εργαζόμενοι, είτε άνεργοι με κάρτα ανεργίας του Ο.Α.Ε.Δ., είτε άλλες κατηγορίες μαθητών οι οποίοι αδυνατούν να φοιτήσουν στο Ημερήσιο Επαγγελματικό Λύκειο» (σ.3115). Οι απόφοιτοί τους με Πανελλαδικές εξετάσεις έχουν πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

© στο άρθρο 12 αναφέρεται ότι οι απόφοιτοι των Εσπερινών ΕΠΑΛ δεν έχουν υποχρέωση πρόσβασης στην "Τάξη Μαθητείας" και εφόσον έχουν 600 ημερομίσθια στην ειδικότητα από την Γ' τάξη μπορούν να προσέλθουν για πιστοποίηση. Την

τελευταία φράση «από την Γ' τάξη του Εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου»(σ.2100) την καταργεί ο Ν.4386/2016.

© το άρθρο επίσης 45 αναφέρει ότι «στα Εσπερινά Σχολεία δύνανται να εγγράφονται ενήλικες, χωρίς βεβαίωση εργασίας ή ανεργίας, καθώς και ανήλικοι οι οποίοι απασχολούνται σε οικογενειακή επιχείρηση, με υπεύθυνη δήλωση των γονέων ή κηδεμόνων τους» (σ.3156).

Ο Ν.4310/2014 και ο Ν.4386/2016 επέφεραν τις σχετικές αλλαγές και στα Εσπερινά ΕΠΑΛ αλλά την μεγάλη αλλαγή έφερε το ΦΕΚ102/12-6-2018 που εμπεριέχει τον Ν.4547/2018 όπου στο άρθρο 105 αναφέρει ότι η φοίτηση γίνεται τριετής. Πράλληλα στο ίδιο άρθρο αναφέρεται ότι στα Εσπερινά ΓΕΛ-ΕΠΑΛ έχουν δικαίωμα φοίτησης ενήλικοι και ανήλικοι εργαζόμενοι μαθητές. Επίσης «δικαίωμα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μέσω ειδικών διατάξεων για τα εσπερινά λύκεια έχουν όσοι φοίτησαν επί δύο (2) πλήρη σχολικά έτη σε εσπερινό ΕΠΑΛ» (σ.8445).

Με το ΦΕΚ254/21-12-2020 που περιλαμβάνει τον Ν.4763/2020 και το άρθρο 102 αναφέρεται ότι «Οι χορηγούμενοι τίτλοι σπουδών των τριετών Εσπερινών Λυκείων (ΓΕΛ-ΕΠΑΛ) είναι ισότιμοι των αντίστοιχων τίτλων των τετραετών Εσπερινών Λυκείων (ΓΕΛ-ΕΠΑΛ)» (σ.12000).

Σε ότι αφορά τον ΣΕΠ στα Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια υπάρχει μόνον το ίχνος του. Στο ωρολόγιο πρόγραμμα της Α' τάξης υπάρχουν 20h μαθήματα Γενικής Παιδείας, 6h μαθήματα επιλογής και 4h μαθήματα προσανατολισμού. Συνολικά 30h/w σε σχέση με το Ημερήσιο ΕΠΑΛ που έχει 35h/w αντίστοιχα: 22 h/w, 6 h/w, 7 h/w. Τα μαθήματα προσανατολισμού είναι η Ερευνητική Εργασία στην Τεχνολογία 2h και η Ζώνη Δημιουργικών Δραστηριοτήτων (Ζ.Δ.Δ.) 2h. Με το Αρ.Πρωτ.Φ3/118723/Δ4/22-09-2021 έγγραφο με θέμα: «Υψηλή και Οδηγίες διδασκαλίας των μαθημάτων Προσανατολισμού της Α' τάξης ΕΠΑ.Λ. σχ. έτους 2021-2022» ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Σπουδών Π/θμιας και Δ/θμιας εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων αναφέρει: «Ενδεικτικά στη Ζ.Δ.Δ. μπορούν να υλοποιηθούν προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Αγωγής Σταδιοδρομίας, Πολιτιστικών Θεμάτων, Αθλητικών Δραστηριοτήτων Ευρείας Θεματολογίας...» (σ.26). Επίσης στις Γενικές Οδηγίες αναφέρεται ότι: «Στην αρχή του σχολικού έτους οι εκπαιδευτικοί στους/στις οποίους/ες έχει ανατεθεί η εφαρμογή της Ζ.Δ.Δ. ενημερώνουν τον Σύλλογο Διδασκόντων για τη θεματική περιοχή που επιθυμούν να υλοποιήσουν στο πλαίσιο της Ζ.Δ.Δ.» (σ.25). Όπως γίνεται κατανοητό αν οι

εκπαιδευτικοί είναι ευαισθητοποιημένοι σε θέματα Αγωγής Στιδιοδρομίας τότε ίσως πραγματοποιηθεί ένα πρόγραμμα που θα αφορά το θεσμό ΣΥ-Π.

3.4 Ανασκόπηση ερευνών

Σε όλο το προαναφερθέν θεωρητικό μέρος διατυπώθηκαν οι απόψεις διεθνών ερευνητών και Ελλήνων σε σχέση με τους τομείς που διερευνά η παρούσα εργασία. Οι έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί για τον θεσμό ΣΥ-Π και την Εσπερινή Εκπαίδευση στην Ελλάδα είναι περιορισμένες και ειδικά για τα Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια είναι ελάχιστες λόγω και της συνεχούς μεταβολής του θεσμικού πλαισίου ενώ περιορίζονται συνήθως στο επίπεδο διπλωματικών ερευνητικών εργασιών μικρού βεληνεκούς, περιπτώσιολογικές. Παρόλα αυτά θα επιχειρηθεί παράθεση ενδεικτικών ερευνών που έχουν πραγματοποιηθεί στον Ελλαδικό χώρο.

Ο Παπαδήμας (2021) πραγματοποίησε έρευνα με θέμα τη «Διερεύνηση των λόγων συμμετοχής ενηλίκων στα Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια» (σ.129), σε 136 ενήλικους/ες μαθητές/τριες των Εσπερινών ΕΠΑΛ Θεσσαλίας. Το 49% ήταν άνδρες και το 51% γυναίκες. Το 50% βρίσκεται από 41-50 ετών και το 43% είναι υπάλληλοι πλήρους απασχόλησης ενώ το 23% άνεργοι, το 60% έγγαμοι και το 78% έχουν παιδιά. Σε ότι αφορά τα συμπεράσματα διαπιστώνεται ότι «...οι συμμετέχοντες έχουν θετικές στάσεις απέναντι στην εκπαίδευση, ιδιαίτερα όσοι φοιτούν για να αποκτήσουν μόνο πτυχίο αφού είναι ήδη κάτοχοι απολυτηρίου» (σ.141). Σε ότι αφορά τους στόχους και της προσδοκίες συμμετοχής τους στην εσπερινή εκπαίδευση, για μεν το πρώτο, σχετίζεται με την εργασία δηλαδή την «αύξηση της αποδοτικότητας στην υπάρχουσα εργασία ή την ανεύρεση μιας νέας καλύτερης εργασίας...» (σ.142), για δε το δεύτερο, ο σημαντικότερος παράγοντας «είναι η απόκτηση γνώσεων που είναι χρήσιμες στην καθημερινή ζωή» (σ.142).

Ο Καραλής (2021) σε έρευνα με θέμα: " Κίνητρα και εμπόδια για τη συμμετοχή των ενηλίκων στη δια βίου εκπαίδευση (2011-2019)" που διεξήγαγε σε «1200 άτομα (2011), 1210 άτομα (2013), 800 άτομα (2015 και 2016), 802 άτομα (2018 και 2019)» (σ.17), σε «αντιπροσωπευτικό δείγμα μισθωτών του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, αυτοαπασχολούμενων και εργοδοτών καθώς και ανέργων» (σ.17), από «Μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Λεκανοπέδιο Αττικής, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο, Λάρισα)» (σ.17), με «Πολυδιάστατη τυχαία δειγματοληψία με χρήση quota με βάση

τη θέση στην απασχόληση, το φύλο και τη γεωγραφική κατανομή» (σ.17), με «τηλεφωνικές συνεντεύξεις βάσει ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου» (σ.17), κατέληξε στα παρακάτω συμπεράσματα: α. «...τα ποσοστά συμμετοχής των πολιτών σε προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων» (σ.43) μέσα στην εξεταζόμενη δεκαετία «...αυξάνονται σημαντικά, αν και με διακυμάνσεις στο μέσον της περιόδου, από περίπου 25% σε 35%» (σ.43). β. «...το κόστος αποτελεί τον βασικότερο αποτρεπτικό παράγοντα για τη συμμετοχή...» (σ.44) σε προγράμματα. γ. «...η δια βίου εκπαίδευση λειτουργεί ως ενισχυτής των υφιστάμενων ανισοτήτων, κυρίως ως προς τις παραμέτρους, του διαθέσιμου εισοδήματος, του εκπαιδευτικού επίπεδου και της θέσης στην απασχόληση» (σ.44), σταθεροποιείται δε η εικόνα όπου «...οι εκτός αγοράς εργασίας (outsiders) έχουν σημαντικά λιγότερες ευκαιρίες συμμετοχής στη δια βίου εκπαίδευση σε σχέση με όσους εργάζονται (insiders)» (σ.44). δ. Σε ότι αφορά τους λόγους συμμετοχής και τα κίνητρα «...αποτυπώνεται μια πολύ θετική πρόσληψη της δια βίου εκπαίδευσης από τους πολίτες» (σ.45) ε. Στα εμπόδια συμμετοχής εντάσσονται εκτός από το οικονομικό κόστος και η «...έλλειψη χρόνου λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων ή φόρτου στην εργασία» (σ.45), χαρακτηρίζεται ως σημαντικό εμπόδιο επίσης «...η έλλειψη πληροφόρησης και ενημέρωσης για τη διεξαγωγή προγραμμάτων...» (σ.45) ενώ το εμπόδιο της πτώσης «...στην ποιότητα της υλοποίησης των προγραμμάτων...»(σ.45) ως ποσοστό έχει πενταπλασιαστεί.

Τέλος τονίζεται ιδιαίτερα «...η καθήλωση της χώρας στις τελευταίες θέσεις των ευρωπαϊκών χωρών ως προς τα ποσοστά συμμετοχής, αλλά και οι ανισοτικές τάσεις για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού (άνεργοι και πολίτες με χαμηλό επίπεδο τυπικής εκπαίδευσης)» (σ.45)

Οι (Κιούση, Φλωράκος, & Παπακίτσος, 2017), σε έρευνα με θέμα τα «Στερεότυπα φύλου και επιλογή σπουδών ανάλογα με το φύλο στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση» (σ.95) που πραγματοποίησαν στο 1^ο ΕΠΑΛ Αμαρουσίου, το 2010, σε 197 μαθητές όπου 103 ήταν αγόρια και 94 κορίτσια κατέληξαν στα παρακάτω συμπεράσματα: Οι μαθητές/τριες επιλέγουν στερεοτυπικά τις ειδικότητες και ενδεικτικά αναφέρουν ότι οι ειδικότητες Η/Υ Συστημάτων & Δικτύων, Ηλεκτρονικών Συστημάτων Επικοινωνίας και Ηλεκτρολογικών Εγκαταστάσεων «...επιλέγονται σχεδόν αποκλειστικά από αγόρια...»(σ.105) ενώ οι ειδικότητες Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων, Βοηθών Νοσηλευτών και Βοηθών Ιατρικών & Βιολογικών Εργαστηρίων «...να σχεδόν αποκλειστικά από κορίτσια» (σ.105) Επίσης το 82,5% των αγορών και το

37,3% των κοριτσιών διατυπώνει την άποψη ότι τεχνικά και χειρωνακτικά επαγγέλματα «...ταιριάζουν περισσότερο στους άνδρες» (σ.105). Επικρατεί επίσης η άποψη στο 71,9% των αγοριών και στο 59,6% των κοριτσιών πως τα επαγγέλματα φροντίδας «...ταιριάζουν περισσότερο στις γυναίκες» (σ.105). Επικρατούν επίσης οι απόψεις ότι οι άνδρες πρέπει με την επιλογή του επαγγέλματός τους να συντηρούν την οικογένειά τους ενώ η γυναίκες θα πρέπει να την φροντίζουν και να επιλέγουν επαγγέλματα που να ασχολούνται περισσότερο με αυτήν.

Σε έρευνα που πραγματοποίησε ο Γαλίτης (2011) σε Εσπερινά σχολεία όλης της χώρας (8 Γυμνάσια, 6 Γενικά/Ενιαία Λύκεια, 4 Τεχνικά Λύκεια/Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια/Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές) το σχολικό έτος 2000-2001 και συμμετείχαν 157 απόφοιτοι οι άνδρες ήταν 81 και οι γυναίκες 76 προέκυψαν μεταξύ των άλλων τα ακόλουθα συμπεράσματα: Οι μαθητές/τριες έχουν χαμηλή κοινωνικοοικονομική προέλευση. Έχουν δύσκολη "σχολική διαδρομή" με διακοπές της σχολικής διαδρομής και επανεγγραφές, λόγω πίεσης και έλλειψης χρόνου, ανάγκης για εργασία, δυσκολιών μάθησης. Στην «εσπερινή εκπαίδευση προσφεύγουν άτομα τα οποία παρουσιάζουν μεγάλο εύρος ηλικιών και φυσικά δεν είναι λίγοι όσοι εγγράφονται σε αυτήν, σε ηλικία αρκετά προχωρημένη ή ακόμη και «απαγορευτική» για τα δεδομένα της ημερήσιας εκπαίδευσης...» (σ.273). Τα 2/3 «των ερωτηθέντων επιζήτησε την επιστροφή του στην εκπαίδευση τουλάχιστον 10 έτη μετά την εγκατάλειψη της ημερήσιας...» (σ.273) Οι πιο σημαντικοί λόγοι καθυστέρησης εγγραφής στα Εσπερινά σχολεία «είναι η εξάσκηση εργασίας την ημέρα και οι οικογενειακές υποχρεώσεις, αλλά και η έλλειψη εσπερινού σχολείου στην περιοχή κατοικίας» (σ.273). Οι ουσιαστικοί λόγοι απόφασης για συνέχιση σπουδών στην Εσπερινή εκπαίδευση και όχι στην Ημερήσια είναι η ηλικία, «...η ευκολία του επιπέδου φοίτησης...» (σ.274). οι οικογενειακές υποχρεώσεις. Άλλοι σημαντικοί λόγοι είναι επίσης «η επιθυμία απόκτησης περισσότερων γνώσεων αλλά και αυτή της ολοκλήρωσης των σπουδών...» (σ.274), της βελτίωσης της υπάρχουσας εργασιακής κατάστασης, καθώς και της εύρεσης καλύτερης εργασίας όσο και «...της καλυτέρευσης της θέσης στην ήδη υπάρχουσα...» (σ.359) θέση εργασίας, γεγονός που αποτυπώνεται στο 58% των συμμετεχόντων.

Στην έρευνα των (Μπουρνούδη & Ψάλτη, 1997) που πραγματοποιήθηκε με θέμα τις «επαγγελματικές επιλογές και προσδοκίες των νέων και της οικογένειάς τους. Η επίδραση του φύλου»(σ.621) σε 328 μαθητές/τριες της Γ' Γυμνασίου και Β' Γενικού & Τεχνικού Λυκείου, 14-20 ετών, των Δήμων «...Ελευθερίου-Κορδελιού, Ευόσμου,

Μενεμένης και Σταυρούπολης» (σ.628) διαπιστώνουν μεταξύ των άλλων «ότι τα υπαλληλικά επαγγέλματα επιλέγονται εξίσου και σε υψηλά ποσοστά και από τα δύο φύλα» (σ.638). Τα επαγγέλματα αισθητικής παροχής φροντίδας και μόδας προτείνονται ως «καθαρά γυναικεία επαγγέλματα» (σ.638) ενώ τα επαγγέλματα τεχνιτών προτείνονται ως «ανδρικά επαγγέλματα». Συγκριτικά επίσης με άλλους ερευνητές διαπιστώνουν ότι σε σχέση με τις πηγές πληροφόρησης δίνεται από τους μαθητές/τριες περισσότερη βαρύτητα στους ειδικούς επαγγελματίες και στον καθηγητή του ΣΕΠ από ότι στην οικογένεια. Τέλος τα κορίτσια ενδιαφέρονται για ένα επάγγελμα με ενδιαφέρον που να τους γεμίζει επιλέγοντας ακαδημαϊκά ή γυναικεία επαγγέλματα ενώ τα αγόρια ενδιαφέρουν οι οικονομικές απολαβές και η ασφάλεια και επιλέγουν τεχνικά-χειρωνακτικά επαγγέλματα.

Όπως αναφέρει ο Κασσωτάκης (1992) σε έρευνα δείγματος 2309 ατόμων που προέρχονταν από 16 Λύκεια (5 Ε.Π.Λ., 6 Γενικά, και 5 Τ.Ε.Λ.), της Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Βόλου και Ρέθυμνου και πραγματοποιήθηκε μεταξύ 1987-1990 που τα στοιχεία της εμπλουτίστηκαν με στοιχεία που έχουν δανεισθεί από άλλες σχετικές με τον Σ.Ε.Π. ή με συναφή ζητήματα έρευνας της χώρας μας, με φιλοδοξία την συμβολή στην διερεύνηση ορισμένων πτυχών της λειτουργίας και αποτελεσματικότητας του Σ.Ε.Π. στο Γυμνάσιο καταλήγει στα κάτωθι ευρήματα: 1. Σε ότι αφορά την πληροφόρηση των μαθητών (Σπουδές, επαγγέλματα, Σ.Ε.Π): α. 91% των Αγοριών και 95% των Κοριτσιών πήραν πληροφόρηση για τις επαγγελματικές διεξόδους και δυνατότητες του Λυκείου που φοιτούσαν. β. 64,7% των Αγοριών και 63,8% των Κοριτσιών απαντά πως οι Καθηγητές που διδάσκουν Σ.Ε.Π. καθίσταται η συχνότερη πηγή πληροφόρησής τους, ακολουθούν κατά φθίνουσα σειρά τα φυλλάδια του ΥΠ.Ε.Π.Θ. με 47,2% στα Αγόρια και 45,3% στα Κορίτσια, οι φίλοι με 36,9% στα Αγόρια και 38,8% στα Κορίτσια, οι διδάσκοντες καθηγητές πλην Σ.Ε.Π. με 30,9% στα Αγόρια και 38,4% στα Κορίτσια ενώ είναι σημαντικό το ποσοστό των προσώπων της οικογένειας που αθροιζόμενο κατατάσσεται δεύτερο αφού δεν ξεπερνά των Καθηγητών Σ.Ε.Π. Έτσι γονείς αδέρφια και συγγενείς καταλαμβάνουν το 57,1% στα Αγόρια και το 49,2% στα Κορίτσια και η διαφορά αυξάνεται όσο χαμηλώνει το επίπεδο εκπαίδευσης του πατέρα ή το κοινωνικοεπαγγελματικό του status. γ. Το 40% των μαθητές επιθυμούν περισσότερο λεπτομερή ενημέρωση σε έρευνα (ΥΠ.Ε.Π.Θ./Π.Ι 1989) που αναλύεται σε πληροφορίες για σπουδές και επαγγέλματα. δ. Απαντώντας το 74,5% των μαθητών του δείγματος το 95,3% των Αγοριών και το 95,3% των Κοριτσιών θεωρεί ότι το

επίπεδο ενημέρωσής τους γύρω από το επιλεγόμενο επάγγελμα είναι από μέτριο έως πολύ καλό ενώ σε έλεγχο του πραγματικού βαθμού ενημέρωσης η ενημέρωση των μαθητών κρίνεται μάλλον μέτρια. δ. Σε εξέταση του επίπεδου αυτοεκτίμησης του βαθμού ενημέρωσης των μαθητών που πληροφορήθηκαν από τους καθηγητές Σ.Ε.Π. σε σχέση με τους μαθητές που πληροφορήθηκαν από άλλες πηγές η ανάλυση έδειξε ότι δεν υπήρχε στατιστικά σημαντική διαφορά, διαπίστωση που ενισχύει πιθανά την υπόθεση για χαμηλή αποτελεσματικότητα του μαθήματος Σ.Ε.Π. 2. Σε ότι αφορά την συμβουλευτική λειτουργία του Σ.Ε.Π.: α. Το 50,8% των Αγοριών και το 55,5% των Κοριτσιών δηλώνει πως κάποιον συμβουλευτήκε ως προς τον τύπο Λυκείου που φοιτά. β. Στην ερώτηση ποιοι συμβούλευσαν τους μαθητές ως προς την επιλογή Λυκείου φοίτησης. Το 34,3% των Αγοριών και το 33,4% των Κοριτσιών δηλώνει πως τον συμβούλευσε «συνδυασμός των παραπάνω», το 31,4% των Αγοριών και το 25,1% των Κοριτσιών δηλώνει πως συμβουλευτήκε γονείς και πρόσωπα της οικογένειας, το 5,4 % των Αγοριών και το 6,5% των Κοριτσιών δηλώνει πως συμβουλευτήκε τους Συμβούλους Σ.Ε.Π. κατατάσσοντας τους στην 7^η θέση από τις 9 του πίνακα κατάταξης δείχνοντας την αδυναμία του καθηγητή Σ.Ε.Π. να ανταποκριθεί στο ρόλο του Συμβούλου. Κατά τον ερευνητή προτείνονται: α. Να πάψει να θεωρείται ο Σ.Ε.Π. μάθημα και να μορφοποιηθεί σε ψυχοπαιδαγωγικό θεσμό. β. Να συνδυαστεί η πληροφόρηση με δραστηριότητες ενημερωτικού χαρακτήρα. γ. Να δημιουργηθούν ειδικοί χώροι σε κάθε σχολείο για τον θεσμό που θα επανδρωθούν με ειδικούς συμβούλους που θα δίνουν ενημέρωση και θα παρέχουν συμβουλευτική στους μαθητές. δ. Οι σύμβουλοι να διαθέτουν ειδική κατάρτιση στη μεθοδολογία εφαρμογής του Σ.Ε.Π., καλή γνώση Ψυχολογίας (παιδιού, εφήβου), καλή γνώση της δομής και του τρόπου λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος και της Αγοράς εργασίας. Η εκπαίδευση των συμβούλων προτείνεται στα Α.Ε.Ι. σε δημιουργηθέντα τμήματα ειδικής κατεύθυνσης σπουδών που θα παρακολουθούν είτε κανονικοί φοιτητές εκ παραλλήλου με τις σπουδές τους, είτε πτυχιούχοι που θα προορίζονται για την εκπαίδευση. ε. Να διευρυνθούν και να ενταθούν οι δραστηριότητες του Τομέα Σ.Ε.Π. του Π.Ι. στην παραγωγή περισσότερου και καλύτερου ενημερωτικού υλικού για μαθητές και Συμβούλους Σ.Ε.Π. στ. Να δημιουργηθεί εθνικός φορέας επαγγελματικής πληροφόρησης που θα συντονίζει τους επιμέρους φορείς, θα αναπτύσσει νέες δραστηριότητες ενημέρωσης του κοινού για τις εξελίξεις στους χώρους κατάρτισης και εργασίας. ζ. Τα Μ.Μ.Ε. να δώσουν μεγαλύτερη σημασία στην προβολή θεμάτων του Σ.Ε.Π.

Όπως αναφέρει η Παναγιωτοπούλου (1990, όπ. αναφ. στο Δημητρόπουλος, 1992), σε έρευνα που διεξήγαγε το 1984 σε 107 μαθητές δυο Τεχνικών Επαγγελματικών Λυκείων της Αθήνας διερευνώντας χαρακτηριστικά της λειτουργίας των σχολείων και των μαθητών τους εκτός των άλλων κατέληξε στα ακόλουθα: α. 50% των μαθητών προέρχονται από οικογένειες εργατών. β. Σε ποσοστό άνω του 50% στις οικογένειες των μαθητών ο πατέρας είναι τελειόφοιτος Δημοτικού ενώ το ποσοστό για το επάγγελμα της μητέρας είναι πολύ μεγαλύτερο σε σχέση με του πατέρα. γ. 10 άνδρες γονείς στους 397 έχουν πτυχίο Πανεπιστημιακής Σχολής. δ. 65% των μαθητών έχει επίδοση Γυμνασίου «Μέτρια» ή «Καλά». ε. Το Τ.Ε.Λ. επέλεξαν με την παρακάτω ιεράρχηση συγκεκριμένων κριτηρίων που δίνονταν από την ερευνήτρια χωρίς άλλη επιλογή: 1^ο Προετοιμασία για το επάγγελμα, 2^ο Ενδιαφέρον για τα διδασκόμενα μαθήματα, 3^ο Δυνατότητα απασχόλησης μετά την αποφοίτηση, 4^ο Δυνατότητα συνέχισης σπουδών σε Τ.Ε.Ι., 4^ο Ευκολία σπουδών στα Τ.Ε.Λ., 5^ο την επιθυμία γονέων.

Όπως αναφέρει ο Κάντας (1987, όπ. αναφ. στο Δημητρόπουλος, 1992), σε μικρή έρευνα δείγματος 107 μαθητών Γ' τάξης Ιδιωτικού Λυκείου, διερευνώντας τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους επιλογές καθώς και τα κίνητρα που τους ώθησαν στις συγκεκριμένες επιλογές, ιεράρχησαν τα κίνητρά τους ως ακολούθως: α. Για επιλογή Σχολής: 1^ο Το ενδιαφέρον, 2^ο Η δυνατότητα εύρεσης εργασίας, 3^ο Οι απολαβές, η δυνατότητα πρόσβασης (επιτυχίας) και με πολύ μικρότερα ποσοστά άλλες προτιμήσεις. β. Για επιλογή Επαγγέλματος: 1^ο Η αμοιβή, 2^ο Η κοινωνική αναγνώριση, 3^ο Το ενδιαφέρον, οι συνθήκες εργασίας.

Εκτός από τις προαναφερόμενες έρευνες ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι διπλωματικές εργασίες των (Μανδάλας, 2018· Μπάρλα, 2018· Ποντίκη, 2018· Κουλίνου, 2017· Πετράτου, 2017· Αλεξίου, 2016· Κήττα, 2016· Σανσόγλου, 2016· Ζούντα, 2013· Εσιρπέογλου, 2010· Φακιολάς, 2007) οι οποίες θα ληφθούν υπόψη στα συμπεράσματα της έρευνας.

Οι παραπάνω ερευνητικές εργασίες επικεντρώνονται στο συγκεκριμένο θέμα που πραγματεύονται. Όπως διαπιστώνεται έχει καταγραφεί ικανοποιητικός αριθμός ερευνών, που αναφέρονται στον θεσμό ΣΥ-Π, λιγοστές έρευνες για τα κίνητρα και εμπόδια εκπαιδευόμενων σε Εσπερινά ΕΠΑ.Λ., αλλά και σε σχέση με τις εκπαιδευτικές επιλογές τους υπό την οπτική του φύλου. Σε ότι αφορά όμως, τον συνδυασμό ελέγχου λειτουργιών του θεσμού ΣΥ-Π σε σχέση με τα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ., που οδηγεί στην αναγκαιότητα ύπαρξης του θεσμού ΣΥ-Π στα Εσπερινά

ΕΠΑ.Λ. δεν προέκυψε κάποια σχετική έρευνα. Το γεγονός αυτό προσδίδει ιδιαίτερη αξία στην πρωτοτυπία της παρούσης διπλωματικής εργασίας, καλύπτοντας πιθανόν παράλληλα ερευνητικά κενά άλλων ερευνητικών προσπαθειών ενώ κυρίως, συνδέει τον θεσμό ΣΥ-Π με την εσπερινή επαγγελματική εκπαίδευση.

Συνοψίζοντας το 3^ο κεφάλαιο αφού προσδιορίστηκε το πλαίσιο ένταξης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης με τη Δια Βίου Μάθηση δεχόμενοι την ενηλικιότητα των εκπαιδευόμενων στα εσπερινά ΕΠΑ.Λ. όπως ορίζεται από το πλαίσιο εκπαίδευσης ενηλίκων. Αναφέρθηκε στη συνέχεια η σκιαγράφηση των ΕΠΑ.Λ. στο Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, το θεσμικό πλαίσιο των εσπερινών ΕΠΑ.Λ. σε σχέση και με το θεσμό ΣΥ-Π και πραγματοποιήθηκε συνοπτική ανασκόπηση ερευνών που αφορά τα θέματα που πραγματεύεται η παρούσα διπλωματική εργασία σε σχέση με τους ενήλικους εκπαιδευομένους των εσπερινών ΕΠΑ.Λ.

Αφού ολοκληρώθηκε το θεωρητικό πλαίσιο είναι η στιγμή πλέον να παρουσιασθεί το Β' Μέρος της Εμπειρικής Έρευνας.

ΜΕΡΟΣ Β΄: Η ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Κεφάλαιο 4^ο. Μεθοδολογία της Έρευνας

4.1 Αφόρμηση και απαντήσεις σε βασικά ζητούμενα της έρευνας

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα αναφερθεί η αφόρμηση, η αναγκαιότητα, η πρωτοτυπία, η σημαντικότητα και η επικαιρότητα της παρούσης εμπειρικής έρευνας.

Σε ότι αφορά τη αφόρμηση:

Αφόρμηση για την υλοποίηση της παρούσας έρευνας υπήρξε:

© η άποψη που αναφέρθηκε στον ερευνώντα το θέμα στο ΚΕ.ΣΥ.Π. Γαλατσίου όπου συζητώντας με τον Σύμβουλο ΣΕΠ και Υπεύθυνο Σ.Ε.Π., κο Π. Μπερσίμη διατυπώθηκε από μεριάς του η πιθανή αμφισβήτηση της αναγκαιότητας ύπαρξης του Γρα.ΣΥ. σε ένα Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. λόγω του ότι οι μαθητές είναι εργαζόμενοι σε σχέση με τα πρωινά ΕΠΑ.Λ. όπου οι μαθητές δεν έχουν την εμπειρία της Αγοράς Εργασίας.

© το γεγονός ότι οι επαγγελματικές και εκπαιδευτικές επιλογές των νέων πραγματοποιούνται με βάση και τον παράγοντα φύλο. Αξιοσημείωτη είναι η παράθεση ενδεικτικών στοιχείων που συγκεντρώθηκαν από τον ερευνώντα το θέμα ως υπεύθυνο τότε του Γραφείου Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης Αγοράς (ΓραΣΥ) τα σχολικά έτη 2004-2005 και το 2006-2007.

Το σχολικό έτος 2004-2005 αφορούσε τις εγγραφές μαθητών/τριών στην Α΄ τάξη του 1^{ου} & 2^{ου} ΤΕΕ Χίου που συστεγάζονταν. Στο σύνολο των φοιτούντων μαθητών/τριών της Α΄ τάξης που είναι 138, τα 107 είναι αγόρια δηλαδή το 77,5% ενώ τα κορίτσια είναι 31 δηλαδή το 22,5%. Σε σχέση με την επιλογή τομέα συνολικά στα δυο σχολεία τα ποσοστά αγοριών είναι στους τομείς: των Μηχανολόγων 100%, των Ηλεκτρολόγων 100%, των Ηλεκτρονικών 75% των Γεωπονίας 66,7%, των Οικονομίας & Διοίκησης 50%, των Υγείας και Πρόνοιας 50% και των Πληροφορικής 35,7%.

Το σχολικό έτος 2006-2007 στο 7^ο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. Αμπελοκήπων στην Α΄ τάξη το 80% των μαθητών/τριών είναι αγόρια και το 20% μόνον κορίτσια. Παράλληλα ο Τεχνολογικός Κύκλος είναι υπερδιπλάσιος του Υπηρεσιών ενώ κατακλύζεται από αγόρια με μόλις 1% επί του συνόλου της Α΄ τάξης να είναι κορίτσια.

Ακόμη και σήμερα, το σχολικό έτος 2021-2022 όταν ο ερευνών το θέμα ως Σύμβουλος Σχολικής Ζωής ζήτησε στοιχεία από τον Διευθυντή του σχολείου σε ότι αφορά τις εγγραφές μαθητών/τριών στο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. Χίου στο σύνολο των 202 ενεργών μαθητών/τριών τα αγόρια είναι 136 (67%) ενώ τα κορίτσια 66 (~33%). Μόνο στην Α΄ τάξη που αποτελείται από 30 μαθητές/τριες τα αγόρια είναι 14 και τα κορίτσια 16 ενώ το πλήθος και τα ποσοστά των αγοριών στην Β΄ τάξη είναι στους τομείς: των Μηχανολόγων 17 (100%), των Ηλεκτρολόγων 18 (100%), των Ναυτιλιακών Επαγγελματιών 20 (90,9%), των Οικονομίας & Διοίκησης 4 (40%), Πληροφορικής 10 (58,82%), των Υγείας Πρόνοιας & Ευεξίας 1 (7,14%). Σε ότι αφορά την Γ΄ τάξη το πλήθος και τα ποσοστά των αγοριών είναι στις ειδικότητες: των Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων & Κατασκευών 15 (100%), των Τεχνικών Οχημάτων 13 (100%), των Ηλεκτρολόγων 4 (100%), των Μηχανικών Εμπορικού Ναυτικού 14 (100%), των Πλοιάρχων Εμπορικού Ναυτικού 6 (100%), των Υπαλλήλων Διοίκησης και Οικονομίας 0 (0%), των Εφαρμογών Πληροφορικής 4 (36,36%), των Αισθητικής 0 (0%).

Από τα παραπάνω παρατεθέντα στοιχεία παρατηρούνται όχι μόνον ενδείξεις αλλά αποδείξεις ότι τα κορίτσια, ακόμη και σήμερα, δεν επιλέγουν τις τεχνικές σπουδές και τα τεχνικά επαγγέλματα επομένως υπάρχει πεδίο δράσης για τον θεσμό της Συμβουλευτικής-Προσανατολισμού (ΣΥ-Π)

© η προτροπή της επόπτριας καθηγήτριας του θέματος κας Καλογρίδη Σοφίας, η οποία πρότεινε να μελετηθεί το θέμα ολοκληρωμένα, εφόσον ο ερευνών ασχολείτο συστηματικά επί σειρά ετών με τον θεσμό ΣΥ-Π.

Σε ότι αφορά την αναγκαιότητα:

© το γεγονός ότι μετά από πολύ μεγάλη προσπάθεια φορέων του νησιού της Χίου με πρωτεργάτη τον ερευνώντα το θέμα ιδρύθηκε Εσπερινό Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.) με το ΦΕΚ 2009/31-7-2014 τ.Β΄. Οι βασικές σκέψεις του πρωτεργάτη είχαν να κάμουν με την άμβλυνση των ανισοτήτων και της ισότητας των ευκαιριών στην εκπαίδευση που επιφέρει η ίδρυση και λειτουργία ενός εσπερινού σχολείου και ιδίως επαγγελματικού αλλά και με την βιωσιμότητά του. Σε ότι αφορά την βιωσιμότητα του συγκεκριμένου σχολείου αξίζει να σημειωθεί ότι με βάση τα στοιχεία της απογραφής του 2011 από την ΕΛΣΤΑΤ στους 52674 μόνιμους κατοίκους της Χίου, που θεωρείται ένα νησί με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, οι 20874 (39,63%) ήταν απόφοιτοι έως το Γυμνάσιο και σε ηλικία 25-54 έτη ήταν 6527 κάτοικοι. Επομένως υπήρχε δυνατότητα βιωσιμότητας ενός εσπερινού ΕΠΑ.Λ. στη

Χίο. Η λειτουργία του ξεκίνησε το σχολικό έτος 2014-2015 και λειτούργησαν Α΄ και Β΄ τάξη με την ανταπόκριση της τοπικής κοινωνίας να είναι εντυπωσιακή αφού κατάφερε αρχικά να προσελκύσει 82 μαθητές/τριες ενώ σήμερα διαθέτει 202 μαθητές/τριες. Το συγκεκριμένο σχολείο απευθύνθηκε κυρίως σε ενήλικα εργαζόμενα άτομα που ένα μέρος τους προέρχεται από τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, ενώ όσοι ενεγράφησαν στην Β΄ τάξη ήταν κυρίως από επαναπροσανατολισμό. Παράλληλα ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός (ΣΕΠ) στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. υφίσταται μόνον ως ίχνος του θεσμού ΣΥ-Π στη Ζώνη Δημιουργικών Δραστηριοτήτων. Ως εκ τούτου η προαναφερόμενη ιδιαιτερότητα της απουσίας του θεσμού ΣΥ-Π σε ενήλικες στον συγκεκριμένο τύπο σχολείου θα εξετασθεί ως προς την αναγκαιότητά του στην παρούσα ερευνητική προσπάθεια.

© το γεγονός ότι ο εκπονών την παρούσα έρευνα ως Σύμβουλος Σχολικής Ζωής και άτυπος Σύμβουλος Σταδιοδρομίας διαπίστωσε από την εκπαιδευτική πράξη ότι αρχικά αποτελεί καλή πρακτική ο εντοπισμός των κινήτρων εγγραφής των ενήλικων μαθητών. Παράλληλα ενήλικοι μαθητές/τριες έχουν ανάγκη συμβουλευτικής σε ότι αφορά τα κίνητρα αλλά και την υπερπήδηση εμποδίων φοίτησης ενώ επαναπροσανατολίζονται κάτω από δομημένο πρόγραμμα Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας, ελαχιστοποιώντας την πιθανότητα να ακολουθήσουν τομέα και ειδικότητα που δεν τους ταιριάζει και θα οδηγούσαν σε λανθασμένη επιλογή επαγγέλματος υπό την επήρεια της οπτικής του φύλου.

Ως εκ των προαναφερθέντων από την παρούσα έρευνα αν προκύψει η αναγκαιότητα του θεσμού Συμβουλευτικής-Προσανατολισμού (ΣΥ-Π) στο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. Χίου θα υπάρξει η δυνατότητα πρότασης προς την εκπαιδευτική κοινότητα ώστε ο θεσμός ΣΥ.Π., να εξυπηρετήσει και τους μαθητές των Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. της χώρας.

Σε ό,τι αφορά την πρωτοτυπία:

Το όλο εγχείρημα στηρίχθηκε στο παρακάτω πρωτότυπο αξίωμα: Αν έστω και σε μια περίπτωση που εξετάζεται στο συγκεκριμένο σχολείο προκύπτει ζήτημα υποστήριξης των ενήλικων εκπαιδευομένων από λειτουργίες του θεσμού ΣΥ-Π, αυτό αποτελεί αναγκαία και ικανή συνθήκη για την ύπαρξη του θεσμού στο συγκεκριμένο σχολείο ενώ αυτόματα αυτό σημαίνει και την αναγκαιότητα ύπαρξης του θεσμού ΣΥ-Π. Ο προβληματισμός που αναπτύχθηκε στη συνέχεια αφορούσε σκέψεις για το ποιες περιπτώσεις λειτουργιών έπρεπε να εξετασθούν. Το γεγονός επίσης ότι στο τριετές εσπερινό Επαγγελματικό Λύκειο δεν έχει διεξαχθεί ως την παρούσα στιγμή κάποια σχετική έρευνα υπό το πρίσμα της παρούσης εξέτασης, αποτελεί ένα γεγονός που

τονίζει την πρωτοτυπία και το πρόσθετο ενδιαφέρον για το τι καταγράφεται σε μαθητές του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. της Χίου από το παρελθόν ως σήμερα, στο παρόν, σε σχέση με τον στόχο της έρευνας και τα ερευνητικά ερωτήματα.

Σε ότι αφορά την σημαντικότητα:

Η προοπτική ενός παγκοσμιοποιημένου ιδανικού περιβάλλοντος όπου εκτός των άλλων θα εξαλείψει φαινόμενα ανισοτήτων και στερεοτύπων. Παράλληλα η συνεχώς και πολλές φορές απρόβλεπτα επιταχυνόμενη παγκοσμιοποιημένη ευελιξία της Αγοράς Εργασίας επιζητούν όλο και περισσότερο τον θεσμό της Συμβουλευτικής και του Επαγγελματικού Προσανατολισμού που έχει σαν αφετηρία το Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό.

Η ύπαρξη λοιπόν μιας εμπειρικής έρευνας επισκόπησης μικρού βεληνεκούς, όπως η συγκεκριμένη παρά τις όποιες αδυναμίες της, δίνει ολοκληρωμένη εικόνα για τα θέματα που μελετά στην σχολική κοινότητα του συγκεκριμένου σχολείου. Αποτελεί επομένως μια χρήσιμη μαθητοεικόνα. Έτσι σε κάθε περίπτωση βοηθάει ουσιαστικά στην κατανόηση πολλών θεμάτων που υπήρξαν και υπάρχουν στο συγκεκριμένο σχολείο, ενώ δρα και προληπτικά για θέματα που πιθανόν να εμφανισθούν. Αποτελεί επίσης σημαντικό εργαλείο για τον καινοτόμο και νεοεισερχόμενο εκπαιδευτικό λειτουργό, τους μαθητές, γονείς και κηδεμόνες, συμβούλους, τον διοικητικό μηχανισμό και κάθε ενδιαφερόμενο, ώστε να έχει εικόνα για το συγκεκριμένο σχολείο. Μπορεί βέβαια να αποτυπώνει μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή αλλά μπορεί να βοηθήσει στο σχεδιασμό βελτίωσης της εκπαιδευτικής πραγματικότητας αλλά και στην κατά περίπτωση λήψη αποφάσεων.

Σε ό,τι αφορά την επικαιρότητα:

Το πρόβλημα ύπαρξης του θεσμού ΣΥ-Π στα Ελληνικά σχολεία έχει φτάσει στα όρια της ανυπαρξίας ενώ παράλληλα συνεχώς εξαγγέλλεται αλλά δεν επανέρχεται ο θεσμός από τους αρμόδιους πολιτικούς φορείς του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Αποτέλεσμα, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μαθητές/τριες τόσο στον τομέα της Συμβουλευτικής όσο και του προσανατολισμού να διογκώνονται όλο και περισσότερο. Ως εκ τούτου θεωρείται ότι η αναμόχλευση το θέματος μέσα μια ερευνητική προσπάθεια που θα κοινοποιήσει τα αποτελέσματά της στους αρμόδιους φορείς, ίσως είναι πιο επίκαιρη από ποτέ.

4.2 Στόχος και ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας

Στόχος της παρούσης ερευνητικής εργασίας είναι η διερεύνηση των απόψεων των ενήλικων μαθητών/τριών του Εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου Χίου για την αναγκαιότητα ύπαρξης του θεσμού και των υπηρεσιών της συμβουλευτικής σταδιοδρομίας (ΣΥ-Π).

Τα ερευνητικά ερωτήματα είναι τα ακόλουθα:

- Ⓢ Ποια είναι τα κίνητρα εγγραφής των ενήλικων εκπαιδευόμενων ώστε να αποφασίσουν την φοίτησή τους στο Εσπερινό ΕΠΑΛ της Χίου;
- Ⓢ Ποια είναι τα εμπόδια που δυσκολεύουν τη φοίτηση και τον προσανατολισμό επαγγέλματος των ενήλικων εκπαιδευομένων του Εσπερινού ΕΠΑΛ της Χίου;
- Ⓢ Πώς και από πού πήραν πληροφόρηση οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι/ες του Εσπερινού ΕΠΑΛ Χίου προκειμένου να το επιλέξουν ως σχολείο φοίτησης;
- Ⓢ Ποια η άποψη των ενήλικων εκπαιδευομένων του Εσπερινού ΕΠΑΛ Χίου για εκπαιδευτικές αλλά και μελλοντικές επαγγελματικές επιλογές τους σε σχέση με το φύλο;

4.3 Μεθοδολογία, διαδικασία & εργαλείο συλλογής των δεδομένων της έρευνας

Ο Δημητρόπουλος (1998γ), το μοντέλο παρουσίασης επιστημονικής έρευνας το οποίο στις βασικές του πτυχές ακολουθείται στην παρούσα ερευνητική προσπάθεια, κάτω από τον παραπάνω τίτλο αναφέρει επεξηγηματικά: «Προσεγγίσεις, Μέθοδοι, Τεχνικές, Μέσα, Διαδικασία» (σ.254). Ως **προσέγγιση** αναφέρει πως «είναι η γενικότερη θεωρητική και φιλοσοφική στάση του ερευνητή απέναντι στο πως πρέπει να πραγματοποιείται η έρευνα ή η συγκεκριμένη έρευνα ειδικά» (σ.72). Ως **μέθοδο** αναφέρει πως είναι «η ευρύτερη μεθοδολογική οντότητα μέσω της οποίας ο ερευνητής μετατρέπει την προσέγγιση/το είδος σε ερευνητική πράξη» (σ.72). Ως **τεχνική** αναφέρει πως «είναι ο πιο εξειδικευμένος τρόπος, με τον οποίο μια μέθοδος μετατρέπεται σε ερευνητική δραστηριότητα» (σ.72). Ως **μέσα, υλικά ή όργανα** αναφέρει πως «είναι τα συγκεκριμένα απτά επινοήματα (εργαλεία) τα οποία χρησιμοποιούνται κατά την υλοποίηση της κάθε τεχνικής» (σ.72). Τέλος ως **διαδικασία** αναφέρει τις φάσεις και τα στάδια της έρευνας. Με βάση τις παραπάνω διευκρινήσεις μπορούν για την συγκεκριμένη έρευνα να αναφερθούν τα κάτωθι:

© Προσέγγιση

Ακολουθώντας την ταξινόμηση του Δημητρόπουλου (1998γ) για την συγκεκριμένη έρευνα συντάσσεται ο παρακάτω πίνακας 4.1:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1: ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ / ΕΙΔΗ ΕΡΕΥΝΑΣ		
A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ	ΚΥΡΙΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ / ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ
1	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ	ΜΗ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ
2	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ	ΑΤΟΜΙΚΗ (ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ)
3	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ – ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΓΕΝΙΚΕΥΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ ΚΑΝΟΝΩΝ	ΙΔΙΟΓΡΑΦΙΚΗ
4	ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΣΥΓΧΡΟΝΙΚΗ Η ΕΓΚΑΡΣΙΑ Η ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΗ
5	ΧΡΟΝΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ Η ΣΥΜΒΑΝΤΟΣ	ΠΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΗ
6	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ – ΠΡΟΘΕΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΗ (ΤΥΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ)	ΒΑΣΙΚΗ
7	ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΗ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ (Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ Η ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ-ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ)
8	ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΕΙΔΟΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ – ΕΙΔΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΠΟΣΟΤΙΚΗ
9	ΤΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΦΥΣΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ/ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΡΕΥΝΑ – ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ
10	ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ – ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΗ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ (ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ)
11	ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ, ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΕΠΑΓΩΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ
12	ΕΥΡΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ	ΟΛΙΚΗ
13	ΦΥΣΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΗ ΜΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ	ΑΜΕΣΗ
14	ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ – ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ
15	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ	ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΥΚΟΛΟ ΝΑ ΟΡΙΣΘΕΙ
16	ΚΥΡΙΑ ΕΠΙΔΙΩΞΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
17	ΗΘΟΣ / ΥΦΟΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ/ΠΑΟΥΡΑΛΙΣΤΙΚΗ/ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ
18	ΝΟΟΤΡΟΠΙΑ – ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	ΑΝΘΡΩΠΟΚΕΝΤΡΙΚΟΥ/ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
19	ΕΜΒΕΛΕΙΑ – ΕΥΡΟΣ ΚΑΛΥΨΗΣ	ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ
20	ΠΟΛΛΑΠΛΟΤΗΤΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ	ΜΟΝΟΜΕΘΟΔΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ
21	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΦΕΤΗΡΙΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΣ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ	ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ
22	ΒΑΘΜΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΕΠΙΘΥΜΗΤΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΠΗΓΗ: Κ.Β.ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 6 ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ (1998γ) σ.107.

© Μέθοδος

Χρησιμοποιήθηκε ως βασική μέθοδος της **ανασκόπησης βιβλιογραφίας**. Θα ήταν υπερβολή η παρουσίαση της ανασκόπησης βιβλιογραφίας – επισκόπησης ως μεθόδου στην παρούσα εργασία αφού άλλωστε δεν αποτελεί και αντικείμενό της, ενώ έχουν ασχοληθεί επιφανείς επιστήμονες με αυτήν συγγράφοντας και ανάλογα πονήματα που αφορούν το θέμα της Επιστημονικής Έρευνας. Το “γιατί” χρησιμοποιήθηκε η συγκεκριμένη μέθοδος αποτελεί έναν συνδυασμό λόγων που συνοπτικά περιλαμβάνει τους κάτωθι:

1. Συνηθίζεται περισσότερο από τους ερευνώντες θέματα εκπαιδευτικά και κοινωνικά παρά τα μειονεκτήματά της.
2. Διαθέτει κατά τους Cohen & Manion (1997) ποικιλία «ως προς τα επίπεδα πολυπλοκότητάς τους, ξεκινώντας από αυτές που παρέχουν απλές μετρήσεις συχνότητας έως εκείνες που παρουσιάζουν ανάλυση σχέσεων» (σ.122).
3. Διαθέτει κατά τους Cohen & Manion (1997) διαφοροποίηση της έκτασης που καλύπτουν από μεγάλης κλίμακας μέχρι μικρής κλίμακας (μελέτη περίπτωσης: σχολείου)
4. Διαθέτει κατά τους Cohen & Manion (1997) συγκεκριμένη και σαφή διαδικασία, ενώ κατά τον Δημητρόπουλο (1998γ) ακρίβεια, έλεγχο «ακρίβειας πληροφοριών, θέσεων ή απόψεων» (σ.141).
5. Η εφαρμογή της ήταν οικονομικά αποδεκτή για τον ερευνητή.
6. Ήταν η ιδανική ή πιο ταιριαστή που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί υπό τις παρούσες συνθήκες στο συγκεκριμένο ερευνητικό πλαίσιο.

Να διευκρινισθεί πως σε σχέση με την μέθοδο της «μελέτης περίπτωσης» επιλέχθηκε η ανασκόπησης βιβλιογραφίας ως πιο αντικειμενική αφού η ερευνητική προσπάθεια που διεξήχθη στο συγκεκριμένο σχολείο ήταν περισσότερο ποσοτική παρά ποιοτική αλλά και διότι υπήρξε λιγότερο κοπιαστική σε σχέση με την ενταμένη παρατήρηση που απαιτεί η μελέτη περίπτωσης που θα ήταν για το χρονικό διάστημα που επιλέχθηκε και για την διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας σχεδόν αδύνατη.

Ακολουθήθηκε μεθοδολογικά η ποσοτική προσέγγιση η οποία δίνει μεγάλο αριθμό απαντήσεων σε σύντομο χρονικό διάστημα αφού υπάρχει ποικιλομορφία στο δείγμα από διαφορετικές ηλικίες, επίπεδο μόρφωσης, επαγγελματική δραστηριότητα και οικονομικό εισόδημα. Σύμφωνα με τον Bell (1997) επίσης με την ποσοτική προσέγγιση προσφέρεται η δυνατότητα να εξαχθούν συμπεράσματα από την επεξεργασία μεγάλου αριθμού δεδομένων.

Πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τον Creswell (2011) η βολική δειγματοληψία αφού «...ο ερευνητής επιλέγει συμμετέχοντες επειδή είναι πρόθυμοι και διαθέσιμοι για μελέτη» (σ.182). Βέβαια όπως τονίζει ο ίδιος ερευνητής ο εκπονών την έρευνα «...δεν μπορεί να πει με σιγουριά ότι τα άτομα είναι αντιπροσωπευτικά του πληθυσμού» (σ.182) αλλά «...το δείγμα μπορεί να δώσει χρήσιμες πληροφορίες για να απαντηθούν ερωτήματα και υποθέσεις» (σ.182).

© Τεχνική

Χρησιμοποιήθηκε η τεχνική της γραπτής επικοινωνίας για την οποία όπως αναφέρει και ο Δημητρόπουλος (1998γ) «το μεγαλύτερο μέρος των επίσημων επισκοπήσεων (μέθοδος) στην κοινωνική έρευνα στηρίζεται σε τεχνικές γραπτής επικοινωνίας» (σ.179). Παρότι η γραπτή επικοινωνία έχει και αυτή τα μειονεκτήματά της, όπως για παράδειγμα το σημαντικότερο που είναι ότι αποκλείει στον ερευνώντα την πληροφόρηση από τη μη λεκτική επικοινωνία, εντούτοις κρίθηκε ως η προσφορότερη και μάλιστα μοναδική, κυρίως λόγω χρονικού περιορισμού.

© Μέσα, υλικά ή όργανα

Όπως αναφέρει ο Δημητρόπουλος (1998γ) «όταν χρησιμοποιείται η μέθοδος "επισκόπησης", το ερωτηματολόγιο παίρνει ιδιαίτερη αξία, και η χρήση του ξεχωριστή βαρύτητα, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η χρησιμότητά του περιορίζεται αποκλειστικά σ' εκείνη τη μέθοδο» (σ.200). Συνεχίζοντας αναφέρει ο συγκεκριμένος ερευνητής τα είδη, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, προδιαγραφές, διαδικασία χρήσης του ερωτηματολογίου. Θέματα που ελήφθησαν υπόψη προκειμένου να δημιουργηθεί το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο το οποίο είναι διαθέσιμο στο παράρτημα Α της παρούσης εργασίας.

Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο αποτελείται από 75 ερωτήσεις δεδομένης απάντησης κλειστού τύπου με κλίμακες ονομαστικές (nominal) και τακτικές Likert "οιονεί διαστημάτων" (interval scales), χωρισμένο σε δυο ομάδες ερωτήσεων αυτής με τον τίτλο "Ειδικά Στοιχεία" και εκείνης με τον τίτλο "Γενικά Στοιχεία" με την πρώτη ομάδα να αποτελείται από τέσσερις άξονες εννοιολογικής οριοθέτησης που είναι οι ακόλουθοι:

© ο πρώτος άξονας περιλαμβάνει 20 ερωτήσεις (1-20) και είναι επικεντρωμένες στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα που εξετάζει μέσα από κίνητρα που αναφέρονται σε ποιο βαθμό αυτά ελήφθησαν υπόψη από τους ενήλικους εκπαιδευόμενους ώστε να αποφασίσουν τη φοίτησή τους στο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. της Χίου.

© ο δεύτερος άξονας εμπεριέχει 20 ερωτήσεις (21-40) και αφορά το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα το οποίο εξετάζει σε ποιο βαθμό τα αναφερόμενα εμπόδια δυσκολεύουν τη φοίτηση του ενήλικου εκπαιδευόμενου στο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. της Χίου.

© ο τρίτος άξονας περιλαμβάνει 9 ερωτήσεις (41-49) και αναφέρεται στο τρίτο ερευνητικό ερώτημα εξετάζοντας το πως και από πού πήραν πληροφόρηση οι

ενήλικες εκπαιδευόμενοι του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Χίου προκειμένου να το επιλέξουν ως σχολείο φοίτησης.

® ο τέταρτος άξονας επικεντρώνεται στο τέταρτο ερευνητικό ερώτημα καταγράφοντας την άποψη των ενήλικων εκπαιδευομένων του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Χίου σε ό,τι αφορά τις εκπαιδευτικές αλλά και μελλοντικές επαγγελματικές επιλογές τους σε σχέση με το φύλο. Διαθέτει δυο υποάξονες που αφορούν ο πρώτος την εκπαιδευτική επιλογή μέσα από 7 ερωτήσεις (50-56) και την επαγγελματική επιλογή μέσα από 10 ερωτήσεις (57-66).

Η δεύτερη ομάδα ερωτήσεων με τον τίτλο "Γενικά Στοιχεία" περιλαμβάνει 9 ερωτήσεις (67-75) δημογραφικού χαρακτήρα που αφορούν: το φύλο, την ηλικία, την οικογενειακή κατάσταση, το επίπεδο εκπαίδευσης, την επαγγελματική δραστηριότητα, την ειδίκευση και το οικονομικό εισόδημα.

Σε ό,τι αφορά τα ερωτήματα του ερωτηματολογίου διαμορφώθηκαν με βάση αντίστοιχα εργαλεία άλλων ερευνών. Σε ό,τι αφορά τη διερεύνηση για τα κίνητρα και τα εμπόδια των ενήλικων εκπαιδευομένων βασικός πυλώνας υπήρξε το εργαλείο που χρησιμοποιεί ο Καραλής (2013), το ερωτηματολόγιο του οποίου διαμορφώθηκε, όπως αναφέρει, «...με γνώμονα τη διασφάλιση της συμβατότητας με αντίστοιχα εργαλεία άλλων διεθνών ερευνών, ώστε να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης των ευρημάτων» (σ.48). Σε ό,τι αφορά την πληροφόρηση και τις επαγγελματικές επιλογές των ενήλικων εκπαιδευομένων με την οπτική του φύλου βασικός πυλώνας υπήρξε το ερωτηματολόγιο το οποίο καταρτίστηκε το σχολικό έτος 2004-2005 από τον ερευνώντα το θέμα στο πλαίσιο εκπόνησης ερευνητικού σχεδίου στα πλαίσια προγράμματος του ΕΠΕΑΕΚ II – Κατηγορία Πράξης 4.1.1.β. με τίτλο: "Προωθώντας την ισότητα των φύλων κατά τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας" με θεματική ενότητα: Επαγγελματικές και εκπαιδευτικές επιλογές" και θέμα: "Επαγγελματικές και εκπαιδευτικές επιλογές των μαθητών της Α΄ τάξης των Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτηρίων" με επόπτη τον δρ. Ιγνάτιο Χατζηευστρατίου. Τα αποτελέσματα της ερευνητικής εργασίας παρουσιάσθηκαν τον Ιούνιο του 2005 στο 1^ο Τ.Ε.Ε. Χίου. Στη διαμόρφωση βέβαια του τελικού ερωτηματολογίου ελήφθησαν υπόψη και οι διπλωματικές εργασίες των (Μανδάλας, 2018· Μπάρα, 2018· Ποντίκη, 2018· Κουλίνου, 2017· Αλεξίου, 2016). Αξιοπρόσεκτο αποτελεί το γεγονός ότι διερευνάται βαθύτερα το θέμα απόκτησης του τίτλου σπουδών (απολυτηρίου ή και πτυχίου), είναι επικαιροποιημένο για την σημερινή μορφή του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. και φυσικά η μορφή του αποφεύγει την

σύγχυση συμπλήρωσής του από πλευράς ενήλικων εκπαιδευομένων αφού διακρίνει ξεκάθαρα κάθε πρόταση με την προτεινόμενη απάντησή της γεγονός που προστέθηκε στα θετικά στην αξιολόγηση των συμμετεχόντων κατά την πιλοτική εφαρμογή του.

Το σύνολο των ερωτηματολογίων που συγκεντρώθηκαν υπήρξε πάρα πολύ υψηλό 100%, σε σχέση με το έγκυρο όριο ποσοστού επιστροφών που θεωρείται κατά τον Δημητρόπουλο (1998γ) πως είναι «του επιπέδου του 75%» (σ.209). Αν εξετασθεί το θέμα της εγκυρότητας του ερωτηματολόγιου με βάση τους Cohen & Manion (1997) «...την εγκυρότητα των ερωτηματολογίων μέσω ταχυδρομείου μπορεί να τη δει κανείς από δυο οπτικές γωνίες, σύμφωνα με τον Belson (1986)» (σ.144). Αρχικά από το εάν «...οι απαντώντες που συμπληρώνουν τα ερωτηματολόγια το κάνουν με ακρίβεια και δεύτερον εάν αυτοί που τελικά δεν επέστρεψαν τα ερωτηματολόγια που τους είχαν αποσταλεί θα έδιναν την ίδια κατανομή απαντήσεων με εκείνους που τα επέστρεψαν» (σ.144). Αν εξαιρέσει κανείς τον τρόπο με τον οποίο χορηγούνται τα ερωτηματολόγια, σε ότι αφορά την ακρίβεια δεν ακολουθήθηκε ο έλεγχος που αναφέρουν οι Cohen & Manion (1997) πως συνιστά ο Belson «μέσω της μεθόδου των εντατικών συνεντεύξεων» (σ.144). Σε ότι αφορά τη δεύτερη οπτική όψη όπως αναφέρουν οι Cohen & Manion (1997) σημαντικής «μη ανταπόκρισης (το ζήτημα της "εθελοντικής προκατάληψης", όπως το αποκαλεί ο Belson)» (σ.145) επί της ουσίας δεν τίθεται θέμα. Άρα υπό τις προϋποθέσεις αυτές μπορεί να θεωρηθεί πως το ερωτηματολόγιο χρειάζεται έλεγχο ακρίβειας μόνο σε ό,τι αφορά το θέμα των συνεντεύξεων που ήταν όμως αδύνατος λόγω χρονικής πίεσης. Τέλος το ερωτηματολόγιο παρότι ανώνυμο δεν αμφισβητήθηκε από ενήλικες εκπαιδευόμενους/ες του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Χίου.

Διαδικασία

Ακολουθήθηκε η διαδικασία η οποία προβλέπεται κατά την εφαρμογή της εμπειρικής έρευνας με όλες τις εξειδικεύσεις που προβλέπονται για την μέθοδο της επισκόπησης χωρισμένη σε φάσεις και στάδια όπως προβλέπεται από τον Δημητρόπουλο (1998γ). Έτσι:

1. Αρχική φάση

α. Αναπτύχθηκε η σχετική προβληματική που αφορούσε την ανάγκη ύπαρξης του θεσμού συμβουλευτικής-προσανατολισμού στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. και αναπτύχθηκε η σχετική παρώθηση διερεύνησης του θέματος.

β. Πραγματοποιήθηκε η επισήμανση ανάγκης του προβλήματος και ο προσδιορισμός του κέρδους του που οδήγησε στην συζήτηση υποβολής της ερευνητικής πρότασης προς την εποπτεύουσα αρχή της παρούσης εργασίας.

γ. Μετά την έγκριση της εποπτείας πραγματοποιήθηκε η ανάληψη της έρευνας από τον ερευνητή που θα πραγματοποιείτο στο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. Χίου, όπου ήταν και το σχολείο που υπηρετούσε ο ερευνητής.

δ. Διαμορφώθηκαν ο στόχος της έρευνας και προσδιορίστηκαν τα ερευνητικά ερωτήματα.

ε. Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας και συγκεκριμενοποιήθηκαν τα προηγούμενα βήματα.

στ. Με την Αρ. Πρωτ. 1903/11-4-2022 αίτηση, του εκπονούντα την παρούσα ερευνητική εργασία, κατατίθεται το αίτημα προς την Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χίου για να δοθεί η σχετική άδεια διανομής ερευνητικού ερωτηματολογίου στους/στις ενήλικους/ες εκπαιδευόμενους/ες του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Χίου, επισυνάπτοντας τη σχετική βεβαίωση εγγραφής στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών "Επιστήμες της Αγωγής (ΕΚΠ)" στη ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, αναφέροντας ότι το τρέχον ακαδημαϊκό έτος έχει επιλεγεί η εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας. Με το Αρ. Πρωτ. 1903/11-04-2022 έγγραφο της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χίου, εγκρίνεται από τον Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χίου το ανωτέρω αίτημα.

ζ. Πραγματοποιήθηκε, επιπλέον, λεπτομερειακός σχεδιασμός της έρευνας και επιλέχθηκαν: μέθοδος η ανασκόπηση, ως πλήθος ορίστηκε να συμμετέχουν όλοι/ες οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι/ες του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Χίου που ήταν 203 αλλά είχαν επαρκή φοίτηση 143 οι οποίοι θα συμμετείχαν και στις προαγωγικές εξετάσεις Ιουνίου 2022. Ως τεχνικές με βάση: α. τη χρήση τους: συλλογής στοιχείων, ανάλυσης/επεξεργασίας δεδομένων και παρουσίας δεδομένων, β. ως προς το σκοπό τους διαγνωστικούς – διαπιστωτικούς και ως προς τα μέσα γραπτής επικοινωνίας. Ως προς τα μέσα – υλικά - όργανα έρευνας το ερωτηματολόγιο. Επιλέχθηκαν τυχαία 10 ενήλικες εκπαιδευόμενοι/ες από την Γ' τάξη του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. προκειμένου να δοκιμασθούν στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.

η. Πραγματοποιείται η πρώτη δοκιμαστική εφαρμογή. Συζητείται το ερωτηματολόγιο και η όλη διαδικασία με τους ενήλικες εκπαιδευόμενους, με εκπαιδευτικούς και γονείς και κηδεμόνες και γίνονται οι απαραίτητες βελτιώσεις που εγκρίνονται και από την εποπτεία.

θ. Οριστικοποιούνται οι αλλαγές και αναπαράγεται το ερωτηματολόγιο ενώ προσδιορίζεται η ακριβής ημερομηνία, ο χώρος και ο χρόνος διεξαγωγής της έρευνας σε συνεργασία με τον διευθυντή του σχολείου και στη συνέχεια ενημερώνεται προφορικά ο σύλλογος καθηγητών του σχολείου και η εκπαιδευτική κοινότητα για την επόμενη φάση που θα ακολουθήσει.

2. Η διαδικασία διεξαγωγής της έρευνας

θ. Πραγματοποιείται η έρευνα την Τετάρτη 13 Απριλίου 2022 και ώρα 6:15μμ. στο Αμφιθέατρο του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Χίου όπως είχε προγραμματισθεί με σχετικό e-mail που είχε σταλεί προς όλους/ες τους/τις ενήλικες εκπαιδευόμενους/ες του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Χίου την Τρίτη, 12 Απριλίου 2022 8:37:10 μ.μ. με επισυναπτόμενη την συνοδευτική επιστολή, ακολουθώντας το σχετικό σχεδιασμό πληροφόρησης, διανομής και συγκέντρωσης των ερωτηματολογίων.

Η συνοδευτική επιστολή η οποία αναγνώστηκε και πριν την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου περιελάμβανε συστατικά στοιχεία του εκπονούντα την ερευνητική εργασία και το σκοπό της επικοινωνίας. Στην συνέχεια αναφέρεται ο στόχος της ερευνητικής εργασίας, τονίζεται η σημαντικότητα της συμμετοχής στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, ο χρόνος συμπλήρωσής του, η τήρηση της ανωνυμίας και η εμπιστευτικότητα από πλευράς ερευνητή και η προσβασιμότητα στα αποτελέσματα από πλευράς συμμετέχοντα. Τέλος αναφέρεται στον τύπο των ερωτήσεων και πως θα συμπληρωθούν ενώ ευχαριστεί εκ των προτέρων τους συμμετέχοντες για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.

3. Η επεξεργασία και παρουσίαση των ερευνητικών δεδομένων

ι. Πραγματοποιείται η κωδικοποίηση, η επεξεργασία, η ανάλυση των δεδομένων με H/Y με τη βοήθεια των προγραμμάτων Excel και SPSS και ακολουθεί η εξαγωγή αποτελεσμάτων.

ια. Οριστικοποιείται η διαμόρφωση της παρουσίασης της έρευνας και πραγματοποιείται η συγγραφή της ερευνητικής έκθεσης.

ιβ. Παρουσιάζονται τα συμπεράσματα, οι περιορισμοί της έρευνας, οι προτάσεις για περαιτέρω έρευνα και αξιοποιούνται τα αποτελέσματά της.

4.4 Αξιοπιστία και εγκυρότητα της έρευνας

Είναι σημαντικό για την έρευνα, να υπάρχει αξιοπιστία και εγκυρότητα των απαντήσεων. Αυτό ελέγχεται με το συντελεστή εσωτερικής συνέπειας (Cronbach alpha) στο SPSS. Τα αποτελέσματα του SPSS στις ερωτήσεις που είχαν σαν απαντήσεις κλίμακα ίσων διαστημάτων (κλίμακα likert) μας έδειξε τιμή Cronbach $\alpha=0,89$ για δείγμα ατόμων $N=107$ και για 66 ερωτήσεις (items). Από αυτό γίνεται σαφές ότι υπάρχει υψηλός δείκτης αξιοπιστίας των απαντήσεων του ερωτηματολογίου, αφού βάσει της θεωρίας, τιμές Cronbach μεγαλύτερες από 0,7 είναι επαρκείς και τιμές μεγαλύτερες από 0,9 είναι πολύ αξιόπιστες.

Συνεπώς είναι αποδεκτό να γίνει στη συνέχεια επαγωγική στατιστική και θα προκύψουν αξιόπιστα συμπεράσματα.

4.5 Ανάλυση δεδομένων

Για να μπορέσει να γίνει ανάλυση των αποτελεσμάτων, χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα SPSS, όπου αρχικά έγινε κωδικοποίηση των απαντήσεων ανά ερώτηση.

Στο ερωτηματολόγιο, τα γενικά στοιχεία του δείγματος, αποτελούν τις ανεξάρτητες μεταβλητές του ερωτηματολογίου και είναι ερωτήσεις ονομαστικής κλίμακας (nominal). Αυτές είναι το «φύλο», η «ηλικία», η «οικογενειακή κατάσταση», το «επίπεδο εκπαίδευσης», η «επαγγελματική δραστηριότητα» και το «οικονομικό εισόδημα»

Οι ερωτήσεις κλίμακας ίσων διαστημάτων (κλίμακας likert) αποτελούν τις εξαρτημένες μεταβλητές του ερωτηματολογίου και είναι ερωτήσεις διατάξιμες (ordinal). Η πενταβάθμια κλίμακα likert που χρησιμοποιήθηκε είναι καθόλου, λίγο, μέτρια, πολύ, πάρα πολύ.

Μετά την καταχώρηση των απαντήσεων στο SPSS, οι αναλύσεις που έγιναν είναι η περιγραφική στατιστική και η επαγωγική στατιστική. Για την περιγραφική στατιστική, υπολογίστηκαν μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις, ποσοστά και συχνότητες ώστε να εξαχθούν χρήσιμες πληροφορίες για τη συνέχεια της ανάλυσης. Για την επαγωγική στατιστική, έγινε έλεγχος υποθέσεων σε διάστημα εμπιστοσύνης 95%. Για να γίνει έλεγχος υποθέσεων, υπάρχει η μηδενική και η εναλλακτική υπόθεση. Η μηδενική υπόθεση (H_0) δέχεται ότι δεν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των δειγμάτων. Η εναλλακτική υπόθεση (H_1) δέχεται ότι υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των δειγμάτων. Με δεδομένο το διάστημα

εμπιστοσύνης, η πιθανότητα να απορριφθεί η μηδενική υπόθεση, είναι μικρότερη από 5% ($\alpha=0,05$).

Το SPSS σε κάθε έλεγχο υπολόγισε την τιμή p-value που είναι η πιθανότητα να απορριφθεί η μηδενική υπόθεση. Άρα για διάστημα εμπιστοσύνης 95% (ή εναλλακτικά $\alpha=0,05$), απορρίπτεται η H_0 αν $p < \alpha$. Διαφορετικά, αν $p > \alpha$, τότε η H_0 δεν απορρίπτεται.

Στο Παράρτημα, βρίσκονται αναλυτικά όλοι οι πίνακες που εξήχθησαν από το SPSS όπου υπάρχουν αναλυτικά όλες οι τιμές p-value στη στήλη με τίτλο sig. (significance). Για να μπορέσει να γίνει η επαγωγική στατιστική, αρχικά έπρεπε να γίνει πρώτα έλεγχος κανονικότητας των συγκεκριμένων ομάδων του δείγματος κατά φύλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, μορφωτικό επίπεδο, επαγγελματική δραστηριότητα και οικογενειακό εισόδημα. Οι υποθέσεις του ελέγχου κανονικότητας είναι:

H_0 : Η κατανομή είναι κανονική

H_1 : Η κατανομή δεν είναι κανονική

Όταν η τιμή -value είναι μεγαλύτερη του 0,05, η μηδενική υπόθεση γίνεται αποδεκτή. Επίσης, όταν το μέγεθος του δείγματος είναι περισσότεροι από 50 άτομα, χρησιμοποιείται το Test Kolmogorov-Smirnov, ενώ όταν το μέγεθος είναι λιγότεροι από 50 άτομα χρησιμοποιείται το Test Shapiro-Wilk για τον έλεγχο κανονικότητας. Από τα αποτελέσματα του ελέγχου κανονικότητας, όπως φαίνεται και στο Παράρτημα, οι τιμές για όλες σχεδόν τις μετρήσεις ήταν $p < 0,05$, που σημαίνει ότι δεν υπήρχε κανονικότητα. Με αυτό σαν δεδομένο, χρησιμοποιήθηκαν στη συνέχεια μη παραμετρικοί έλεγχοι.

Για τον έλεγχο ως προς το φύλο, χρησιμοποιήθηκε το τεστ Mann – Whitney για δυο ανεξάρτητα δείγματα, αυτά των ανδρών και των γυναικών.

Για τον έλεγχο ως προς την ηλικία, χρησιμοποιήθηκε το τεστ Kruskal – Wallis για k ανεξάρτητα δείγματα. Ομοίως ο ίδιος έλεγχος έγινε ως προς την οικογενειακή κατάσταση, το μορφωτικό επίπεδο, την επαγγελματική δραστηριότητα και το οικογενειακό εισόδημα. Τέλος έγιναν συσχετίσεις ερωτήσεις μέσω του συντελεστή Spearman, ο οποίος χρησιμοποιείται σε μη παραμετρικούς ελέγχους.

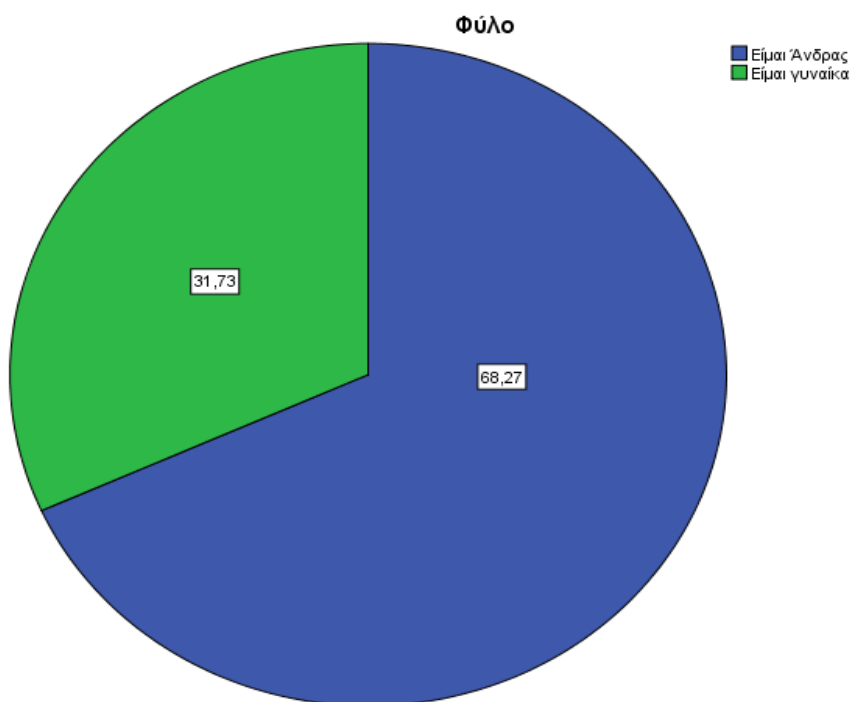
Κεφάλαιο 5^ο. Αποτελέσματα της Έρευνας

5.1 Περιγραφή του δείγματος της έρευνας

Σε μία έρευνα, όπως είναι ήδη γνωστό, είναι σημαντικό να έχουμε μία σαφή εικόνα με τα χαρακτηριστικά του δείγματος που μελετάμε, όπως είναι η αναλογία των φύλων, το ηλικιακό εύρος, κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια. Παράλληλα, ο αριθμός του δείγματος έχει ιδιαίτερη σημασία, όχι μόνο ως προς την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων από άποψη στατιστικής, αλλά και ως προς τα τελικά συμπεράσματα που θα προκύψουν.

Πιο συγκεκριμένα, στην παρούσα έρευνα συμμετείχαν συνολικά 107 εκπαιδευόμενοι. Από το σύνολο του δείγματος, σε ποσοστό 68,27% ήταν οι άνδρες, ενώ σε μικρότερο ποσοστό 31,73% ήταν οι γυναίκες. Στο παρακάτω σχήμα, παρουσιάζεται η κατανομή του δείγματος με βάση το φύλο.

Από το σχήμα φαίνεται ότι παρά την ισότητα των δύο φύλων, την εξάλειψη των διακρίσεων, των στερεοτύπων και των αντιλήψεων σχετικά με τη θέση της γυναίκας στις τεχνικές δραστηριότητες, ο επαγγελματικός προσανατολισμός των γυναικών δεν είναι ακόμη εναρμονισμένος με των ανδρών, στην επιλογή φοίτησης σε Επαγγελματικά Λύκεια.

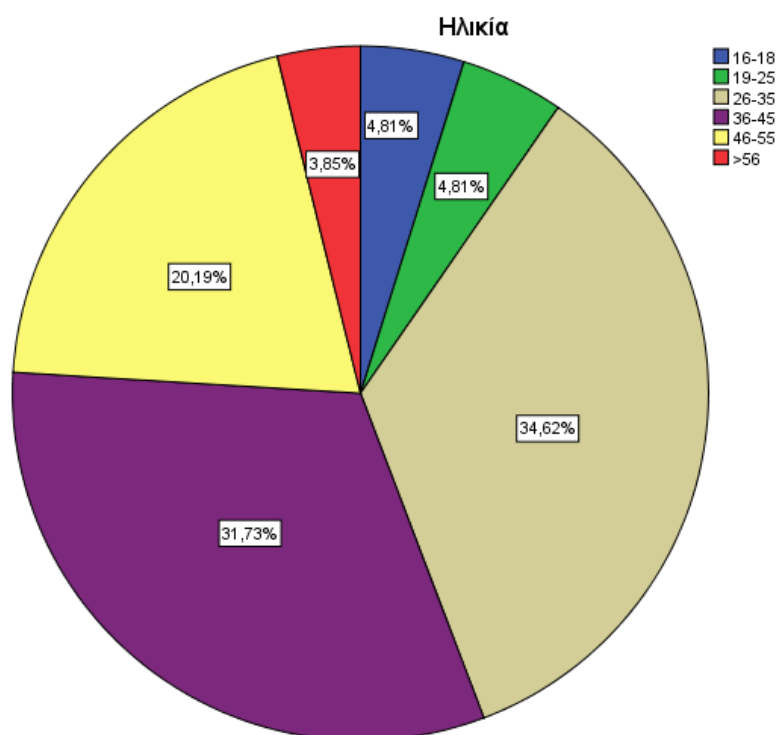

Σχήμα 5.1
Κατανομή δείγματος με βάση το φύλο

Σε ό,τι αφορά στο ηλικικό εύρος του δείγματος, πρόκειται για εκπαιδευόμενους ηλικίας από 16 ετών έως και εκπαιδευόμενους με ηλικία που ξεπερνά τα 56 έτη. Για διευκόλυνση της διαδικασίας ανάλυσης των αποτελεσμάτων, το δείγμα διαχωρίστηκε σε έξι επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία περιλάμβανε άτομα ηλικίας από 16 έως 18 ετών, η δεύτερη άτομα ηλικίας από 19 έως 25 ετών, στην τρίτη κατηγορία ήταν τα άτομα από 26 έως 35 ετών, στην τέταρτη άτομα από 36 έως 45 ετών, στην πέμπτη κατηγορία άτομα από 46 έως και 55 ετών και τέλος, η έκτη κατηγορία περιλάμβανε άτομα ηλικίας άνω των 56 ετών.

Ειδικότερα, όπως προκύπτει και από το παρακάτω σχήμα, το μεγαλύτερο ποσοστό (34,62%) των εκπαιδευόμενων αφορά στην τρίτη ηλικιακή κατηγορία, δηλαδή σε άτομα ηλικίας από 26 έως 35 ετών. Σε λίγο μικρότερο ποσοστό (31,73%) είναι τα άτομα ηλικίας 36 έως 45 ετών. Συνεπώς, παρατηρείται ότι ποσοστό άνω του 66% είναι άτομα που έχουν ολοκληρώσει - ή έχουν αφήσει ημιτελείς τις εκπαιδευτικές τους υποχρεώσεις - και προφανώς επιλέγουν να φοιτήσουν σε Επαγγελματικό Λύκειο είτε για να τις ολοκληρώσουν, είτε για να μπορούν να διεκδικήσουν μία καλύτερη «θέση» στην αγορά εργασίας βελτιώνοντας και αναβαθμίζοντας την επαγγελματικής τους πορεία, είτε γιατί οι αρχικοί επαγγελματικοί τους στόχοι δεν ευδοκίμησαν με αποτέλεσμα να αναζητούν – θέτουν νέους διαφορετικούς στόχους. Σημαντικό είναι και το ποσοστό των εκπαιδευόμενων ηλικίας 46 έως 55 ετών, το οποίο είναι λίγο μεγαλύτερο από 20%. Με ποσοστό κάτω του 5% παρουσιάζονται οι ηλικιακές κατηγορίες 16-18 (4,81%), 19-25 (4,81%) και άνω των 56 ετών (3,85%). Από το ύψος των ποσοστών γίνεται κατανοητό ότι οι εκπαιδευόμενοι που φοιτούν σε Επαγγελματικά Λύκεια είναι κυρίως άτομα από 26 ετών έως 55 ετών. Αυτό δείχνει ότι η επιλογή τους γίνεται πιο συνειδητά λόγω ηλικίας και πιθανόν να έχουν θέσει και κάποιον συγκεκριμένο στόχο, που ως απόφοιτοι θα μπορέσουν να πλησιάσουν ή ακόμη και να εκπληρώσουν. Από την άλλη, σε μικρότερες ηλικίες η επιλογή επαγγελματικής κατεύθυνσης είναι συνήθως μία απόφαση συγκεχυμένη, ασταθής, που με την πάροδο του χρόνου μεταβάλλεται. Λίγα είναι τα άτομα σε αυτές τις ηλικίες που έχουν κατασταλάξει και ακολουθούν το επαγγελματικό τους όραμα αμετάκλητοι. Και η φοίτηση σε ένα Επαγγελματικό Λύκειο είναι επιλογή τέτοιων ατόμων. Για τις ηλικίες άνω των 56 ετών, όπου στο σχήμα εμφανίζονται με το μικρότερο ποσοστό (3,85%), είναι κάτι αναμενόμενο, καθώς αποτελούν μία ιδιαίτερη ηλικιακή κατηγορία που βρίσκεται προς το τέλος της επαγγελματικής της πορείας. Συνεπώς, ελάχιστοι επιθυμούν να φοιτήσουν σε ένα Επαγγελματικό Λύκειο σε αυτή

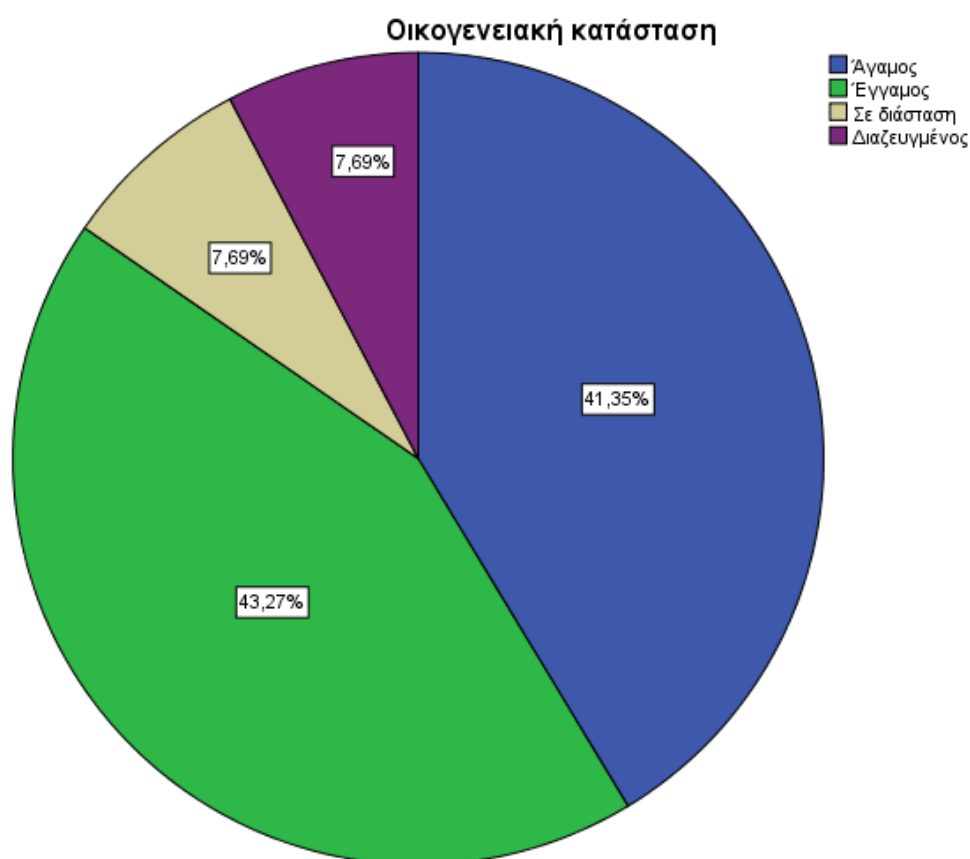
την ηλικία και όσοι το επιλέγουν είναι συνήθως γιατί θέλουν να ασχοληθούν με κάτι που τους αρέσει τον ελεύθερό τους χρόνο, σαν χόμπι, και επειδή σε νεότερη ηλικία δεν είχαν την ευχέρεια του χρόνου να το κάνουν, το επιλέγουν τώρα.

Σχήμα 5.2

Κατανομή δείγματος με βάση την ηλικία

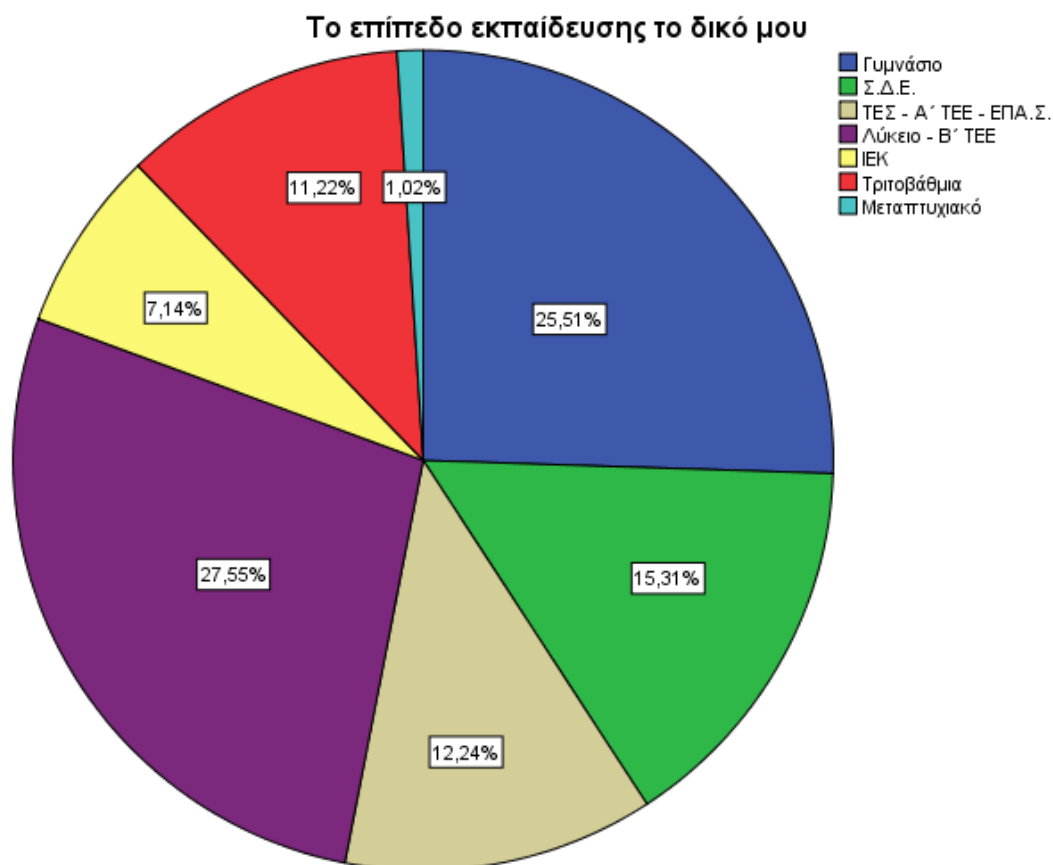
Η οικογενειακή κατάσταση του δείγματος είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη κατά την πραγματοποίηση της έρευνας. Είναι ένα στοιχείο που έμμεσα μπορεί να δείξει τις συνθήκες και τα κίνητρα βάσει των οποίων ο εκπαιδευόμενος επέλεξε να φοιτήσει σε ένα Επαγγελματικό Λύκειο. Από το παρακάτω σχήμα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των εκπαιδευόμενων είναι έγγαμοι (43,27%). Αυτό σημαίνει ότι οι ανάγκες και οι απαιτήσεις της καθημερινότητάς τους έχουν αλλάξει, συνεπώς θέλουν να βελτιώσουν τις εργασιακές τους συνθήκες, την επαγγελματική τους εικόνα, να αναθεωρήσουν παλαιότερες αποφάσεις τους και γενικότερα να εξελιχθούν. Αυτά όμως, μπορεί να αποτελούν και στόχοι ενός άγαμου ατόμου. Αυτό γίνεται αντιληπτό και από το σχήμα, όπου οι άγαμοι εκπαιδευόμενοι εμφανίζονται με λίγο μικρότερο ποσοστό (41,35%). Μικρό ποσοστό των ερωτηθέντων εκπαιδευόμενων ήταν άτομα σε διάσταση (7,69%) και διαζευγμένα (7,69%). Στην κατάσταση αυτή εμπλέκονται και ψυχολογικοί παράμετροι (μειωμένη διάθεση, απογοήτευση κλπ.), οι οποίοι αιτιολογούν αυτόν τον χαμηλό αριθμό.

Σχήμα 5.3

Κατανομή δείγματος με βάση την οικογενειακή κατάσταση

Ακόμη ένας παράγοντας που πρέπει να ληφθεί υπόψη στην παρούσα έρευνα είναι το επίπεδο εκπαίδευσης των ερωτηθέντων, αλλά και των γονέων τους. Είναι σημαντικό να εξετασθεί, καθώς πρόκειται για εκπαιδευόμενους και η επιλογή φοίτησής τους είναι πολύ πιθανό να σχετίζεται είτε με κίνητρα προσωπικής εξέλιξης, είτε με κίνητρα βασισμένα στην επαγγελματική πορεία των γονέων τους.

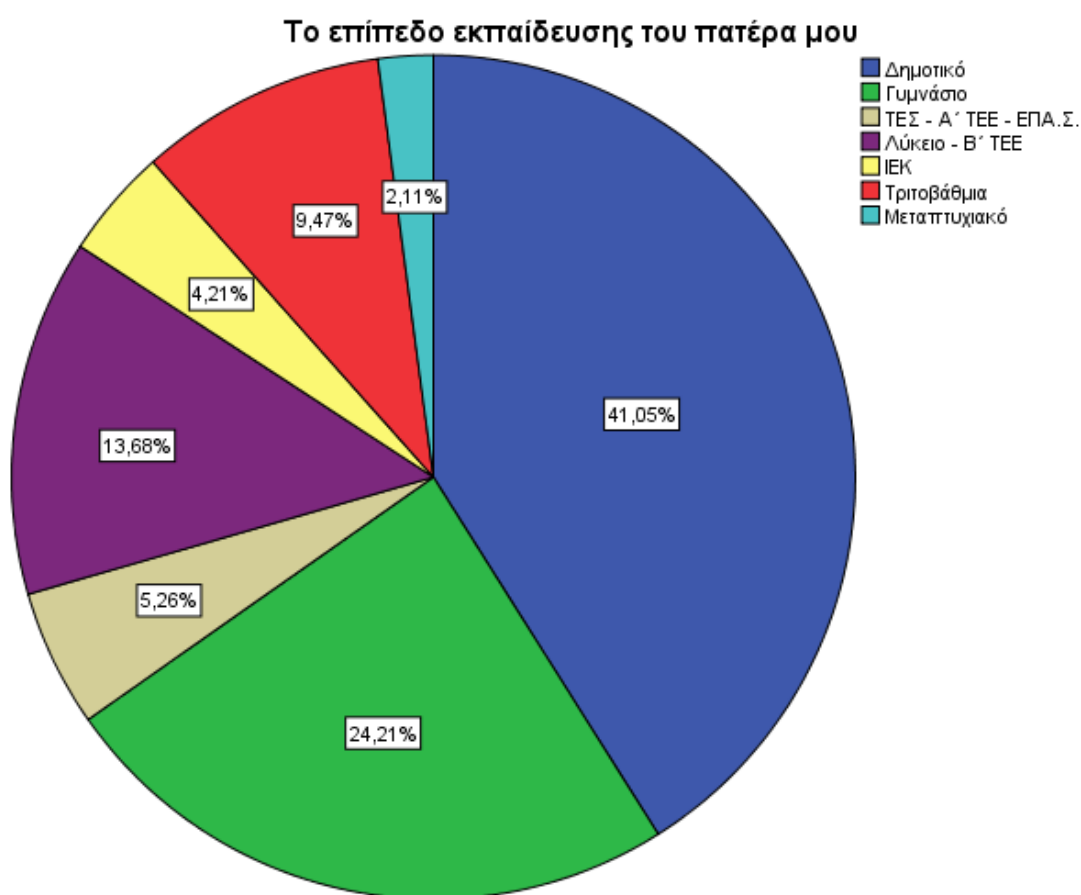
Σχήμα 5.4

Κατανομή δείγματος με βάση το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου

Πιο συγκεκριμένα, από τις απαντήσεις που δόθηκαν, ποσοστό 27,55% των εκπαιδευόμενων (το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος) ήταν απόφοιτοι Λυκείου – Β' κύκλου ΤΕΕ. Λίγο μικρότερο ποσοστό (25,51%) των ερωτηθέντων ήταν απόφοιτοι Γυμνασίου, ενώ ποσοστό 15,31% ήταν απόφοιτοι Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας. Λιγότεροι ήταν οι εκπαιδευόμενοι που έχουν αποφοιτήσει από Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές (Τ.Ε.Σ.), Α' κύκλου ΤΕΕ και Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας (ΕΠΑ.Σ.) (ποσοστό 12,24%), οι εκπαιδευόμενοι που ήταν απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ποσοστό 11,22%), οι απόφοιτοι ΙΕΚ (ποσοστό 7,14%). Πολύ μικρό ποσοστό έχουν οι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου (ποσοστό 1,02%). Από τα ανωτέρω αποτελέσματα φαίνεται ότι οι περισσότεροι εκπαιδευόμενοι επέλεξαν να φοιτήσουν σε Επαγγελματικό Λύκειο προκειμένου να ολοκληρώσουν τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ή για να βελτιώσουν τον βαθμό αποφοίτησής τους από το Λύκειο. Ενδιαφέρον προκαλεί και το ποσοστό των ερωτηθέντων οι οποίοι συνεχίζουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (11,22%), καθώς η επιλογή τους αυτή

δείχνει ότι στοχεύουν να διευρύνουν ή και να αλλάξουν ολοκληρωτικά την επαγγελματική τους κατεύθυνση.

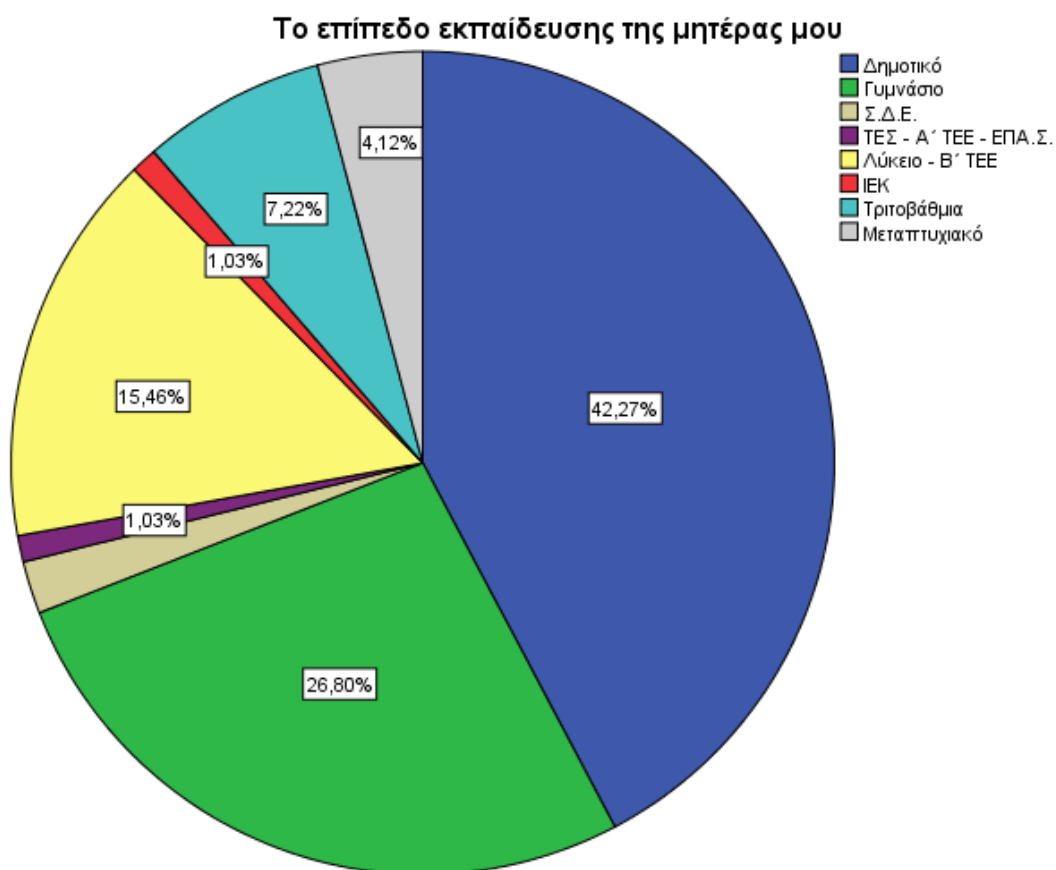
Το επίπεδο εκπαίδευσης του πατέρα των ερωτηθέντων, όπως φαίνεται και από το ανωτέρω σχήμα, ήταν κατά πλειοψηφία απόφοιτοι Δημοτικού, σε ποσοστό 41,05%. Οι απόφοιτοι Γυμνασίου ήταν σε ποσοστό 24,21%, ενώ ποσοστό 13,68% ήταν οι απόφοιτοι του Λυκείου και Β' κύκλου ΤΕΕ. Ακόμα ένα ποσοστό 9,47% είχαν τελειώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι απόφοιτοι Τεχνικών Επαγγελματικών Σχολών (Τ.Ε.Σ.) - Α' κύκλου ΤΕΕ - Επαγγελματικών Σχολών Μαθητείας (ΕΠΑ.Σ.), οι απόφοιτοι από ΙΕΚ και οι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος ακολουθούν με πολύ μικρά ποσοστά 5,26%, 4,21% και 2,11% αντίστοιχα. Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί ότι το εκπαιδευτικό επίπεδο των πατέρων των εκπαιδευόμενων που συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα σε ποσοστό άνω του 70% δεν είναι απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Σχήμα 5.5

Κατανομή δείγματος με βάση το επίπεδο εκπαίδευσης του πατέρα

Στο παρακάτω σχήμα, παρουσιάζεται αντίστοιχα και το επίπεδο εκπαίδευσης της μητέρας των ερωτηθέντων. Ειδικότερα, φαίνεται ότι σε ποσοστό 42,27% είναι οι απόφοιτες Δημοτικού. Ποσοστό 26,80% αφορά στις μητέρες των εκπαιδευόμενων που έχουν αποφοιτήσει από το Γυμνάσιο, ενώ ποσοστό μόλις 15,46 % είναι απόφοιτες Λυκείου και Β' κύκλου ΤΕΕ. Σε ποσοστό 7,22% είναι οι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ το 4,12% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου. Τέλος, οι απόφοιτες Τεχνικών Επαγγελματικών Σχολών (Τ.Ε.Σ.) - Α' κύκλου ΤΕΕ - Επαγγελματικών Σχολών Μαθητείας (ΕΠΑ.Σ.), απόφοιτες ΙΕΚ και Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας δεν ξεπερνούν σε ποσοστό το 1,03% για κάθε κατηγορία ξεχωριστά, του συνολικού δείγματος. Συμπερασματικά αναφέρεται ότι όπως και με το εκπαιδευτικό επίπεδο των πατέρων των εκπαιδευόμενων, έτσι και με τις μητέρες σε ποσοστό άνω του 70% δεν είναι απόφοιτες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

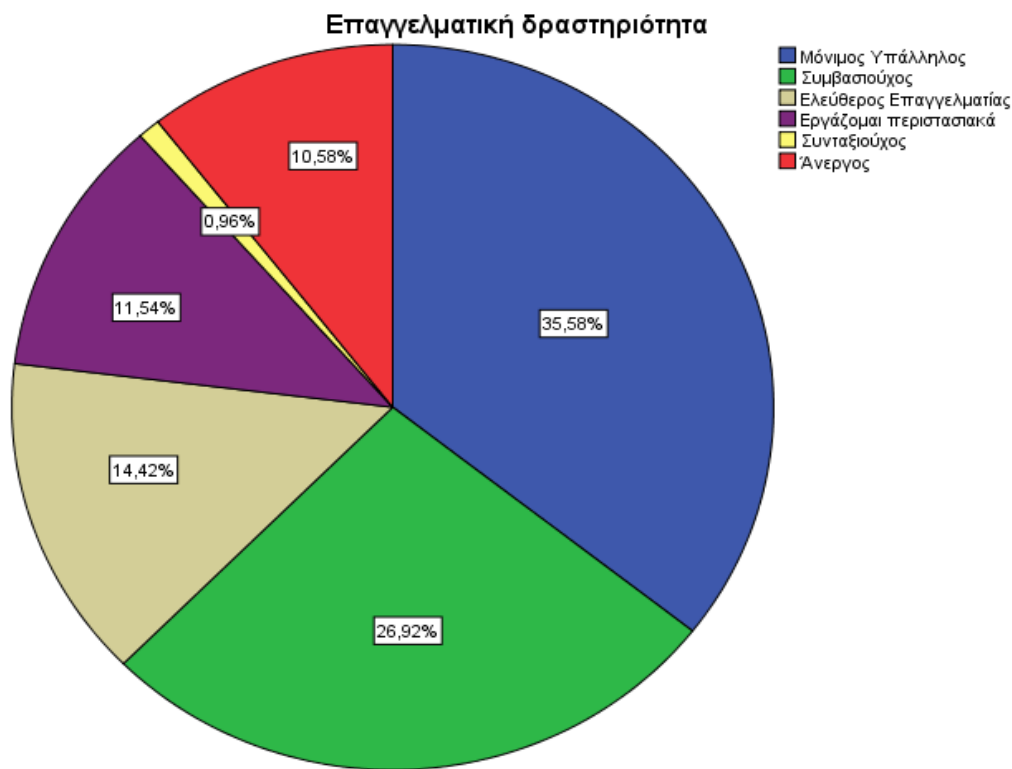
Σχήμα 5.6

Κατανομή δείγματος με βάση το επίπεδο εκπαίδευσης της μητέρας

Γνωρίζοντας από τα αποτελέσματα προηγούμενου σχήματος ότι οι εκπαιδευόμενοι στα Επαγγελματικά Λύκεια είναι κυρίως άτομα ηλικίας 26 έως 45 ετών, αξίζει να

εξεταστεί και η επαγγελματική τους δραστηριότητα, μέσα από την οποία θα ανακαλύψουμε τα πιθανά κίνητρα που οδήγησαν τους εκπαιδευόμενους στο να επιλέξουν να φοιτήσουν σε τέτοια Λύκεια. Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν διαχωρίστηκαν σε έξι επιμέρους κατηγορίες, τους μόνιμους υπαλλήλους, τους συμβασιούχους, τους ελεύθερους επαγγελματίες, τους περιστασιακά εργαζόμενους, τους συνταξιούχους και τους άνεργους.

Ειδικότερα, όπως φαίνεται και στο παρακάτω σχήμα, το μεγαλύτερο μέρος των εκπαιδευόμενων, με ποσοστό 35,58%, είναι μόνιμοι υπάλληλοι. Το στοιχείο αυτό δείχνει ότι τα συγκεκριμένα άτομα έχουν σταθερή εργασία και επέλεξαν να φοιτήσουν σε Επαγγελματικό Λύκειο πιθανότατα για να μπορέσουν να εξελιχθούν στην υπάρχουσα εργασιακή τους θέση (εργασιακή ανέλιξη). Σε ποσοστό 26,92% είναι οι εκπαιδευόμενοι που εργάζονται με σύμβαση ορισμένου ή αορίστου χρόνου (συμβασιούχοι). Από αυτό προκύπτει το συμπέρασμα ότι τα συγκεκριμένα άτομα επέλεξαν να φοιτήσουν σε Επαγγελματικό Λύκειο πιθανότατα για να μπορέσουν να κατοχυρώσουν – διεκδικήσουν μία μόνιμη θέση στην αγορά εργασίας. Με μικρότερο ποσοστό (14,42%), εμφανίζονται οι Ελεύθεροι Επαγγελματίες, οι οποίοι παρά το γεγονός ότι επαγγελματικά είναι προσανατολισμένοι, πιθανόν να στοχεύουν στην βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης που ήδη διαθέτουν, στην επικαιροποίηση των γνώσεών τους και στον εκσυγχρονισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών τους στον τομέα της εργασίας. Σε ποσοστό 11,54% ανήκουν οι εκπαιδευόμενοι που έχουν περιστασιακή εργασία. Τέτοια άτομα πιθανόν να στοχεύουν, μετά την αποφοίτησή τους από το συγκεκριμένο Λύκειο, είτε σε μία σταθερή και συνεχή εργασία, είτε στο να δημιουργήσουν κάτι δικό τους και να είναι πιο ανεξάρτητοι. Το μικρό αυτό ποσοστό, το οποίο σε καμία περίπτωση δεν κρίνεται αμελητέο, πιθανότατα να είναι επειδή η περιστασιακή εργασία συνήθως χαρακτηρίζεται από μη σταθερό ωράριο, με αποτέλεσμα αυτό να παρακωλύει και τη δυνατότητά τους να φοιτήσουν στο Λύκειο και να ανταποκριθούν στις εκπαιδευτικές τους υποχρεώσεις. Τέλος, οι άνεργοι εκπαιδευόμενοι είναι σε ποσοστό 10,58%, ενώ οι συνταξιούχοι σε ποσοστό μόλις 0,96%. Για τους άνεργους θα περιμέναμε να είχαμε μεγαλύτερη συμμετοχή στα Επαγγελματικά Λύκεια, ενώ το ποσοστό των συνταξιούχων ήταν αναμενόμενο, καθώς έχουν ολοκληρώσει πλέον την εργασιακή τους πορεία.

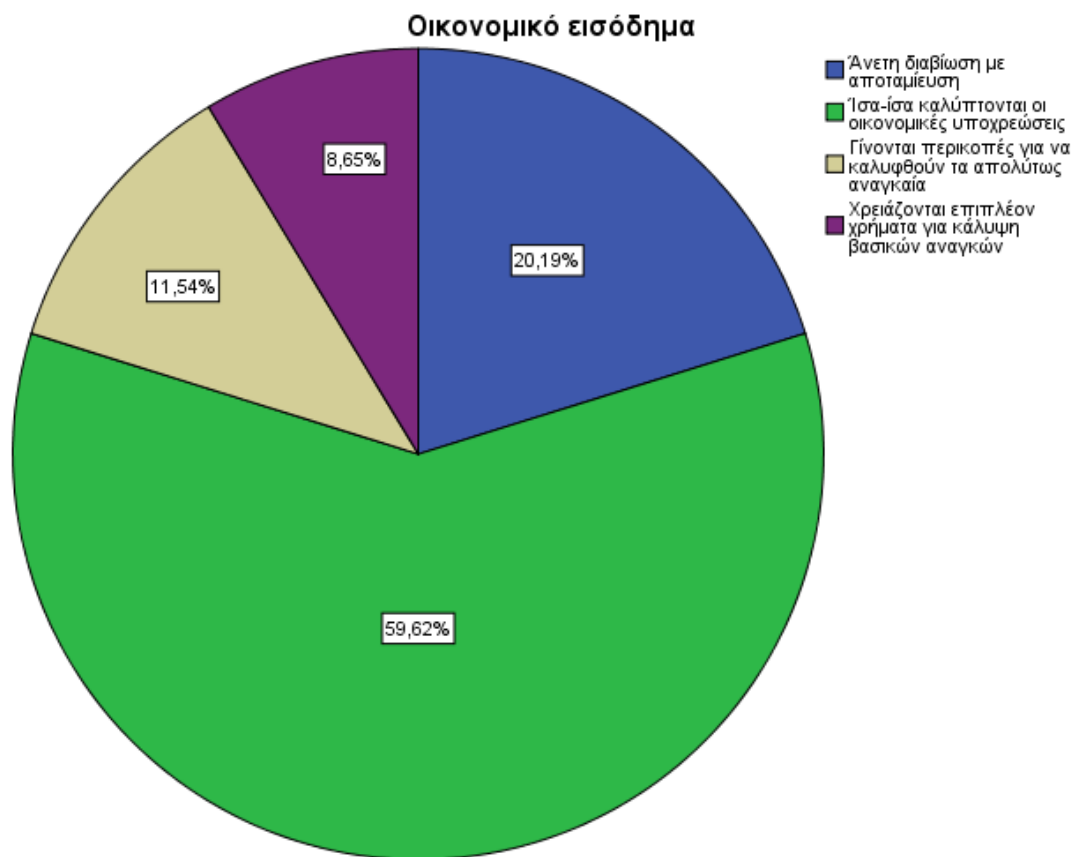

Σχήμα 5.7

Κατανομή δείγματος με βάση την επαγγελματική δραστηριότητα

Το οικονομικό εισόδημα είναι ακόμη ένα σημαντικό κριτήριο, που θα πρέπει να γνωρίζουμε για τους ερωτηθέντες εκπαιδευόμενους. Η συντριπτική πλειονότητα των εκπαιδευόμενων (ποσοστό 59,62%) είναι άτομα που ίσα-ίσα καλύπτουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις. Πιθανότατα, γι αυτό τον λόγο να επέλεξαν να φοιτήσουν σε Επαγγελματικό Λύκειο, προκειμένου να μπορέσουν να καταρτιστούν σε κάποιο επάγγελμα ή τομέα και να διεκδικήσουν μία προαγωγή ή μία νέα θέση στην αγορά εργασίας, αυξάνοντας έτσι το εισόδημά τους. Με μικρότερο ποσοστό (20,19%) παρουσιάζονται οι εκπαιδευόμενοι με άνετη διαβίωση και αποταμίευση. Τα άτομα αυτά δεν επέλεξαν να εκπαιδευτούν σε Επαγγελματικό Λύκειο για να αυξήσουν το εισόδημά τους, αφού δεν έχουν τέτοιου είδους ανάγκη, αλλά πιθανόν είτε για να εξελιχθούν ιεραρχικά στη θέση που ήδη κατέχουν, είτε για να βελτιώσουν τις γνώσεις τους και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών τους στην εργασία, μέσα από την κατάρτιση που θα λάβουν. Με ποσοστό 11,54% είναι τα άτομα που κάνουν περικοπές προκειμένου να καλύψουν τα απολύτως αναγκαία, και πιθανότατα να αναμένουν αύξηση του εισοδήματός τους μετά την αποφοίτησή τους. Τέλος, 8,65% αφορά σε εκπαιδευόμενους που χρειάζονται επιπλέον χρήματα για την κάλυψη

των βασικών τους αναγκών. Από τη μία αυτά τα άτομα θα έπρεπε να εμφανίζονται σε μεγαλύτερο ποσοστό στο δείγμα, καθώς με την αποφοίτησή τους θα αυξηθούν οι επαγγελματικές τους ευκαιρίες και κατ' επέκταση το εισόδημά τους. Από την άλλη όμως, ίσως αντί να αφιερώνουν χρόνο για να παρακολουθούν τα μαθήματα, προτιμούν να αφιερώσουν χρόνο σε μία δεύτερη εργασία που θα τους αυξήσει το εισόδημά τους άμεσα.

Σχήμα 5.8

Κατανομή δείγματος με βάση το οικονομικό εισόδημα

5.2 Παρουσίαση στοιχείων για τα κίνητρα φοίτησης που αφορούν στον θεσμό ΣΥ-Π

Αρχικά, διερευνώνται τα κίνητρα φοίτησης που αφορούν τον θεσμό ΣΥ-Π, μέσω περιγραφικής στατιστικής. Με βάση την ανάλυση δεδομένων για τις συγκεκριμένες ερωτήσεις που αφορούν τα κίνητρα φοίτησης, αναδείχθηκαν τα ακόλουθα αποτελέσματα.

Στο ερώτημα «Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες», 40 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 37,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να αποκτήσουν νέες γνώσεις και δεξιότητες, 51 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 47,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να αποκτήσουν νέες γνώσεις και δεξιότητες, μέτρια απάντησαν 9 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 8,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 6 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 5,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν λίγο να αυξήσουν τα τυπικά τους προσόντα, ενώ μόλις 1 εκπαιδευόμενος (ποσοστό 0,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησε ότι δεν ήθελε καθόλου να αποκτήσει νέες γνώσεις και δεξιότητες (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν να αποκτήσουν πολύ νέες γνώσεις και δεξιότητες. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 4,15$ (δηλαδή κοντά στο πολύ). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση Std. Deviation είναι 0,867 (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα», 36 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 33,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να αυξήσουν τα τυπικά τους προσόντα, 50 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 46,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να αυξήσουν τα τυπικά τους προσόντα, μέτρια απάντησαν 16 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 15,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 4 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 3,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν λίγο να αυξήσουν τα τυπικά τους προσόντα, ενώ μόλις 1 εκπαιδευόμενος (ποσοστό 0,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησε ότι δεν ήθελε καθόλου να αυξήσει τα τυπικά του προσόντα (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν να αυξήσουν πολύ τα τυπικά τους προσόντα. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 4,08$ (δηλαδή κοντά στο πολύ). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση Std. Deviation είναι 0,848 (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή», 28 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 26,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να κάνουν πράξη ότι η

εκπαίδευση διαρκεί δια βίου, δηλαδή σε όλη τους την ζωή, 46 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 43,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να κάνουν πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου, δηλαδή σε όλη τους την ζωή, μέτρια απάντησαν 18 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 16,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 8 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 7,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν λίγο να κάνουν πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου, ενώ 7 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 6,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησε ότι δεν ήθελαν καθόλου να κάνουν πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν πολύ να κάνουν πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου, δηλαδή σε όλη τους την ζωή. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 3,75$ (δηλαδή κοντά στο πολύ). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $Std. Deviation = 1,125$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου» 41 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 38,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να δώσουν ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά τους, 22 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 20,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να δώσουν ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά τους, μέτρια απάντησαν 5 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 4,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 5 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 4,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 33 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 31,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν είχαν καθόλου κίνητρο να δώσουν ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά τους (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν μέτρια να δώσουν ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά τους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 3,31$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $Std. Deviation = 1,726$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε» 31 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 29,0% επί του συνόλου του έγκυρου

δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να σπουδάσουν, γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε, 31 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 29,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να σπουδάσουν, γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε, μέτρια απάντησαν 13 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 12,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 7 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 6,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 25 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 23,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν επέλεξαν να σπουδάσουν, επειδή αυτό δεν πραγματοποιήθηκε στο παρελθόν (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν μέτρια να σπουδάσουν, γιατί αυτό δεν πραγματοποιήθηκε στο παρελθόν. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 3,34$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,535$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου» 25 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 23,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να αξιοποιήσουν με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο τους, 30 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 28,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να αξιοποιήσουν με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο τους, μέτρια απάντησαν 14 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 13,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 15 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 14,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 23 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 21,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το κίνητρό τους δεν ήταν για να αξιοποιήσουν με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο τους (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν μέτρια να αξιοποιήσουν με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο τους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 3,18$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,485$ (Πίνακας 5-2)

Στο ερώτημα «Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου» 25 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 23,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να ενισχύσουν την αυτοπεποίθησή τους, 34 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 32,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να ενισχύσουν την αυτοπεποίθησή τους, μέτρια απάντησαν 24 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 22,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 5 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 4,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 18 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 17,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν το έκαναν για να ενισχύσουν την αυτοπεποίθησή τους (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν μέτρια να ενισχύσουν την αυτοπεποίθησή τους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 3,41$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $Std. Deviation = 1,358$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει» 42 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 39,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να ασχοληθούν με μια ειδικότητα που τους αρέσει, 44 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 41,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να ασχοληθούν με μια ειδικότητα που τους αρέσει, μέτρια απάντησαν 12 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 11,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 4 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 3,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 5 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 4,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν το επέλεξαν επειδή ήθελαν να ασχοληθούν με μια ειδικότητα που τους αρέσει (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν πολύ να ασχοληθούν με μια ειδικότητα που τους αρέσει. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 4,07$ (δηλαδή κοντά στο πολύ). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $Std. Deviation = 1,040$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου ταιριάζει» 31 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 29,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να ασχοληθούν με μια ειδικότητα που

τους ταιριάζει, 53 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 49,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να ασχοληθούν με μια ειδικότητα που τους ταιριάζει, μέτρια απάντησαν 14 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 13,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 4 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 3,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 5 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 4,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν είχαν καθόλου ως κίνητρό τους να ασχοληθούν με μια ειδικότητα που τους ταιριάζει (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν πολύ να ασχοληθούν με μια ειδικότητα που τους ταιριάζει. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 3,94$ (δηλαδή κοντά στο πολύ). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 0,998$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα από περιέργεια» 7 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 6,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να ασχοληθούν με μια ειδικότητα από περιέργεια, 28 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 26,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να ασχοληθούν με μια ειδικότητα από περιέργεια, μέτρια απάντησαν 21 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 19,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 19 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 17,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 32 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 29,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν ήθελαν καθόλου να ασχοληθούν με μια ειδικότητα από περιέργεια (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν μέτρια να ασχοληθούν με μια ειδικότητα από περιέργεια. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 2,62$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,329$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα» 7 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 6,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να ξεφύγουν από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα, 14 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 13,1% επί του συνόλου του

έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να ξεφύγουν από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα, μέτρια απάντησαν 8 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 7,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 14 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 13,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 64 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 59,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν ήθελαν καθόλου να ξεφύγουν από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν λίγο να ξεφύγουν από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 1,93$ (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $Std. Deviation = 1,341$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους» 7 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 6,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να κάνουν νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους, 26 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 24,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να κάνουν νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους, μέτρια απάντησαν 22 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 20,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 23 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 21,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 29 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 27,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν το επέλεξαν για να κάνουν νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν μέτρια να κάνουν νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 2,62$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $Std. Deviation = 1,293$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να κατανοώ μέσα από τη σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα» 8 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 7,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι επέλεξαν να φοιτήσουν για να κατανοούν μέσα από τη σχολική εκπαίδευσή τους καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα, 33 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 31,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος)

απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να φοιτήσουν για να κατανοούν μέσα από τη σχολική εκπαίδευσή τους καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα, μέτρια απάντησαν 27 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 25,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 18 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 17,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 20 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 18,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν είχαν καθόλου να φοιτήσουν με σκοπό να κατανοούν μέσα από τη σχολική εκπαίδευσή τους καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν μέτρια να φοιτήσουν για να κατανοούν μέσα από τη σχολική εκπαίδευσή τους καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 2,92$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,243$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση» 27 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 25,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσουν κοινωνικό κύρος-καταξίωση, 27 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 25,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσουν κοινωνικό κύρος-καταξίωση, μέτρια απάντησαν 14 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 13,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 7 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 6,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 32 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 29,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν ήθελαν καθόλου να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσουν κοινωνικό κύρος-καταξίωση (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν μέτρια να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσουν κοινωνικό κύρος-καταξίωση. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 3,09$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,593$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου» 40 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 37,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνουν αποδοτικότεροι στην εργασία τους, 30 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 28,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνουν αποδοτικότεροι στην εργασία τους, μέτρια απάντησαν 8 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 7,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 9 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 8,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 20 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 18,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν ήθελαν καθόλου να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνουν αποδοτικότεροι στην εργασία τους (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνουν αποδοτικότεροι στην εργασία τους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 3,57$ (δηλαδή κοντά στο πολύ). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,518$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου» 24 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 22,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσουν τη θέση εργασίας τους, 22 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 20,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσουν τη θέση εργασίας τους, μέτρια απάντησαν 15 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 14,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 5 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 4,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 40 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 37,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν ήθελαν καθόλου να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσουν τη θέση εργασίας τους (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν μέτρια να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο

Λυκείου για να διατηρήσουν τη θέση εργασίας τους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 2,86$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,636$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία» 33 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 30,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρουν εργασία, 28 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 26,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρουν εργασία, μέτρια απάντησαν 11 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 10,36% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 4 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 3,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 31 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 29,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν ήθελαν καθόλου να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρουν εργασία (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν μέτρια να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρουν εργασία. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 3,26$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,627$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας» 43 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 40,42% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσουν καλύτερη θέση εργασίας, 32 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 29,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσουν καλύτερη θέση εργασίας, μέτρια απάντησαν 11 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 10,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 3 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 2,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 18 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 16,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν ήθελαν καθόλου να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσουν καλύτερη θέση εργασίας (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσουν καλύτερη θέση εργασίας. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 3,74$ (δηλαδή κοντά στο πολύ). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,443$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές» 36 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 33,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσουν τις οικονομικές τους απολαβές, 33 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 30,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσουν τις οικονομικές τους απολαβές, 3 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 2,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 19 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 17,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν ήθελαν καθόλου να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσουν τις οικονομικές τους απολαβές (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσουν τις οικονομικές τους απολαβές. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 3,60$ (δηλαδή κοντά στο πολύ). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,433$ (Πίνακας 5-2).

Στο ερώτημα «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση» 12 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 11,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πάρα πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, 20 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 19,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι ήθελαν πολύ να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, 13 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 12,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 7 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 6,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το ήθελαν λίγο, ενώ 53 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 50,5%

επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν ήθελαν καθόλου να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να εισαχθούν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (Πίνακας 5-1).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων ήθελαν λίγο να αποκτήσουν Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή τους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 2,34$ (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,524$ (Πίνακας 5-2).

	Καθό- λου (N)	Ποσο- στό (%)	Λίγο (N)	Ποσο- στό (%)	Μέ- τρια (N)	Ποσο- στό (%)	Πολύ (N)	Ποσο- στό (%)	Πάρα πολύ (N)	Ποσο- στό (%)
Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	1	0,9	4	3,7%	16	15,0%	50	46,7%	36	33,6%
Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες	1	0,9%	6	5,6%	9	8,4%	51	47,7%	40	37,4%
Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή.	7	6,5%	8	7,5%	18	16,8%	46	43,0%	28	26,2%
Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου	33	31,1%	5	4,7%	5	4,7%	22	20,8%	41	38,7%
Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε	25	23,4%	7	6,5%	13	12,1%	31	29,0%	31	29,0%
Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο	23	21,5%	15	14,0%	14	13,1%	30	28,0%	25	23,4%

χρόνο μου

Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	18	17,0%	5	4,7%	24	22,6%	34	32,1%	25	23,6%
Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	5	4,7%	4	3,7%	12	11,2%	44	41,1%	42	39,3%
Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	5	4,7%	4	3,7%	14	13,1%	53	49,5%	31	29,0%
Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα από περιέργεια	32	29,9%	19	17,8%	21	19,6%	28	26,2%	7	6,5%
Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	64	59,8%	14	13,1%	8	7,5%	14	13,1%	7	6,5%
Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους	29	27,1%	23	21,5%	22	20,6%	26	24,3%	7	6,5%
Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	20	18,9%	18	17,0%	27	25,5%	33	31,1%	8	7,5%
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση	32	29,9%	7	6,5%	14	13,1%	27	25,2%	27	25,2%

Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου	20	18,7%	9	8,4%	8	7,5%	30	28,0%	40	37,4%
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	40	37,7%	5	4,7%	15	14,2%	22	20,8%	24	22,6%
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία	31	29,0%	4	3,7%	11	10,3%	28	26,2%	33	30,8%
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας	18	16,8%	3	2,8%	11	10,3%	32	29,9%	43	40,2%
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	19	17,8%	3	2,8%	16	15,0%	33	30,8%	36	33,6%
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	53	50,5%	7	6,7%	13	12,4%	20	19,0%	12	11,4%

Πίνακας 5-1 Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων για τις ερωτήσεις που αφορούν τα κίνητρα φοίτησης

	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση
Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες	4,15	0,867
Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	4,08	0,848
Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλαδή σε όλη μας την ζωή.	3,75	1,125
Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου	3,31	1,726
Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε	3,34	1,535
Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου	3,18	1,485
Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	3,41	1,358
Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	4,07	1,040
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	3,94	0,998
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια	2,62	1,329
Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	1,93	1,341
Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους	2,62	1,293
Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	2,92	1,243
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση	3,09	1,593

Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου	3,57	1,518
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	2,86	1,636
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία	3,26	1,627
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας	3,74	1,443
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	3,60	1,433
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	2,34	1,524

Πίνακας 5-2 Μέσες τιμές και τυπικές αποκλίσεις των ερωτήσεων που αφορούν τα κίνητρα φοίτησης

Συνοψίζοντας, τα βασικά κίνητρα που αφορούν την φοίτηση στο θεσμό ΣΥ-Π είναι ότι τα άτομα ήθελαν να αποκτήσουν νέες γνώσεις και δεξιότητες, να αυξήσουν τα τυπικά τους προσόντα, να ασχοληθούν με μια ειδικότητα που τους αρέσει και να ασχοληθούν με μια ειδικότητα που τους ταιριάζει.

5.3 Παρουσίαση στοιχείων για τα εμπόδια φοίτησης που αφορούν στον θεσμό ΣΥ-Π

Στη συνέχεια, διερευνώνται τα εμπόδια φοίτησης που αφορούν τον θεσμό ΣΥ-Π, μέσω περιγραφικής στατιστικής. Με βάση την ανάλυση δεδομένων για τις συγκεκριμένες ερωτήσεις που αφορούν τα εμπόδια φοίτησης, αναδείχθηκαν τα ακόλουθα αποτελέσματα.

Στο ερώτημα «Υπάρχει δυσκολία στη μετακίνηση προς και από το σχολείο» 3 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 2,8% επί του συνόλου του έγκυρου

δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πάρα πολύ δυσκολία στη μετακίνηση προς και από το σχολείο, 10 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 9,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πολύ δυσκολία στη μετακίνηση προς και από το σχολείο, μέτρια απάντησαν 17 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 15,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 11 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 10,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει λίγο, ενώ 66 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 61,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου δυσκολία στη μετακίνηση προς και από το σχολείο (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων πιστεύουν ότι υπάρχει λίγο δυσκολία στη μετακίνηση προς και από το σχολείο. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 1,81$ (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $Std. Deviation = 1,175$ (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας» 22 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 20,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πάρα πολύ έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας, 25 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 23,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πολύ έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας, μέτρια απάντησαν 23 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 21,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 13 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 12,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει λίγο έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας, ενώ 24 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 22,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου πρόβλημα έλλειψης χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων πιστεύουν ότι υπάρχει μέτρια έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 3,07$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $Std. Deviation = 1,445$ (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων» 40 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 37,4% επί του συνόλου του έγκυρου

δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πάρα πολύ έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων, 26 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 24,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πολύ έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων, μέτρια απάντησαν 21 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 19,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 6 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 5,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει λίγο έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων, ενώ 14 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 13,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου πρόβλημα έλλειψης χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων πιστεύουν πολύ ότι υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 3,67$ (δηλαδή κοντά στο πολύ). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $Std. Deviation = 1,372$ (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών» 21 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 19,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πάρα πολύ έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών, 26 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 24,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πολύ έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών, μέτρια απάντησαν 24 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 22,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 9 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 8,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει λίγο έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών, ενώ 26 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 24,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου πρόβλημα έλλειψης χρόνου λόγω άλλων ασχολιών (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων πιστεύουν μέτρια ότι υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 3,07$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $Std. Deviation = 1,456$ (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου» 6 εκπαιδευόμενοι από τους 107

(ποσοστό 5,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) πιστεύουν πάρα πολύ ότι το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είναι σε θέση να παρακολουθήσουν ανελλιπώς τα μαθήματά τους, 18 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 16,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) πιστεύουν πολύ ότι το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είναι σε θέση να παρακολουθήσουν ανελλιπώς τα μαθήματά τους, μέτρια το πιστεύουν 38 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 35,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 14 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 13,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το πιστεύουν λίγο, ενώ 31 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 29,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) δεν πιστεύουν καθόλου ότι το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είναι σε θέση να παρακολουθήσουν ανελλιπώς τα μαθήματά τους (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων πιστεύουν μέτρια ότι το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είναι σε θέση να παρακολουθήσουν ανελλιπώς τα μαθήματά τους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 2,57$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,229$ (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων» 3 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 2,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πάρα πολύ δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών τους προσόντων, 10 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 9,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πολύ δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών τους προσόντων, μέτρια απάντησαν 19 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 17,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 23 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 21,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει λίγο, ενώ 51 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 48,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών τους προσόντων (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων πιστεύουν λίγο ότι υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών τους προσόντων. Αυτό φαίνεται και από

την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 1,97$ (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,142$ (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων» 1 εκπαιδευόμενος από τους 107 (ποσοστό 1,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησε ότι υπάρχει πάρα πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων, 6 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 5,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων, μέτρια απάντησαν 17 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 16,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 12 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 11,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει λίγο χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων, ενώ 68 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 65,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων πιστεύουν λίγο ότι υπάρχει χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 1,65$ (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,012$ (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη» 4 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 3,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) πιστεύουν πάρα πολύ ότι η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη, 11 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 10,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) πιστεύουν πολύ ότι η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη, μέτρια απάντησαν 41 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 38,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 11 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 10,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το πιστεύουν λίγο, ενώ 40 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 37,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν το πιστεύουν καθόλου ότι η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων πιστεύουν λίγο ότι η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 2,33$ (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,188$ (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχουν προβλήματα κτιριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν» 11 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 10,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι τους προβληματίζουν πάρα πολύ προβλήματα κτιριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο, 6 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 5,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι τους προβληματίζουν πολύ προβλήματα κτιριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο, μέτρια απάντησαν 27 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 25,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 17 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 15,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι τους προβληματίζουν λίγο, ενώ 46 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 43,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν τους προβληματίζουν καθόλου προβλήματα κτιριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων προβληματίζονται λίγο σχετικά με τα προβλήματα κτιριολογικής φύσεως και υποδομών που υπάρχουν στο σχολείο. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 2,24$ (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,338$ (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν» 3 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 2,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που τους δυσκολεύουν πάρα πολύ, 4 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 3,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που τους δυσκολεύουν πολύ, προσωπικά προβλήματα υγείας που τους δυσκολεύουν μέτρια απάντησαν 6 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 5,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), λίγο απάντησαν 13 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 12,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), ενώ 81 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 75,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχουν καθόλου προσωπικά προβλήματα υγείας που τους δυσκολεύουν (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων δεν έχουν καθόλου προσωπικά προβλήματα υγείας που τους δυσκολεύουν. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 1,46$

(δηλαδή κοντά στο καθόλου). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι Std. Deviation = 0,964 (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω» 2 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 1,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) πιστεύουν πάρα πολύ ότι υπάρχει ζήτημα με την ηλικία τους. Είναι πολύ μεγάλοι για να μάθουν, 4 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 3,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) πιστεύουν πολύ ότι υπάρχει ζήτημα με την ηλικία τους. Είναι πολύ μεγάλοι για να μάθουν, μέτρια το πιστεύουν 16 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 15,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 11 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 10,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι το πιστεύουν λίγο, ενώ 74 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 69,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν πιστεύουν καθόλου ότι υπάρχει ζήτημα με την ηλικία τους και πως είναι πολύ μεγάλοι για να μάθουν (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων πιστεύουν λίγο ότι υπάρχει ζήτημα με την ηλικία τους. Είναι πολύ μεγάλοι για να μάθουν. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι mean= 1,59 (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι Std. Deviation = 1,000 (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου» 4 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 3,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πάρα πολύ αντίδραση από μέλη της οικογένειάς τους, κανείς εκπαιδευόμενος (ποσοστό 0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) δεν απάντησε ότι υπάρχει πολύ αντίδραση από μέλη της οικογένειάς του, μέτρια απάντησαν 5 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 4,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 8 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 7,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει λίγο, ενώ 90 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 84,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου αντίδραση από μέλη της οικογένειάς τους (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων δεν έχουν καθόλου αντίδραση από μέλη της οικογένειάς τους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι mean= 1,32 (δηλαδή κοντά στο

καθόλου). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι Std. Deviation = 0,875 (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον» 1 εκπαιδευόμενος από τους 107 (ποσοστό 0,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησε ότι υπάρχει πάρα πολύ αντίδραση από το φιλικό του περιβάλλον, κανείς εκπαιδευόμενος (ποσοστό 0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) δεν απάντησε ότι υπάρχει πολύ αντίδραση από το φιλικό του περιβάλλον, μέτρια απάντησαν 6 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 5,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 7 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 6,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει λίγο, ενώ 93 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 86,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου αντίδραση από το φιλικό τους περιβάλλον (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων δεν έχουν καθόλου αντίδραση από το φιλικό τους περιβάλλον. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι mean= 1,21 (δηλαδή κοντά στο καθόλου). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι Std. Deviation = 0,630 (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου» κανείς εκπαιδευόμενος από τους 107 (ποσοστό 0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) δεν απάντησε ότι υπάρχει πάρα πολύ πρόβλημα στη σχέση του με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας του, 3 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 2,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πολύ πρόβλημα στη σχέση τους με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας τους, μέτρια απάντησαν 6 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 5,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 16 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 15,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει λίγο, ενώ 82 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 76,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου πρόβλημα στη σχέση τους με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας τους (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων δεν έχει καθόλου πρόβλημα στη σχέση τους με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας τους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου

που είναι $mean = 1,35$ (δηλαδή κοντά στο καθόλου). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $Std. Deviation = 0,715$ (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου» 2 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 1,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πάρα πολύ πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου, κανείς εκπαιδευόμενος (ποσοστό 0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) δεν απάντησε ότι υπάρχει πολύ πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου, μέτρια απάντησε 1 εκπαιδευόμενος (ποσοστό 0,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 8 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 7,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει λίγο, ενώ 96 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 89,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων δεν έχει καθόλου πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 1,17$ (δηλαδή κοντά στο καθόλου). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $Std. Deviation = 0,622$ (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου» 1 εκπαιδευόμενος από τους 107 (ποσοστό 0,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησε ότι υπάρχει πάρα πολύ προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου, κανείς εκπαιδευόμενος (ποσοστό 0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) δεν απάντησε ότι υπάρχει πολύ προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου, μέτρια απάντησαν 3 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 2,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 7 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 6,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει λίγο, ενώ 96 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 89,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων δεν έχει καθόλου προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $mean = 1,16$ (δηλαδή

κοντά στο καθόλου). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι Std. Deviation = 0,552 (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου» 2 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 1,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πάρα πολύ προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου, 1 εκπαιδευόμενος (ποσοστό 0,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησε ότι υπάρχει πολύ προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου, μέτρια απάντησε 1 εκπαιδευόμενος (ποσοστό 0,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 8 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 7,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει λίγο προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου, ενώ 95 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 88,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων δεν έχει καθόλου προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι mean= 1,20 (δηλαδή κοντά στο καθόλου). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι Std. Deviation = 0,679 (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων» 20 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 18,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων πάρα πολύ, 15 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 14,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων πολύ, μέτρια απάντησαν 20 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 18,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 27 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 25,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχουν λίγο, ενώ 25 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 23,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχουν καθόλου προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων θεωρεί ότι υπάρχουν σε μέτριο βαθμό προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι mean= 2,79 (δηλαδή

κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι Std. Deviation = 1,432 (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)» 14 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 13,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων) πάρα πολύ, 9 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 8,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων) πολύ, μέτρια απάντησαν 21 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 19,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 27 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 25,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχουν λίγο, ενώ 35 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 33,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχουν καθόλου άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων) (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων θεωρεί ότι υπάρχουν λίγα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων). Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι mean= 2,43 (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι Std. Deviation = 1,373 (Πίνακας 5-4).

Στο ερώτημα «Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση» 3 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 2,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρουν εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση πάρα πολύ, 7 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 6,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρουν εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση πολύ, μέτρια απάντησαν 19 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 17,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 24 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 22,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι υπάρχει λίγο, ενώ 54 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 50,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν υπάρχει καθόλου πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρουν εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση (Πίνακας 5-3).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων θεωρεί ότι έχουν λίγο πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρουν

εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι mean= 1,89 (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι Std. Deviation = 1,093 (Πίνακας 5-4).

	Καθό- λου	Ποσο- στό	Λίγο	Ποσο- στό	Μέ- τρια	Ποσο- στό	Πολύ	Ποσο- στό	Πάρα πολύ	Ποσο- στό
	(N)	(%)	(N)	(%)	(N)	(%)	(N)	(%)	(N)	(%)
Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο	66	61,7%	11	10,3%	17	15,9%	10	9,3%	3	2,8%
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας	24	22,4%	13	12,1%	23	21,5%	25	23,4%	22	20,6%
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	14	13,1%	6	5,6%	21	19,6%	26	24,3%	40	37,4%
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	26	24,5%	9	8,5%	24	22,6%	26	24,5%	21	19,8%
Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου	31	29,0%	14	13,1%	38	35,5%	18	16,8%	6	5,6%
Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών	51	48,1%	23	21,7%	19	17,9%	10	9,4%	3	2,8%

μου προσόντων										
Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων σε σχέση με τα τυπικά μου προσόντα.	68	65,4%	12	11,5%	17	16,3%	6	5,8%	1	1,0%
Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη	40	37,4%	11	10,3%	41	38,3%	11	10,3%	4	3,7%
Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν	46	43,0%	17	15,9%	27	25,2%	6	5,6%	11	10,3%
Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν	81	75,7%	13	12,1%	6	5,6%	4	3,7%	3	2,8%
Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.	74	69,2%	11	10,3%	16	15,0%	4	3,7%	2	1,9%
Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου	90	84,1%	8	7,5%	5	4,7%	0	0%	4	3,7%
Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	93	86,9%	7	6,5%	6	5,6%	0	0%	1	0,9%
Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου	82	76,6%	16	15,0%	6	5,6%	3	2,8%	0	0%
Υπάρχει πρόβλημα	96	89,7%	8	7,5%	1	0,9%	0	0%	2	1,9%

σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου										
Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου	96	89,7%	7	6,5%	3	2,8%	0	0%	1	0,9%
Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου	95	88,8%	8	7,5%	1	,9%	1	0,9%	2	1,9%
Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων	25	23,4%	27	25,2%	20	18,7%	15	14,0%	20	18,7%
Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)	35	33,0%	27	25,5%	21	19,8%	9	8,5%	14	13,2%
Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση	54	50,5%	24	22,4%	19	17,8%	7	6,5%	3	2,8%

Πίνακας 5-3 Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων για τις ερωτήσεις που αφορούν τα εμπόδια φοίτησης

	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση
Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο	1,81	1,175
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας	3,07	1,445
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	3,67	1,372
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	3,07	1,456

Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου	2,57	1,229
Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων	1,97	1,142
Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων σε σχέση με τα τυπικά μου προσόντα.	1,65	1,012
Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη	2,33	1,188
Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν	2,24	1,338
Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν	1,46	0,964
Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.	1,59	1,000
Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου	1,32	0,875
Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	1,21	0,630
Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου	1,35	0,715
Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου	1,17	0,622
Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου	1,16	0,552
Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου	1,20	0,679
Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων	2,79	1,432
Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)	2,43	1,373
Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση	1,89	1,093

Πίνακας 5-4 Μέσες τιμές και τυπικές αποκλίσεις των ερωτήσεων που αφορούν τα εμπόδια φοίτησης

Συνοψίζοντας, τα βασικά εμπόδια που αφορούν την φοίτηση στο θεσμό ΣΥ-Π είναι ότι υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων, ότι υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας και ότι υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών

5.4 Παρουσίαση στοιχείων για τον τρόπο επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών

Σχετικά με τον τρόπο επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών τους, οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να δώσουν απαντήσεις σε ερωτήματα όπως «τυχαία», «πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου», «πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου», «πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου», «πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου», «πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα», «πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του», «πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου» και «πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης». Τα αποτελέσματα των απαντήσεων παρουσιάζονται αναλυτικότερα στη συνέχεια.

Στο ερώτημα «Τυχαία» 10 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 9,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι επέλεξαν πάρα πολύ τυχαία το Εσπερινό ΕΠΑ.Λ., 16 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 15,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι επέλεξαν πολύ τυχαία το Εσπερινό ΕΠΑ.Λ., μέτρια απάντησαν 14 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 13,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 2 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 1,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) το επέλεξαν λίγο τυχαία, ενώ 63 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 60% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν επέλεξαν καθόλου τυχαία το Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. (Πίνακας 5-5).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων επέλεξε λίγο τυχαία το Εσπερινό ΕΠΑ.Λ.. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 2,12$ (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,485$ (Πίνακας 5-6).

Στο ερώτημα «Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου» 4 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 3,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν πάρα πολύ πληροφόρηση από τον πατέρα τους, κανείς εκπαιδευόμενος (ποσοστό 0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) δεν απάντησε ότι πήρε πολύ πληροφόρηση από τον πατέρα του, μέτρια απάντησαν 2 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 1,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 6 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 5,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν λίγο πληροφόρηση από τον πατέρα τους, ενώ 93 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 88,6% επί του συνόλου του έγκυρου

δείγματος) απάντησαν ότι δεν πήραν καθόλου πληροφόρηση από τον πατέρα τους (Πίνακας 5-5).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων δεν πήρε καθόλου πληροφόρηση από τον πατέρα τους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 1,25$ (δηλαδή κοντά στο καθόλου). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 0,830$ (Πίνακας 5-6).

Στο ερώτημα «Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου» 6 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 5,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν πάρα πολύ πληροφόρηση από τη μητέρα τους, 1 εκπαιδευόμενος (ποσοστό 1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησε ότι πήρε πολύ πληροφόρηση από τη μητέρα του, μέτρια απάντησαν 4 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 3,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 7 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 6,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν λίγο πληροφόρηση από τη μητέρα τους, ενώ 87 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 82,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν πήραν καθόλου πληροφόρηση από τη μητέρα τους (Πίνακας 5-5).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων δεν πήρε καθόλου πληροφόρηση από τη μητέρα τους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 1,40$ (δηλαδή κοντά στο καθόλου). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,034$ (Πίνακας 5-6).

Στο ερώτημα «Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου» 3 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 2,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν πάρα πολύ πληροφόρηση από τα αδέρφια τους, 4 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 3,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν πολύ πληροφόρηση από τα αδέρφια τους, μέτρια απάντησαν 7 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 6,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 4 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 3,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν λίγο πληροφόρηση από τα αδέρφια τους, ενώ 87 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 82,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν πήραν καθόλου πληροφόρηση από τα αδέρφια τους (Πίνακας 5-5).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων δεν πήρε καθόλου πληροφόρηση από τα αδέρφια τους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 1,40$ (δηλαδή κοντά στο καθόλου). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 0,977$ (Πίνακας 5-6).

Στο ερώτημα «Πήρα πληροφόρηση από φίλους/φίλες μου» 16 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 15,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν πάρα πολύ πληροφόρηση από φίλους/φίλες τους, 18 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 17,0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν πολύ πληροφόρηση από φίλους/φίλες τους, μέτρια απάντησαν 16 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 15,1% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 14 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 13,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν λίγο πληροφόρηση από φίλους/φίλες τους, ενώ 42 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 39,6% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν πήραν καθόλου πληροφόρηση από φίλους/φίλες τους (Πίνακας 5-5).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων πήρε σε μέτριο βαθμό πληροφόρηση από φίλους/φίλες τους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 2,55$ (δηλαδή κοντά στο μέτρια). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,519$ (Πίνακας 5-6).

Στο ερώτημα «Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα» 6 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 5,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν πάρα πολύ πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησαν, 12 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 11,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν πολύ πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησαν, μέτρια απάντησαν 12 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 11,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 8 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 7,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν λίγο πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησαν, ενώ 68 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 64,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν πήραν καθόλου πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησαν (Πίνακας 5-5).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων πήρε λίγη πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησαν. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 1,87$ (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,310$ (Πίνακας 5-6).

Στο ερώτημα «Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του» 9 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 8,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν πάρα πολύ πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του, 9 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 8,5% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν πολύ πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του, μέτρια απάντησαν 13 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 12,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 10 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 9,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν λίγο πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του, ενώ 65 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 61,3% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν πήραν καθόλου πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του (Πίνακας 5-5).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων πήρε λίγη πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 1,93$ (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,361$ (Πίνακας 5-6).

Στο ερώτημα «Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου» κανένας εκπαιδευόμενος από τους 107 (ποσοστό 0% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) δεν απάντησε ότι πήρε πάρα πολύ πληροφόρηση από φροντιστές του, 3 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 2,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν πολύ πληροφόρηση από φροντιστές τους, μέτρια απάντησαν 3 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 2,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 7 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 6,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν λίγη πληροφόρηση από φροντιστές τους, ενώ 91 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 87,5% επί του συνόλου του

έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν πήραν καθόλου πληροφόρηση από φροντιστές τους (Πίνακας 5-5).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων δεν πήρε καθόλου πληροφόρηση από φροντιστές τους. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 1,21$ (δηλαδή κοντά στο καθόλου). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 0,634$ (Πίνακας 5-6).

Στο ερώτημα «Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης» 4 εκπαιδευόμενοι από τους 107 (ποσοστό 3,8% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν πάρα πολύ πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, 2 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 1,9% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν πολύ πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, μέτρια απάντησαν 14 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 13,2% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος), 10 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 9,4% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι πήραν λίγο πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, ενώ 76 εκπαιδευόμενοι (ποσοστό 71,7% επί του συνόλου του έγκυρου δείγματος) απάντησαν ότι δεν πήραν καθόλου πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (Πίνακας 5-5).

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ανωτέρω ερώτημα φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων πήρε λίγη πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Αυτό φαίνεται και από την τιμή του μέσου που είναι $\text{mean} = 1,57$ (δηλαδή κοντά στο λίγο). Παράλληλα, η τυπική απόκλιση είναι $\text{Std. Deviation} = 1,042$ (Πίνακας 5-6).

	Καθό- λου (N)	Ποσο- στό (%)	Λίγο (N)	Ποσο- στό (%)	Μέ- τρια (N)	Ποσο- στό (%)	Πολύ (N)	Ποσο- στό (%)	Πάρα πολύ (N)	Ποσο- στό (%)
Τυχαία	63	60,0%	2	1,9%	14	13,3%	16	15,2%	10	9,5%
Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου	93	88,6%	6	5,7%	2	1,9%	0	0,0%	4	3,8%
Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	87	82,9%	7	6,7%	4	3,8%	1	1,0%	6	5,7%
Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου	87	82,9%	4	3,8%	7	6,7%	4	3,8%	3	2,9%
Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου	42	39,6%	14	13,2%	16	15,1%	18	17,0%	16	15,1%
Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	68	64,2%	8	7,5%	12	11,3%	12	11,3%	6	5,7%
Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του	65	61,3%	10	9,4%	13	12,3%	9	8,5%	9	8,5%
Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	91	87,5%	7	6,7%	3	2,9%	3	2,9%	0	0,0%
Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	76	71,7%	10	9,4%	14	13,2%	2	1,9%	4	3,8%

Πίνακας 5-5 Συχνότητες και ποσοστά απαντήσεων για τις ερωτήσεις που αφορούν τον τρόπο επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών

	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση
Τυχαία	2,12	1,485
Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου	1,25	0,830
Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	1,40	1,034
Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου	1,40	0,977
Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου	2,55	1,519
Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	1,87	1,310
Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό	1,93	1,361
Προσανατολισμό και εκπροσώπους του		
Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	1,21	0,634
Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	1,57	1,042

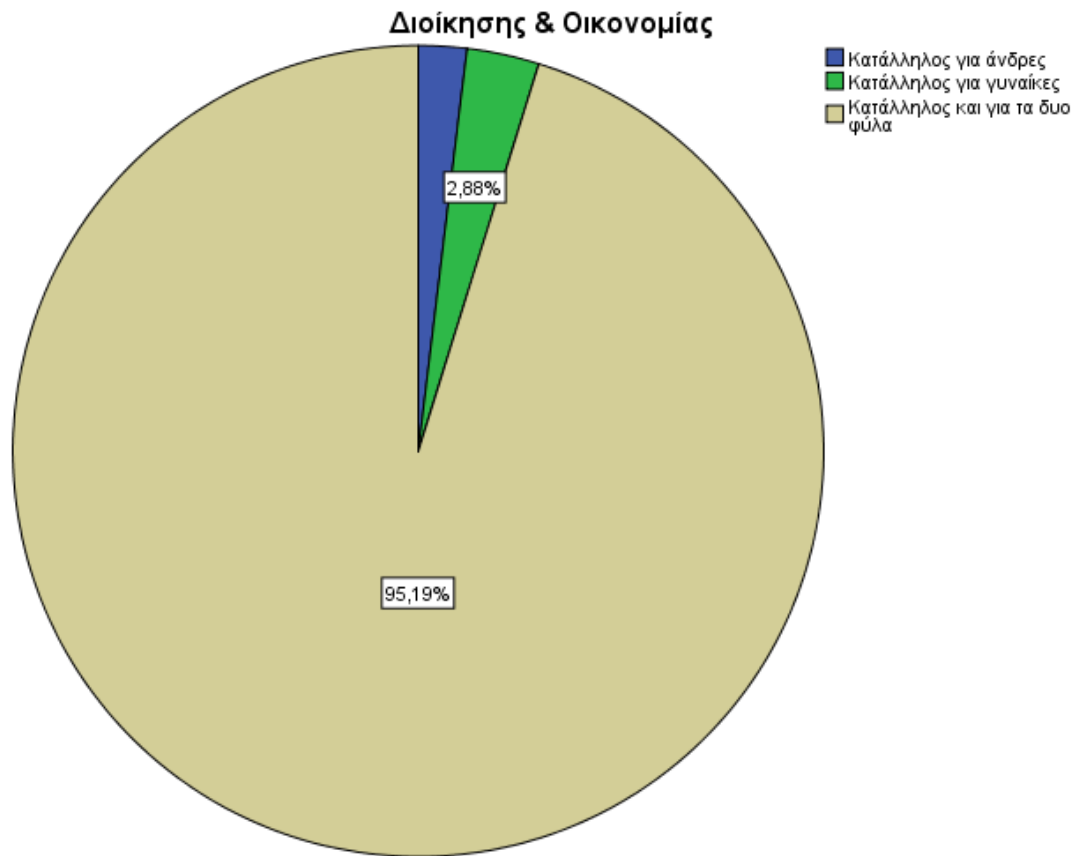
Πίνακας 5-6 Μέσες τιμές και τυπικές αποκλίσεις των ερωτήσεων που αφορούν τον τρόπο επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών

Συνοψίζοντας, οι βασικοί τρόποι επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών είναι μέσω πληροφόρησης από φίλους ή τυχαία.

5.5 Παρουσίαση στοιχείων για την επιλογή σε σχέση με το φύλο που αφορά στον θεσμό ΣΥ-Π

Στο τελευταίο μέρος των ερωτηματολογίων, παρουσιάζονται στοιχεία για την επιλογή σε σχέση με το φύλο που αφορά το θεσμό ΣΥ-Π. Τα άτομα ερωτήθηκαν σχετικά με την εκπαιδευτική τους επιλογή, δηλαδή ποιος από τους τομείς του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ ταιριάζει καλύτερο στο ανδρικό, το γυναικείο ή και τα δυο φύλα. Δηλαδή, δόθηκαν στους εκπαιδευόμενους 6 διαφορετικοί επαγγελματικοί τομείς, οι οποίοι ήταν: Διοίκηση & Οικονομία, Ηλεκτρολογία, Μηχανολογία, Ναυτικά Επαγγέλματα, Πληροφορική και Τομείς της Υγείας, της Πρόνοιας και της Ευεξίας. Σε κάθε έναν τομέα ξεχωριστά, οι ερωτηθέντες έπρεπε να καταθέσουν την προσωπική τους άποψη για το αν θεωρούν ότι υπάρχει διάκριση μεταξύ του γυναικείου και του ανδρικού φύλου, αν πιστεύουν δηλαδή ότι κάποιος τομέας είναι περισσότερο κατάλληλος στο

ένα από τα δύο φύλα. Τα αποτελέσματα των απαντήσεων παρουσιάζονται αναλυτικότερα στη συνέχεια.

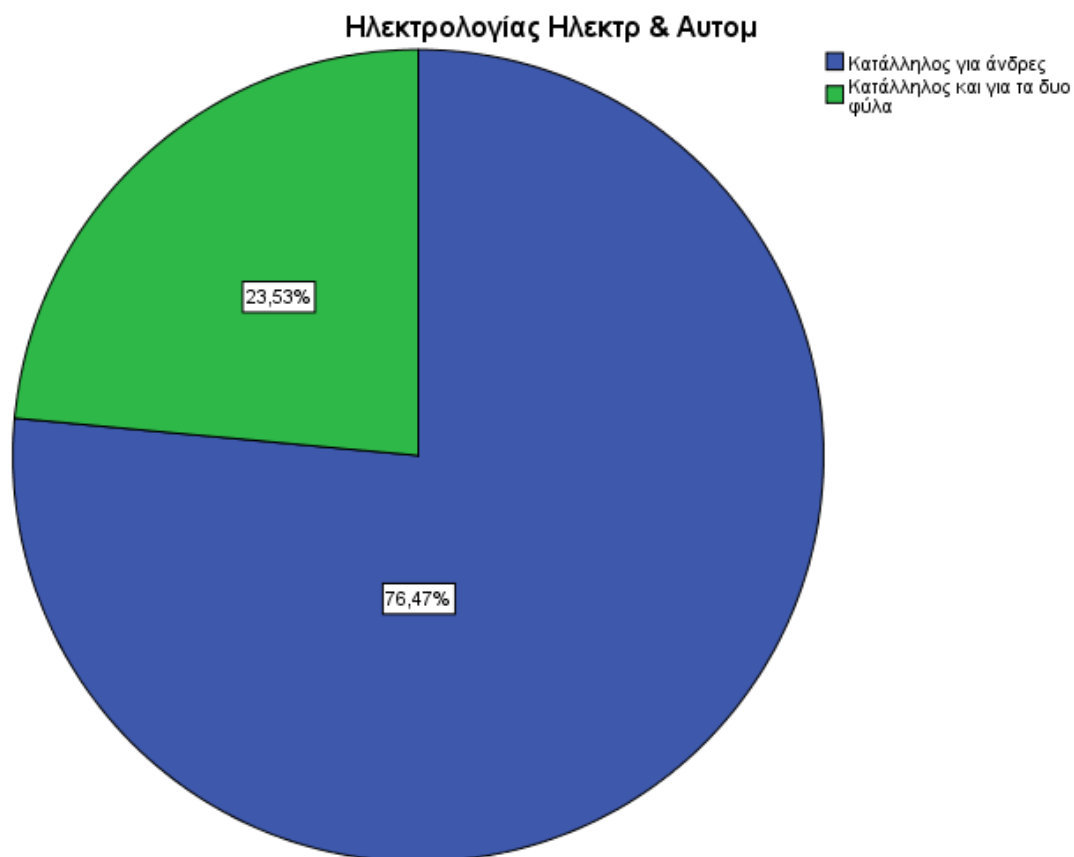
Σχήμα 5.9

Κατανομή δείγματος για τον χαρακτηρισμό του τομέα Διοίκησης & Οικονομίας

Ως εκ τούτου, όπως φαίνεται και στο ανωτέρω σχήμα, επαγγέλματα που ανήκουν στον Τομέα της Διοίκησης & Οικονομίας φαίνεται να μην διακρίνονται ανάλογα με το φύλο, μιας και η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων (ποσοστό 95,19%), απάντησαν ότι είναι κατάλληλο επάγγελμα και για τα δύο φύλα. Ποσοστό μόλις 2,88%, δηλαδή 3 άτομα του συνολικού δείγματος (107 άτομα) απάντησε ότι θα ταίριαζε περισσότερο στο γυναικείο φύλο, ενώ ακόμη μικρότερο ποσοστό 1,93% (2 άτομα από το σύνολο του δείγματος) απάντησε ότι θα ταίριαζε περισσότερο στο ανδρικό φύλο. Ανέκαθεν πάντως, επαγγέλματα που άνηκαν στον τομέα Διοίκησης και Οικονομίας επιλέγονταν εξίσου τόσο από γυναίκες, όσο και από άνδρες.

Δεν μπορούμε βέβαια να πούμε, ότι ισχύει το ίδιο και για τους τομείς της Ηλεκτρολογίας. Στα χειρωνακτικά επαγγέλματα, η πλειοψηφία ήταν άνδρες, λόγω

της σωματικής τους διάπλασης και της μυϊκής τους δύναμης, που συνήθως διέφερε με εκείνη των γυναικών. Ακολουθεί σχηματική απεικόνιση.

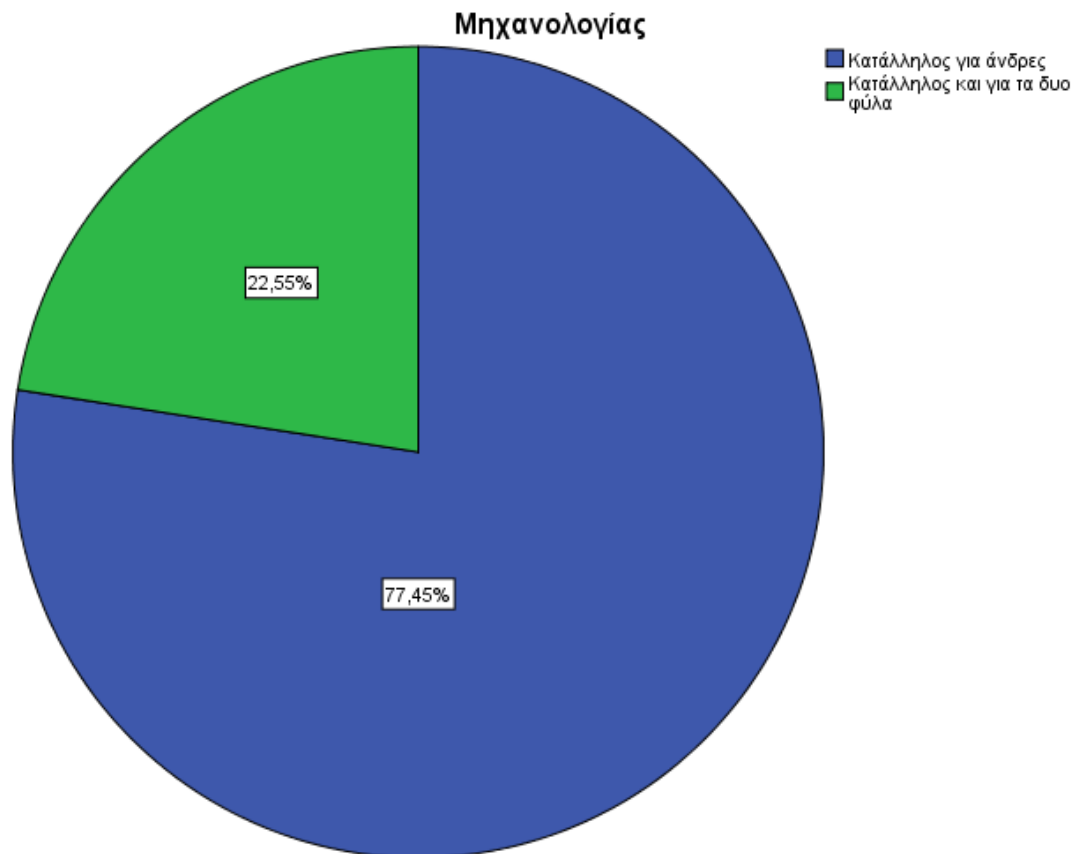

Σχήμα 5.10

Κατανομή δείγματος για τον χαρακτηρισμό του τομέα
Ηλεκτρολογίας Ηλεκτρονικής & Αυτοματισμού

Όπως προκύπτει και από το παραπάνω σχήμα, επαγγέλματα που ανήκουν στον Τομέα της Ηλεκτρολογίας διαχωρίζονται έντονα ανάλογα με το φύλο. Σε ποσοστό 76,47%, δηλαδή περισσότερα από 80 άτομα του συνολικού δείγματος (107 άτομα) απάντησαν ότι τα επαγγέλματα αυτά είναι κατάλληλα μόνο για άνδρες, ενώ ποσοστό 23,53% απάντησε ότι θα ταίριαζε και στα δύο φύλα. Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν δόθηκε καμία απάντηση που να υποστηρίζει ότι ο συγκεκριμένος τομέας είναι κατάλληλος για γυναίκες. Συμπερασματικά, γίνεται κατανοητό ότι οι διακρίσεις των επαγγελμάτων, και ιδιαίτερα των χειρωνακτικών επαγγελμάτων, κατά φύλο, εξακολουθούν να υπάρχουν ακόμη και στη σημερινή σύγχρονη εποχή, που τα στερεότυπα έχουν εξαλειφθεί και οι διαθέσιμοι πόροι έχουν εξελιχθεί, όπως ποτέ άλλοτε.

Παρόμοια αποτελέσματα είναι και εκείνα που προέκυψαν από τις απαντήσεις για έναν άλλον επαγγελματικό τομέα, τον Τομέα της Μηχανολογίας. Όπως και η Ηλεκτρολογία, έτσι και η Μηχανολογία παραπέμπει σε χειρωνακτικά επαγγέλματα.

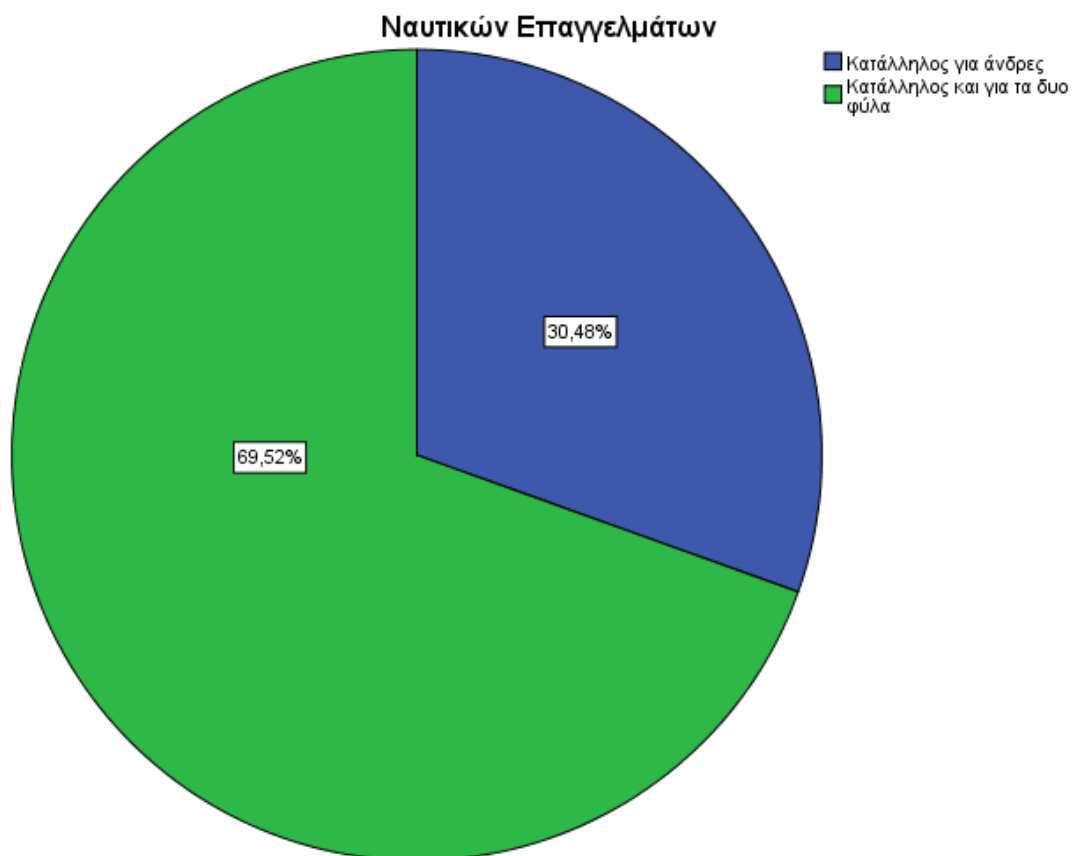

Σχήμα 5.11

Κατανομή δείγματος για τον χαρακτηρισμό του τομέα Μηχανολογίας

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι ποσοστό 77,45%, δηλαδή πάνω από 82 άτομα στα 107 του συνολικού δείγματος, απάντησαν ότι η Μηχανολογία είναι επάγγελμα κατάλληλο για άνδρες, ενώ ποσοστό μόλις 22,55% πιστεύει ότι είναι κατάλληλο και για τα δύο φύλα. Καμία απάντηση δεν υπήρξε που να υποστηρίζει ότι η Μηχανολογία είναι κατάλληλο επάγγελμα για το γυναικείο φύλο.

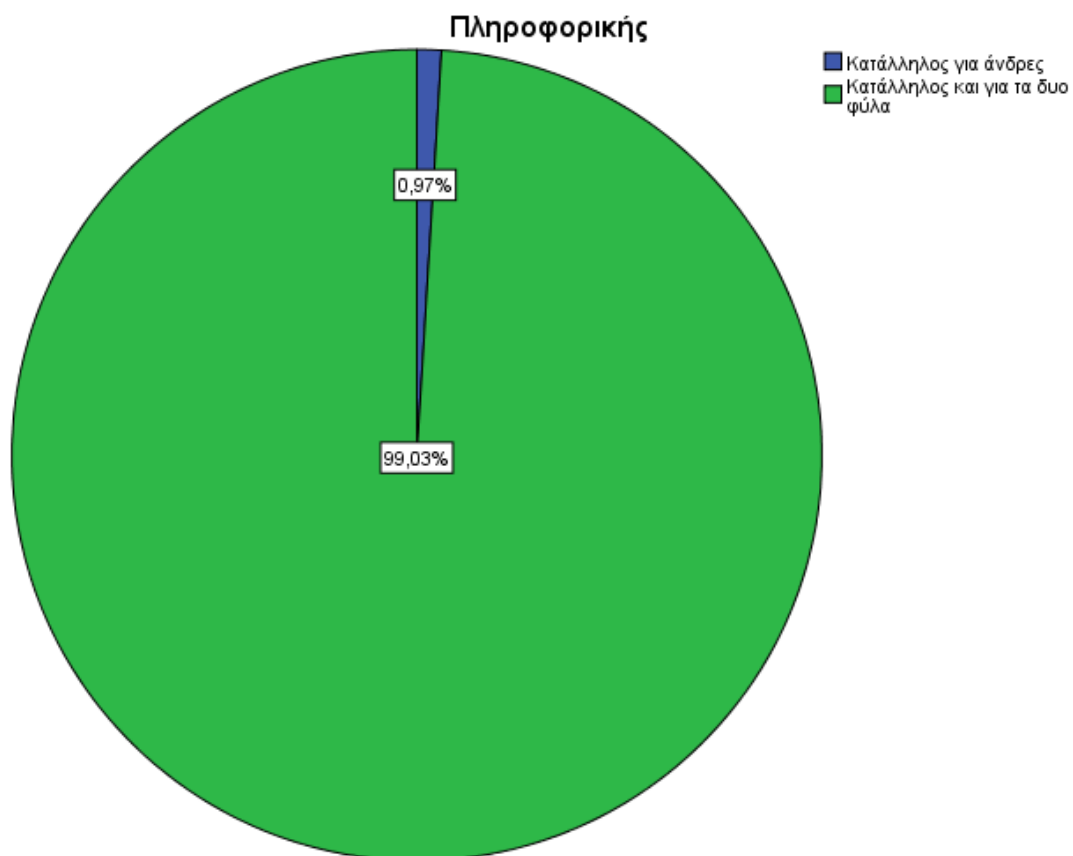
Η παρουσία της γυναίκας στα ναυτικά επαγγέλματα, κάτι που για τα παλαιότερα χρόνια ήταν αδιανόητο, φαίνεται τα τελευταία χρόνια να αυξάνεται συνεχώς. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι βλέπουμε πλέον γυναίκες να βρίσκονται σε θέσεις ιεραρχίας στον τομέα της ναυτιλίας και ιδιαίτερα στα πλοία (καπετάνισσα, γραμματικός, μηχανικός κλπ.).

Σχήμα 5.12

Κατανομή δείγματος για τον χαρακτηρισμό του τομέα Ναυτιλιακών Επαγγελμάτων

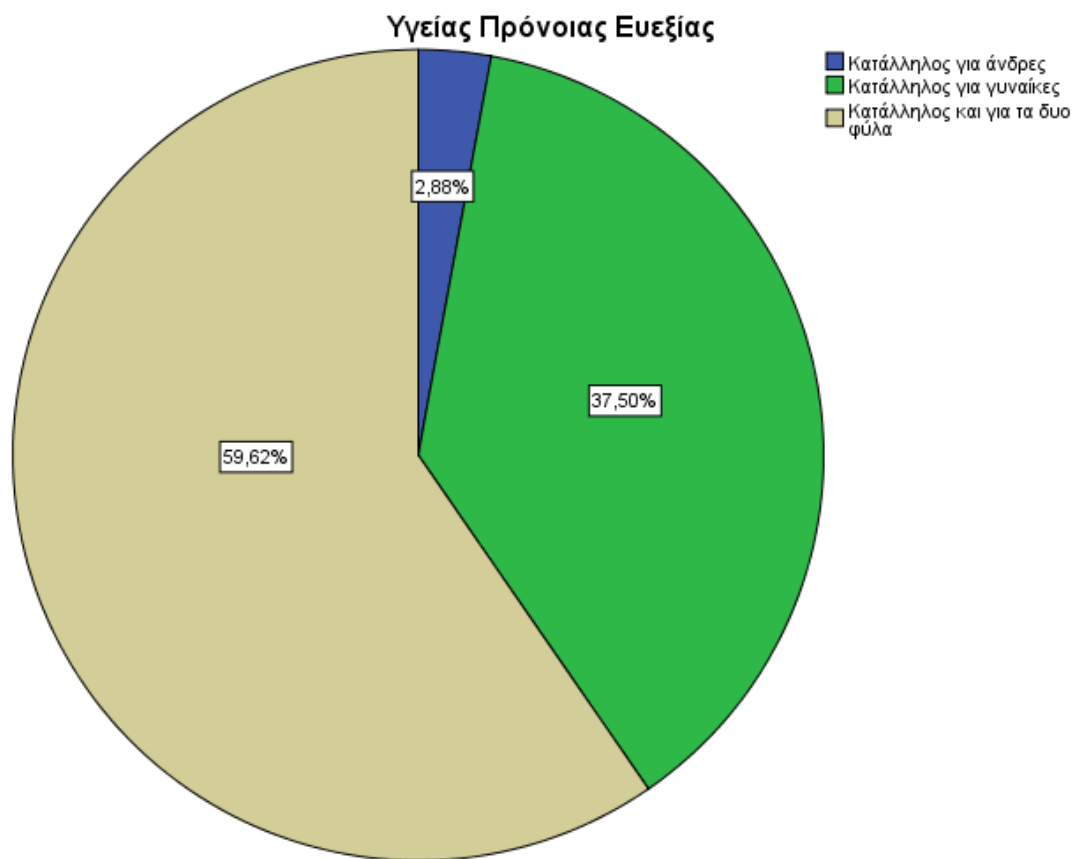
Το παραπάνω σχήμα δείχνει ότι ποσοστό 69,52% του συνόλου του δείγματος απάντησε ότι πιστεύει πως τα ναυτικά επαγγέλματα είναι κατάλληλα και για τα δύο φύλα, ενώ ποσοστό 30,48% απάντησε ότι πιστεύει πως είναι κατάλληλα επαγγέλματα μόνο για άνδρες. Καμία απάντηση δεν δόθηκε που να υποστηρίζει ότι είναι κατάλληλα επαγγέλματα μόνο για γυναίκες. Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί ότι τα $\frac{3}{4}$ σχεδόν των ερωτηθέντων ήταν άντρες. Φαίνεται λοιπόν, ότι το γυναικείο φύλο έχει ενταχθεί στα ναυτικά επαγγέλματα και αυτό έχει γίνει αποδεκτό. Παρ' όλα αυτά ακόμη υπάρχει όχι ασήμαντος αριθμός που στηρίζει ότι στα ναυτικά επαγγέλματα μπορεί να δραστηριοποιείται μόνο το ανδρικό φύλο.

Σχήμα 5.13

Κατανομή δείγματος για τον χαρακτηρισμό του τομέα Πληροφορικής

Στον τομέα της Πληροφορικής τα πράγματα είναι διαφορετικά. Θεωρείται ένα επαγγέλματα ουδέτερο σε σχέση με τα δύο φύλα και αυτό φαίνεται και στις απαντήσεις των ερωτηθέντων. Ποσοστό ύψους 99,03%, δηλαδή το σύνολο του δείγματος, εκτός από έναν εκπαιδευόμενο, απάντησε ότι είναι κατάλληλος επαγγελματικός τομέας και για τα δύο φύλα.

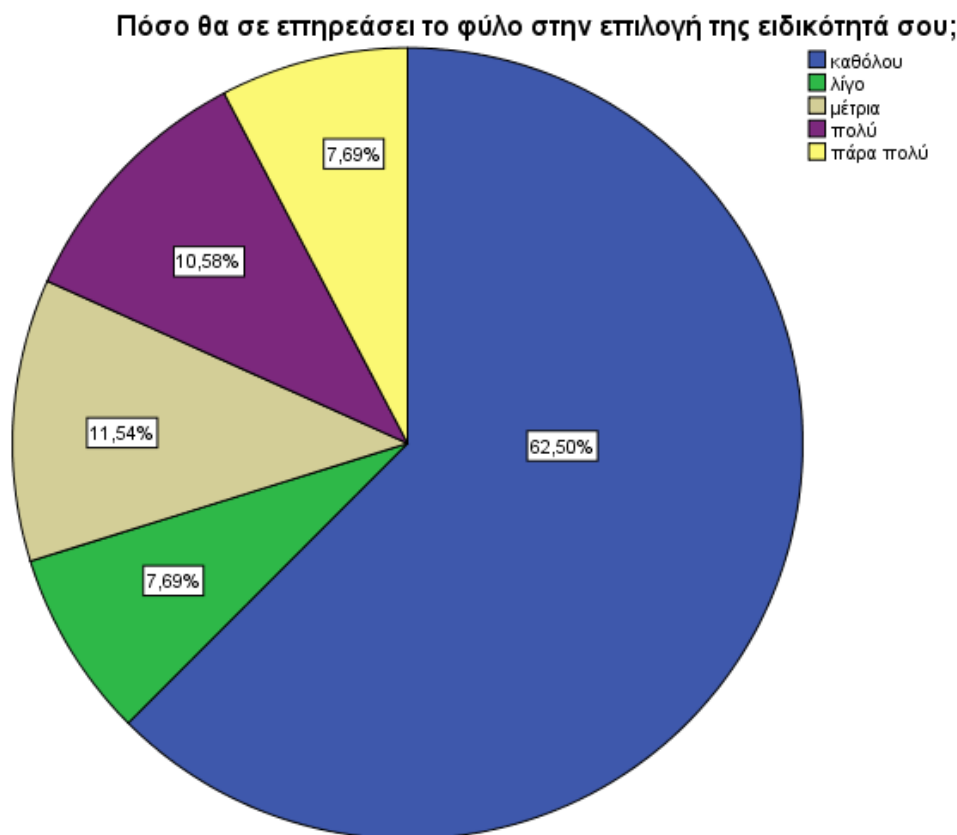
Σχήμα 5.14

Κατανομή δείγματος για τον χαρακτηρισμό του τομέα Υγείας Πρόνοιας & Ευεξίας

Τέλος, στα επαγγέλματα της Υγείας, της Πρόνοιας και της Ευεξίας δόθηκαν τρεις διαφορετικές κατηγορίες απαντήσεων (πολυγνωμία). Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος, 59,62% των εκπαιδευόμενων, απάντησαν ότι τα συγκεκριμένα επαγγέλματα είναι κατάλληλα και για τα δύο φύλα. Σημαντικό ήταν και το ποσοστό, 37,50% των ερωτηθέντων, που απάντησε ότι αυτοί οι επαγγελματικοί τομείς είναι κατάλληλοι μόνο για τις γυναίκες, ενώ μόλις το 2,83% του δείγματος πιστεύει ότι αυτοί οι τομείς είναι κατάλληλοι μόνο για άνδρες. Σημειώνεται, ότι στην καθημερινότητά μας, όντως παρατηρούμε σε αυτά τα επαγγέλματα να εργάζονται αναλογικά τόσο οι γυναίκες, όσο και οι άντρες. Άρα το ποσοστό του 59,62% κρίνεται λογικό, θα μπορούσε όμως να είναι και μεγαλύτερο.

Μετά τα αποτελέσματα και την ανάλυση του ερωτήματος με τους επαγγελματικούς τομείς και τη διάκριση των δύο φύλων, οι εκπαιδευόμενοι κλήθηκαν να απαντήσουν στο ερώτημα κατά πόσο θα επηρεάσει τον κάθε εκπαιδευόμενο ξεχωριστά το φύλο στην επιλογή της ειδικότητάς του. Όπως φαίνεται και στο παρακάτω σχήμα, δόθηκαν

πέντε επιλογές απάντησης οι οποίες ήταν: καθόλου, λίγο, μέτρια, πολύ και πάρα πολύ. Η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος, με ποσοστό 62,50% απάντησε ότι δεν θα τους επηρέαζε καθόλου το φύλο στην ειδικότητα που θα επέλεγαν. Με ποσοστό 7,69% καταγράφηκαν οι απαντήσεις των εκπαιδευομένων που θα τους επηρέαζε το φύλο «πάρα πολύ» και «λίγο» στην επιλογή της ειδικότητάς τους. Τέλος, «μέτρια» και «πολύ» θα επηρέαζε ποσοστό 11,54% και ποσοστό 10,58% αντίστοιχα, των ερωτηθέντων. Οι απαντήσεις «καθόλου» και «λίγο» αγγίζουν από κοινού ποσοστό ύψους 70% του συνολικού δείγματος. Αυτό σημαίνει, ότι υπάρχει ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό ύψους 30%, το οποίο θα επηρεαζόταν, από μέτρια έως και πάρα πολύ, από το φύλο στην επιλογή της ειδικότητάς του. Αυτό δείχνει ότι ακόμη και σήμερα, οι επαγγελματικοί τομείς συνεχίζουν να διαχωρίζονται ανάλογα με το φύλο και ότι οι κοινωνίες δεν έχουν απαλλαγεί εντελώς από παλαιότερες αντιλήψεις. Σημειώνεται δε ότι το κύριο ηλικιακό εύρος του δείγματος είναι από 26 έως 46 ετών, δηλαδή νέα άτομα (νέα γενιά), τα οποία όμως απ' ότι φαίνεται, ακόμη διατηρούν κοινωνικά στερεότυπα, τα οποία επηρεάζουν σημαντικά τη λήψη των αποφάσεών τους.

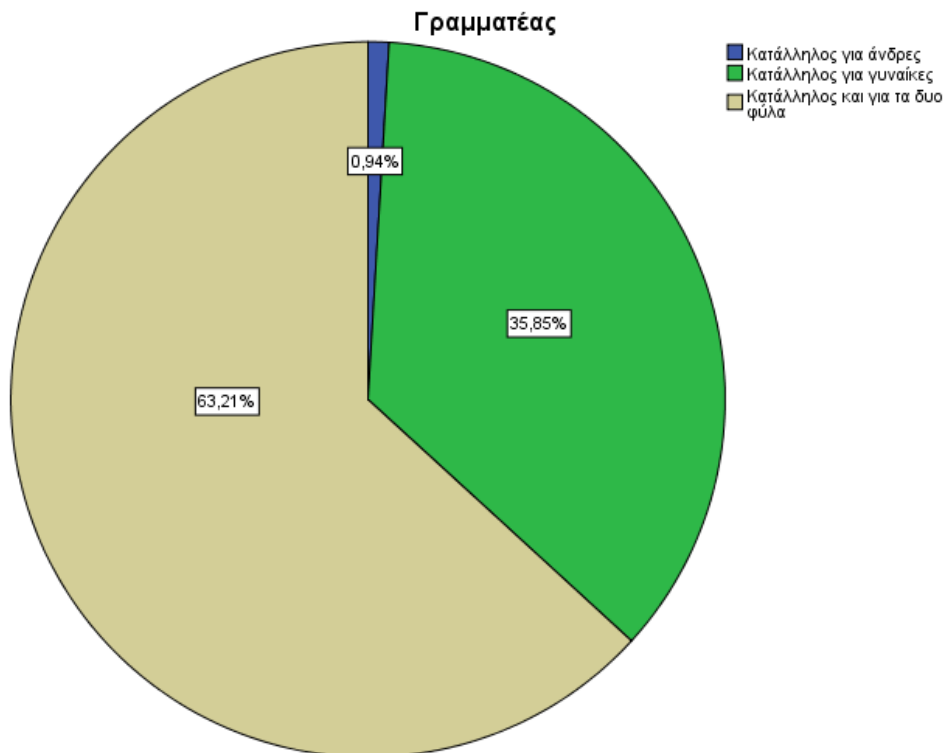

Σχήμα 5.15

Κατανομή δείγματος επηρεασμού του φύλου στην επιλογή ειδικότητας

Συνοψίζοντας, αναφέρεται ότι ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (62,50%) υποστηρίζει ότι δεν επηρεάζεται καθόλου από το φύλο για την επιλογή της ειδικότητάς του, στις απαντήσεις που έδωσαν για κάθε επαγγελματικό τομέα ξεχωριστά φαίνεται να υπάρχει έμφυλη διάκριση, κυρίως στους τομείς της Ηλεκτρολογίας και της Μηχανολογίας. Στην Ελλάδα, βάσει του νόμου 4443/2016 κατοχυρώθηκε και επίσημα το θέμα της ισότητας, της ίσης μεταχείρισης των δύο φύλων και της απαγόρευσης των διακρίσεων στον εργασιακό χώρο. Παρ' όλα αυτά φαίνεται ότι ακόμη η γυναίκα κατέχει τη μειονεκτική θέση στην αγορά εργασίας, γεγονός που συμβάλλει στον επαναπροσδιορισμό των έμφυλων ρόλων στην κοινωνία.

Στο τέλος του ερωτηματολογίου, οι εκπαιδευόμενοι ερωτήθηκαν σχετικά με 10 διαφορετικά επαγγέλματα, τα οποία ήταν: Γραμματέας, Εκπαιδευτικός, Αισθητικός, Ψυκτικός, Πωλητής – Πωλήτρια, Ηλεκτρολόγος, Καπετάνιος – Καπετάνισσα, Ηλεκτρονικός, Προγραμματιστής – Προγραμματίστρια και Μηχανικός Μηχανών. Σε κάθε ένα επάγγελμα ξεχωριστά, οι ερωτηθέντες έπρεπε να καταθέσουν την προσωπική τους άποψη για το αν θεωρούν ότι ταιριάζει καλύτερα στους άνδρες, στις γυναίκες, ή ότι δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ των δύο φύλων.

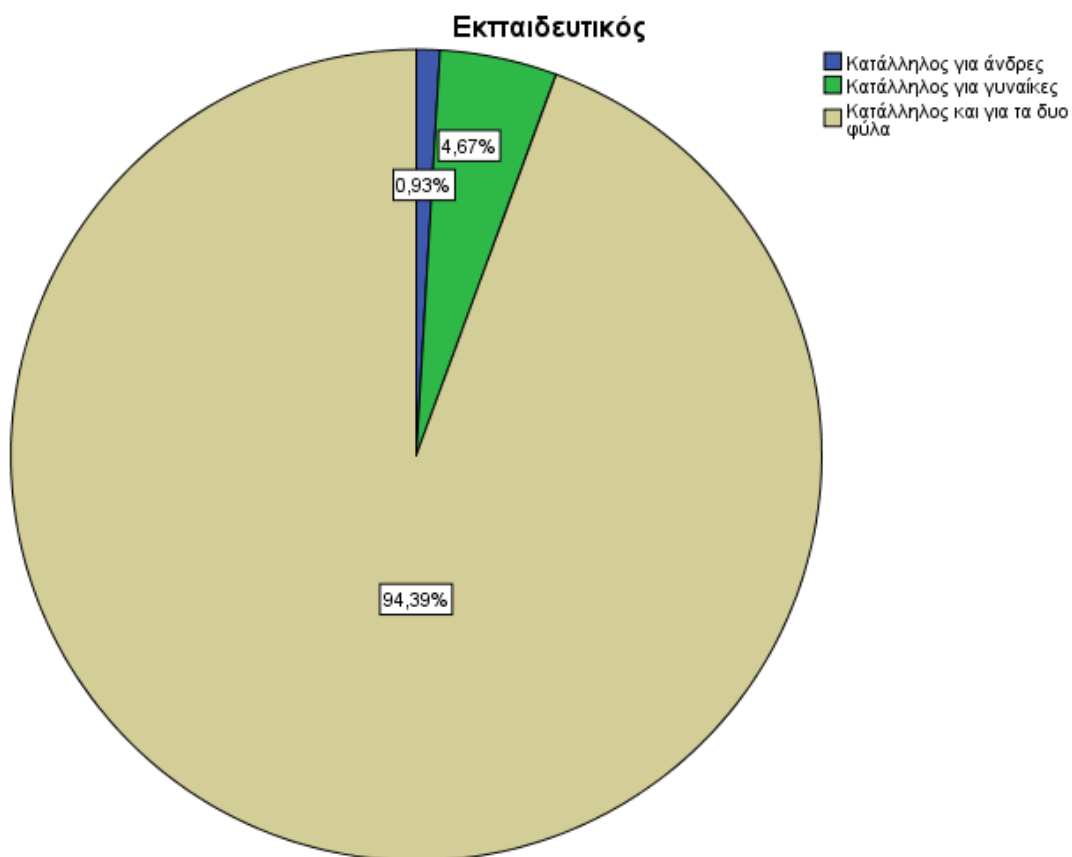

Σχήμα 5.16

Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος
"Γραμματέας"

Όπως φαίνεται και στο ανωτέρω σχήμα, για το επάγγελμα του/της Γραμματέα ποσοστό 63,21% του συνόλου του δείγματος απάντησε ότι είναι κατάλληλο και για τα δύο φύλα, ενώ ποσοστό 35,85% του συνόλου του δείγματος, απάντησε ότι είναι κατάλληλο μόνο για γυναίκες. Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο ένας εκπαιδευόμενος απάντησε ότι είναι μία θέση κατάλληλη για άνδρες.

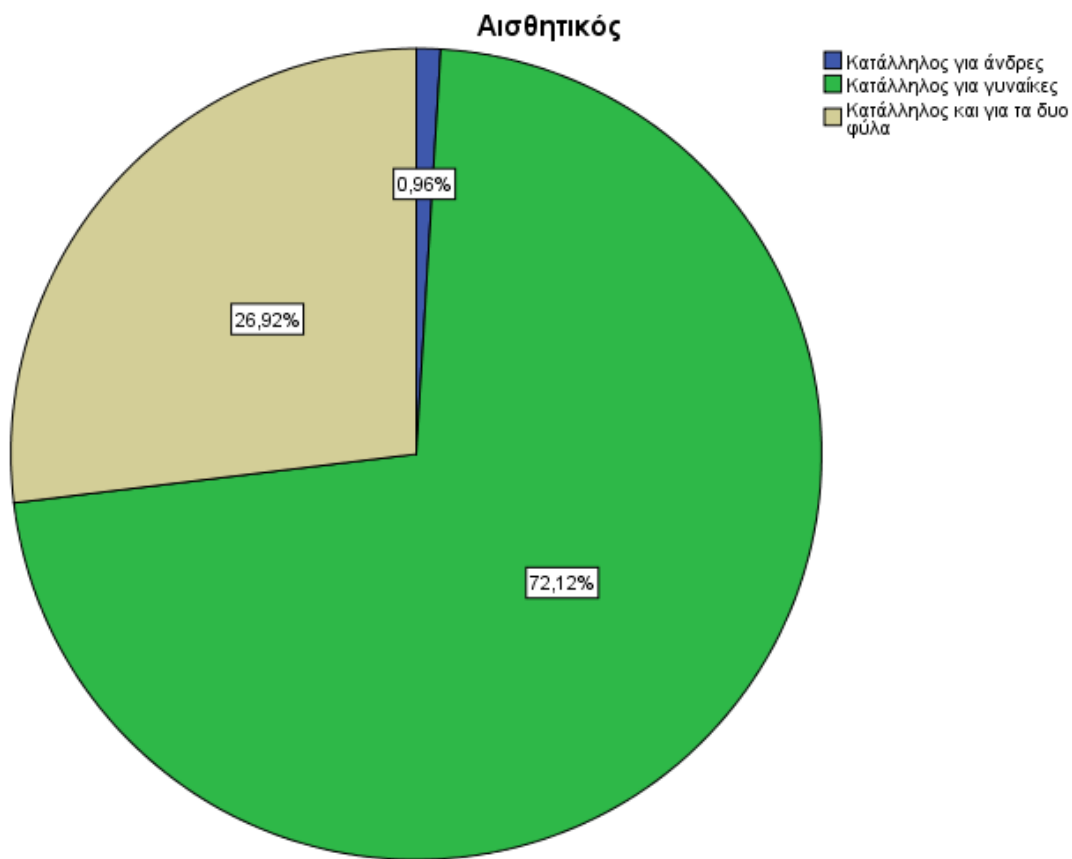
Για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού, σύμφωνα και με το σχήμα που ακολουθεί, η πλειοψηφία του δείγματος, ποσοστό 94,39%, απάντησε ότι είναι κατάλληλο και για τα δύο φύλα. Ποσοστό μόλις 4,67% των εκπαιδευόμενων πιστεύουν ότι είναι ένα επάγγελμα κατάλληλο για γυναίκες, ενώ ένας μόνο εκπαιδευόμενος υποστήριξε ότι είναι κατάλληλο για άνδρες.

Σχήμα 5.17

Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος
“Εκπαιδευτικός”

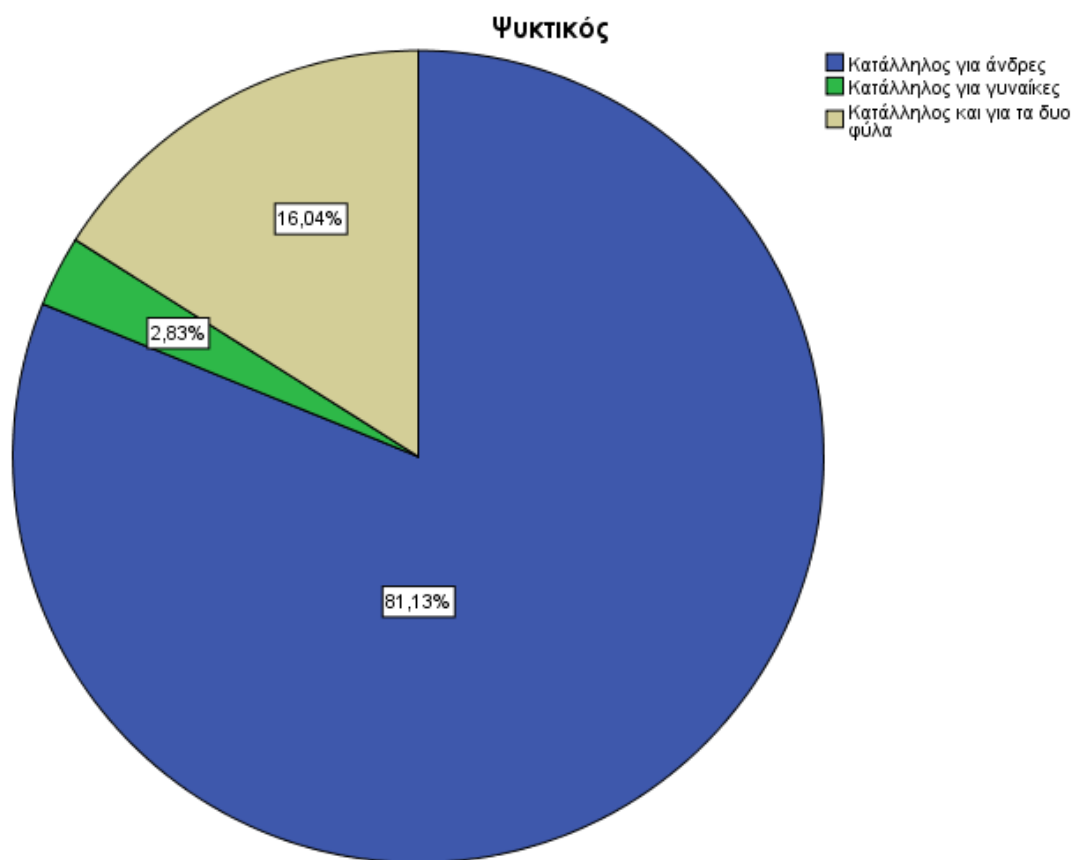
Το παρακάτω σχήμα παρουσιάζει τις απαντήσεις που δόθηκαν για το επάγγελμα του/της αισθητικού. Από τους 107 εκπαιδευόμενους, ποσοστό 72,12% απάντησαν ότι πρόκειται για ένα επάγγελμα κατάλληλο για γυναίκες. Παράλληλα, ποσοστό 26,92% πιστεύουν ότι το επάγγελμα αυτό είναι κατάλληλο και για τα δύο φύλα, ενώ μόλις ένας εκπαιδευόμενος απάντησε ότι είναι κατάλληλο για άνδρες. Σημειώνεται ότι ο/η αισθητικός είναι ένα επάγγελμα που τα παλαιότερα χρόνια ασκούνταν αποκλειστικά από τις γυναίκες, ενώ σήμερα ποσοστό περίπου 28% πιστεύουν ότι και οι άνδρες είναι κατάλληλοι γι αυτό. Μπορεί η έμφυλη διάκριση να είναι ακόμη ισχυρή για το συγκεκριμένο επάγγελμα, όμως φαίνεται ότι με την πάροδο του χρόνου τείνει να ισορροπήσει και για τα δύο φύλα.

Σχήμα 5.18

Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος
“Αισθητικός”

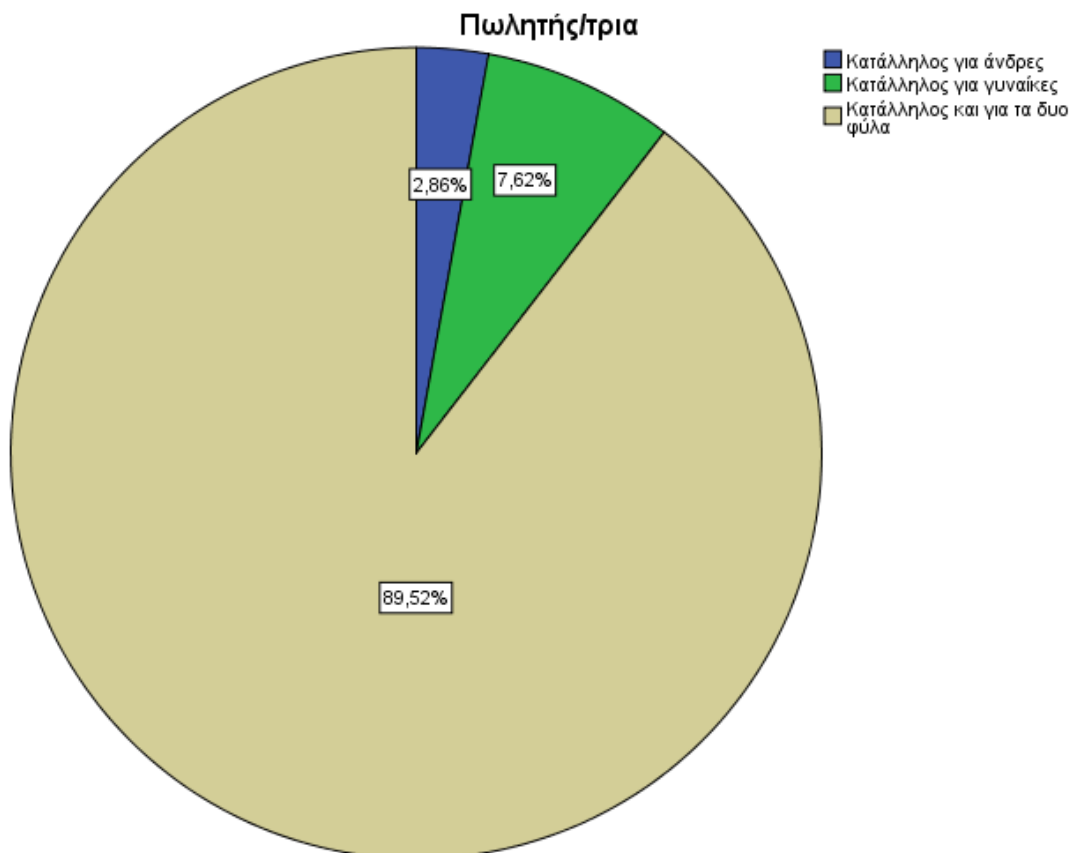
Το επάγγελμα του Ψυκτικού, όπως γνωρίζουμε, ανήκει στην κατηγορία των χειρωνακτικών επαγγελμάτων. Τα χειρωνακτικά επαγγέλματα, όπως προαναφέρθηκε, συνήθως κρίνονται κατάλληλα μόνο για άνδρες. Αυτό φαίνεται και από τις απαντήσεις των εκπαιδευόμενων, οι οποίες αποτυπώθηκαν στο παρακάτω σχήμα. Ποσοστό 81,13% απάντησε ότι πρόκειται για ένα επάγγελμα κατάλληλο για άνδρες, ενώ 16,04% πιστεύουν ότι είναι κατάλληλο και για τα δύο φύλα. Τέλος, ποσοστό 2,83% του συνολικού δείγματος θεωρεί ότι είναι ένα επάγγελμα κατάλληλο για γυναίκες.

Σχήμα 5.19

Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος
“Ψυκτικός”

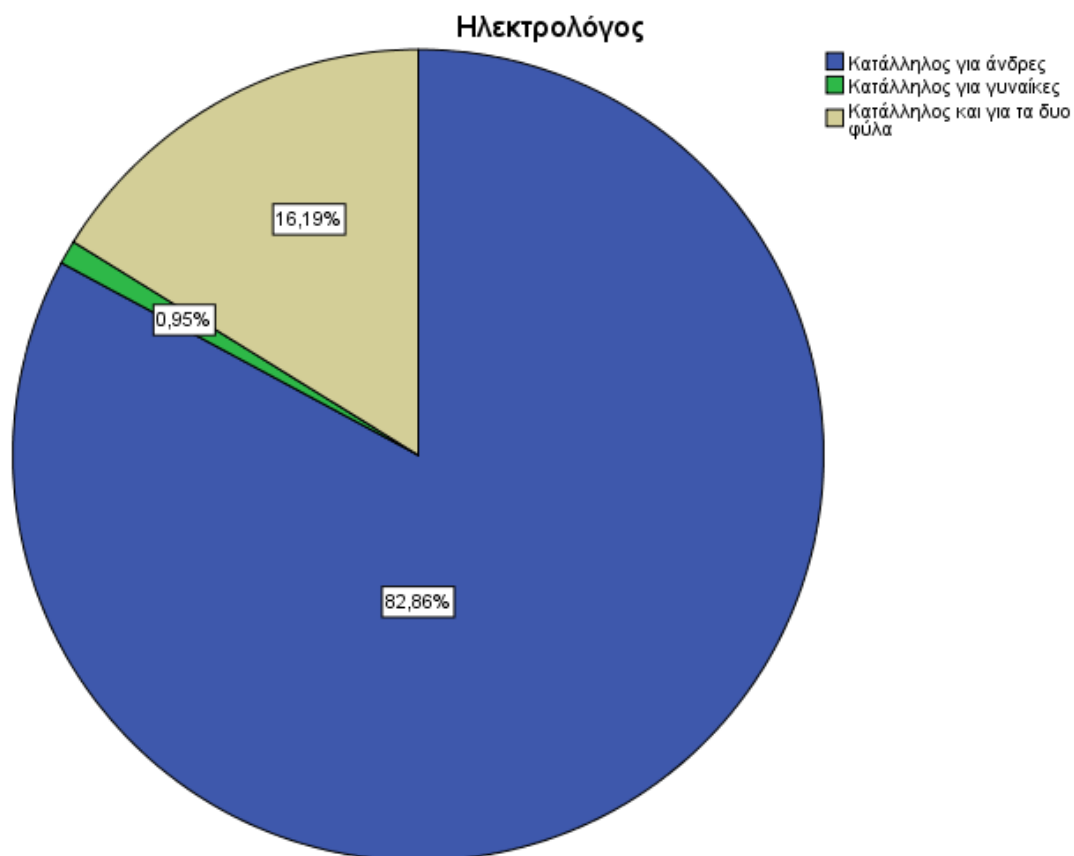
Ο Πωλητής – Πωλήτρια είναι ένα επάγγελμα ουδέτερο από τις διακρίσεις των δύο φύλων. Συνήθως, η διάκριση γίνεται ανάλογα με τα προϊόντα που πουλάει. Για παράδειγμα, είναι πιθανότερο να βρούμε έναν πωλητή κυνηγετικών ειδών και μία πωλήτρια καλλυντικών προϊόντων, αλλά και οι δύο δραστηριοποιούνται στο ίδιο επάγγελμα. Συνεπώς, όπως φαίνεται και στο παρακάτω σχήμα, ποσοστό 89,52% του συνολικού δείγματος υποστηρίζει ότι το συγκεκριμένο επάγγελμα είναι κατάλληλο και για τα δύο φύλα. Λίγοι εκπαιδευόμενοι – ποσοστό 7,62% – πιστεύουν ότι είναι κατάλληλο επάγγελμα για γυναίκες, ενώ ελάχιστοι – ποσοστό 2,86% – πιστεύουν ότι είναι κατάλληλο για άνδρες.

Σχήμα 5.20

Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος
“Πωλητής/τρια”

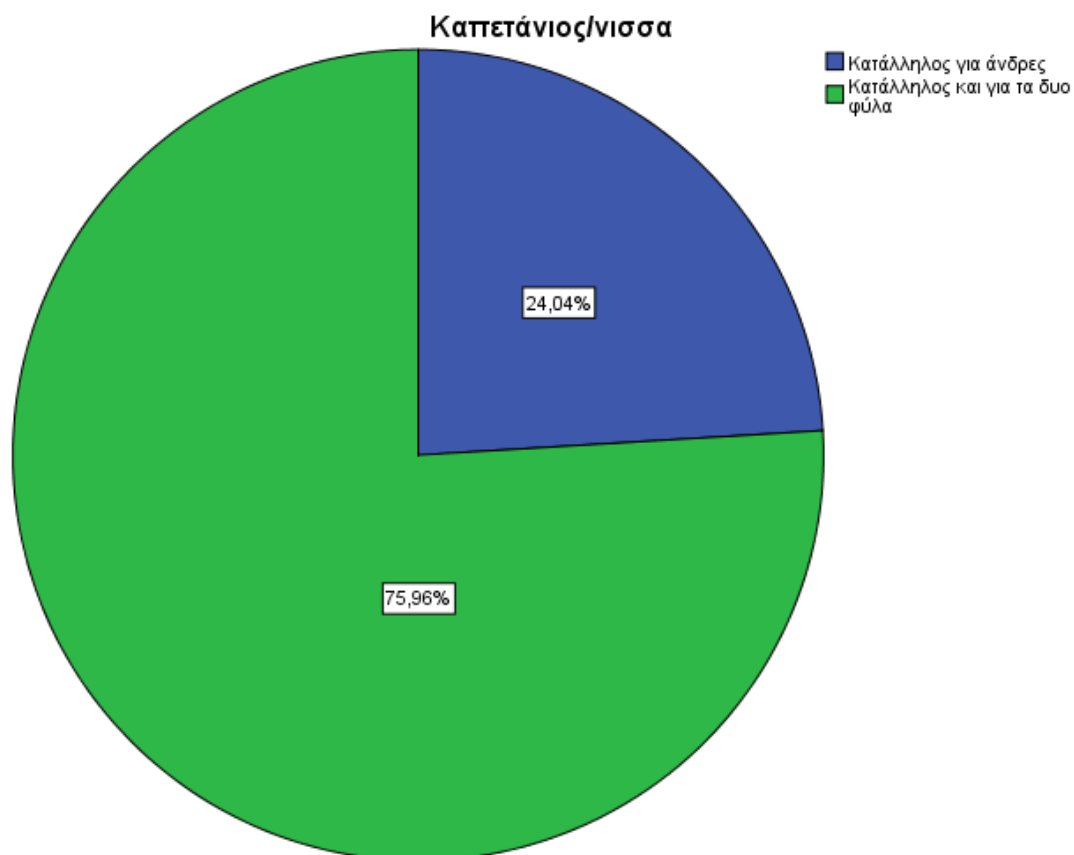
Το σχήμα που παρουσιάζεται στη συνέχεια, αφορά στο επάγγελμα του Ηλεκτρολόγου. Αν συγκρίνουμε τα αποτελέσματά του με εκείνα του σχήματος του Ψυκτικού, θα δούμε ότι είναι όμοια μεταξύ τους, με πολύ μικρές διαφορές. Ανήκουν και τα δύο στην κατηγορία των χειρωνακτικών επαγγελμάτων. Ποσοστό 82,86% του συνολικού δείγματος πιστεύει ότι ο Ηλεκτρολόγος είναι ένα επάγγελμα κατάλληλο μόνο για άνδρες. Αρκετά μικρότερο ποσοστό ύψους 16,19% θεωρεί ότι το συγκεκριμένο επάγγελμα είναι κατάλληλο και για τα δύο φύλα, ενώ ποσοστό μόλις 0,95% των εκπαιδευόμενων απάντησε ότι είναι κατάλληλο για γυναίκες.

Σχήμα 5.21

Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος
“Ηλεκτρολόγος”

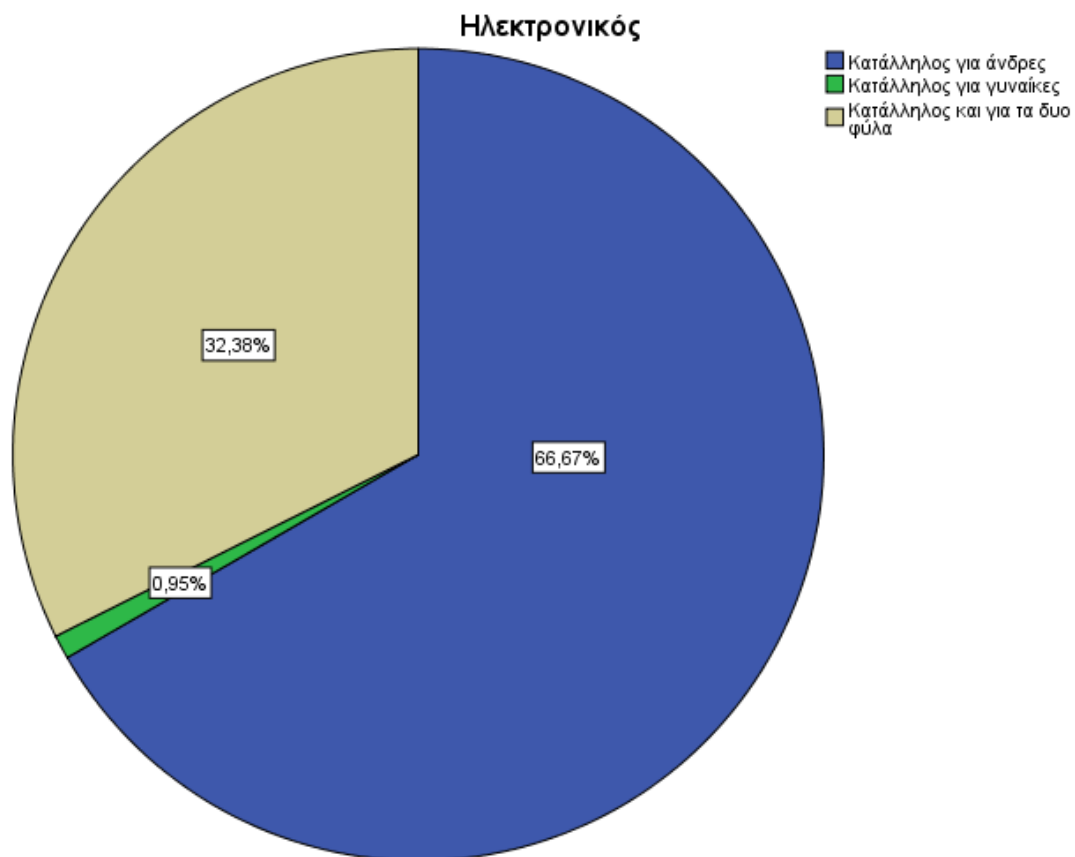
Στην παρούσα έρευνα, εξετάσαμε εάν υπάρχει έμφυλη διάκριση στον τομέα των ναυτικών επαγγελμάτων, όπως συνηθιζόταν παλαιότερα. Σχεδόν 70% των απαντήσεων υποστήριξαν ότι πρόκειται για επαγγέλματα που είναι κατάλληλα και για τα δύο φύλα, συνεπώς δεν υπάρχει σημαντική διάκριση. Στο σημείο αυτό, επιλέχθηκε να εξετασθεί ειδικότερα το επάγγελμα του Καπετάνιου – Καπετάνισσας. Από τους 107 εκπαιδευόμενους, ποσοστό 75,96% απάντησαν ότι είναι κατάλληλο επάγγελμα και για τα δύο φύλα, ενώ ποσοστό 24,04% υποστήριξαν ότι είναι κατάλληλο για άνδρες. Καμία απάντηση δεν δόθηκε σχετικά με τις γυναίκες.

Σχήμα 5.22

Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος
“Καπετάνιος/νισσα”

Ο Ηλεκτρονικός είναι ένα επάγγελμα σχετικό με την τεχνολογία. Δεν απαιτεί μυϊκή δύναμη για να μπορέσει κάποιος να το εξασκήσει. Συνεπώς, θα μπορούσαν να είναι το ίδιο ικανοί σε αυτό τόσο οι γυναίκες, όσο και οι άνδρες. Παρ' όλα αυτά, όπως φαίνεται και στο παρακάτω σχήμα, ποσοστό 66,67% των εκπαιδευόμενων πιστεύουν ότι οι άνδρες είναι κατάλληλοι γι αυτό το επάγγελμα, ενώ ποσοστό 32,38% θεωρούν ότι είναι εξίσου κατάλληλα και τα δύο φύλα. Μόλις ένας εκπαιδευόμενος πιστεύει ότι είναι κατάλληλο επάγγελμα για γυναίκες.

Σχήμα 5.23

Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος
“Ηλεκτρονικός”

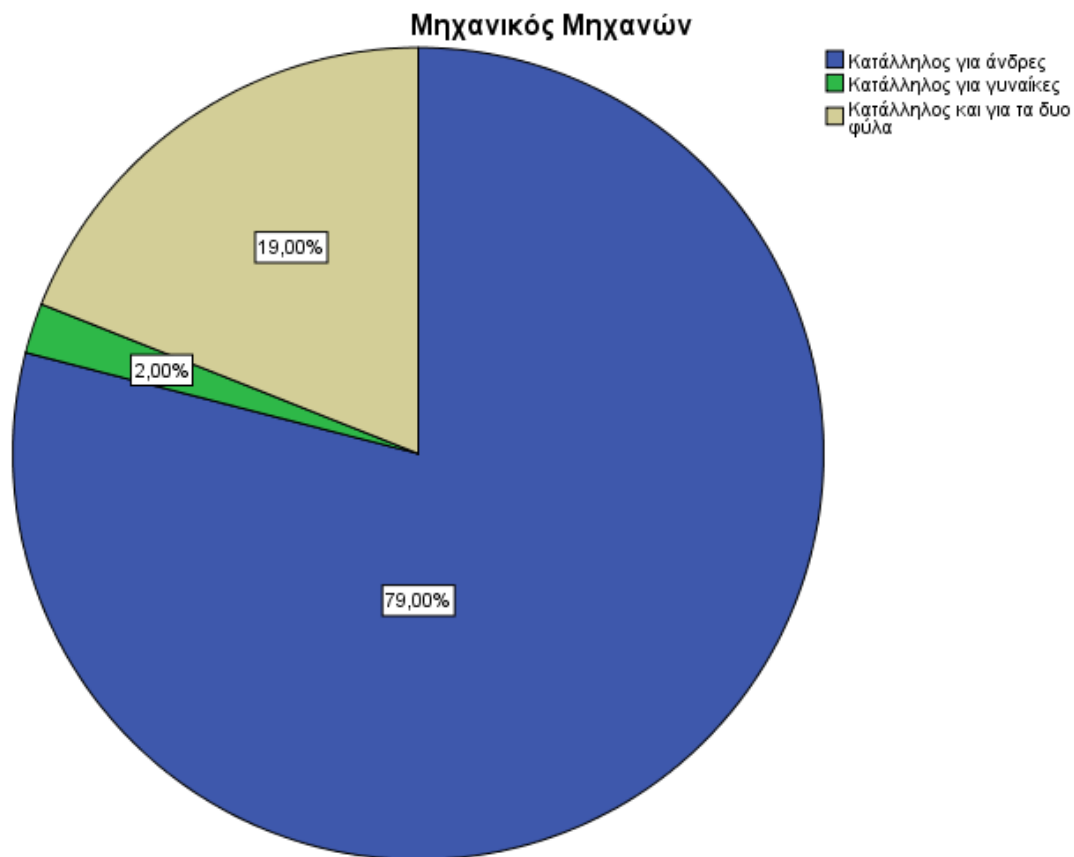
Ο Προγραμματιστής – Προγραμματίστρια είναι αρμόδιοι για τη δημιουργία, την υποστήριξη και τη βελτιστοποίηση εφαρμογών, ιστοσελίδων και λογισμικών. Όπως φαίνεται και στο παρακάτω σχήμα, πρόκειται για ένα επάγγελμα χωρίς ιδιαίτερες διακρίσεις μεταξύ των δύο φύλων. Πιο συγκεκριμένα, ποσοστό 85,85% του συνολικού δείγματος πιστεύει ότι και τα δύο φύλα είναι κατάλληλα για αυτό το επάγγελμα. Ένα μικρό ποσοστό των ερωτηθέντων (13,21%) απάντησε ότι είναι κατάλληλο για άνδρες, ενώ ποσοστό 0,94% απάντησε ότι είναι κατάλληλο για γυναίκες.

Σχήμα 5.24

Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος
“Προγραμματιστής/τρια”

Αντίστοιχα εξετάσθηκε και το επάγγελμα του Μηχανικού Μηχανών. Στην περίπτωση αυτή, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπάρχει έντονη έμφυλη διάκριση. Ειδικότερα, ποσοστό 79% των εκπαιδευόμενων πιστεύουν ότι πρόκειται για ένα επάγγελμα κατάλληλο για άνδρες. Την ίδια στιγμή, ποσοστό 19% απάντησε ότι είναι κατάλληλο και για τα δύο φύλα, ενώ ποσοστό μόλις 2% θεωρεί ότι είναι ένα επάγγελμα κατάλληλο για γυναίκες.

Σχήμα 5.25

Κατανομή δείγματος για το χαρακτηρισμό ως προς το φύλο του επαγγέλματος
"Μηχανικός Μηχανών"

Συνοψίζοντας, όπως στους επαγγελματικούς τομείς, έτσι και κατά την ανάλυση συγκεκριμένων επαγγελμάτων, τα αποτελέσματα μοιάζουν να μη διαφέρουν σχετικά με τη θέση της γυναίκας στην αγορά εργασίας. Μπορεί οι ερωτηθέντες να υποστήριζαν ότι δεν επηρεάζονται από το φύλο για την επιλογή επαγγελματικής κατεύθυνσης, όμως πρακτικά αυτό δεν φάνηκε να εφαρμόζεται. Αξιοσημείωτο ήταν και το γεγονός ότι στα επαγγέλματα που η πλειοψηφία του δείγματος υποστήριξε ότι

είναι κατάλληλο μόνο για άνδρες, πολύ μικρό ποσοστό υποστήριξε το ακριβώς αντίθετο. Αυτό το συναντήσαμε στο επάγγελμα του ψυκτικού, του ηλεκτρολόγου, του ηλεκτρονικού και του μηχανικού μηχανών.

Αντιθέτως, στα επαγγέλματα που η πλειοψηφία του δείγματος υποστήριξε ότι είναι κατάλληλο μόνο για γυναίκες, σημαντικό ποσοστό απάντησε ότι είναι κατάλληλο και για τα δύο φύλα. Τέτοια επαγγέλματα ήταν ο αισθητικός και ο προγραμματιστής/τρια. Αυτό δείχνει ότι όχι μόνο υπάρχει έμφυλη διάκριση στα επαγγέλματα, αλλά και ότι σε επαγγέλματα που η έμφυλη διάκριση είναι υπέρ των ανδρών, οι γυναίκες παρουσιάζονται σε μειονεκτική θέση, σχεδόν ακατάλληλες. Αντίθετα, στα επαγγέλματα που η έμφυλη διάκριση είναι υπέρ των γυναικών, θεωρείται ότι οι άνδρες μπορεί να μην είναι το ίδιο κατάλληλοι με τις γυναίκες, αλλά σε καμία περίπτωση δεν κρίνονται ακατάλληλοι, με σημαντικό ποσοστό υπέρ τους.

Παρά τις προσπάθειες των τελευταίων ετών σε όλες τις αναπτυγμένες χώρες, μέσα από ένα σύνολο νομοθεσιών, νομολογιών και δράσεων, που σκοπό έχουν την εξισορρόπηση των δύο φύλων σε εργασιακό επίπεδο, τα αποτελέσματα είναι απογοητευτικά. Όλα τα παραπάνω, σε συνδυασμό και με τα κοινωνικά στερεότυπα για το γυναικείο φύλο, δημιουργούν σημαντική έμφυλη ανισορροπία στον επαγγελματικό τομέα, η οποία δεν είναι καθόλου εύκολο να εξισορροπηθεί, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

5.6 Επαγωγικά αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης των αποτελεσμάτων της περιγραφικής στατιστικής, ακολουθεί η ανάλυση των αποτελεσμάτων της επαγωγικής στατιστικής. Όπως ήδη αναφέρθηκε, έγινε πρώτα έλεγχος κανονικότητας μέσω του Test Kolmogorov-Smirnov και του Test Shapiro-Wilk, αλλά επειδή σχεδόν στο σύνολο των μετρήσεων δεν υπήρχε κανονικότητα (αφού τα p-value ήταν στην πλειοψηφία τους μικρότερα του 0,05) χρησιμοποιήθηκαν μη παραμετρικοί έλεγχοι. Στη συνέχεια ακολουθούν τα αποτελέσματα της επαγωγικής στατιστικής.

Έλεγχος ως προς το φύλο

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει κανονικότητα (Πίνακας 5-7), για τον έλεγχο ως προς το φύλο, χρησιμοποιήθηκε το τεστ Mann – Whitney για δυο ανεξάρτητα δείγματα, αυτά των ανδρών και των γυναικών. Όλες οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου σχετικά με τα κίνητρα φοίτησης, τα εμπόδια φοίτησης και τον τρόπο επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών αποτέλεσαν τις μηδενικές προτάσεις. Έτσι οι εξαρτημένες μεταβλητές εξετάστηκαν σε σύγκριση με το φύλο.

Τα αποτελέσματα του μη παραμετρικού τεστ Mann – Whitney, έδειξαν ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες για τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή, αφού το $\text{sig} = 0 < 0,05$.

Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου, αφού το $\text{sig} = 0,001 < 0,05$.

Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους, αφού το $\text{sig} = 0,032 < 0,05$.

Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα, αφού το $\text{sig} = 0,002 < 0,05$.

Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση, αφού το $\text{sig} = 0,01 < 0,05$.

Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αφού το $\text{sig} = 0,04 < 0,05$.

Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων, αφού το $\text{sig} = 0,032 < 0,05$.

Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων, αφού το $\text{sig} = 0 < 0,05$.

Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων) , αφού το $\text{sig} = 0,008 < 0,05$.

Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση, αφού το $\text{sig} = 0,024 < 0,05$.

Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα, αφού το $\text{sig} = 0,019 < 0,05$.

Στις υπόλοιπες ερωτήσεις δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες, αφού το sig είναι μεγαλύτερο του 0,05 (Πίνακας 5-8 και Πίνακας 5-9).

Έλεγχος ως προς την ηλικία

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει κανονικότητα (Πίνακας 5-10), για τον έλεγχο ως προς την ηλικία, χρησιμοποιήθηκε το τεστ Kruskal – Wallis για k ανεξάρτητα δείγματα. Τα k ανεξάρτητα δείγματα είναι οι ηλικίες 16-18, 19-25, 26-35, 36-45, 46-55 και 56 και άνω. Όλες οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου σχετικά με τα κίνητρα φοίτησης, τα εμπόδια φοίτησης και τον τρόπο επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών αποτέλεσαν τις μηδενικές προτάσεις. Έτσι οι εξαρτημένες μεταβλητές εξετάστηκαν σε σύγκριση με την ηλικία.

Τα αποτελέσματα του μη παραμετρικού τεστ Kruskal – Wallis , έδειξαν ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στις ηλικίες για τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου, αφού το sig= $0 < 0,05$.

Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα, αφού το sig= $0,014 < 0,05$.

Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη, αφού το sig= $0,013 < 0,05$.

Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν, αφού το sig= $0,027 < 0,05$.

Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω, αφού το sig= $0,048 < 0,05$.

Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου, αφού το sig= $0,031 < 0,05$.

Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου, αφού το sig= $0,001 < 0,05$.

Πήρα πληροφόρηση από την μητέρα μου, αφού το sig= $0,001 < 0,05$.

Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα, αφού το sig= $0,004 < 0,05$.

Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου, αφού το sig= $0,021 < 0,05$.

Στις υπόλοιπες ερωτήσεις δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στην ηλικία, αφού το sig είναι μεγαλύτερο του 0,05 (Πίνακας 5-11 και Πίνακας 5-12).

Έλεγχος ως προς την επαγγελματική δραστηριότητα

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει κανονικότητα (Πίνακας 5-13), για τον έλεγχο ως προς την επαγγελματική δραστηριότητα, χρησιμοποιήθηκε το τεστ Kruskal – Wallis για k ανεξάρτητα δείγματα. Τα k ανεξάρτητα δείγματα είναι μόνιμος υπάλληλος, συμβασιούχος, ελεύθερος επαγγελματίας, εργάζομαι περιστασιακά, συνταξιούχος και άνεργος. Όλες οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου σχετικά με τα κίνητρα φοίτησης, τα εμπόδια φοίτησης και τον τρόπο επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών αποτέλεσαν τις μηδενικές προτάσεις. Έτσι οι εξαρτημένες μεταβλητές εξετάστηκαν σε σύγκριση με την επαγγελματική δραστηριότητα.

Τα αποτελέσματα του μη παραμετρικού τεστ Kruskal – Wallis , έδειξαν ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στην επαγγελματική δραστηριότητα για τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε, αφού το $\text{sig}=0,044 < 0,05$

Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου, αφού το $\text{sig}= 0,013 < 0,05$

Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου, αφού το $\text{sig}= 0,003 < 0,05$

Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου $0,017 < 0,05$

Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία, αφού το $\text{sig}= 0,004 < 0,05$

Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας, αφού το $\text{sig}= 0,018 < 0,05$

Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αφού το $\text{sig}= 0,023 < 0,05$

Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων, αφού το $\text{sig}= 0,033 < 0,05$

Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων, αφού το $\text{sig}= 0,004 < 0,05$

Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων), αφού το $\text{sig}= 0,024 < 0,05$

Στις υπόλοιπες ερωτήσεις δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στην επαγγελματική δραστηριότητα, αφού το sig είναι μεγαλύτερο του 0,05 (Πίνακας 5-14 και Πίνακας 5-15).

Έλεγχος ως προς το μορφωτικό επίπεδο

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει κανονικότητα (Πίνακας 5-16), για τον έλεγχο ως προς το μορφωτικό επίπεδο, χρησιμοποιήθηκε το τεστ Kruskal – Wallis για k ανεξάρτητα δείγματα. Τα k ανεξάρτητα δείγματα είναι δημοτικό, γυμνάσιο, Σ.Δ.Ε., ΤΕΣ - Α' ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ., Λύκειο - Β' ΤΕΕ, τριτοβάθμια εκπαίδευση και μεταπτυχιακό. Όλες οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου σχετικά με τα κίνητρα φοίτησης, τα εμπόδια φοίτησης και τον τρόπο επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών αποτέλεσαν τις μηδενικές προτάσεις. Έτσι οι εξαρτημένες μεταβλητές εξετάστηκαν σε σύγκριση με το μορφωτικό επίπεδο.

Τα αποτελέσματα του μη παραμετρικού τεστ Kruskal – Wallis , έδειξαν ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο μορφωτικό επίπεδο για τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε, αφού το $\text{sig} = 0,003 < 0,05$

Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση, αφού το $\text{sig} = 0,006 < 0,05$

Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων, αφού το $\text{sig} = 0 < 0,05$

Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων), αφού το $\text{sig} = 0,021 < 0,05$

Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα, αφού το $\text{sig} = 0,001 < 0,05$

Στις υπόλοιπες ερωτήσεις δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο μορφωτικό επίπεδο, αφού το sig είναι μεγαλύτερο του 0,05 (Πίνακας 5-17 και Πίνακας 5-18).

Έλεγχος ως προς την οικογενειακή κατάσταση

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει κανονικότητα (Πίνακας 5-19), για τον έλεγχο ως προς την οικογενειακή κατάσταση, χρησιμοποιήθηκε το τεστ Kruskal – Wallis για k ανεξάρτητα δείγματα. Τα k ανεξάρτητα δείγματα είναι ο άγαμος, ο έγγαμος, σε διάσταση, διαζευγμένος και χήρος. Όλες οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου σχετικά με τα κίνητρα φοίτησης, τα εμπόδια φοίτησης και τον τρόπο επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών αποτέλεσαν τις μηδενικές προτάσεις. Έτσι οι εξαρτημένες μεταβλητές εξετάστηκαν σε σύγκριση με την οικογενειακή κατάσταση. Τα αποτελέσματα του μη παραμετρικού τεστ Kruskal – Wallis , έδειξαν ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στην οικογενειακή κατάσταση για τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή, αφού το $\text{sig}= 0,004 < 0,05$.

Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου, αφού το $\text{sig}= 0 < 0,05$.

Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα, αφού το $\text{sig}= 0,018 < 0,05$.

Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου, αφού το $\text{sig}= 0,020 < 0,05$.

Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας, αφού το $\text{sig}= 0,002 < 0,05$.

Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων , αφού το $\text{sig}= 0,016 < 0,05$.

Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου, αφού το $\text{sig}= 0,042 < 0,05$.

Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα, αφού το $\text{sig}= 0,037 < 0,05$.

Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου, αφού το $\text{sig}= 0,001 < 0,05$.

Στις υπόλοιπες ερωτήσεις δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στην οικογενειακή κατάσταση, αφού το sig είναι μεγαλύτερο του 0,05 (Πίνακας 5-20 και Πίνακας 5-21).

Έλεγχος ως προς το οικογενειακό εισόδημα

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει κανονικότητα (Πίνακας 5-22), για τον έλεγχο ως προς το οικογενειακό εισόδημα, χρησιμοποιήθηκε το τεστ Kruskal – Wallis για k ανεξάρτητα δείγματα. Τα k ανεξάρτητα δείγματα είναι: άνετη διαβίωση με αποταμίευση, ίσα ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις, γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία και χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών.. Όλες οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου σχετικά με τα κίνητρα φοίτησης, τα εμπόδια φοίτησης και τον τρόπο επιλογής του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών αποτέλεσαν τις μηδενικές προτάσεις. Έτσι οι εξαρτημένες μεταβλητές εξετάστηκαν σε σύγκριση με το οικογενειακό εισόδημα.

Τα αποτελέσματα του μη παραμετρικού τεστ Kruskal – Wallis , έδειξαν ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο οικογενειακό εισόδημα για τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε, αφού το $\text{sig} = 0,022 < 0,05$

Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου, αφού το $\text{sig} = 0,035 < 0,05$

Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων, αφού το $\text{sig} = 0,013 < 0,05$

Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών, αφού το $\text{sig} = 0,033 < 0,05$

Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων, αφού το $\text{sig} = 0,018 < 0,05$

Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση, αφού το $\text{sig} = 0,045 < 0,05$

Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου, αφού το $\text{sig} = 0,042 < 0,05$

Στις υπόλοιπες ερωτήσεις δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στο οικογενειακό εισόδημα, αφού το sig είναι μεγαλύτερο του 0,05 (Πίνακας 5-23 και Πίνακας 5-24).

Συσχέτιση ερωτήσεων

Τέλος έγιναν συσχετίσεις ερωτήσεις μέσω του συντελεστή Spearman, ο οποίος χρησιμοποιείται σε μη παραμετρικούς ελέγχους. Ο συντελεστής Spearman χρησιμοποιήθηκε γιατί οι μεταβλητές δεν ακολουθούν κανονική κατανομή και παίρνει τιμές από -1 μέχρι 1. Όσο οι τιμές πλησιάζουν την μονάδα μιλάμε για ισχυρή θετική ή αρνητική σχέση. Όσο οι τιμές πλησιάζουν το 0, δεν υπάρχει καμιά συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών.

Αρχικά έγινε συσχέτιση μεταξύ των ερωτήσεων «Πόσο θα σε επηρεάσει το φύλο στην επιλογή της ειδικότητά σου;» και το «Οικονομικό Εισόδημα». Ο έλεγχος κανονικότητας έδειξε ότι δεν ακολουθεί το δείγμα κανονική κατανομή, αφού τα p-value ήταν μικρότερα του 0,05. Έπειτα από το συντελεστή Spearman, βλέπουμε ότι υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ των ερωτήσεων «Πόσο θα σε επηρεάσει το φύλο στην επιλογή της ειδικότητά σου;» και το «Οικονομικό Εισόδημα», αφού το $p=0,138$ (Πίνακας 5-25 και Πίνακας 5-26).

Έπειτα έγιναν συσχετίσεις μεταξύ των ερωτήσεων «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα σε σχέση» με «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει», «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει» και «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια». Ο έλεγχος κανονικότητας έδειξε ότι δεν ακολουθεί το δείγμα κανονική κατανομή, αφού τα p-value ήταν μικρότερα του 0,05 (Πίνακας 5-27). Έπειτα από το συντελεστή Spearman, βλέπουμε τις συσχετίσεις μεταξύ των ερωτήσεων:

Μεταξύ των ερωτήσεων «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα σε σχέση» με «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει», υπάρχει θετική συσχέτιση αφού το $p=0,209$ (Πίνακας 5-28).

Μεταξύ των ερωτήσεων «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα σε σχέση» με «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει», υπάρχει θετική συσχέτιση αφού το $p=0,174$ (Πίνακας 5-28).

Μεταξύ των ερωτήσεων «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα σε σχέση» με «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια», υπάρχει θετική συσχέτιση αφού το $p=0,215$ (Πίνακας 5-28).

Μεταξύ των ερωτήσεων «Ηθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει» με «Ηθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει», υπάρχει ισχυρή θετική συσχέτιση αφού το $p=0,719$ (Πίνακας 5-28).

Μεταξύ των ερωτήσεων «Ηθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει» με «Ηθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια», υπάρχει θετική συσχέτιση αφού το $p=0,084$ (Πίνακας 5-28).

Μεταξύ των ερωτήσεων «Ηθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει» και «Ηθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια», υπάρχει θετική συσχέτιση αφού το $p=0,221$ (Πίνακας 5-28).

Κεφάλαιο 6^ο. Συμπεράσματα-Περιορισμοί-Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

6.1 Συμπεράσματα της έρευνας

Στην εισαγωγή της παρούσης διπλωματικής εργασίας τέθηκε ρητορικά το ερώτημα;

“Υπάρχει ανάγκη Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού (ΣΥ-Π) στα Σχολεία της χώρας μας και ειδικά στα Σχολεία της Εσπερινής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης;”

Η εργασία επικεντρώθηκε να απαντήσει στο συγκεκριμένο ερώτημα και μάλιστα με ερευνητικό πεδίο εφαρμογής σε ένα από όλα τα υποψήφια σχολεία που λειτουργούν στη χώρα μας και συγκεκριμένα στο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. της Χίου λόγω την μόνιμης κατοικίας του ερευνώντα αλλά και της υπηρετήσης ως εκπαιδευτικού στο συγκεκριμένο σχολείο.

Στόχος της παρούσης διπλωματικής εργασίας είναι η διερεύνηση των απόψεων των ενήλικων εκπαιδευόμενων του εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου Χίου για την αναγκαιότητα ύπαρξης του θεσμού και των υπηρεσιών της συμβουλευτικής σταδιοδρομίας (ΣΥ-Π) μέσα από λειτουργίες του θεσμού και αυτό αποπειράθηκε να διερευνήσει. Οι εξεταζόμενες λειτουργίες μέσω της διερεύνησης των απόψεων των ενήλικων εκπαιδευόμενων αφορούσαν τον θεσμό ΣΥ-Π και κυρίως την Συμβουλευτική και Ψυχολογική Στήριξη μέσα από τα κίνητρα και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν, την πληροφόρηση αλλά και την επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου.

Βασική μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα ερευνητική εργασία ήταν της ανασκόπησης της βιβλιογραφίας με ποσοτική μέθοδο και με ερευνητικό εργαλείο το ερωτηματολόγιο. Στην έρευνα συμμετείχαν 107 κατά πλειοψηφία άνδρες και ενήλικοι/ες εκπαιδευόμενοι/ες που φοιτούσαν στο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. της Χίου.

Αφού παρουσιάστηκε το θεωρητικό και το ερευνητικό μέρος και μετά τα προαναφερόμενα ακολουθεί πλέον ο σχολιασμός των σημαντικότερων συμπερασμάτων:

© Τα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. είναι ελάχιστα σε σχέση με αυτά που δηλώνονται

Με βάση τον στατιστικό πίνακα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στο <https://www.minedu.gov.gr/techniki-ekpaideusi-2/stoixeia-epal-p-epal-ek/stoixeia-p-epal-epal-e-k-2021-2022> με τα συνοπτικά στοιχεία για τα ΕΠΑ.Λ. όλης της χώρας το σχολικό έτος 2020-2021 διαπιστώνεται ότι από τα 407 ΕΠΑ.Λ. χαρακτηρίζονται 77 ως Εσπερινά ΕΠΑΛ. Όμως από αυτά σε απογευματινό ωράριο δηλαδή Ημερήσια είναι 56 ενώ ακόμη 12 εργάζονται ως Ημερήσια. Επομένως μένουν 9 ΕΠΑ.Λ. πραγματικά Εσπερινού ωραρίου όπως προαναφέρθηκε και μεταξύ αυτών είναι και το Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. Χίου.

Σύμφωνα με τον Γαλίτη (2011) στους σημαντικούς λόγους καθυστέρησης εγγραφής στα Εσπερινά σχολεία είναι «...και η έλλειψη εσπερινού σχολείου στην περιοχή κατοικίας» (σ.273).

Επομένως τα σχολεία ισότητας ευκαιριών και άμβλυνσης των κοινωνικών ανισοτήτων όπως χαρακτηρίζονται τα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. στη χώρα μας τελικά είναι λιγοστά. Στην περίπτωση έπομένως ύπαρξης ενός Συμβούλου Σταδιοδρομίας σε ένα Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. θα έθετε το ζήτημα του ωραρίου λειτουργίας προς συζήτηση με την εκπαιδευτική κοινότητα και τους θεσμικούς φορείς και θα μπορούσε να γίνει αν απαιτούνταν η σχετική διόρθωση.

© Η Εσπερινή Επαγγελματική Εκπαίδευση είναι υπόθεση ενηλίκων εκπαιδευομένων χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου

Μια συνοπτική εικόνα των συμμετεχόντων στην παρούσα έρευνα δείχνει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν άνδρες με μεγάλο ηλικιακό εύρος από 26-45 ετών (66,35%), έγγαμοι (43,27%), μόνιμοι υπάλληλοι ή με σύμβαση ορισμένου ή αορίστου χρόνου (62,50%) και εργαζόμενοι περιστασιακά και άνεργοι (22,12%), που καλύπτουν όμως, ίσα-ίσα τις οικονομικές τους υποχρεώσεις (59,62%) ενώ σε κατώτερο οικονομικό επίπεδο βρίσκεται το (20,19%). Σε ότι αφορά το επίπεδο εκπαίδευσής τους είναι έως Ανώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Λύκειο) σε ποσοστό 80,61% ενώ των γονιών τους έως της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (Γυμνάσιο) σε ποσοστά 65,26% για τον πατέρα και 69,07% για την μητέρα. Σημαντικά είναι ότι το 41%-42% των γονέων είναι απόφοιτοι Δημοτικού. Τα παραπάνω στοιχεία δίνουν ενδείξεις για τους ενήλικους εκπαιδευόμενους του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Χίου ότι είναι χαμηλής κοινωνικοοικονομικής προέλευσης Σε αυτό συμφωνεί και η έρευνα του Γαλίτη (2011) ενώ και ο Καραλής (2021) αναφέρει

για τους ενήλικους στη δια βίου εκπαίδευση ότι τονίζεται ιδιαίτερα «...η καθήλωση της χώρας στις τελευταίες θέσεις των ευρωπαϊκών χωρών ως προς τα ποσοστά συμμετοχής, αλλά και οι ανισοτικές τάσεις για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού (άνεργοι και πολίτες με χαμηλό επίπεδο τυπικής εκπαίδευσης)» (σ.45)

Στην περίπτωση αυτή ένας Σύμβουλος Σταδιοδρομίας σε ένα Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. πολλά θα μπορούσε να προσφέρει “σε ειδικούς πληθυσμούς” με παρεμβάσεις σύμφωνα με τον Δημητρόπουλο (1998β) όπως αναφέρθηκε στο θεωρητικό μέρος. Όπλο του, θα αποτελέσουν οι θεωρίες και οι λειτουργίες του θεσμού ΣΥ-Π κυρίως όμως οι δραστηριότητες που θα μπορούσε να οργανώσει μέσω της συμβουλευτικής υποστήριξης αλλά και πληροφόρησης για εκπαιδευτικές και επαγγελματικές διεξόδους.

📍 Κίνητρο οι νέες γνώσεις και δεξιότητες και ενασχόληση με ειδικότητα που μου αρέσει και μου ταιριάζει

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε διαπιστώθηκε ότι βαθμολογούν από πολύ έως πάρα πολύ, το 85,1% των ενήλικων εκπαιδευομένων ότι ήθελαν να αποκτήσουν νέες γνώσεις και δεξιότητες. Επίσης βαθμολογούν από πολύ έως πάρα πολύ, το 80,4% και το 78,5% των ενήλικων εκπαιδευομένων ότι ήθελαν να ασχοληθούν αντίστοιχα με μια ειδικότητα που τους αρέσει και τους ταιριάζει.

Το παραπάνω συμπέρασμα επιβεβαιώνουν οι παρακάτω ερευνητές και πορίσματα ερευνών:

Σύμφωνα με τον Houle (1961), όπως προαναφέρθηκε στο θεωρητικό μέρος, αυτοσκοπός του ενήλικα είναι η γνώση για ένα θεματικό πεδίο μέσα από την παρακολούθηση ενός συγκεκριμένου προγράμματος.

Σύμφωνα με τους Carp, Peterson & Roelfs (όπ. αναφ. στο Cross, 1981), όπως προαναφέρθηκε στο θεωρητικό μέρος, στους λόγους που οι ενήλικοι αποφασίζουν να παρακολουθήσουν ένα πρόγραμμα είναι και η κατάκτηση νέων γνώσεων.

Σύμφωνα με τον Παπαδήμα (2021), σε ότι αφορά τους στόχους και τις προσδοκίες συμμετοχής τους ενηλίκων στα Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια, ο σημαντικότερος παράγοντας «είναι η απόκτηση γνώσεων που είναι χρήσιμες στην καθημερινή ζωή» (σ.142).

Στην έρευνα των (Μπουρνούδη & Ψάλτη, 1997) τα κορίτσια ενδιαφέρονται για ένα επάγγελμα με ενδιαφέρον που να τους “γεμίζει” επιλέγοντας ακαδημαϊκά ή γυναικεία επαγγέλματα

Όπως αναφέρει η Παναγιωτοπούλου (1990, όπ. αναφ. στο Δημητρόπουλος, 1992), σε έρευνα που διεξήγαγε το 1984 το Τ.Ε.Λ. επέλεξαν με την παρακάτω ιεράρχηση συγκεκριμένων κριτηρίων που δίνονταν από την ερευνήτρια χωρίς άλλη επιλογή: 1^ο Προετοιμασία για το επάγγελμα, 2^ο Ενδιαφέρον για τα διδασκόμενα μαθήματα, 3^ο Δυνατότητα απασχόλησης μετά την αποφοίτηση.

Όπως αναφέρει ο Κάντας (1987, όπ. αναφ. στο Δημητρόπουλος, 1992), για επιλογή Σχολής κατατάσσεται ως 1^ο λόγος το ενδιαφέρον, ενώ για επιλογή Επαγγέλματος ως 3^ο λόγος το ενδιαφέρον και οι συνθήκες εργασίας.

Στην περίπτωση αυτή ο θεσμός ΣΥ-Π και ένας Σύμβουλος Σταδιοδρομίας σε Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. πολλά θα μπορούσε να προσφέρει, διερευνώντας μαζί με τους ενήλικους εκπαιδευόμενους το τι τελικά τους αρέσει, κυρίως όμως το τι τους ταιριάζει. Κυρίως αφορά πιστοποιημένους Συμβούλους Σταδιοδρομίας που θα χρησιμοποιήσουν τα κατάλληλα εργαλεία, που αφορούν τεστ ικανοτήτων και ερωτηματολόγια, προκειμένου να διερευνήσουν τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές του ενήλικου εκπαιδευομένου.

© Κίνητρο η αύξηση τυπικών προσόντων με απόκτηση τίτλου σπουδών για καλύτερη θέση εργασίας, μεγαλύτερη απόδοση στην εργασία και οικονομικές απολαβές

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε διαπιστώθηκε ότι βαθμολογούν από πολύ έως πάρα πολύ, το 70,32% των ενήλικων εκπαιδευομένων το ότι ήθελαν να αποκτήσουν τίτλο σπουδών για να διεκδικήσουν καλύτερη θέση εργασίας, το 65,4% για να γίνουν αποδοτικότεροι και το 64,4% για να αυξήσουν τις οικονομικές τους απολαβές.

Το παραπάνω συμπέρασμα επιβεβαιώνουν οι παρακάτω ερευνητές και πορίσματα ερευνών:

Σύμφωνα με τους Carp, Peterson & Roelfs (όπ. αναφ. στο Cross, 1981), όπως προαναφέρθηκε στο θεωρητικό μέρος, στους λόγους που οι ενήλικοι αποφασίζουν να παρακολουθήσουν ένα πρόγραμμα είναι η απόκτηση πτυχίου ή πιστοποιητικού αλλά και για ανταποκριθούν καλύτερα στις νέες απαιτήσεις του επαγγέλματός τους.

Σύμφωνα με τον Παπαδήμα (2021) Σε ό,τι αφορά τους στόχους συμμετοχής τους ενηλίκων στα Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια, βασικός παράγοντας συμμετοχής αποτελεί για άνδρες και γυναίκες η «αύξηση της αποδοτικότητας στην υπάρχουσα εργασία ή την ανεύρεση μιας νέας καλύτερης εργασίας...» (σ.142)

Σύμφωνα με τον Γαλίτη (2011) στους ουσιαστικούς λόγους απόφασης για συνέχιση σπουδών στην Εσπερινή εκπαίδευση και όχι στην Ημερήσια είναι επίσης «η επιθυμία απόκτησης περισσότερων γνώσεων αλλά και αυτή της ολοκλήρωσης των σπουδών...» (σ.274), της βελτίωσης της υπάρχουσας εργασιακής κατάστασης, καθώς και της εύρεσης καλύτερης εργασίας όσο και «...της καλυτέρευσης της θέσης στην ήδη υπάρχουσα...» (σ.359) θέση εργασίας.

Όπως αναφέρει ο Κάντας (1987, όπ. αναφ. στο Δημητρόπουλος, 1992), Για επιλογή Σχολής κατατάσσονται ως 3^{ος} λόγος οι απολαβές, ενώ για την επιλογή Επαγγέλματος ως 1^{ος} λόγος η αμοιβή.

Στην περίπτωση αυτή, ο θεσμός ΣΥ-Π μέσω ενός Συμβούλου Σταδιοδρομίας σε Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. πολλά θα μπορούσε να προσφέρει κυρίως σε ότι αφορά το θέμα της απόκτησης τίτλου σπουδών ο οποίος δεν πρέπει να αποτελεί αυτοσκοπό χωρίς περιεχόμενο. Χρειάζεται επομένως πληροφόρηση και συζήτηση για να μην χάνεται η ουσία που είναι η απόκτηση γνώσεων και όχι μόνον η απόκτηση ενός τυπικού προσόντος.

© Εμπόδιο η έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων, λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας και λόγω άλλων ασχολιών

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε διαπιστώθηκε ότι βαθμολογούν από πολύ έως πάρα πολύ, το 61,7% των ενήλικων εκπαιδευομένων το ότι υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων, το 44% το ότι υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας και το 44,3% ότι υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών.

Το παραπάνω συμπέρασμα επιβεβαιώνουν οι παρακάτω ερευνητές και πορίσματα ερευνών:

Σύμφωνα με την Cross (1981, όπ. αναφ. στο Καραλής, 2017), όπως αναφέρεται στο θεωρητικό μέρος, πρότεινε το μοντέλο της Αλυσίδας των Αντιδράσεων που στα καταστασιακά εμπόδια αναφέρεται και το εμπόδιο των οικογενειακών υποχρεώσεων.

Επίσης σύμφωνα με τον Rogers (1999), όπως αναφέρθηκε στο θεωρητικό μέρος, στους φυσικούς ή περιβαλλοντικούς παράγοντες εμποδίων είναι και οι οικογενειακές ανάγκες.

Ο Καραλής (2021) αναφέρει ότι στα εμπόδια συμμετοχής εντάσσονται και η «...έλλειψη χρόνου λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων ή φόρτου στην εργασία»

Σύμφωνα με τον Γαλίτη (2011) οι μαθητές/τριες των εσπερινών σχολείων έχουν δύσκολη "σχολική διαδρομή" με διακοπές της σχολικής διαδρομής και επανεγγραφές, λόγω πίεσης και έλλειψης χρόνου, ανάγκης για εργασία, δυσκολιών μάθησης. Οι πιο σημαντικοί λόγοι καθυστέρησης εγγραφής στα Εσπερινά σχολεία «είναι η εξάσκηση εργασίας την ημέρα και οι οικογενειακές υποχρεώσεις, ...» (σ.273).

Σύμφωνα και με τον Fine (1983, όπ. αναφ. στο Καλογρίδη, 2006), «...οι νέοι επικεντρώνονται κυρίως στην έλλειψη φροντίδας από την πλευρά του σχολείου για τους μαθητές με μαθησιακά προβλήματα, οικογενειακά προβλήματα κ.λ.π.» (σ.7).

Στην περίπτωση αυτή ο θεσμός ΣΥ-Π μέσω του Συμβούλου Σταδιοδρομίας σε Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. πολλά θα μπορούσε να προσφέρει κυρίως σε ότι αφορά το θέμα των ζητημάτων που δημιουργούνται από τα εν λόγω εμπόδια τα οποία είναι πολλές φορές και δυσεπίλυτα αν εσωτερικευθούν από τους ενήλικους εκπαιδευόμενους. Πολλές φορές όμως με συζήτηση με τους εμπλεκόμενους μπορούν να δοθούν λύσεις και να ξεπεραστούν τέτοιου τύπου ζητήματα ιδίως αν μελετηθούν και συνδυαστούν με κατάρτιση προγραμμάτων διαχείρισης χρόνου.

Εμπόδιο τα προβλήματα άγχους εξετάσεων και ωρών λειτουργίας του σχολείου

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε διαπιστώθηκε ότι βαθμολογούν από πολύ έως πάρα πολύ, το 32,7% των ενήλικων εκπαιδευόμενων το ότι υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων και το 22,4% το ότι το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είναι σε θέση να παρακολουθήσουν ανελλιπώς τα μαθήματά τους. Το πρόβλημα ειδικά του άγχους όταν δεν είναι δημιουργικό ανήκει στα εσωτερικά εμπόδια και πρέπει να αντιμετωπισθεί.

Το παραπάνω συμπέρασμα επιβεβαιώνουν οι παρακάτω ερευνητές και πορίσματα ερευνών:

Τα ποσοστά δεν είναι αμελητέα και τα ζητήματα είναι σοβαρά διότι όπως αναφέρεται και στο θεωρητικό μέρος το πρόβλημα ειδικά του υπερβολικού άγχους ανήκει στα εσωτερικά εμπόδια που ανάγονται στην πρωτοκαθεδρία των εμποδίων. Ο Κόκκος (2008) κατηγοριοποιώντας τα εμπόδια, όπως αναφέρεται στο θεωρητικό μέρος, την «ανησυχία για την ικανότητα ανταπόκρισης σε ορισμένες συνθήκες» (σ.85) την κατατάσσει στα «Εμπόδια που απορρέουν από Ψυχολογικούς παράγοντες» (σ.85) που αν δεν αντιμετωπισθούν κατάλληλα, μπορεί να καταλήξουν σε παραίτηση του εκπαιδευόμενου από το πρόγραμμα, εν προκειμένω από το σχολείο.

Σύμφωνα με τον Γαλίτη (2011) «...και το ωράριο του εσπερινού σχολείου...»(σ.364) αποτελεί δυσμενή παράγοντα «...απόκτησης ωφέλειας στον τομέα της πολιτιστικής ευαισθητοποίησης μέσα στο εσπερινό σχολείο, αλλά και μέσω αυτού» (σ.364)

Όπως προαναφέρθηκε η ύπαρξη ενός Συμβούλου Σταδιοδρομίας σε ένα Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. θα έθετε το ζήτημα του ωραρίου λειτουργίας προς συζήτηση με την εκπαιδευτική κοινότητα και τους θεσμικούς φορείς και θα μπορούσε να γίνει αν απαιτούνταν η σχετική διόρθωση.

© Τυχαία και από φίλους η πληροφόρηση για εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε διαπιστώθηκε ότι βαθμολογούν από πολύ έως πάρα πολύ, το 32,1% των ενήλικων εκπαιδευομένων το ότι πήραν πληροφόρηση, για να επιλέξουν το Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. της Χίου, από φίλους και φίλες και το 22,4% ότι το επέλεξε "τυχαία" ενώ το 17% πήρε πληροφόρηση από τον Σχολικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του. Το 17% εξηγείται διότι αφενός ο Σύμβουλος Σχολικής Ζωής τυχαίνει να είναι και Σύμβουλος Σταδιοδρομίας και λειτούργησε και ως Σύμβουλος Σ.Ε.Π. στο συγκεκριμένο σχολείο αλλά στην παρούσα έρευνα συμμετείχαν και ενήλικες εκπαιδευόμενοι παλαιοί απόφοιτοι από το ΣΔΕ που υπάρχει ο θεσμός ΣΥ-Π σε μια μορφή του. Αλλιώς λογικά θα ήταν ακόμη μικρότερο το ποσοστό της πληροφόρησης από τον θεσμό ΣΥ-Π. Το συμπέρασμα είναι ότι η Πληροφόρηση των ενήλικων εκπαιδευομένων του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Χίου είναι ελλιπής.

Για το προαναφερθέν συμπέρασμα οι παρακάτω ερευνητές και τα πορίσματα ερευνών αναφέρουν:

Ο Καραλής (2021) για τους ενήλικους στη δια βίου εκπαίδευση μας πληροφορεί ότι χαρακτηρίζεται ως σημαντικό εμπόδιο επίσης «...η έλλειψη πλήροφόρησης και ενημέρωσης για τη διεξαγωγή προγραμμάτων...» (σ.45)

Στην έρευνα των (Μπουρνούδη & Ψάλτη, 1997) διαπιστώνουν ότι σε σχέση με τις πηγές πληροφόρησης δίνεται από τους μαθητές/τριες περισσότερη βαρύτητα στους ειδικούς επαγγελματίες και στον καθηγητή του ΣΕΠ από ότι στην οικογένεια τότε που λειτουργούσε ο ΣΕΠ.

Όπως αναφέρει ο Κασσωτάκης (1992) το 91% των Αγοριών και 95% των Κοριτσιών πήραν πληροφόρηση για τις επαγγελματικές διεξόδους και δυνατότητες του Λυκείου που φοιτούσαν. Επίσης το 64,7% των Αγοριών και 63,8% των Κοριτσιών απαντά πως

οι Καθηγητές που διδάσκουν Σ.Ε.Π. καθίσταται η συχνότερη πηγή πληροφόρησής τους. Στην ερώτηση ποιοι συμβούλευσαν τους μαθητές ως προς την επιλογή Λυκείου φοίτησης το 5,4 % των Αγοριών και το 6,5% των Κοριτσιών δηλώνει πως συμβουλευτήκε τους Συμβούλους Σ.Ε.Π. κατατάσσοντας τους στην 7^η θέση από τις 9 του πίνακα κατάταξης δείχνοντας την αδυναμία του καθηγητή Σ.Ε.Π. να ανταποκριθεί στο ρόλο του Συμβούλου και ως εκ τούτου καταφεύγει στη συνέχεια σε συγκεκριμένες προτάσεις.

Η ύπαρξη ενός Συμβούλου Σταδιοδρομίας σε ένα Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. είναι ο πιο αρμόδιος να βοηθήσει στην πληροφόρηση τους ενήλικους εκπαιδευμένους και του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Δεν είναι μόνον αρμόδιος να δίνει πληροφόρηση αλλά κυρίως να μάθει τον ενήλικο/η εκπαιδευόμενο/η να βρίσκει και να επιλέγει την πληροφορία που ζητά.

© Η Επαγγελματική εκπαίδευση είναι “ανδρική υπόθεση” με βάση τους συμμετέχοντες

Στην έρευνα συμμετείχαν 107 συμμετέχοντες, με άνδρες σε ποσοστό 68,7% υπερδιπλάσιους από τις γυναίκες που ήταν το 31,73%. Το ζήτημα της ανδροκρατούμενης Επαγγελματικής εκπαίδευσης εμφανίζεται στον ερευνώντα το θέμα:

© το σχολικό έτος 2004-2005 που αφορούσε τις εγγραφές μαθητών/τριών στην Α΄ τάξη του 1^{ου} & 2^{ου} ΤΕΕ Χίου που συστεγάζονταν. Στο σύνολο των φοιτούντων μαθητών/τριών της Α΄ τάξης που είναι 138, τα 107 είναι αγόρια δηλαδή το 77,5% ενώ τα κορίτσια είναι 31 δηλαδή το 22,5%.

© το σχολικό έτος 2006-2007, στο 7^ο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. Αμπελοκήπων στην Α΄ τάξη, το 80% των μαθητών/τριών είναι αγόρια και το 20% μόνον κορίτσια.

© το σχολικό έτος 2021-2022, στο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. Χίου στο σύνολο των 202 ενεργών μαθητών/τριών, τα αγόρια είναι το 67% ενώ τα κορίτσια 33%.

Στο παραπάνω συμπέρασμα συμφωνούν οι παρακάτω ερευνητές και τα πορίσματα ερευνών αναφέρουν:

Οι (Κιούση, Φλωράκος, & Παπακίτσος, 2017), σε έρευνα που πραγματοποίησαν στο 1^ο ΕΠΑΛ Αμαρουσίου, το 2010, σε 197 μαθητές τα 103 ήταν αγόρια και 94 κορίτσια. Το αδιαμφισβήτητο όμως ποσοστό υπερ των αγοριών δίνουν οι Νεκτάριος κ. συν. (2020) όπου κατά το σχολικό έτος 2020-2021 στα ΕΠΑΛ όλης της χώρας το

ποσοστό των κοριτσιών είναι 37% και των αγοριών 63% γεγονός που στερεί από τα κορίτσια «ευκαιρίες για αύξηση της απασχολησιμότητας των γυναικών» (σ.14).

Η μόνη περίπτωση που οριακά οι γυναίκες είναι στο 51% και οι άνδρες στο 49% εμφανίζεται στην περίπτωση που αναφέρει ο Παπαδήμας (2021) και δεν αποκλείεται να υπάρχουν και άλλες μεμονωμένες περιπτώσεις σχολείων της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης που εμφανίζεται αυτή η ανατροπή ποσοστών.

Επομένως έχει βάση ο ισχυρισμός ότι η Επαγγελματική Εκπαίδευση είναι υπόθεση των ανδρών. Το θέμα αυτό θα μπορούσε να "θεραπευθεί" από το θεσμό ΣΥ-Π με προγράμματα για την ισότητα των φύλων όπως πραγματοποιούνταν στο παρελθόν από τον υπεύθυνο Γρα.ΣΥ.

☉ Οι επιλογές τομέα, ειδικότητας και επαγγέλματος πραγματοποιούνται με την οπτική του φύλου

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε για τις εκπαιδευτικές επιλογές των 6 τομέων που διαθέτει το Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. Χίου σε σχέση με το φύλο, διαπιστώθηκε ότι:

☉ κατάλληλος τομέας για άνδρες είναι: της Μηχανολογίας (77,45%), της Ηλεκτρολογίας (76,47%)

☉ κατάλληλος τομέας και για τα δύο φύλα είναι: της Πληροφορικής (99,03%), της Οικονομίας & Διοίκησης (95,19%), των Ναυτιλιακών Επαγγελμάτων (69,52%), της Υγείας Πρόνοιας & Ευεξίας (59,62%)

Από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε για τις εκπαιδευτικές επιλογές των 10 ενδεικτικών επαγγελμάτων που οδηγούν οι τομείς που διαθέτει το Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. Χίου σε σχέση με το φύλο, διαπιστώθηκε ότι:

☉ κατάλληλο επάγγελμα για άνδρες είναι: Ηλεκτρολόγος (82,86%), Ψυκτικός (81,13%), Μηχανικός Μηχανών (79%), Ηλεκτρονικός (66,67%)

☉ κατάλληλο επάγγελμα για γυναίκες είναι: Αισθητικός (72,12%)

☉ κατάλληλος τομέας και για τα δύο φύλα είναι: Εκπαιδευτικός (94,39%), Πωλητής-Πωλήτρια (89,52%), Προγραμματιστής-Προγραμματίστρια (85,85%), Καπετάνιος/νισσα (75,96%), Γραμματέας (63,21%).

Στο ερώτημα επίσης κατά πόσο θα επηρεάσει το φύλο στην επιλογή της ειδικότητάς τους, οι συμμετέχοντες/χουσες στην έρευνα απάντησαν σε ποσοστό 62,50% ότι δεν επηρεάζονται καθόλου από το φύλο για την επιλογή της ειδικότητας που θα ακολουθήσουν.

Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα μπορούν να γίνουν οι παρακάτω παρατηρήσεις:

Ⓢ Παραμένουν παραδοσιακά ανδροκρατούμενα τα τεχνικά επαγγέλματα όπως και οι τομείς που υπάρχουν ως εκπαιδευτικές επιλογές.

Ⓢ Δεν προτάθηκε κανένας τομέας αποκλειστικά για γυναίκες (ίσως μια βελτίωση)

Ⓢ Τον τομέα των Ναυτιλιακών επαγγελμάτων τον κατατάσσουν και στα δύο φύλα. Όμως, ενώ στα επαγγέλματα τον Καπετάνιο/νισσα τον κατατάσσουν και στα δύο φύλα, τον Μηχανικό Μηχανών το κατατάσσουν στο ανδρικό φύλο.

Ⓢ Ενώ τον τομέα Υγείας Πρόνοιας & Ευεξίας τον κατατάσσουν και στα δύο φύλα, το επάγγελμα του Αισθητικού το κατατάσσουν στο γυναικείο φύλο.

Ⓢ Σε σχέση με την επιλογή τομέα ή επαγγέλματος ανάλογα με το φύλο, παρότι κατά πλειοψηφία δηλώνεται ότι δεν επηρεάζονται οι συμμετέχοντες, εντούτοις υπάρχει έμφυλη διάκριση στα τεχνικά προς τους άνδρες και τα υπηρεσιών και υγείας προς τις γυναίκες. Τη συγκεκριμένη παρατήρηση αναφέρει και ο Κούκης (2010, όπ. αναφ. στο Κιούση & συν. 2017).

Συμπερασματικά υπάρχουν ζήτημα με τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές και, όπως αποδεικνύεται, εξακολουθούν ίσως λίγο βελτιωμένα να πραγματοποιούνται με την οπτική του φύλου.

Στο παραπάνω συμπέρασμα συμφωνούν, με ελάχιστες διαφοροποιήσεις, οι παρακάτω ερευνητές και τα πορίσματα ερευνών αναφέρουν:

Οι (Κιούση, Φλωράκος, & Παπακίτσος, 2017), αναφέρουν ότι μαθητές/τριες επιλέγουν στερεοτυπικά τις ειδικότητες και ενδεικτικά αναφέρουν ότι οι ειδικότητες Η/Υ Συστημάτων & Δικτύων, Ηλεκτρονικών Συστημάτων Επικοινωνίας και Ηλεκτρολογικών Εγκαταστάσεων «...επιλέγονται σχεδόν αποκλειστικά από αγόρια...»(σ.105) ενώ οι ειδικότητες Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων, Βοηθών Νοσηλευτών και Βοηθών Ιατρικών & Βιολογικών Εργαστηρίων «...να σχεδόν αποκλειστικά από κορίτσια» (σ.105)

Στην έρευνα των (Μπουρνούδη & Ψάλτη, 1997) διαπιστώνουν μεταξύ των άλλων «ότι τα υπαλληλικά επαγγέλματα επιλέγονται εξίσου και σε υψηλά ποσοστά και από τα δύο φύλα» (σ.638). Τα επαγγέλματα αισθητικής παροχής φροντίδας και μόδας προτείνονται ως «καθαρά "γυναικεία επαγγέλματα"» (σ.638) ενώ τα επαγγέλματα τεχνιτών προτείνονται ως "ανδρικά επαγγέλματα".

Η ύπαρξη του θεσμού ΣΥ-Π που θα εκπροσωπείται από έναν Συμβούλο Σταδιοδρομίας σε ένα Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. είναι σε θέση να βοηθήσει με την πληροφόρηση, την συμβουλευτική και τα ειδικά προγράμματα δράσης που θα αναπτύξει τους ενήλικους εκπαιδευόμενου του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. ώστε στο μέλλον

να καταστεί παρελθόν οι εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές να πραγματοποιούνται υπό το πρίσμα του φύλου.

Ολοκληρώνοντας τον σχολιασμό των συμπερασμάτων αποδεικνύεται μέσα από τις προαναφερόμενες και εξετασθείσες λειτουργίες του θεσμού ΣΥΠ η αναγκαιότητα ύπαρξης του θεσμού ΣΥ-Π στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ.

Σε ό,τι αφορά την προσφορά και τις προεκτάσεις των προαναφερθέντων συμπερασμάτων και γενικά της παρούσης εργασίας αρκεί να αναφερθεί πως η συγκεκριμένη μαθητοεικόνα μπορεί να γίνει αφορμή διαλόγου των θεσμικών παραγόντων της εκπαίδευσης με την εκπαιδευτική κοινότητα, ώστε να προκύψουν νέες στάσεις και δράσεις σε ό,τι αφορά τον θεσμό ΣΥ-Π και τους ενήλικους εκπαιδευομένους. Παράλληλα μπορεί να καταστεί η αφορμή για νέες, διευρυμένες και πιο ολοκληρωμένες ερευνητικές προσπάθειες.

6.2 Περιορισμοί της έρευνας

Κατά τον Δημητρόπουλο (1998γ), το εμπειρικό κύρος της έρευνας συναποτελούν το εσωτερικό και το εξωτερικό κύρος της έρευνας, ενώ οι περισσότερες έρευνες στις κοινωνικές επιστήμες που διεξάγονται στη χώρα μας γίνονται από μεμονωμένα άτομα ή μικρές ομάδες χωρίς οικονομοτεχνική στήριξη. Έτσι είναι «φυσικό να εμφανίζουν διάφορες ατέλειες που συνήθως σχετίζονται είτε με το εξωτερικό είτε με το εσωτερικό τους κύρος» (σ.76). Σε ό,τι αφορά το εσωτερικό κύρος αναφέρεται στην αλήθεια των ευρημάτων ενώ το εξωτερικό κύρος αναφέρεται στην γενίκευση των αποτελεσμάτων. Έτσι και η παρούσα έρευνα δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση σε ό,τι αφορά τις ατέλειες κυρίως στο θέμα του εξωτερικού κύρους. Το θέμα άλλωστε της αναγκαιότητας του θεσμού ΣΥ-Π αλλά και των επαγγελματικών επιλογών με την οπτική του φύλου αποτελούν πολυσύνθετα προβλήματα που έχουν αποτελέσει, αποτελούν και θα αποτελούν αντικείμενα προς έρευνα και θα χρειαζόταν μια προσπάθεια πιο επικεντρωμένη και σε βάθος, για το κάθε θέμα ξεχωριστά με μεγαλύτερη εμβέλεια. Θα πρέπει να διευκρινισθεί επίσης ότι η παρούσα εργασία καλύπτει ενδεικτικά το θεωρητικό μέρος του θέματος με την υπάρχουσα βιβλιογραφία που παρατίθεται, πόσο μάλλον θα μπορούσε ο ερευνών να ισχυρισθεί ότι μπορεί να καλύψει το σύνολο της υπάρχουσας σήμερα βιβλιογραφίας για το θέμα.

Παράλληλα πρέπει να διευκρινισθεί ότι δεν συμμετείχαν στην έρευνα όλες οι λειτουργίες του θεσμού ΣΥ-Π, όπως και όλα τα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ της χώρας.

Παράλληλα οι Cohen & Manion (1997), διαφοροποιούν τις επισκοπήσεις «με βάση την έκταση που καλύπτουν» (σ.122). Η συγκεκριμένη έρευνα χαρακτηρίζεται ως επισκόπησης «μικρής κλίμακας» (σ.122), ανασκόπησης της βιβλιογραφίας, που εξετάζει ως οντότητα μια σχολική μονάδα και συγκεκριμένα τους/τις ενήλικους/ες εκπαιδευόμενους/ες του εσπερινού ΕΠΑ.Λ. της Χίου. Αυτό έχει εξ ορισμού τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του μικρού αριθμητικού της πλήθους. Όπως αναφέρει και ο Δημητρόπουλος (2001), οι έρευνες επισκόπησης προσφέρονται «για μεγάλους πληθυσμούς και ενδεχομένως για μεγάλα δείγματα» (σ.141), ενώ οι πληροφορίες «αν η έρευνα γίνει σωστά, μπορεί να είναι ακριβείς και αν το δείγμα έχει επιλεγεί σωστά, πολύ αντιπροσωπευτικές» (σ.141) και «είναι, τις περισσότερες φορές δυνατόν να υπάρξει έλεγχος της ακρίβειας των πληροφοριών, θέσεων, απόψεων κτλ. που συγκεντρώνονται» (σ.141). Έτσι, η παρούσα έρευνα εφαρμόστηκε σε μικρό δείγμα λόγω: α. αρμοδιότητας του ερευνώντος αφού υπηρετεί ως εκπαιδευτικός και Σύμβουλος Σχολικής ζωής στο συγκεκριμένο σχολείο, β. του γεγονότος πως είναι η πρώτη χρονιά συνεχούς λειτουργίας του ΕΠΑ.Λ. μετά από δυο δύσκολα χρόνια με την εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης λόγω της πανδημίας covid-19 αλλά με πολλές απουσίες μαθητών λόγω νόσησης αλλά και μαθητικής διαρροής γ. χρονοβόρων διαδικασιών που απαιτούν ανάλογη άδεια για έρευνα αλλά και επεξεργασίας των ερευνητικών στοιχείων, γ. δυσβάστακτου κόστους για τον ερευνώντα, δ. του μεγέθους των απαιτήσεων που εξυπηρετεί δηλαδή επιπέδου διπλωματικής εργασίας και όχι διδακτορικής διατριβής. Με βάση τους Δημητρόπουλο (1998γ) και τους Cohen & Manion (1997) σε ό,τι αφορά το μέγεθος του δείγματος της έρευνας πρέπει να ξεπερνά το όριο του 30, αριθμητικό όριο που τηρήθηκε αφού απαντήθηκαν 107. Σε ό,τι αφορά όμως την επεξεργασία ανά φύλο ο αριθμός των κοριτσιών που είναι δυσανάλογος με των αγοριών προβληματίζει, θέμα όμως που δεν μπορούσε να αντιμετωπιστεί υπό τις παρούσες συνθήκες διαφορετικά. Οι πληροφορίες της έρευνας, είναι κατά το δυνατόν ακριβείς αφού καταβλήθηκε σημαντική προσπάθεια να ακολουθηθεί η όλη απαιτούμενη διαδικασία κατά γράμμα, είναι επίσης αντιπροσωπευτικές, αφού εξετάζουν σχεδόν το μισό του πληθυσμού των εγγεγραμμένων ενήλικων εκπαιδευομένων και το 74,83% των ενεργών ενήλικων εκπαιδευομένων που προσήλθαν στις προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις του Ιουνίου 2022 και μπορεί να ελεγχθεί η ακρίβεια των πληροφοριών για τις απόψεις του

πλήθους του συγκεκριμένου σχολείου που εκπροσωπεί. Όμως, λόγω και της ιδιομορφίας του δείγματος πρέπει να αντιμετωπιστεί με επιφύλαξη η γενίκευση των συμπερασμάτων της. Άλλωστε αυτό ενισχύει και ο περιορισμός της βολικής δειγματοληψίας που επιλέχθηκε. Ωστόσο μπορούν να αντληθεί χρήσιμη πληροφόρηση, σύμφωνα με τον Creswell (2011) προκειμένου να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα και να επιτευχθεί ο στόχος της ερευνητικής εργασίας. Σε ό,τι αφορά επίσης το δείγμα και το σύνολο των ερωτηματολογίων που συγκεντρώθηκαν υπήρξε αρκετά υψηλό 100%. Υπάρχει μόνον η επιφύλαξη πως το πλήθος προσήλθε να συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο λόγω του ότι θα ερχόταν στο σχολείο και θα ακολουθούσε προγραμματισμένη σχολική εκδρομή. Όμως το γεγονός πως όλοι οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι όσοι το επιθυμούσαν κάθισαν στο αμφιθέατρο και το συμπλήρωσαν μέχρι τέλους δίνει την πεποίθηση πως το ποσοστό ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Δεν εξετάζεται η περίπτωση βέβαια εδώ του αν θα άφηναν την δουλειά τους οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι/ες προκειμένου να προσέλθουν στο σχολείο με σκοπό την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Επίσης η ανισοκατανομή του δείγματος οδήγησε στην αναγωγή των στοιχείων κάθε κατηγορίας επί τοις εκατό ώστε να γίνουν συγκρίσιμα με ό,τι κίνδυνο αυτό συνεπάγεται. Σε ό,τι αφορά το ερωτηματολόγιο περιείχε συνολικά 75 ερωτήσεις ώστε να μην αποτελεί κοπιαστική διαδικασία η συμπλήρωσή του από τα υποκείμενα της έρευνας και αυτό μας διατυπώθηκε προφορικά και στην πιλοτική διανομή αλλά και στην τελική φάση. Όμως ο συγκεκριμένος αριθμός των ερωτήσεων μειώνει και τις εξεταζόμενες όψεις του θέματος. Επίσης δεν περιείχε ερωτήσεις ανοικτού τύπου για να μην το καταστήσει χρονοβόρο στη συμπλήρωσή του ενώ η εμφάνισή του προήλθε μετά από πολύ συζήτηση ώστε να μην δημιουργηθεί σύγχυση στις απαντήσεις που θα δοθούν και επιδιώχθηκε να είναι εύκολη και η στατιστική επεξεργασία που θα ακολουθούσε. Επίσης, το ερωτηματολόγιο είναι εμπειρικό και δεν πληρεί τις προϋποθέσεις ενός τεστ, σε ό,τι αφορά την αξιοπιστία του και την εγκυρότητά του. Αξιοπιστία δηλαδή την χορήγηση στο ίδιο άτομο να έχουμε περίπου το ίδιο αποτέλεσμα, αφού δεν υπήρξε ο χρόνος να διαπιστωθεί, ενώ η εγκυρότητά του, δηλαδή το κατά πόσον μετράει αυτό για το οποίο κατασκευάστηκε αρχικά, πρέπει να υποστηριχθεί πως σχεδιάστηκε, όπως αναφέρει ο Δημητρόπουλος (1998γ), με βάση «τους στοιχειώδεις τουλάχιστον κανόνες κατασκευής»(σ.207) ενός «καλού ερωτηματολογίου»(σ.207) ευθυγραμμισμένου, κυρίως, προς τον στόχο και τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας. Σε ό,τι αφορά την στάθμιση αν επρόκειτο για τεστ, όπως αναφέρει και ο

Αλεξόπουλος (1998) δηλαδή «την ομοιομορφία στη διαδικασία χορήγησης και βαθμολόγησης» (σ.14) αυτή υπήρξε για όλους ίδια, όμως δεν πληρείται η σύγκριση με τυπικούς βαθμούς που δεν έχουν δημιουργηθεί. Σε ό,τι αφορά την στατιστική επεξεργασία της έρευνας θα μπορούσε να γίνει πιο αναλυτική και βαθύτερη χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα S.P.S.S. κάτι που κατέστη αδύνατον κυρίως λόγω περιορισμών οριολεξίας και χρόνου. Έτσι δεν προέκυψε βέβαια βαθύτερη ανάλυση, όμως η παρούσα είναι κατά την άποψη του ερευνώντα το θέμα επαρκής. Η παρούσα έρευνα υπόκειται σε δυο ακόμη όρια που τίθενται ως μειονεκτήματα της έρευνας επισκόπησης και από τον Δημητρόπουλο (2001) «περιορίζεται συνήθως στο "τι", χωρίς να έχει τον τρόπο να διερευνήσει στο "γιατί"» (σ.142) και ότι «δεν είναι πάντοτε βέβαιο ότι ο ερευνητής διαπιστώνει αυτό που πραγματικά συμβαίνει, πιστεύεται, κτλ. αλλά ενίοτε τα υποκείμενα απαντούν έτσι όπως νομίζουν ότι πρέπει να απαντούν» (σ.142). Έτσι, κυρίως λόγω περιορισμένου χρόνου δεν χρησιμοποιήθηκαν άλλες τεχνικές πέραν του ερωτηματολογίου που θα μπορούσαν πιθανόν να αμβλύνουν την επίδραση των δυο προαναφερόμενων ορίων.

6.3 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Πραγματοποιήθηκε η έρευνα της αναγκαιότητας του θεσμού ΣΥ-Π στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. μέσω συγκεκριμένων λειτουργιών του θεσμού και όχι του συνόλου των λειτουργιών του, γεγονός που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μιας άλλης ερευνητικής προσπάθειας.

Το γεγονός πως πραγματοποιήθηκε η έρευνα στο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. της Χίου και όχι σε όλα τα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. της χώρας αποτελεί ακόμη μια πρόταση για αντικείμενο διδακτορικής διατριβής με την σχετική ανάπτυξη του θεωρητικού μέρους και ενός εργαλείου περισσότερο σταθμισμένου αλλά και την επίτευξη της τριγωνοποίησης μέσω και των σχετικών συνεντεύξεων που λόγω περιορισμού του χρόνου δεν επιτεύχθηκαν, ώστε μετά από την ανάλογη στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων να εξαχθούν ασφαλέστερα και πιο γενικευμένα συμπεράσματα. Ίσως θα πρέπει να μελετηθεί τότε και ο συνδυασμός ποσοτικής και ποιοτικής προσέγγισης.

Τέλος, η μορφή με την οποία μπορεί να εισαχθεί ο θεσμός ΣΥ-Π στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. αλλά και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση γενικότερα μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μιας επόμενης ερευνητικής εργασίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Αλεξίου, Β. (2016). *Η διερεύνηση των απόψεων εκπαιδευομένων και εκπαιδευτών αναφορικά με το ρόλο του Εκπαιδευτή Ενηλίκων σε δυο εσπερινά ΕΠΑ.Λ. της Β. Ελλάδος*. (Διπλωματική Εργασία του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου). Διαθέσιμο από την βάση δεδομένων ΕΑΠ. Ανακτήθηκε από: <https://apothesis.eap.gr/handle/repo/33725>
- Αλεξόπουλος, Δ. (1998). *Ψυχομετρία Σχεδιασμός Τεστ και Ανάλυση Ερωτήσεων*. (Ε' Έκδοση). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Βεργίδης, Δ., Ζάγκος, Χ., Κόκκινος, Γ., Κουτούζης, Μ., Κυρίδης, Α., Πανδής, Π., Σωτηρόπουλος, Δ. (2013). *Διαρροή από τις δομές της δια βίου Εκπαίδευσης ενηλίκων*. Αθήνα: ΚΑΝΕΠ-ΓΕΣΕΕ.
- Bell, J. (1997). *Μεθοδολογικός Σχεδιασμός Παιδαγωγικής και Κοινωνιολογικής Έρευνας*. Αθήνα: Gutenberg
- Bohner, G. (2007). Οι στάσεις. Στο: *Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία*, Επιμέλεια Έκδοσης Μ. Hewatone & W. Stroebe, (Γ' Αγγλική Έκδοση). Αθήνα 2007, σελ.337-393.
- Γαλίτης, Π. (2011). *Στο Κυνήγι του Χρόνου. Εσπερινή Εκπαίδευση και Κοινωνικός Αποκλεισμός*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Γεώργας, Δ. (1995). *Κοινωνική Ψυχολογία (Στάσεις, Αντίληψη του Προσώπου, Στερεότυπα, Επιθετικότητα, Δυναμικές Σχέσεις και Επικοινωνία)* (5^η εκδ.). Αθήνα: Ιδίου.
- Γιάστας , Ι., Δημητρόπουλος, Ε., Ρέππα, Ε. & Τσέργας, Ν. (2006). *Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός Γ' Γυμνασίου Σχεδιάζοντας το Επαγγελματικό μου Μέλλον Βιβλίο Εκπαιδευτικού*. (Έκδοση Α'). Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
- CEDEFOP & ΕΥΡΥΔΙΚΗ. (1995). *Δομές των Συστημάτων Εκπαίδευσης και Εισαγωγικής Κατάρτισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις Χώρες της ΕΖΕΣ*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- Cohen, L & Manion, L. (1997). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. (4^η Έκδοση). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Creswell, J.W. (2011). *Η Έρευνα στην Εκπαίδευση. Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση της Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας* (μτφ.: Ν. Κουβαράτου). Αθήνα: Ίων.
- Cross, P. (1981). *Adults as learners: increasing participation and facilitating*

- learning*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Δημητρόπουλος, Ε. (1992). Η Επιστημονική Έρευνα και ο θεσμός «Συμβουλευτική-Προσανατολισμός» στη χώρα μας. Δυο Ενδεικτικές Εμπειρικές Έρευνες. *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τ.20-21, 1992, σελ.14-54.
- Δημητρόπουλος, Ε. (1994). Ο Θεσμός «Συμβουλευτική – Προσανατολισμός» στην Ελλάδα: Μισός Αιώνας Εμπειρίες. Μια Αξιολογική Θεώρηση. *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τ.28-29, 1994, σελ.13-32.
- Δημητρόπουλος, Ε. (1998α). *Συμβουλευτική – Προσανατολισμός: Συμβουλευτική και Συμβουλευτική Ψυχολογία* (3^η εκδ. Τομ. Α). Αθήνα: Γρηγόρη.
- Δημητρόπουλος, Ε. (1998β). *Συμβουλευτική – Προσανατολισμός: Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας Εκπαιδευτικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός* (8^η εκδ., Τομ. Β). Αθήνα: Γρηγόρη.
- Δημητρόπουλος, Ε. (1998γ). *Οι Εκπαιδευτικοί και το Επάγγελμά τους. Συμβολή στην Ανάπτυξη μιας Επαγγελματικής Ψυχολογίας του Έλληνα Εκπαιδευτικού*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Δημητρόπουλος, Ε., Βρετάκου, Β. & Ράπτη, Α. (1998). *Λεξικό Όρων Συμβουλευτικής Προσανατολισμού και Επαγγελματικής Ψυχολογίας*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Δημητρόπουλος, Ε. (2001). *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Επιστημονικής Έρευνας. Ένα Συστημικό Δυναμικό Μοντέλο* (Γ' Έκδοση). Αθήνα: Έλλην.
- Δρόσος, Ν. (2007). Επαγγελματική Ωριμότητα και Επαγγελματικές Φιλοδοξίες Ελλήνων και Αλλοδαπών Μαθητών Γ' Γυμνασίου που Φοιτούν σε Ελληνικά Σχολεία. *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τ.80-81, 2007, σελ.82-98.
- European Commission (2012). *Strategies for improving Participation in and Awareness of Adult Learning*, Luxembourg: Publication Office of the European Union.
- Graig, J & Baucum, D. (2007). *Η Ανάπτυξη του Ανθρώπου. Τόμος Α'.* (9^η Αμερικανική Έκδοση). Αθήνα: Παπαζήση.
- Hiemstra, R., & Sisco, B. (1990), *Individualizing instruction for adult learners: Making learning personal, powerful, and successful*. San Francisco: Jossey – Bass.
- Houle, C. O. (1961). *The Inquiring Mind*. Madison. University of Wisconsin Press.
- Jarvis, P. (2004). *Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Κατάρτιση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Καζής, Σ. (2007). Επίδραση Σχολείου και Οικογένειας στην Επιλογή Επαγγέλματος.

- Στο *Συμβουλευτικοί Ορίζοντες για τον Σχολικό Προσανατολισμό ΣΟΣ Προσανατολισμός*. Αθήνα 2007, σελ.112-144.
- Καλαβά-Μυλωνά, Ν. (2006). Το παρελθόν, το Παρόν και το Μέλλον του Θεσμού Συμβουλευτική – Προσανατολισμός. Ακολουθώντας τις Κοινωνικές και Οικονομικές Εξελίξεις. Στο *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, Πρακτικά Πανελλήνιου Συνεδρίου Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού, Αθήνα 2006, σελ.52-59.
- Καλογρίδη, Σ. (2006, Μάρτιος). *Διαπραγματεύομαι τη σχολική αποτυχία, διαπραγματεύομαι τον εαυτό μου και τον «άλλο». Αφηγήσεις νέων που εγκατέλειψαν την 9ετή υποχρεωτική εκπαίδευση στο πρώτο έτος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης*. Ανακοίνωση στο Συνέδριο του Δικτύου Ιστορίας και Βιογραφίας Ζωής ΕΣΡΕΑ, Βόλος.
- Καλούρη-Αντωνοπούλου, Ο. (1993). Η Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση. *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τ.24-25, 1993, σελ.41-49.
- Καλούρη-Αντωνοπούλου, Ρ. & Σιγάλας, Χ. (2006). *Γενική Διδακτική Μεθοδολογία. Γενικά Ψυχοπαιδαγωγικά Θέματα. Διαγωνισμός για την Πρόσληψη Εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κάντας, Α. (1998). *Οργανωτική – Βιομηχανική ψυχολογία. Μέρος 1*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καπετάνου, Ε. (1994). Συμπεράσματα από τα 10 χρόνια λειτουργίας του Ε.Π.Λ. Νέας Φιλαδέλφειας. Στο *Η Αναγκαιότητα του Ενιαίου Λυκείου και το Σύστημα Εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση*, Συζητήσεις για την Εκπαίδευση Ο.Λ.Μ.Ε., τ.10, Αθήνα 1995, σελ.113-157.
- Καραλής, Θ. (2013). *Κίνητρα και εμπόδια για τη συμμετοχή των ενηλίκων στη δια βίου εκπαίδευση*. Αθήνα: ΙΝΕ ΓΣΕΕ και ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ.
- Καραλής, Θ. (2021). *Κίνητρα και εμπόδια για τη συμμετοχή των ενηλίκων στη δια βίου εκπαίδευση (2011-2019)*. Αθήνα: ΙΝΕ ΓΣΕΕ και ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ.
- Κασσωτάκης, Μ. (1992). Η ενημερωτική και η Συμβουλευτική Λειτουργία του Σ.Ε.Π.: Μια προσπάθεια Αξιολόγησής τους. *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τ.20-21, 1992, σελ.79-98.
- Κασσωτάκης, Μ. (2002). *Συμβουλευτική και Επαγγελματικός Προσανατολισμός Θεωρία και Πράξη*. (Πρώτη Ανατύπωση 2004). Αθήνα: Τυπωθήτω - Δάρδανος.
- Κατσανέβας, Θ. (2002). *Επαγγέλματα του Μέλλοντος και του Παρελθόντος. Προοπτικές Επαγγελμάτων στην Ελλάδα και στις Δεκατρείς Περιφέρειές της και*

- Επαγγελματικός Προσανατολισμός* (5^η Έκδοση). Αθήνα: Πατάκη.
- Κιούση, Ε., Φλωράκος, Γ., & Παπακίτσος, Ε. (2017). Στερεότυπα Φύλου και Επιλογή Σπουδών Ανάλογα με το Φύλο στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Στο: *Έρευνα στην Εκπαίδευση*. Τόμος 6., σελ. 95-111. Αλεξανδρούπολη: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- Κόκκος, Α. (χ.χ.). *Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών – Εκπαιδευτικό Υλικό για τους Εκπαιδευτές Θεωρητικής Κατάρτισης*. Τόμος Ι'. Αθήνα: Ε.Κε.Πις.
- Κόκκος, Α. (1998). Η Σημασία της Επικοινωνίας. Στο: Βεργίδης, Δ., Κόκκος, Α., Λιοναράκης, Α., Λυκουργιώτης, Α., Μαρκάκης, Β., Ματραλής, Χ., (Επιμ.), *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Σχέσεις Διδασκόντων-Διδασκομένων*. Τόμος Β', σελ. 55-59. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Κόκκος, Α. (2005). *Εκπαίδευση Ενηλίκων – Ανιχνεύοντας το Πεδίο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κόκκος, Α. (2008). *Εισαγωγή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων – Θεωρητικές Προσεγγίσεις*. Τόμος Α'. Πάτρα: Ε.Α.Π.
- Κόκκος, Α. (2020). *Η Ανάγκη Ανασυγκρότησης της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων*. Αθήνα: διαΝΕΟσις.
- Κοσμίδου-Hardy, Χ. (2008). *Θεωρητικά Ζητήματα για τη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό*. (1^η εκδ., Τομ.Α). Αθήνα : Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.
- Κουλίνου, Θ. (2017). *Η Διερεύνηση των Αντιλήψεων των Μαθητών/τριών του Εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου, για το Θεσμό του Εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου* (Διπλωματική Εργασία του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου). Διαθέσιμο από την βάση δεδομένων του Ιδρυματικού αποθετηρίου του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Ανακτήθηκε από: <https://amitos.library.uop.gr/xmlui/handle/123456789/3699>
- Κωσταρίδου - Ευκλείδη, Α. (1999). *Ψυχολογία κινήτρων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κωτσίκης, Ε. (1997). *Εισαγωγή στην Επαγγελματική Εκπαίδευση. Εκπαίδευση και Αρχική Κατάρτιση (Σύγχρονη Προσέγγιση)*. Αθήνα: Έλλην.
- Κωτσίκης, Ε. (2002). *Εισαγωγή στην Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση Συστήματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης*. Αθήνα: Έλλην.
- Λεονταρή, Α. (1998). *Αυτοαντίληψη*. (Γ' Έκδοση). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Lippa, R. (2003). *Κοινωνική Ψυχολογία*. (2^η έκδ. & 1^η Ελληνική έκδ.). Αθήνα: Έλλην.

- McLeod, J. (2003). *Εισαγωγή στη Συμβουλευτική*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μακρή-Μπότσαρη, Ε. (2001). *Αυτοαντίληψη και Αυτοεκτίμηση Μοντέλα, Ανάπτυξη, Λειτουργικός Ρόλος και Αξιολόγηση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μανδάλας, Γ. (2018). *Οι εκπαιδευτικές ανάγκες και οι προσδοκίες των ενήλικων εκπαιδευομένων στα Εσπερινά ΕΠΑ.Λ.* (Διπλωματική Εργασία του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου). Διαθέσιμο από την βάση δεδομένων ΕΑΠ. Ανακτήθηκε από: <https://apothesis.eap.gr/handle/repo/39644>
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2011). *Λεξικό Συνωνύμων Αντωνύμων της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας Ε.Π.Ε.
- Μπάρλα, Μ. (2018). *Επιλογή ειδικότητας στην αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση – Η περίπτωση των Δ.Ι.Ε.Κ. Νομού Αρκαδίας* (Διπλωματική Εργασία του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου). Διαθέσιμο από την βάση δεδομένων ΕΑΠ. Ανακτήθηκε από: <https://apothesis.eap.gr/handle/repo/39461>
- Μπουρνούδη, Ε. & Ψάλτη, Α. (1997). Οι επαγγελματικές επιλογές και προσδοκίες των νέων και της οικογένειάς τους. Η επίδραση του φύλου. Στο: Β. Δεληγιάννη & Σ. Ζιώγου (Επιμ.), *Φύλο και Σχολική πράξη* (σελ. 621-644). Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Νεκτάριος, Μ., Καρκαλάκος, Σ., Πλέσσα-Παπαδάκη, Α., Θεοδωρίδου, Α., & Χηνοπούλου, Ε. (2020). *Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στην Ελλάδα*. Αθήνα: διαΝΕΟσις.
- Νέτα, Σ. (2008). "Επάγγελμα Οικογενειακή Υπόθεση", *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ* (Εφημερίδα), 28-06-08, http://www.enet.gr/online/online_text/c=112,id=64312320.
- Όμιλος Μελετών & Αναπτυξιακού Σχεδιασμού (Ο.Μ.Α.Σ. Ε.Π.Ε.) (2002). Κατηγορία Πράξεων 2.3.2.δ: «Δημιουργία Γραφείων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας. Στο Έργο «ACTION PLAN TEE» Μέρος Δεύτερο Τόμος Α' Εξειδίκευση Κατηγοριών Πράξεων TEE (Μέτρο 2.3 του Συμπληρώματος προγραμματισμού του Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. II). Αθήνα 2002, σελ.44-68.
- Παπαδήμας, Χ. (2021). Διερεύνηση των λόγων συμμετοχής ενηλίκων στα Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια. Στο: Ν. Αλεξανδρής, Χ. Δουληγέρης, Π. Βλάμος, Β. Μπελεσιώτης, & Σ. Δουκάκης (Επιμ.) *13th Conference on Informatics in Education 2021 Η Πληροφορική στην Εκπαίδευση* (σελ.129-143). Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- Παπαδόπουλος, Ν. (1994). Στερεότυπο. Στο *Λεξικό της Ψυχολογίας Εγκυκλοπαιδικό*

- με τετράγλωσση ορολογία.(τ.1, σ.752) (Νέα Έκδοση 2005 ευρέως αναθεωρημένη). Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική.
- Παπαθανασίου, Μ. (2009). Τα Εμπόδια στη Μάθηση των Ενηλίκων Εκπαιδευόμενων. Η Περίπτωση των Επιμορφωτικών Προγραμμάτων για Νηπιαγωγούς για το Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα. *Διπλωματική διατριβή*. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Ποντίκη, Μ. (2018). *Οι ενήλικοι μαθητές στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Κίνητρα εγγραφής και εμπόδια φοίτησης. Η περίπτωση των ενηλίκων μαθητών των Εσπερινών Λυκείων του νομού Ηρακλείου* (Διπλωματική Εργασία του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου). Διαθέσιμο από την βάση δεδομένων ΕΑΠ. Ανακτήθηκε από: <https://apothesis.eap.gr/handle/repo/39943>
- Ρήγα, Α.Β. (1991). Προκατάληψη. Στην *Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια Λεξικό* (τ. 7, σσ.4111-4112). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Ρήγα, Α.Β. (1992). Στερεότυπα. Στην *Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια Λεξικό* (τ. 8, σσ.4384-4385). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Rogers, A. (1999). *Η Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Rubenson, K., & Desjardins, R. (2009). The Impact of Welfare State Regimes on Barriers to Participation in Adult Education: A Bounded Agency Model, *Adult Education Quarterly*, 59/3, pp.187-207.
- Schunk, D, Pintrich, P, & Meece, J. (2010). *Τα κίνητρα στην εκπαίδευση*. (Μ. Κουλεντιανού). Αθήνα: Gutenberg. (έτος έκδοσης πρωτοτύπου 2007).
- Σαμούλης, Π. (2006). Παρουσίαση του Ευστάθιου Δημητρόπουλου. *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τ.78-79, 2006, σελ.113-115.
- Τσαούσης, Δ. (1996). *Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική. Βασικά Κείμενα για την Παιδεία, την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση*. (Πρώτη Ανατύπωση: Ιούνιος 1998΄ Απρίλιος 2000). Αθήνα: Gutenberg.
- Τσιμπουκλή, Α., & Φύλλιπς, Ν. (2010). *Εκπαίδευση Εκπαιδευτών Ενηλίκων – Πρόγραμμα Εκπαίδευσης από Απόσταση διάρκειας 100 Ωρών – 1^η Διδακτική Ενότητα – Εισαγωγή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων – Διδακτικό Υλικό*. Αθήνα: Ε.Κε.Πις.
- Verderber, R. (1998). *Ή Τέχνη της Επικοινωνίας*. (8^η εκδ.). Αθήνα: Έλλην.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Αγαπητέ/τή μαθητή/μαθήτρια,

Ονομάζομαι Χατζησταμάτης Κωνσταντίνος-Βίκτωρ και παρακολουθώ το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών "Επιστήμες της Αγωγής (ΕΚΠ)" στη ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

Το ακαδημαϊκό έτος που διανύουμε εκπονώ την Διπλωματική μου εργασία η οποία ερευνά τις απόψεις των ενήλικων μαθητών/τριών του Εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου Χίου σε ό,τι αφορά την αναγκαιότητα ύπαρξης του θεσμού της Συμβουλευτικής Προσανατολισμού. Ο προαναφερόμενος στόχος επιτυγχάνεται σε ότι αφορά την Συμβουλευτική, μέσα από την καταγραφή των κινήτρων εγγραφής και των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι μαθητές/τριες του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. της Χίου ενώ σε ό,τι αφορά τον Προσανατολισμό μέσα από την πληροφόρηση που είχαν οι μαθητές/τριες του Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. της Χίου κατά την εγγραφή τους καθώς και από την άποψή τους για την επιλογή τομέα και ειδικότητας υπό την οπτική του φύλου.

Η συμβολή σου στην διεξαγωγή της παρούσης έρευνας είναι εξαιρετικά πολύτιμη. Το ερωτηματολόγιο που καλείσαι να συμπληρώσεις είναι ανώνυμο, απαιτεί μέσο χρόνο συμπλήρωσης 15 λεπτών, όλες οι απαντήσεις είναι απόλυτα εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τους σκοπούς της έρευνας ενώ θα υπάρξει πρόσβαση των συμμετεχόντων στα αποτελέσματα της έρευνας σε όποιον/όποια το επιθυμεί και σας διαβεβαιώνω ότι θα είμαι στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση.

Επομένως, σας παρακαλώ αφού μελετήσετε να απαντήσετε προσεκτικά σε όλες τις ερωτήσεις με ειλικρίνεια και ακρίβεια, να τσεκάρετε με ένα Χ το τετραγωνάκι που αντιστοιχεί στην επιλογή σας στις παρακάτω κλειστού τύπου ερωτήσεις και να συμπληρώσετε τη λέξη στις ερωτήσεις συμπλήρωσης κενού.

Η επιτυχία της συμπλήρωσης του ερευνητικού ερωτηματολογίου εξαρτάται πρωτίστως από τη δική σας βοήθεια και συνεργασία και ως εκ τούτου σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τον χρόνο που διαθέσατε και την πολύτιμη βοήθειά σας.

Με εκτίμηση

Κωνσταντίνος-Βίκτωρ Χατζησταμάτης

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΕΠΑ.Λ. ΧΙΟΥ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ-ΒΙΚΤΩΡ ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΗΣ
ΤΗΛ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 2271031723 / 6932858075
e-mail: convichat@hotmail.com
site: <http://users.sch.gr/convichat>

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΠΑ.Λ. ΧΙΟΥ

**ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΜΕ ΘΕΜΑ:
“Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΣΥ.Π.
ΣΤΑ ΕΣΠΕΡΙΝΑ ΕΠΑ.Λ.
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΠΑ.Λ. ΧΙΟΥ”**

**Φοιτητής ΕΑΠ: Κωνσταντίνος-Βίκτωρ Χατζησταμάτης
Επόπτρια Καθηγήτρια: Δρ. Σοφία Καλογρίδη**

**ΠΑΤΡΑ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022**

Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και όλες οι απαντήσεις απόλυτα εμπιστευτικές. Απευθύνεται στους/στις μαθητές/τριες των Εσπερινών ΕΠΑ.Λ.. Η επιτυχία του εξαρτάται και από τη δική σου βοήθεια. Προσπάθησε να απαντήσεις σε όλες τις ερωτήσεις σύμφωνα με τις οδηγίες.

Ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία!

ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Α.ΚΙΝΗΤΡΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟΝ ΘΕΣΜΟ ΣΥ-Π

Σε τι βαθμό σε ώθησαν τα παρακάτω κίνητρα ώστε να αποφασίσεις την φοίτησή σου στο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ;

1. Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα

Καθόλου

☐

Λίγο

☐

Μέτρια

☐

Πολύ

☐

Πάρα πολύ

☐

2. Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες

Καθόλου

☐

Λίγο

☐

Μέτρια

☐

Πολύ

☐

Πάρα πολύ

☐

3. Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή.

Καθόλου

☐

Λίγο

☐

Μέτρια

☐

Πολύ

☐

Πάρα πολύ

☐

4. Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου

Καθόλου

☐

Λίγο

☐

Μέτρια

☐

Πολύ

☐

Πάρα πολύ

☐

5. Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε

Καθόλου

☐

Λίγο

☐

Μέτρια

☐

Πολύ

☐

Πάρα πολύ

☐

6. Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου

Καθόλου

☐

Λίγο

☐

Μέτρια

☐

Πολύ

☐

Πάρα πολύ

☐

7. Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου

Καθόλου

☐

Λίγο

☐

Μέτρια

☐

Πολύ

☐

Πάρα πολύ

☐

8. Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

9. Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

10. Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

11. Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

12. Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

13. Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

14. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

15. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

16. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

17. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία
Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

18. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας
Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

19. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές
Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

20. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

B. ΕΜΠΟΔΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟΝ ΘΕΣΜΟ ΣΥ-Π

Σε τι βαθμό τα παρακάτω εμπόδια δυσκολεύουν την φοίτησή σου στο Εσπερινό ΕΠΑ.Λ;

21. Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο
Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

22. Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας
Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

23. Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων
Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

24. Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

25. Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

26. Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

27. Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων σε σχέση με τα τυπικά μου προσόντα.

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

28. Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

29. Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

30. Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

31. Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

32. Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

33. Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

☐☐☐☐☐

34. Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

☐☐☐☐☐

35. Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

☐☐☐☐☐

36. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

☐☐☐☐☐

37. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

☐☐☐☐☐

38. Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

☐☐☐☐☐

39. Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

☐☐☐☐☐

40. Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

☐☐☐☐☐

Γ' ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑ.Λ. ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΟΝ ΘΕΣΜΟ ΣΥ-Π

Πώς επέλεξα το Εσπερινό ΕΠΑ.Λ. για τη συνέχιση των σπουδών μου;

41. Τυχαία

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

☐☐☐☐☐

42. Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

43. Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

44. Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

45. Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

46. Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

47. Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό
και εκπροσώπους του

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

48. Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

49. Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Καθόλου

Λίγο

Μέτρια

Πολύ

Πάρα πολύ

Δ. ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΦΥΛΟ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΟΝ ΘΕΣΜΟ ΣΥ-Π

Δ₁. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ

Ποιος από τους παρακάτω τομείς πιστεύεις πως ταιριάζει καλύτερα στο ανδρικό, το γυναικείο ή και τα δυο φύλα.

Τομείς Εσπερινού ΕΠΑ.Λ.	Κατάλληλος για άνδρες	Κατάλληλος για γυναίκες	Κατάλληλος και για τα δυο φύλα
50. Διοίκησης & Οικονομίας	☐	☐	☐
51. Ηλεκτρολογίας Ηλεκτρ & Αυτομ	☐	☐	☐
52. Μηχανολογίας	☐	☐	☐
53. Ναυτικών Επαγγελματιών	☐	☐	☐
54. Πληροφορικής	☐	☐	☐
55. Υγείας Πρόνοιας Ευεξίας	☐	☐	☐

56. Πόσο θα σε επηρεάσει το φύλο στην επιλογή της ειδικότητά σου;

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
☐	☐	☐	☐	☐

Δ₂. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ

Ποιο από τα παρακάτω επαγγέλματα πιστεύεις πως ταιριάζει καλύτερα στο ανδρικό, το γυναικείο ή και τα δυο φύλα.

Επαγγέλματα	Κατάλληλο για άνδρες	Κατάλληλο για γυναίκες	Κατάλληλο και για τα δυο φύλα
57. Γραμματέας	☐	☐	☐
58. Εκπαιδευτικός	☐	☐	☐
59. Αισθητικός	☐	☐	☐
60. Ψυκτικός	☐	☐	☐
61. Πωλητής/τρια	☐	☐	☐
62. Ηλεκτρολόγος	☐	☐	☐
63. Καπετάνιος/νισσα	☐	☐	☐
64. Ηλεκτρονικός	☐	☐	☐
65. Προγραμματιστής/τρια	☐	☐	☐
66. Μηχανικός Μηχανών	☐	☐	☐

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

67. Είμαι Άνδρας ☐ Είμαι Γυναίκα ☐

68. Ηλικία

16-18 ☐ 19-25 ☐ 26-35 ☐ 36-45 ☐ 46-55 ☐ >56 ☐

69. Οικογενειακή κατάσταση

Άγαμος ☐ Έγγαμος ☐ Σε διάσταση ☐ Διαζευγμένος ☐ Χήρος ☐

70. Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου και των γονιών μου είναι

	Δικό μου	Πατέρας	Μητέρα
Δημοτικό	☐	☐	☐
Γυμνάσιο	☐	☐	☐
Σ.Δ.Ε.	☐	☐	☐
ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	☐	☐	☐
Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	☐	☐	☐
ΙΕΚ	☐	☐	☐
Τριτοβάθμια	☐	☐	☐
Μεταπτυχιακό	☐	☐	☐

71. Επαγγελματική δραστηριότητα

Μόνιμος Υπάλληλος ☐

Συμβασιούχος ☐

Ελεύθερος Επαγγελματίας ☐

Εργάζομαι περιστασιακά ☐

Συνταξιούχος ☐

Άνεργος ☐

72. Η ειδίκευση του πατέρα μου είναι.....

73. Η ειδίκευση της μητέρας μου είναι.....

74. Η ειδίκευσή μου είναι.....

75. Οικονομικό εισόδημα:

Άνετη διαβίωση με αποταμίευση

Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις

Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία

Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών

Ευχαριστώ πολύ για την συμμετοχή σου!

Παράρτημα Β «Πίνακες και Σχήματα Στατιστικής Ανάλυσης»

Tests of Normality

Φύλο		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	Είμαι Άνδρας	,295	66	,000	,824	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,263	29	,000	,786	29	,000
Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες	Είμαι Άνδρας	,317	66	,000	,762	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,284	29	,000	,770	29	,000
Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή	Είμαι Άνδρας	,280	66	,000	,857	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,287	29	,000	,777	29	,000
Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου	Είμαι Άνδρας	,224	66	,000	,779	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,294	29	,000	,689	29	,000
Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε	Είμαι Άνδρας	,223	66	,000	,835	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,267	29	,000	,802	29	,000
Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου	Είμαι Άνδρας	,185	66	,000	,876	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,290	29	,000	,833	29	,000
Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	Είμαι Άνδρας	,196	66	,000	,874	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,293	29	,000	,745	29	,000
Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	Είμαι Άνδρας	,264	66	,000	,771	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,245	29	,000	,822	29	,000
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	Είμαι Άνδρας	,320	66	,000	,777	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,254	29	,000	,829	29	,000
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια	Είμαι Άνδρας	,177	66	,000	,882	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,208	29	,002	,851	29	,001
Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	Είμαι Άνδρας	,378	66	,000	,651	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,326	29	,000	,750	29	,000
Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους	Είμαι Άνδρας	,205	66	,000	,863	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,207	29	,003	,902	29	,011
Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	Είμαι Άνδρας	,208	66	,000	,896	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,307	29	,000	,849	29	,001
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση	Είμαι Άνδρας	,248	66	,000	,827	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,261	29	,000	,766	29	,000

Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,268 ,330	66 29	,000 ,000	,822 ,683	66 29	,000 ,000
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,259 ,206	66 29	,000 ,003	,809 ,815	66 29	,000 ,000
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,241 ,248	66 29	,000 ,000	,808 ,761	66 29	,000 ,000
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,263 ,298	66 29	,000 ,000	,769 ,756	66 29	,000 ,000
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,262 ,274	66 29	,000 ,000	,785 ,795	66 29	,000 ,000
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,363 ,220	66 29	,000 ,001	,716 ,833	66 29	,000 ,000
Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,331 ,446	66 29	,000 ,000	,764 ,567	66 29	,000 ,000
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,195 ,202	66 29	,000 ,004	,874 ,864	66 29	,000 ,001
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,236 ,196	66 29	,000 ,006	,801 ,834	66 29	,000 ,000
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,194 ,255	66 29	,000 ,000	,858 ,851	66 29	,000 ,001
Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,259 ,206	66 29	,000 ,003	,850 ,892	66 29	,000 ,007
Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,317 ,223	66 29	,000 ,001	,750 ,854	66 29	,000 ,001

Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,383 ,379	66 29	,000 ,000	,694 ,704	66 29	,000 ,000
Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,250 ,275	66 29	,000 ,000	,829 ,824	66 29	,000 ,000
Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,270 ,243	66 29	,000 ,000	,811 ,817	66 29	,000 ,000
Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,464 ,389	66 29	,000 ,000	,482 ,675	66 29	,000 ,000
Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,418 ,406	66 29	,000 ,000	,638 ,642	66 29	,000 ,000
Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,462 ,511	66 29	,000 ,000	,473 ,334	66 29	,000 ,000
Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,490 ,519	66 29	,000 ,000	,421 ,358	66 29	,000 ,000
Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,434 ,442	66 29	,000 ,000	,600 ,544	66 29	,000 ,000
Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,492 ,519	66 29	,000 ,000	,317 ,358	66 29	,000 ,000
Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,504 ,522	66 29	,000 ,000	,312 ,355	66 29	,000 ,000
Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,476 ,534	66 29	,000 ,000	,359 ,288	66 29	,000 ,000
Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,212 ,249	66 29	,000 ,000	,860 ,832	66 29	,000 ,000
Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,222 ,174	66 29	,000 ,025	,828 ,894	66 29	,000 ,007
Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,350 ,204	66 29	,000 ,003	,725 ,871	66 29	,000 ,002
Τυχαία	Είμαι Άνδρας Είμαι γυναίκα	,408 ,309	66 29	,000 ,000	,666 ,785	66 29	,000 ,000
Πήρα πληροφόρηση από τον	Είμαι Άνδρας	,491	66	,000	,371	66	,000

πατέρα μου	Είμαι γυναίκα	,514	29	,000	,328	29	,000
Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	Είμαι Άνδρας	,462	66	,000	,471	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,526	29	,000	,362	29	,000
Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου	Είμαι Άνδρας	,481	66	,000	,483	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,485	29	,000	,476	29	,000
Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου	Είμαι Άνδρας	,240	66	,000	,835	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,210	29	,002	,838	29	,000
Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	Είμαι Άνδρας	,422	66	,000	,616	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,327	29	,000	,762	29	,000
Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του	Είμαι Άνδρας	,390	66	,000	,677	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,311	29	,000	,764	29	,000
Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	Είμαι Άνδρας	,519	66	,000	,309	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,446	29	,000	,563	29	,000
Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	Είμαι Άνδρας	,432	66	,000	,601	66	,000
	Είμαι γυναίκα	,401	29	,000	,621	29	,000

a. Lilliefors Significance Correction

Πίνακας 5-7 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και του φύλου

Test Statistics ^a				
	Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες	Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή	Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου
Mann-Whitney U	1011,000	1066,000	698,500	929,000
Wilcoxon W	3567,000	3622,000	3254,500	3414,000
Z	-1,217	-,805	-3,501	-1,683
Asymp. Sig. (2-tailed)	,224	,421	,000	,092

Test Statistics^a

	Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε	Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου	Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει
Mann-Whitney U	1004,500	971,500	713,000	1074,500
Wilcoxon W	3560,500	3527,500	3198,000	1635,500
Z	-1,205	-1,433	-3,229	-,728
Asymp. Sig. (2-tailed)	,228	,152	,001	,467

Test Statistics^a

	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια	Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους
Mann-Whitney U	1098,500	1022,000	997,000	872,500
Wilcoxon W	1659,500	3578,000	3553,000	3428,500
Z	-,553	-1,075	-1,386	-2,145
Asymp. Sig. (2-tailed)	,580	,283	,166	,032

Test Statistics^a

	Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου
Mann-Whitney U	736,500	815,000	933,500	1077,000
Wilcoxon W	3221,500	3371,000	3489,500	3562,000
Z	-3,046	-2,572	-1,735	-,574
Asymp. Sig. (2-tailed)	,002	,010	,083	,566

Test Statistics^a

	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
Mann-Whitney U	985,500	1123,000	1015,000	873,000
Wilcoxon W	3541,500	1684,000	1576,000	3288,000
Z	-1,349	-,357	-1,138	-2,051
Asymp. Sig. (2-tailed)	,177	,721	,255	,040

Test Statistics^a

	Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών
Mann-Whitney U	970,000	1008,500	994,000	1013,500
Wilcoxon W	1531,000	3564,500	1555,000	1574,500
Z	-1,637	-1,165	-1,292	-1,026
Asymp. Sig. (2-tailed)	,102	,244	,196	,305

Test Statistics^a

	Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου	Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων	Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων	Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη
Mann-Whitney U	1125,500	872,000	1103,000	1006,000
Wilcoxon W	3681,500	3357,000	1664,000	3562,000
Z	-,334	-2,146	-,163	-1,227
Asymp. Sig. (2-tailed)	,738	,032	,871	,220

Test Statistics^a

	Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν	Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν	Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.	Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου
Mann-Whitney U	1066,000	988,500	1113,500	1068,500
Wilcoxon W	3622,000	3544,500	1674,500	1629,500
Z	-,776	-1,709	-,497	-1,147
Asymp. Sig. (2-tailed)	,438	,088	,619	,252

Test Statistics^a

	Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου	Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου	Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου
Mann-Whitney U	1110,000	1133,500	1146,000	1150,000
Wilcoxon W	1671,000	1694,500	1707,000	1711,000
Z	-,748	-,355	-,334	-,281
Asymp. Sig. (2-tailed)	,454	,722	,738	,778

Test Statistics^a

	Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου	Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων	Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)	Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση
Mann-Whitney U	1083,500	618,500	776,000	872,500
Wilcoxon W	1644,500	3174,500	3332,000	3428,500
Z	-1,109	-3,954	-2,651	-2,264
Asymp. Sig. (2-tailed)	,268	,000	,008	,024

Test Statistics^a

	Τυχαία	Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου	Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου
Mann-Whitney U	920,000	1086,000	1016,000	1088,500
Wilcoxon W	3405,000	1614,000	1544,000	1616,500
Z	-1,644	-,438	-1,156	-,342
Asymp. Sig. (2-tailed)	,100	,661	,248	,732

Test Statistics^a

	Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου	Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμ ό και εκπροσώπους του
Mann-Whitney U	1025,500	871,000	940,000
Wilcoxon W	3581,500	3356,000	3425,000
Z	-,816	-2,344	-1,735
Asymp. Sig. (2-tailed)	,414	,019	,083

Test Statistics^a

	Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
Mann-Whitney U	974,000	1152,000
Wilcoxon W	3459,000	3637,000
Z	-1,818	-,027
Asymp. Sig. (2-tailed)	,069	,978

a. Grouping Variable: Φύλο

Πίνακας 5-8 Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και του φύλου

Μηδενική Υπόθεση	Τεστ	Sig	Απόφαση
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,224	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,421	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή. » ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,000	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,092	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,228	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,152	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου » ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,001	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,467	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,580	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,283	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα »	Independent Samples – Mann	0,166	Δέχομαι

ανάλογα με το φύλο	Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,032	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,002	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,010	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,083	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,566	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,177	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,721	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,255	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,040	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση	Independent Samples –	0,102	Δέχομαι

προς και από το σχολείο » ανάλογα με το φύλο	Mann Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,244	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,196	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,305	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,738	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,032	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων σε σχέση με τα τυπικά μου προσόντα. » ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,871	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,220	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν » ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,438	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,088	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να	Independent Samples – Mann	0,619	Δέχομαι

μάθω. » ανάλογα με το φύλο	Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου » ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,252	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,454	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,722	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου » ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,738	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,778	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,268	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων » ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,000	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,008	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική » ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,024	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Τυχαία» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,100	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου » ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,661	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann	0,248	Δέχομαι

	Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,732	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,141	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,019	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,083	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,069	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης» ανάλογα με το φύλο	Independent Samples – Mann Whitney	0,978	Δέχομαι

Πίνακας 5-9 Έλεγχος υποθέσεων Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και του φύλου σε 95% διάστημα εμπιστοσύνης

Tests of Normality^{b,c,d,e}

		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	16-18	,221	5	,200 [*]	,902	5	,421
	19-25	,283	4	.	,863	4	,272
	26-35	,255	34	,000	,810	34	,000
	36-45	,328	30	,000	,765	30	,000
	46-55	,281	18	,001	,776	18	,001
	>56	,283	4	.	,863	4	,272
Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες	16-18	,254	5	,200 [*]	,914	5	,492
	19-25	,441	4	.	,630	4	,001
	26-35	,256	34	,000	,781	34	,000
	36-45	,335	30	,000	,709	30	,000
	46-55	,275	18	,001	,710	18	,000
	>56	,283	4	.	,863	4	,272
Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή	16-18	,254	5	,200 [*]	,803	5	,086
	19-25	,441	4	.	,630	4	,001
	26-35	,207	34	,001	,896	34	,004
	36-45	,313	30	,000	,805	30	,000
	46-55	,333	18	,000	,755	18	,000
	>56	,307	4	.	,729	4	,024
Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου	16-18	,349	5	,046	,771	5	,046
	19-25	,283	4	.	,863	4	,272
	26-35	,321	34	,000	,745	34	,000
	36-45	,280	30	,000	,751	30	,000
	46-55	,361	18	,000	,551	18	,000
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε	16-18	,367	5	,026	,684	5	,006
	19-25	,192	4	.	,971	4	,850
	26-35	,208	34	,001	,857	34	,000
	36-45	,258	30	,000	,765	30	,000
	46-55	,268	18	,001	,856	18	,011
	>56	,283	4	.	,863	4	,272
Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου	16-18	,221	5	,200 [*]	,902	5	,421
	19-25	,192	4	.	,971	4	,850
	26-35	,191	34	,003	,893	34	,003
	36-45	,287	30	,000	,808	30	,000
	46-55	,234	18	,010	,856	18	,010
	>56	,307	4	.	,729	4	,024

Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	16-18	,229	5	,200 ⁺	,867	5	,254
	19-25	,283	4	.	,863	4	,272
	26-35	,210	34	,001	,881	34	,002
	36-45	,259	30	,000	,808	30	,000
	46-55	,289	18	,000	,822	18	,003
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	16-18	,348	5	,047	,779	5	,054
	19-25	,307	4	.	,729	4	,024
	26-35	,247	34	,000	,793	34	,000
	36-45	,250	30	,000	,791	30	,000
	46-55	,257	18	,003	,796	18	,001
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	16-18	,318	5	,109	,701	5	,010
	19-25	,250	4	.	,945	4	,683
	26-35	,306	34	,000	,812	34	,000
	36-45	,265	30	,000	,820	30	,000
	46-55	,289	18	,000	,820	18	,003
	>56	,151	4	.	,993	4	,972
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια	16-18	,364	5	,029	,753	5	,032
	19-25	,192	4	.	,971	4	,850
	26-35	,177	34	,009	,889	34	,002
	36-45	,205	30	,002	,880	30	,003
	46-55	,283	18	,001	,807	18	,002
	>56	,151	4	.	,993	4	,972
Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	16-18	,367	5	,026	,684	5	,006
	19-25	,192	4	.	,971	4	,850
	26-35	,404	34	,000	,595	34	,000
	36-45	,323	30	,000	,749	30	,000
	46-55	,488	18	,000	,447	18	,000
	>56	,307	4	.	,729	4	,024
Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους	16-18	,273	5	,200 ⁺	,852	5	,201
	19-25	,298	4	.	,849	4	,224
	26-35	,245	34	,000	,840	34	,000
	36-45	,235	30	,000	,888	30	,004
	46-55	,217	18	,025	,907	18	,077
	>56	,329	4	.	,895	4	,406
Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	16-18	,273	5	,200 ⁺	,852	5	,201
	19-25	,250	4	.	,945	4	,683
	26-35	,178	34	,008	,898	34	,004
	36-45	,226	30	,000	,871	30	,002
	46-55	,201	18	,052	,880	18	,026

	>56	,329	4	.	,895	4	,406
Ήθελα να αποκτήσω	16-18	,348	5	,047	,779	5	,054
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	19-25	,192	4	.	,971	4	,850
Λυκείου για να αποκτήσω	26-35	,248	34	,000	,822	34	,000
κοινωνικό κύρος-καταξίωση	36-45	,235	30	,000	,792	30	,000
	46-55	,191	18	,080	,881	18	,027
	>56	,192	4	.	,971	4	,850
Ήθελα να αποκτήσω	16-18	,258	5	,200*	,782	5	,057
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	19-25	,192	4	.	,971	4	,850
Λυκείου για να γίνω	26-35	,276	34	,000	,757	34	,000
αποδοτικότερος στην εργασία	36-45	,254	30	,000	,798	30	,000
μου	46-55	,278	18	,001	,783	18	,001
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Ήθελα να αποκτήσω	16-18	,367	5	,026	,684	5	,006
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	19-25	,441	4	.	,630	4	,001
Λυκείου για να διατηρήσω τη	26-35	,325	34	,000	,760	34	,000
θέση εργασίας μου	36-45	,237	30	,000	,836	30	,000
	46-55	,256	18	,003	,829	18	,004
	>56	,192	4	.	,971	4	,850
Ήθελα να αποκτήσω	16-18	,304	5	,149	,817	5	,111
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	19-25	,441	4	.	,630	4	,001
Λυκείου για να βρω εργασία	26-35	,252	34	,000	,791	34	,000
	36-45	,230	30	,000	,810	30	,000
	46-55	,216	18	,026	,833	18	,005
	>56	,302	4	.	,827	4	,161
Ήθελα να αποκτήσω	16-18	,254	5	,200*	,803	5	,086
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	19-25	,307	4	.	,729	4	,024
Λυκείου για να διεκδικήσω	26-35	,252	34	,000	,790	34	,000
καλύτερη θέση εργασίας	36-45	,333	30	,000	,696	30	,000
	46-55	,274	18	,001	,755	18	,000
	>56	,364	4	.	,840	4	,195
Ήθελα να αποκτήσω	16-18	,246	5	,200*	,956	5	,777
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	19-25	,307	4	.	,729	4	,024
Λυκείου για να αυξήσω τις	26-35	,253	34	,000	,756	34	,000
οικονομικές μου απολαβές	36-45	,300	30	,000	,773	30	,000
	46-55	,257	18	,003	,834	18	,005
	>56	,303	4	.	,791	4	,086
Ήθελα να αποκτήσω	16-18	,364	5	,029	,753	5	,032
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	19-25	,302	4	.	,827	4	,161
Λυκείου για την εισαγωγή μου	26-35	,297	34	,000	,792	34	,000

στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	36-45	,345	30	,000	,738	30	,000
	46-55	,270	18	,001	,812	18	,002
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο	16-18	,229	5	,200*	,867	5	,254
	19-25	,260	4	.	,827	4	,161
	26-35	,365	34	,000	,706	34	,000
	36-45	,366	30	,000	,711	30	,000
	46-55	,435	18	,000	,614	18	,000
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας	16-18	,360	5	,033	,767	5	,042
	19-25	,260	4	.	,827	4	,161
	26-35	,181	34	,006	,876	34	,001
	36-45	,204	30	,003	,869	30	,002
	46-55	,210	18	,035	,850	18	,009
	>56	,260	4	.	,827	4	,161
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	16-18	,330	5	,079	,735	5	,021
	19-25	,307	4	.	,729	4	,024
	26-35	,243	34	,000	,790	34	,000
	36-45	,245	30	,000	,829	30	,000
	46-55	,216	18	,026	,843	18	,007
	>56	,283	4	.	,863	4	,272
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	16-18	,349	5	,046	,771	5	,046
	19-25	,283	4	.	,863	4	,272
	26-35	,190	34	,003	,883	34	,002
	36-45	,176	30	,018	,862	30	,001
	46-55	,218	18	,024	,868	18	,017
	>56	,364	4	.	,840	4	,195
Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου	16-18	,349	5	,046	,771	5	,046
	19-25	,441	4	.	,630	4	,001
	26-35	,222	34	,000	,859	34	,000
	36-45	,260	30	,000	,893	30	,006
	46-55	,335	18	,000	,773	18	,001
	>56	,283	4	.	,863	4	,272
Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων	16-18	,473	5	,001	,552	5	,000
	19-25	,441	4	.	,630	4	,001
	26-35	,277	34	,000	,790	34	,000
	36-45	,310	30	,000	,769	30	,000
	46-55	,222	18	,019	,859	18	,012
	>56	,307	4	.	,729	4	,024
Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο	16-18	,349	5	,046	,771	5	,046

διδασκαλίας μαθημάτων	19-25	,283	4	.	,863	4	,272
	26-35	,371	34	,000	,702	34	,000
	36-45	,326	30	,000	,765	30	,000
	46-55	,501	18	,000	,457	18	,000
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη	16-18	,349	5	,046	,771	5	,046
	19-25	,441	4	.	,630	4	,001
	26-35	,268	34	,000	,800	34	,000
	36-45	,268	30	,000	,856	30	,001
	46-55	,329	18	,000	,722	18	,000
	>56	,151	4	.	,993	4	,972
Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν	16-18	,318	5	,109	,701	5	,010
	19-25	,192	4	.	,971	4	,850
	26-35	,256	34	,000	,819	34	,000
	36-45	,272	30	,000	,824	30	,000
	46-55	,220	18	,021	,833	18	,005
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν	19-25	,192	4	.	,971	4	,850
	26-35	,514	34	,000	,386	34	,000
	36-45	,397	30	,000	,654	30	,000
	46-55	,454	18	,000	,540	18	,000
	>56	,303	4	.	,791	4	,086
Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.	19-25	,307	4	.	,729	4	,024
	26-35	,488	34	,000	,481	34	,000
	36-45	,379	30	,000	,697	30	,000
	46-55	,339	18	,000	,753	18	,000
	>56	,302	4	.	,827	4	,161
Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου	16-18	,473	5	,001	,552	5	,000
	19-25	,303	4	.	,791	4	,086
	26-35	,488	34	,000	,481	34	,000
	36-45	,480	30	,000	,444	30	,000
	46-55	,538	18	,000	,253	18	,000
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	16-18	,367	5	,026	,684	5	,006
	19-25	,283	4	.	,863	4	,272
	26-35	,523	34	,000	,378	34	,000
	36-45	,531	30	,000	,273	30	,000
	46-55	,523	18	,000	,373	18	,000
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση	16-18	,473	5	,001	,552	5	,000

μου με τον εργοδότη ή	19-25	,307	4	.	,729	4	,024
εργαζόμενους στον χώρο	26-35	,413	34	,000	,647	34	,000
εργασίας μου	36-45	,442	30	,000	,592	30	,000
	46-55	,516	18	,000	,377	18	,000
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με	16-18	,473	5	,001	,552	5	,000
τη διεύθυνση του σχολείου	19-25	,303	4	.	,791	4	,086
	26-35	,512	34	,000	,424	34	,000
	36-45	,539	30	,000	,180	30	,000
	46-55	,538	18	,000	,253	18	,000
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Υπάρχει προβληματική σχέση	16-18	,473	5	,001	,552	5	,000
με εκπαιδευτικούς του σχολείου	19-25	,441	4	.	,630	4	,001
	26-35	,512	34	,000	,424	34	,000
	36-45	,539	30	,000	,180	30	,000
	46-55	,538	18	,000	,253	18	,000
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Υπάρχει προβληματική σχέση	16-18	,473	5	,001	,552	5	,000
με εκπαιδευόμενους του	19-25	,303	4	.	,791	4	,086
σχολείου	26-35	,445	34	,000	,430	34	,000
	36-45	,539	30	,000	,180	30	,000
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Υπάρχουν προβλήματα άγχους	16-18	,318	5	,109	,701	5	,010
λόγω εξετάσεων	19-25	,283	4	.	,863	4	,272
	26-35	,251	34	,000	,869	34	,001
	36-45	,159	30	,052	,893	30	,006
	46-55	,251	18	,004	,817	18	,003
	>56	,192	4	.	,971	4	,850
Υπάρχουν και άλλα	16-18	,229	5	,200*	,867	5	,254
προβλήματα άγχους (εκτός των	19-25	,192	4	.	,971	4	,850
εξετάσεων)	26-35	,168	34	,016	,879	34	,001
	36-45	,228	30	,000	,828	30	,000
	46-55	,185	18	,103	,872	18	,019
	>56	,260	4	.	,827	4	,161
Υπάρχει πρόβλημα όταν	16-18	,330	5	,079	,735	5	,021
πρόκειται να πάρω	19-25	,250	4	.	,945	4	,683
εκπαιδευτική ή επαγγελματική	26-35	,276	34	,000	,792	34	,000
απόφαση	36-45	,389	30	,000	,670	30	,000
	46-55	,266	18	,002	,819	18	,003
	>56	,283	4	.	,863	4	,272

Τυχαία	16-18	,473	5	,001	,552	5	,000
	19-25	,250	4	.	,945	4	,683
	26-35	,375	34	,000	,712	34	,000
	36-45	,397	30	,000	,692	30	,000
	46-55	,409	18	,000	,659	18	,000
	>56	,283	4	.	,863	4	,272
Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου	16-18	,348	5	,047	,779	5	,054
	19-25	,283	4	.	,863	4	,272
	26-35	,532	34	,000	,322	34	,000
	36-45	,531	30	,000	,273	30	,000
	46-55	,538	18	,000	,253	18	,000
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	16-18	,258	5	,200*	,782	5	,057
	19-25	,192	4	.	,971	4	,850
	26-35	,502	34	,000	,434	34	,000
	36-45	,531	30	,000	,273	30	,000
	46-55	,508	18	,000	,352	18	,000
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου	16-18	,364	5	,029	,753	5	,032
	19-25	,307	4	.	,729	4	,024
	26-35	,471	34	,000	,513	34	,000
	36-45	,501	30	,000	,400	30	,000
	46-55	,538	18	,000	,253	18	,000
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου	16-18	,473	5	,001	,552	5	,000
	19-25	,208	4	.	,950	4	,714
	26-35	,245	34	,000	,831	34	,000
	36-45	,246	30	,000	,815	30	,000
	46-55	,248	18	,005	,847	18	,008
	>56	,192	4	.	,971	4	,850
Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	16-18	,349	5	,046	,771	5	,046
	19-25	,250	4	.	,945	4	,683
	26-35	,507	34	,000	,356	34	,000
	36-45	,343	30	,000	,737	30	,000
	46-55	,288	18	,000	,812	18	,002
	>56	,441	4	.	,630	4	,001
Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του	16-18	,367	5	,026	,684	5	,006
	19-25	,250	4	.	,945	4	,683
	26-35	,463	34	,000	,555	34	,000
	36-45	,314	30	,000	,760	30	,000

	46-55	,365	18	,000	,713	18	,000
	>56	,302	4	.	,827	4	,161
Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	16-18	,473	5	,001	,552	5	,000
	19-25	,283	4	.	,863	4	,272
	26-35	,528	34	,000	,234	34	,000
	36-45	,531	30	,000	,273	30	,000
	46-55	,463	18	,000	,552	18	,000
	>56	,307	4	.	,729	4	,024
Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	16-18	,473	5	,001	,552	5	,000
	19-25	,283	4	.	,863	4	,272
	26-35	,492	34	,000	,415	34	,000
	36-45	,435	30	,000	,600	30	,000
	46-55	,271	18	,001	,794	18	,001
	>56	,441	4	.	,630	4	,001

a. Lilliefors Significance Correction

*. This is a lower bound of the true significance.

b. Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει is constant when Ηλικία = >56. It has been omitted.

c. Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν is constant when Ηλικία = 16-18. It has been omitted.

d. Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω. is constant when Ηλικία = 16-18. It has been omitted.

e. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου is constant when Ηλικία = 46-55. It has been omitted.

Πίνακας 5-10 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της ηλικίας

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες	Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή	Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου	Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε
Chi-Square	9,443	3,335	8,127	26,673	7,878
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,093	,649	,149	,000	,163

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου	Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια
Chi-Square	5,353	5,931	2,607	2,519	3,281
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,374	,313	,760	,774	,657

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους	Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου
Chi-Square	14,305	6,829	5,777	5,300	5,239
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,014	,234	,329	,380	,387

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
Chi-Square	9,580	1,665	6,515	4,610	3,004
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,088	,893	,259	,465	,699

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου
Chi-Square	9,875	7,908	9,972	5,885	5,789
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,079	,161	,076	,318	,327

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησ ης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων	Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων	Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη	Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν	Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν
Chi-Square	4,156	4,272	14,393	3,201	12,625
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,527	,511	,013	,669	,027

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.	Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου	Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου	Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου
Chi-Square	11,178	5,004	10,627	4,546	9,688
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,048	,415	,059	,474	,085

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου	Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου	Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων	Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)	Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση
Chi-Square	4,071	12,323	8,422	2,698	7,086
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,539	,031	,134	,746	,214

Test Statistics^{a,b}

	Τυχαία	Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου	Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου	Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου
Chi-Square	8,094	20,266	19,992	8,088	5,893
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,151	,001	,001	,151	,317

Test Statistics^{a,b}

	Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του	Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
Chi-Square	17,223	6,663	13,240	7,958
df	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,004	,247	,021	,159

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: Ηλικία

Πίνακας 5-11 Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της ηλικίας

Μηδενική Υπόθεση	Τεστ	Sig	Απόφαση
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,093	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,649	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή. » ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,149	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,000	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,163	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,374	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου » ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,313	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,760	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,774	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,657	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα » ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,014	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να	Independent	0,234	Δέχομαι

κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους» ανάλογα με την ηλικία	Samples – Mann Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,329	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,380	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,387	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,088	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,893	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,259	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,465	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,699	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση	Independent Samples – Mann Whitney	0,079	Δέχομαι

προς και από το σχολείο » ανάλογα με την ηλικία	Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,161	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,076	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,318	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,327	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,527	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων σε σχέση με τα τυπικά μου προσόντα. » ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,511	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,013	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν » ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,669	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,027	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω. » ανάλογα με την	Independent Samples – Mann Whitney	0,048	Απορρίπτω

ηλικία			
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου » ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,415	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,059	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,474	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου » ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,085	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,539	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,031	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,134	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων) » ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,746	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική » ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,214	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Τυχαία» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,151	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου » ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,001	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,001	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια	Independent Samples – Mann	0,151	Δέχομαι

μου» ανάλογα με την ηλικία	Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,317	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,004	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,247	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου» ανάλογα με την ηλικία ο	Independent Samples – Mann Whitney	0,021	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης» ανάλογα με την ηλικία	Independent Samples – Mann Whitney	0,159	Δέχομαι

Πίνακας 5-12 Έλεγχος υποθέσεων Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της ηλικίας σε 95% διάστημα εμπιστοσύνης

Tests of Normality ^{b,c,d,e,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,q,r,s,t,u,v,w,x,y,z,aa,ab,ac,ad,ae,af,ag,ah,ai,aj,ak,al,am,an,ao,ap,aq,ar,as,at,au,av,aw,ax,ay,az,ba,bb}

Επαγγελματική δραστηριότητα		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	Μόνιμος Υπάλληλος	,323	34	,000	,778	34	,000
	Συμβασιούχος	,282	26	,000	,797	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,278	13	,007	,790	13	,005
	Εργάζομαι περιστασιακά	,366	11	,000	,725	11	,001
	Άνεργος	,414	9	,000	,617	9	,000
Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες	Μόνιμος Υπάλληλος	,311	34	,000	,737	34	,000
	Συμβασιούχος	,261	26	,000	,748	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,289	13	,004	,786	13	,005
	Εργάζομαι περιστασιακά	,353	11	,000	,649	11	,000
	Άνεργος	,272	9	,054	,805	9	,024
Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή	Μόνιμος Υπάλληλος	,322	34	,000	,801	34	,000
	Συμβασιούχος	,197	26	,010	,855	26	,002
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,242	13	,036	,898	13	,127

	Εργάζομαι περιστασιακά	,280	11	,016	,826	11	,021
	Άνεργος	,298	9	,020	,752	9	,006
Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου	Μόνιμος Υπάλληλος	,258	34	,000	,729	34	,000
	Συμβασιούχος	,280	26	,000	,732	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,371	13	,000	,696	13	,001
	Εργάζομαι περιστασιακά	,315	11	,003	,746	11	,002
	Άνεργος	,192	9	,200 ⁺	,849	9	,072
Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε	Μόνιμος Υπάλληλος	,257	34	,000	,812	34	,000
	Συμβασιούχος	,256	26	,000	,781	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,196	13	,186	,834	13	,018
	Εργάζομαι περιστασιακά	,236	11	,086	,858	11	,055
	Άνεργος	,226	9	,200 ⁺	,806	9	,024
Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου	Μόνιμος Υπάλληλος	,183	34	,006	,869	34	,001
	Συμβασιούχος	,257	26	,000	,842	26	,001
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,243	13	,034	,860	13	,039
	Εργάζομαι περιστασιακά	,221	11	,139	,855	11	,050
	Άνεργος	,278	9	,044	,776	9	,011
Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	Μόνιμος Υπάλληλος	,216	34	,000	,842	34	,000
	Συμβασιούχος	,227	26	,001	,846	26	,001
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,278	13	,007	,759	13	,002
	Εργάζομαι περιστασιακά	,230	11	,106	,853	11	,047
	Άνεργος	,396	9	,000	,684	9	,001
Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	Μόνιμος Υπάλληλος	,334	34	,000	,703	34	,000
	Συμβασιούχος	,276	26	,000	,736	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,250	13	,026	,859	13	,037
	Εργάζομαι περιστασιακά	,227	11	,120	,819	11	,017
	Άνεργος	,396	9	,000	,684	9	,001
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	Μόνιμος Υπάλληλος	,366	34	,000	,747	34	,000
	Συμβασιούχος	,302	26	,000	,685	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,282	13	,006	,862	13	,041
	Εργάζομαι περιστασιακά	,287	11	,012	,754	11	,002
	Άνεργος	,297	9	,021	,813	9	,028
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια	Μόνιμος Υπάλληλος	,247	34	,000	,838	34	,000
	Συμβασιούχος	,217	26	,003	,870	26	,004
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,254	13	,021	,881	13	,073
	Εργάζομαι περιστασιακά	,164	11	,200 ⁺	,934	11	,448
	Άνεργος	,224	9	,200 ⁺	,854	9	,083
Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	Μόνιμος Υπάλληλος	,311	34	,000	,704	34	,000
	Συμβασιούχος	,411	26	,000	,625	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,465	13	,000	,573	13	,000

	Εργάζομαι περιστασιακά	,369	11	,000	,698	11	,000
	Άνεργος	,352	9	,002	,728	9	,003
Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους	Μόνιμος Υπάλληλος	,170	34	,014	,881	34	,002
	Συμβασιούχος	,199	26	,009	,860	26	,002
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,287	13	,004	,793	13	,006
	Εργάζομαι περιστασιακά	,219	11	,146	,889	11	,134
	Άνεργος	,285	9	,033	,864	9	,105
Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	Μόνιμος Υπάλληλος	,163	34	,022	,889	34	,002
	Συμβασιούχος	,283	26	,000	,874	26	,004
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,213	13	,111	,862	13	,041
	Εργάζομαι περιστασιακά	,335	11	,001	,733	11	,001
	Άνεργος	,317	9	,010	,873	9	,132
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση	Μόνιμος Υπάλληλος	,252	34	,000	,794	34	,000
	Συμβασιούχος	,278	26	,000	,798	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,292	13	,003	,820	13	,012
	Εργάζομαι περιστασιακά	,328	11	,002	,711	11	,001
	Άνεργος	,308	9	,014	,776	9	,011
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου	Μόνιμος Υπάλληλος	,286	34	,000	,788	34	,000
	Συμβασιούχος	,270	26	,000	,845	26	,001
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,237	13	,045	,803	13	,007
	Εργάζομαι περιστασιακά	,464	11	,000	,449	11	,000
	Άνεργος	,385	9	,000	,618	9	,000
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	Μόνιμος Υπάλληλος	,276	34	,000	,805	34	,000
	Συμβασιούχος	,240	26	,000	,846	26	,001
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,307	13	,002	,746	13	,002
	Εργάζομαι περιστασιακά	,354	11	,000	,622	11	,000
	Άνεργος	,237	9	,156	,820	9	,035
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία	Μόνιμος Υπάλληλος	,273	34	,000	,793	34	,000
	Συμβασιούχος	,306	26	,000	,777	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,218	13	,093	,859	13	,037
	Εργάζομαι περιστασιακά	,353	11	,000	,662	11	,000
	Άνεργος	,333	9	,005	,763	9	,008
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας	Μόνιμος Υπάλληλος	,265	34	,000	,767	34	,000
	Συμβασιούχος	,274	26	,000	,772	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,302	13	,002	,803	13	,007
	Εργάζομαι περιστασιακά	,401	11	,000	,531	11	,000
	Άνεργος	,321	9	,008	,772	9	,010
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις	Μόνιμος Υπάλληλος	,211	34	,001	,810	34	,000
	Συμβασιούχος	,310	26	,000	,775	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,275	13	,008	,828	13	,015

οικονομικές μου απολαβές	Εργάζομαι περιστασιακά	,382	11	,000	,701	11	,000
	Άνεργος	,332	9	,005	,722	9	,003
Ήθελα να αποκτήσω	Μόνιμος Υπάλληλος	,370	34	,000	,699	34	,000
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	Συμβασιούχος	,242	26	,000	,823	26	,000
Λυκείου για την εισαγωγή μου	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,426	13	,000	,642	13	,000
στην Τριτοβάθμια	Εργάζομαι περιστασιακά	,324	11	,002	,771	11	,004
Εκπαίδευση	Άνεργος	,251	9	,106	,808	9	,025
Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο	Μόνιμος Υπάλληλος	,383	34	,000	,683	34	,000
	Συμβασιούχος	,358	26	,000	,728	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,413	13	,000	,633	13	,000
	Εργάζομαι περιστασιακά	,201	11	,200*	,916	11	,285
	Άνεργος	,519	9	,000	,390	9	,000
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας	Μόνιμος Υπάλληλος	,169	34	,015	,883	34	,002
	Συμβασιούχος	,259	26	,000	,851	26	,002
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,231	13	,057	,881	13	,074
	Εργάζομαι περιστασιακά	,335	11	,001	,733	11	,001
	Άνεργος	,248	9	,116	,889	9	,195
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	Μόνιμος Υπάλληλος	,200	34	,001	,860	34	,000
	Συμβασιούχος	,292	26	,000	,694	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,175	13	,200*	,863	13	,042
	Εργάζομαι περιστασιακά	,240	11	,076	,796	11	,008
	Άνεργος	,223	9	,200*	,838	9	,055
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	Μόνιμος Υπάλληλος	,184	34	,005	,843	34	,000
	Συμβασιούχος	,175	26	,039	,860	26	,002
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,239	13	,041	,886	13	,087
	Εργάζομαι περιστασιακά	,164	11	,200*	,934	11	,448
	Άνεργος	,287	9	,031	,805	9	,023
Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου	Μόνιμος Υπάλληλος	,248	34	,000	,865	34	,001
	Συμβασιούχος	,317	26	,000	,838	26	,001
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,230	13	,059	,884	13	,080
	Εργάζομαι περιστασιακά	,269	11	,026	,814	11	,014
	Άνεργος	,254	9	,098	,810	9	,026
Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων	Μόνιμος Υπάλληλος	,348	34	,000	,728	34	,000
	Συμβασιούχος	,330	26	,000	,774	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,228	13	,063	,849	13	,027
	Εργάζομαι περιστασιακά	,279	11	,017	,822	11	,018
	Άνεργος	,257	9	,088	,903	9	,273
Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων	Μόνιμος Υπάλληλος	,415	34	,000	,654	34	,000
	Συμβασιούχος	,437	26	,000	,589	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,426	13	,000	,649	13	,000

	Εργάζομαι περιστασιακά	,330	11	,001	,754	11	,002
	Άνεργος	,196	9	,200*	,872	9	,130
Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη	Μόνιμος Υπάλληλος	,341	34	,000	,758	34	,000
	Συμβασιούχος	,354	26	,000	,765	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,265	13	,013	,829	13	,015
	Εργάζομαι περιστασιακά	,282	11	,015	,868	11	,073
	Άνεργος	,196	9	,200*	,872	9	,130
Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν	Μόνιμος Υπάλληλος	,263	34	,000	,787	34	,000
	Συμβασιούχος	,267	26	,000	,799	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,315	13	,001	,755	13	,002
	Εργάζομαι περιστασιακά	,289	11	,011	,878	11	,099
	Άνεργος	,338	9	,004	,783	9	,013
Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν	Μόνιμος Υπάλληλος	,508	34	,000	,372	34	,000
	Συμβασιούχος	,419	26	,000	,633	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,443	13	,000	,540	13	,000
	Εργάζομαι περιστασιακά	,310	11	,004	,760	11	,003
	Άνεργος	,411	9	,000	,672	9	,001
Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.	Μόνιμος Υπάλληλος	,429	34	,000	,613	34	,000
	Συμβασιούχος	,419	26	,000	,642	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,406	13	,000	,645	13	,000
	Εργάζομαι περιστασιακά	,432	11	,000	,619	11	,000
	Άνεργος	,402	9	,000	,658	9	,000
Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου	Μόνιμος Υπάλληλος	,433	34	,000	,497	34	,000
	Συμβασιούχος	,539	26	,000	,198	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,480	13	,000	,407	13	,000
	Εργάζομαι περιστασιακά	,482	11	,000	,504	11	,000
	Άνεργος	,396	9	,000	,684	9	,001
Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	Μόνιμος Υπάλληλος	,489	34	,000	,477	34	,000
	Συμβασιούχος	,539	26	,000	,198	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,416	13	,000	,638	13	,000
	Άνεργος	,439	9	,000	,505	9	,000
Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου	Μόνιμος Υπάλληλος	,474	34	,000	,523	34	,000
	Συμβασιούχος	,461	26	,000	,549	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,349	13	,000	,662	13	,000
	Εργάζομαι περιστασιακά	,310	11	,004	,760	11	,003
	Άνεργος	,519	9	,000	,390	9	,000
Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου	Μόνιμος Υπάλληλος	,538	34	,000	,255	34	,000
	Συμβασιούχος	,539	26	,000	,198	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,415	13	,000	,650	13	,000
	Εργάζομαι περιστασιακά	,401	11	,000	,531	11	,000

	Άνεργος	,519	9	,000	,390	9	,000
Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου	Μόνιμος Υπάλληλος	,539	34	,000	,165	34	,000
	Συμβασιούχος	,535	26	,000	,301	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,456	13	,000	,567	13	,000
	Εργάζομαι περιστασιακά	,482	11	,000	,504	11	,000
	Άνεργος	,459	9	,000	,564	9	,000
Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου	Μόνιμος Υπάλληλος	,532	34	,000	,322	34	,000
	Συμβασιούχος	,539	26	,000	,198	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,393	13	,000	,608	13	,000
	Εργάζομαι περιστασιακά	,492	11	,000	,486	11	,000
	Άνεργος	,459	9	,000	,564	9	,000
Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων	Μόνιμος Υπάλληλος	,255	34	,000	,820	34	,000
	Συμβασιούχος	,169	26	,055	,912	26	,030
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,225	13	,072	,842	13	,022
	Εργάζομαι περιστασιακά	,277	11	,018	,812	11	,014
	Άνεργος	,240	9	,144	,831	9	,046
Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)	Μόνιμος Υπάλληλος	,277	34	,000	,755	34	,000
	Συμβασιούχος	,251	26	,000	,842	26	,001
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,275	13	,008	,823	13	,013
	Εργάζομαι περιστασιακά	,188	11	,200*	,898	11	,175
	Άνεργος	,250	9	,110	,807	9	,024
Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση	Μόνιμος Υπάλληλος	,325	34	,000	,728	34	,000
	Συμβασιούχος	,358	26	,000	,728	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,307	13	,001	,762	13	,002
	Εργάζομαι περιστασιακά	,231	11	,104	,876	11	,093
	Άνεργος	,298	9	,020	,730	9	,003
Τυχαία	Μόνιμος Υπάλληλος	,416	34	,000	,662	34	,000
	Συμβασιούχος	,385	26	,000	,708	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,319	13	,001	,764	13	,003
	Εργάζομαι περιστασιακά	,381	11	,000	,709	11	,001
	Άνεργος	,219	9	,200*	,857	9	,088
Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου	Μόνιμος Υπάλληλος	,483	34	,000	,372	34	,000
	Συμβασιούχος	,539	26	,000	,198	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,443	13	,000	,540	13	,000
	Εργάζομαι περιστασιακά	,417	11	,000	,592	11	,000
Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	Μόνιμος Υπάλληλος	,478	34	,000	,445	34	,000
	Συμβασιούχος	,512	26	,000	,377	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,389	13	,000	,607	13	,000
	Εργάζομαι περιστασιακά	,417	11	,000	,592	11	,000
Πήρα πληροφόρηση από τα	Μόνιμος Υπάλληλος	,466	34	,000	,507	34	,000

αδέλφια μου	Συμβασιούχος	,520	26	,000	,392	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,443	13	,000	,540	13	,000
	Εργάζομαι περιστασιακά	,492	11	,000	,486	11	,000
	Άνεργος	,447	9	,000	,531	9	,000
Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου	Μόνιμος Υπάλληλος	,178	34	,008	,868	34	,001
	Συμβασιούχος	,276	26	,000	,798	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,252	13	,023	,781	13	,004
	Εργάζομαι περιστασιακά	,222	11	,136	,879	11	,102
	Άνεργος	,316	9	,010	,763	9	,008
Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	Μόνιμος Υπάλληλος	,389	34	,000	,686	34	,000
	Συμβασιούχος	,445	26	,000	,574	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,320	13	,001	,763	13	,003
	Εργάζομαι περιστασιακά	,251	11	,051	,758	11	,003
	Άνεργος	,519	9	,000	,390	9	,000
Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του	Μόνιμος Υπάλληλος	,356	34	,000	,681	34	,000
	Συμβασιούχος	,404	26	,000	,672	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,379	13	,000	,728	13	,001
	Εργάζομαι περιστασιακά	,254	11	,046	,804	11	,011
	Άνεργος	,412	9	,000	,654	9	,000
Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	Μόνιμος Υπάλληλος	,508	34	,000	,372	34	,000
	Συμβασιούχος	,504	26	,000	,349	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,487	13	,000	,429	13	,000
	Εργάζομαι περιστασιακά	,438	11	,000	,600	11	,000
Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	Μόνιμος Υπάλληλος	,433	34	,000	,574	34	,000
	Συμβασιούχος	,480	26	,000	,505	26	,000
	Ελεύθερος Επαγγελματίας	,361	13	,000	,711	13	,001
	Εργάζομαι περιστασιακά	,227	11	,120	,819	11	,017
	Άνεργος	,519	9	,000	,390	9	,000

a. Lilliefors Significance Correction

*. This is a lower bound of the true significance.

b. Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

c. Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

d. Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

e. Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

f. Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

- g. Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- h. Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- i. Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- j. Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- k. Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- l. Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- m. Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- n. Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- o. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- p. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- q. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- r. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- s. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- t. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- u. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- v. Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- w. Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- x. Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- y. Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- z. Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.
- aa. Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

ab. Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων
is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

ac. Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

ad. Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν
is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

ae. Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

af. Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω. is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

ag. Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

ah. Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Εργάζομαι περιστασιακά. It has been omitted.

ai. Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

aj. Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

ak. Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

al. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου
is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

am. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου
is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

an. Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων
is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

ao. Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)
is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

ap. Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση
is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

aq. Τυχαία is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

ar. Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

as. Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Άνεργος. It has been omitted.

at. Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

au. Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Άνεργος. It has been omitted.

av. Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

aw. Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

ax. Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

ay. Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

az. Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

ba. Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Άνεργος. It has been omitted.

bb. Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης is constant when Επαγγελματική δραστηριότητα = Συνταξιούχος. It has been omitted.

Πίνακας 5-13 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της επαγγελματικής δραστηριότητας

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες	Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή	Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου	Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε
Chi-Square	8,650	7,107	9,045	9,660	11,376
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,124	,213	,107	,085	,044

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου	Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια
Chi-Square	9,647	14,539	5,955	5,204	3,504
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,086	,013	,311	,392	,623

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους	Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος- καταξίωση	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου
Chi-Square	7,840	3,683	7,395	10,116	18,317
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,165	,596	,193	,072	,003

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
Chi-Square	13,783	17,569	13,611	11,020	13,051
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,017	,004	,018	,051	,023

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσ ω ανελλιπώς τα μαθήματά μου
Chi-Square	9,579	11,021	12,154	2,470	4,317
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,088	,051	,033	,781	,505

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησ ης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων	Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων	Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη	Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν	Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν
Chi-Square	3,596	4,702	7,133	7,039	5,445
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,609	,453	,211	,218	,364

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.	Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου	Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου	Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου
Chi-Square	4,946	5,523	7,492	5,515	9,351
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,422	,355	,187	,356	,096

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου	Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενου ς του σχολείου	Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων	Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)	Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση
Chi-Square	5,351	6,892	17,069	12,956	6,411
df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,375	,229	,004	,024	,268

Test Statistics^{a,b}

	Τυχαία	Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου	Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου	Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου
Chi-Square	7,243	7,083	4,198	,568	5,470

df	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,203	,215	,521	,989	,361

Test Statistics^{a,b}

	Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμ ό και εκπροσώπους του	Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
Chi-Square	5,680	3,467	9,587	6,630
df	5	5	5	5
Asymp. Sig.	,339	,628	,088	,250

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: Επαγγελματική δραστηριότητα

Πίνακας 5-14 Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της επαγγελματικής δραστηριότητας

Μηδενική Υπόθεση	Τεστ	Sig	Απόφαση
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,124	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,213	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν « Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή. » ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,107	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,085	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να	Independent	0,044	Απορρίπτω

σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Samples – Mann Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,086	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου » ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,013	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,311	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν « Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,392	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν « Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,623	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα » ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,165	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν « Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,596	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν « Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,193	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν « Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,072	Δέχομαι

Δεν αλλάζει το αν «Ηθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,003	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ηθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,017	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ηθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,004	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ηθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,018	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ηθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,051	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ηθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,023	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο » ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,088	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,051	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων» ανάλογα με την επαγγελματική	Independent Samples – Mann Whitney	0,033	Απορρίπτω

δραστηριότητα			
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,781	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,505	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,609	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων σε σχέση με τα τυπικά μου προσόντα. » ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,453	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,211	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν » ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,218	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,364	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω. » ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,422	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου » ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,355	Δέχομαι

Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,187	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,356	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου » ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,096	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,375	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,229	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,004	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων) » ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,024	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική » ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,268	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Τυχαία» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,203	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου » ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,215	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου» ανάλογα με την	Independent Samples – Mann Whitney	0,521	Δέχομαι

επαγγελματική δραστηριότητα			
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,989	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,361	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,339	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,628	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,088	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης» ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα	Independent Samples – Mann Whitney	0,250	Δέχομαι

Πίνακας 5-15 Έλεγχος υποθέσεων Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και την επαγγελματική δραστηριότητα σε 95% διάστημα εμπιστοσύνης

Tests of

Normality b,c,d,e,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,q,r,s,t,u,v,w,x,y,z,aa,ab,ac,ad,ae,af,ag,ah,ai,aj,ak,al,am,an,ao,ap,aq,ar,as,at,au,av,aw,ax,ay,az,ba,bb,bc,bd,be,bf,bg,bh,bi,bj,bk,bl,bm,bn,bo,bp,bq,br

Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	Γυμνάσιο	,341	22	,000	,807	22	,001
	Σ.Δ.Ε.	,257	12	,028	,807	12	,011
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,300	12	,004	,809	12	,012
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,260	25	,000	,842	25	,001
	ΙΕΚ	,319	6	,056	,683	6	,004
	Τριτοβάθμια	,232	11	,100	,822	11	,018
Ήθελα να αποκτήσω νέες	Γυμνάσιο	,302	22	,000	,730	22	,000

γνώσεις και δεξιότητες	Σ.Δ.Ε.	,304	12	,003	,777	12	,005
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,333	12	,001	,808	12	,011
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,377	25	,000	,740	25	,000
	ΙΕΚ	,407	6	,002	,640	6	,001
	Τριτοβάθμια	,353	11	,000	,649	11	,000
Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή	Γυμνάσιο	,218	22	,008	,880	22	,012
	Σ.Δ.Ε.	,304	12	,003	,777	12	,005
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,287	12	,007	,865	12	,056
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,271	25	,000	,883	25	,008
	ΙΕΚ	,254	6	,200*	,866	6	,212
	Τριτοβάθμια	,357	11	,000	,768	11	,004
Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου	Γυμνάσιο	,269	22	,000	,746	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,333	12	,001	,679	12	,001
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,243	12	,049	,784	12	,006
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,260	25	,000	,763	25	,000
	ΙΕΚ	,315	6	,063	,753	6	,021
	Τριτοβάθμια	,288	11	,011	,802	11	,010
Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε	Γυμνάσιο	,290	22	,000	,719	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,258	12	,026	,818	12	,015
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,210	12	,151	,901	12	,162
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,233	25	,001	,815	25	,000
	ΙΕΚ	,208	6	,200*	,908	6	,425
	Τριτοβάθμια	,269	11	,025	,735	11	,001
Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου	Γυμνάσιο	,217	22	,008	,875	22	,010
	Σ.Δ.Ε.	,292	12	,006	,818	12	,015
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,275	12	,013	,830	12	,021
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,197	25	,013	,878	25	,006
	ΙΕΚ	,308	6	,077	,857	6	,178
	Τριτοβάθμια	,234	11	,094	,843	11	,034
Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	Γυμνάσιο	,175	22	,077	,859	22	,005
	Σ.Δ.Ε.	,225	12	,093	,824	12	,018
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,233	12	,072	,897	12	,146
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,190	25	,021	,862	25	,003
	ΙΕΚ	,430	6	,001	,709	6	,008
	Τριτοβάθμια	,236	11	,089	,852	11	,046
Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	Γυμνάσιο	,221	22	,006	,805	22	,001
	Σ.Δ.Ε.	,238	12	,059	,840	12	,028
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,250	12	,037	,799	12	,009
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,292	25	,000	,690	25	,000
	ΙΕΚ	,254	6	,200*	,866	6	,212

	Τριτοβάθμια	,282	11	,015	,786	11	,006
Ήθελα να ασχοληθώ μια	Γυμνάσιο	,258	22	,001	,800	22	,001
ειδικότητα που μου ταιριάζει	Σ.Δ.Ε.	,300	12	,004	,809	12	,012
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,331	12	,001	,823	12	,017
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,265	25	,000	,819	25	,000
	ΙΕΚ	,254	6	,200*	,866	6	,212
	Τριτοβάθμια	,300	11	,007	,793	11	,008
Ήθελα να ασχοληθώ μια	Γυμνάσιο	,190	22	,038	,875	22	,010
ειδικότητα από περιέργεια	Σ.Δ.Ε.	,224	12	,099	,906	12	,187
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,345	12	,000	,748	12	,003
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,201	25	,010	,876	25	,006
	ΙΕΚ	,285	6	,138	,831	6	,110
	Τριτοβάθμια	,269	11	,026	,814	11	,014
Ήθελα να ξεφύγω από	Γυμνάσιο	,315	22	,000	,742	22	,000
προσωπικά και οικογενειακά	Σ.Δ.Ε.	,345	12	,000	,724	12	,001
ζητήματα	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,473	12	,000	,427	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,374	25	,000	,675	25	,000
	ΙΕΚ	,267	6	,200*	,809	6	,070
	Τριτοβάθμια	,428	11	,000	,578	11	,000
Ήθελα να κάνω νέες	Γυμνάσιο	,281	22	,000	,883	22	,014
γνωριμίες και πιθανόν	Σ.Δ.Ε.	,218	12	,120	,859	12	,048
φίλους	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,264	12	,021	,805	12	,011
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,244	25	,000	,821	25	,001
	ΙΕΚ	,283	6	,143	,921	6	,514
	Τριτοβάθμια	,296	11	,008	,770	11	,004
Ήθελα να κατανοώ μέσα	Γυμνάσιο	,218	22	,008	,910	22	,048
από την σχολική	Σ.Δ.Ε.	,284	12	,008	,870	12	,065
εκπαίδευσή μου καλύτερα	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,333	12	,001	,836	12	,025
τα κοινωνικά φαινόμενα	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,226	25	,002	,904	25	,022
	ΙΕΚ	,286	6	,136	,755	6	,022
	Τριτοβάθμια	,274	11	,021	,792	11	,007
Ήθελα να αποκτήσω	Γυμνάσιο	,292	22	,000	,743	22	,000
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	Σ.Δ.Ε.	,244	12	,048	,865	12	,057
Λυκείου για να αποκτήσω	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,249	12	,038	,832	12	,022
κοινωνικό κύρος-καταξίωση	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,280	25	,000	,789	25	,000
	ΙΕΚ	,208	6	,200*	,908	6	,425
	Τριτοβάθμια	,321	11	,002	,778	11	,005
Ήθελα να αποκτήσω	Γυμνάσιο	,370	22	,000	,650	22	,000
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	Σ.Δ.Ε.	,297	12	,004	,792	12	,008
Λυκείου για να γίνω	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,276	12	,012	,828	12	,020

αποδοτικότερος στην εργασία μου	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,236	25	,001	,807	25	,000
	ΙΕΚ	,214	6	,200*	,958	6	,804
	Τριτοβάθμια	,278	11	,018	,847	11	,039
Ήθελα να αποκτήσω	Γυμνάσιο	,216	22	,009	,794	22	,000
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	Σ.Δ.Ε.	,199	12	,200*	,855	12	,043
Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,271	12	,015	,819	12	,016
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,285	25	,000	,783	25	,000
	ΙΕΚ	,308	6	,077	,857	6	,178
	Τριτοβάθμια	,320	11	,002	,782	11	,005
Ήθελα να αποκτήσω	Γυμνάσιο	,249	22	,001	,798	22	,000
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	Σ.Δ.Ε.	,234	12	,070	,798	12	,009
Λυκείου για να βρω εργασία	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,229	12	,083	,853	12	,040
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,260	25	,000	,794	25	,000
	ΙΕΚ	,267	6	,200*	,809	6	,070
	Τριτοβάθμια	,349	11	,001	,729	11	,001
Ήθελα να αποκτήσω	Γυμνάσιο	,256	22	,001	,781	22	,000
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	Σ.Δ.Ε.	,295	12	,005	,760	12	,003
Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,314	12	,002	,763	12	,004
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,280	25	,000	,799	25	,000
	ΙΕΚ	,365	6	,012	,634	6	,001
	Τριτοβάθμια	,310	11	,004	,718	11	,001
Ήθελα να αποκτήσω	Γυμνάσιο	,235	22	,003	,791	22	,000
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	Σ.Δ.Ε.	,375	12	,000	,745	12	,002
Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,234	12	,068	,830	12	,021
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,266	25	,000	,813	25	,000
	ΙΕΚ	,378	6	,007	,751	6	,020
	Τριτοβάθμια	,301	11	,006	,719	11	,001
Ήθελα να αποκτήσω	Γυμνάσιο	,234	22	,003	,841	22	,002
Απολυτήριο ή και Πτυχίο	Σ.Δ.Ε.	,207	12	,163	,881	12	,092
Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,344	12	,000	,752	12	,003
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,445	25	,000	,610	25	,000
	ΙΕΚ	,492	6	,000	,496	6	,000
	Τριτοβάθμια	,372	11	,000	,702	11	,000
Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο	Γυμνάσιο	,416	22	,000	,554	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,450	12	,000	,575	12	,000
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,312	12	,002	,782	12	,006
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,335	25	,000	,731	25	,000
	ΙΕΚ	,293	6	,117	,822	6	,091
	Τριτοβάθμια	,345	11	,001	,746	11	,002
Υπάρχει έλλειψη χρόνου	Γυμνάσιο	,177	22	,071	,873	22	,009

λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας	Σ.Δ.Ε.	,285	12	,008	,823	12	,017
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,229	12	,083	,853	12	,040
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,233	25	,001	,848	25	,002
	ΙΕΚ	,209	6	,200*	,907	6	,415
	Τριτοβάθμια	,201	11	,200*	,916	11	,285
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	Γυμνάσιο	,292	22	,000	,776	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,199	12	,200*	,872	12	,068
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,229	12	,083	,853	12	,040
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,227	25	,002	,806	25	,000
	ΙΕΚ	,302	6	,094	,775	6	,035
	Τριτοβάθμια	,287	11	,012	,754	11	,002
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	Γυμνάσιο	,181	22	,058	,846	22	,003
	Σ.Δ.Ε.	,256	12	,028	,879	12	,086
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,351	12	,000	,712	12	,001
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,172	25	,055	,890	25	,011
	ΙΕΚ	,167	6	,200*	,982	6	,960
	Τριτοβάθμια	,200	11	,200*	,928	11	,389
Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου	Γυμνάσιο	,249	22	,001	,862	22	,006
	Σ.Δ.Ε.	,304	12	,003	,840	12	,028
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,310	12	,002	,800	12	,009
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,232	25	,001	,883	25	,008
	ΙΕΚ	,223	6	,200*	,908	6	,421
	Τριτοβάθμια	,291	11	,010	,734	11	,001
Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων	Γυμνάσιο	,250	22	,001	,832	22	,002
	Σ.Δ.Ε.	,280	12	,010	,836	12	,025
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,296	12	,005	,789	12	,007
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,329	25	,000	,742	25	,000
	ΙΕΚ	,392	6	,004	,701	6	,006
	Τριτοβάθμια	,252	11	,049	,803	11	,010
Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων	Γυμνάσιο	,364	22	,000	,699	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,345	12	,000	,748	12	,003
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,480	12	,000	,450	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,404	25	,000	,658	25	,000
	Τριτοβάθμια	,286	11	,012	,804	11	,011
Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη	Γυμνάσιο	,312	22	,000	,796	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,307	12	,003	,764	12	,004
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,225	12	,094	,841	12	,028
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,282	25	,000	,817	25	,000
	ΙΕΚ	,407	6	,002	,640	6	,001
	Τριτοβάθμια	,337	11	,001	,805	11	,011

Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν	Γυμνάσιο	,363	22	,000	,674	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,201	12	,194	,852	12	,039
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,301	12	,004	,801	12	,010
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,231	25	,001	,830	25	,001
	ΙΕΚ	,202	6	,200*	,853	6	,167
	Τριτοβάθμια	,247	11	,060	,834	11	,026
Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν	Γυμνάσιο	,485	22	,000	,496	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,411	12	,000	,665	12	,000
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,446	12	,000	,592	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,463	25	,000	,497	25	,000
	ΙΕΚ	,392	6	,004	,701	6	,006
	Τριτοβάθμια	,471	11	,000	,474	11	,000
Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.	Γυμνάσιο	,384	22	,000	,696	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,345	12	,000	,748	12	,003
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,390	12	,000	,672	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,483	25	,000	,502	25	,000
	ΙΕΚ	,401	6	,003	,702	6	,007
	Τριτοβάθμια	,482	11	,000	,504	11	,000
Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου	Γυμνάσιο	,508	22	,000	,417	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,490	12	,000	,479	12	,000
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,530	12	,000	,327	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,429	25	,000	,510	25	,000
	Τριτοβάθμια	,482	11	,000	,504	11	,000
Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	Γυμνάσιο	,505	22	,000	,423	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,499	12	,000	,465	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,470	25	,000	,510	25	,000
	ΙΕΚ	,492	6	,000	,496	6	,000
Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου	Γυμνάσιο	,413	22	,000	,642	22	,000
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,400	12	,000	,674	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,451	25	,000	,561	25	,000
	ΙΕΚ	,407	6	,002	,640	6	,001
	Τριτοβάθμια	,401	11	,000	,625	11	,000
Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου	Γυμνάσιο	,539	22	,000	,221	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,499	12	,000	,465	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,446	25	,000	,427	25	,000
	Τριτοβάθμια	,528	11	,000	,345	11	,000
Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου	Γυμνάσιο	,524	22	,000	,333	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,490	12	,000	,479	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,494	25	,000	,329	25	,000
	Τριτοβάθμια	,528	11	,000	,345	11	,000

Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου	Γυμνάσιο	,515	22	,000	,412	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,490	12	,000	,479	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,470	25	,000	,381	25	,000
	Τριτοβάθμια	,528	11	,000	,345	11	,000
Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων	Γυμνάσιο	,193	22	,032	,899	22	,028
	Σ.Δ.Ε.	,334	12	,001	,731	12	,002
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,205	12	,177	,875	12	,076
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,201	25	,010	,874	25	,005
	ΙΕΚ	,277	6	,168	,773	6	,033
	Τριτοβάθμια	,330	11	,001	,754	11	,002
Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)	Γυμνάσιο	,227	22	,004	,880	22	,012
	Σ.Δ.Ε.	,181	12	,200*	,896	12	,143
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,238	12	,059	,798	12	,009
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,268	25	,000	,801	25	,000
	ΙΕΚ	,302	6	,094	,775	6	,035
	Τριτοβάθμια	,438	11	,000	,600	11	,000
Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση	Γυμνάσιο	,273	22	,000	,809	22	,001
	Σ.Δ.Ε.	,354	12	,000	,732	12	,002
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,398	12	,000	,657	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,397	25	,000	,648	25	,000
	ΙΕΚ	,302	6	,094	,775	6	,035
	Τριτοβάθμια	,391	11	,000	,662	11	,000
Τυχαία	Γυμνάσιο	,471	22	,000	,549	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,262	12	,022	,781	12	,006
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,409	12	,000	,681	12	,001
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,407	25	,000	,654	25	,000
	ΙΕΚ	,365	6	,012	,634	6	,001
	Τριτοβάθμια	,345	11	,001	,746	11	,002
Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου	Γυμνάσιο	,485	22	,000	,356	22	,000
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,530	12	,000	,327	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,433	25	,000	,514	25	,000
Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	Γυμνάσιο	,467	22	,000	,453	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,495	12	,000	,488	12	,000
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,530	12	,000	,327	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,413	25	,000	,558	25	,000
Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου	Γυμνάσιο	,499	22	,000	,402	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,441	12	,000	,587	12	,000
	ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,499	12	,000	,465	12	,000
	Λύκειο - Β΄ ΤΕΕ	,471	25	,000	,517	25	,000
	Τριτοβάθμια	,528	11	,000	,345	11	,000

Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου	Γυμνάσιο	,250	22	,001	,844	22	,003
	Σ.Δ.Ε.	,193	12	,200*	,838	12	,026
	ΤΕΣ - Α' ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,238	12	,059	,854	12	,041
	Λύκειο - Β' ΤΕΕ	,247	25	,000	,814	25	,000
	ΙΕΚ	,285	6	,138	,831	6	,110
	Τριτοβάθμια	,287	11	,012	,828	11	,022
Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	Γυμνάσιο	,435	22	,000	,611	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,327	12	,001	,796	12	,008
	ΤΕΣ - Α' ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,451	12	,000	,601	12	,000
	Λύκειο - Β' ΤΕΕ	,417	25	,000	,598	25	,000
	ΙΕΚ	,267	6	,200*	,809	6	,070
	Τριτοβάθμια	,528	11	,000	,345	11	,000
Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του	Γυμνάσιο	,363	22	,000	,674	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,272	12	,015	,798	12	,009
	ΤΕΣ - Α' ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.	,334	12	,001	,731	12	,002
	Λύκειο - Β' ΤΕΕ	,385	25	,000	,691	25	,000
	ΙΕΚ	,492	6	,000	,496	6	,000
	Τριτοβάθμια	,488	11	,000	,512	11	,000
Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	Γυμνάσιο	,503	22	,000	,417	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,400	12	,000	,674	12	,000
	Λύκειο - Β' ΤΕΕ	,513	25	,000	,392	25	,000
	Τριτοβάθμια	,528	11	,000	,345	11	,000
Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	Γυμνάσιο	,464	22	,000	,560	22	,000
	Σ.Δ.Ε.	,431	12	,000	,564	12	,000
	Λύκειο - Β' ΤΕΕ	,411	25	,000	,576	25	,000
	ΙΕΚ	,208	6	,200*	,908	6	,425
	Τριτοβάθμια	,391	11	,000	,662	11	,000

a. Lilliefors Significance Correction

*. This is a lower bound of the true significance.

b. Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

c. Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

d. Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

e. Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

f. Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

- g. Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- h. Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- i. Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- j. Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- k. Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- l. Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- m. Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- n. Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- o. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- p. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- q. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- r. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- s. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- t. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- u. Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- v. Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- w. Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- x. Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- y. Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- z. Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

- aa. Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- ab. Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = IEK. It has been omitted.
- ac. Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- ad. Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- ae. Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- af. Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- ag. Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω. is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- ah. Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = IEK. It has been omitted.
- ai. Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- aj. Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.. It has been omitted.
- ak. Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Τριτοβάθμια. It has been omitted.
- al. Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- am. Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Σ.Δ.Ε.. It has been omitted.
- an. Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- ao. Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.. It has been omitted.
- ap. Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = IEK. It has been omitted.
- aq. Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- ar. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.. It has been omitted.
- as. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = IEK. It has been omitted.
- at. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.
- au. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.. It has been omitted.

av. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου
is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = ΙΕΚ. It has been omitted.

aw. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου
is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

ax. Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων
is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

ay. Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)
is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

az. Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση
is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

ba. Τυχαία is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

bb. Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Σ.Δ.Ε.. It has been omitted.

bc. Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = ΙΕΚ. It has been omitted.

bd. Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Τριτοβάθμια. It has been omitted.

be. Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

bf. Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = ΙΕΚ. It has been omitted.

bg. Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Τριτοβάθμια. It has been omitted.

bh. Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

bi. Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = ΙΕΚ. It has been omitted.

bj. Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

bk. Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

bl. Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

bm. Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

bn. Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = ΤΕΣ - Α΄ ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.. It has been omitted.

bo. Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = ΙΕΚ. It has been omitted.

bp. Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

bq. Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = ΤΕΣ - Α' ΤΕΕ - ΕΠΑ.Σ.. It has been omitted.

br. Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης is constant when Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου = Μεταπτυχιακό. It has been omitted.

Πίνακας 5-16 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της εκπαίδευσης μου

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες	Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή	Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου	Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε
Chi-Square	5,713	8,210	10,569	5,329	19,502
df	6	6	6	6	6
Asymp. Sig.	,456	,223	,103	,502	,003

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου	Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια
Chi-Square	7,343	4,834	4,922	2,360	8,336
df	6	6	6	6	6
Asymp. Sig.	,290	,565	,554	,884	,214

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους	Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου
Chi-Square	4,859	5,829	10,493	18,267	8,638
df	6	6	6	6	6

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους	Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος- καταξίωση	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου
Chi-Square	4,859	5,829	10,493	18,267	8,638
df	6	6	6	6	6
Asymp. Sig.	,562	,443	,105	,006	,195

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
Chi-Square	5,762	4,699	1,895	4,239	12,245
df	6	6	6	6	6
Asymp. Sig.	,450	,583	,929	,644	,057

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσ ω ανελλιπώς τα μαθήματά μου
Chi-Square	6,086	2,773	1,462	4,060	8,044
df	6	6	6	6	6
Asymp. Sig.	,414	,837	,962	,669	,235

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησ ης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων	Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων	Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη	Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν	Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν
Chi-Square	4,484	8,347	1,249	7,984	4,476
df	6	6	6	6	6
Asymp. Sig.	,611	,214	,974	,239	,613

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.	Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου	Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου	Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου
Chi-Square	2,570	3,002	4,800	6,233	5,743
df	6	6	6	6	6
Asymp. Sig.	,861	,809	,570	,398	,453

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου	Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενου ς του σχολείου	Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων	Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)	Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση
Chi-Square	4,216	3,191	25,399	14,867	11,158
df	6	6	6	6	6
Asymp. Sig.	,648	,785	,000	,021	,084

Test Statistics^{a,b}

	Τυχαία	Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου	Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου	Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου
Chi-Square	11,037	8,099	6,399	3,328	5,430

df	6	6	6	6	6
Asymp. Sig.	,087	,231	,380	,767	,490

Test Statistics^{a,b}

	Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμ ό και εκπροσώπους του	Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
Chi-Square	23,320	12,186	5,644	10,396
df	6	6	6	6
Asymp. Sig.	,001	,058	,464	,109

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: Το επίπεδο εκπαίδευσης το δικό μου

Πίνακας 5-17 Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της εκπαίδευσης μου

Μηδενική Υπόθεση	Τεστ	Sig	Απόφαση
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,456	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,223	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή.» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,103	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,502	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να	Independent	0,003	Απορρίπτω

σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Samples – Mann Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,290	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου » ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,565	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,554	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν « Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,884	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν « Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,214	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα » ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,562	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν « Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,443	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν « Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,105	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν « Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,006	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία	Independent Samples – Mann Whitney	0,195	Δέχομαι

μου» ανάλογα με την εκπαίδευση μου			
Δεν αλλάζει το αν «Ηθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,450	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ηθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,583	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ηθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,929	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ηθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,644	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ηθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,057	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο » ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,414	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,837	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,962	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,669	Δέχομαι

εκπαίδευση μου			
Δεν αλλάζει το αν «Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,235	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,611	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων σε σχέση με τα τυπικά μου προσόντα. » ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,214	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,974	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν » ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,239	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,613	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω. » ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,861	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου » ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,809	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,570	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους	Independent Samples – Mann Whitney	0,398	Δέχομαι

στον χώρο εργασίας μου» ανάλογα με την εκπαίδευση μου			
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου » ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,453	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,648	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,785	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,000	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων) » ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,021	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική » ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,084	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Τυχαία» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,087	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου » ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,231	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,380	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,767	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου» ανάλογα με την	Independent Samples – Mann Whitney	0,490	Δέχομαι

εκπαίδευση μου			
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,001	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,058	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,464	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης» ανάλογα με την εκπαίδευση μου	Independent Samples – Mann Whitney	0,109	Δέχομαι

Πίνακας 5-18 Έλεγχος υποθέσεων Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της εκπαίδευσης μου σε 95% διάστημα εμπιστοσύνης

Tests of Normality^{b,c,d,e,f,g,h,i}

Οικογενειακή κατάσταση		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	Άγαμος	,248	39	,000	,850	39	,000
	Έγγαμος	,329	40	,000	,710	40	,000
	Σε διάσταση	,235	8	,200 [*]	,802	8	,030
	Διαζευγμένος	,296	7	,063	,840	7	,099
Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες	Άγαμος	,283	39	,000	,771	39	,000
	Έγγαμος	,314	40	,000	,707	40	,000
	Σε διάσταση	,228	8	,200 [*]	,835	8	,067
	Διαζευγμένος	,296	7	,063	,840	7	,099
Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή	Άγαμος	,266	39	,000	,868	39	,000
	Έγγαμος	,275	40	,000	,822	40	,000
	Σε διάσταση	,238	8	,200 [*]	,877	8	,178
	Διαζευγμένος	,360	7	,007	,664	7	,001
Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου	Άγαμος	,349	39	,000	,716	39	,000
	Έγγαμος	,290	40	,000	,723	40	,000
	Σε διάσταση	,391	8	,001	,641	8	,000
	Διαζευγμένος	,318	7	,031	,671	7	,002

Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε	Άγαμος	,203	39	,000	,856	39	,000
	Έγγαμος	,255	40	,000	,803	40	,000
	Σε διάσταση	,338	8	,008	,750	8	,008
	Διαζευγμένος	,253	7	,195	,816	7	,059
Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου	Άγαμος	,189	39	,001	,904	39	,003
	Έγγαμος	,211	40	,000	,838	40	,000
	Σε διάσταση	,277	8	,070	,748	8	,008
	Διαζευγμένος	,373	7	,004	,820	7	,064
Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	Άγαμος	,244	39	,000	,867	39	,000
	Έγγαμος	,205	40	,000	,845	40	,000
	Σε διάσταση	,371	8	,002	,724	8	,004
	Διαζευγμένος	,214	7	,200 ⁺	,858	7	,144
Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	Άγαμος	,295	39	,000	,790	39	,000
	Έγγαμος	,281	40	,000	,748	40	,000
	Σε διάσταση	,301	8	,031	,782	8	,018
	Διαζευγμένος	,267	7	,140	,894	7	,294
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	Άγαμος	,340	39	,000	,768	39	,000
	Έγγαμος	,267	40	,000	,811	40	,000
	Σε διάσταση	,250	8	,150	,849	8	,093
	Διαζευγμένος	,296	7	,063	,840	7	,099
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια	Άγαμος	,199	39	,000	,871	39	,000
	Έγγαμος	,179	40	,002	,877	40	,000
	Σε διάσταση	,216	8	,200 ⁺	,882	8	,197
	Διαζευγμένος	,301	7	,054	,848	7	,118
Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	Άγαμος	,311	39	,000	,691	39	,000
	Έγγαμος	,450	40	,000	,574	40	,000
	Σε διάσταση	,285	8	,054	,815	8	,041
	Διαζευγμένος	,240	7	,200 ⁺	,864	7	,163
Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους	Άγαμος	,199	39	,000	,873	39	,000
	Έγγαμος	,200	40	,000	,853	40	,000
	Σε διάσταση	,299	8	,034	,815	8	,041
	Διαζευγμένος	,331	7	,020	,773	7	,022
Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	Άγαμος	,194	39	,001	,891	39	,001
	Έγγαμος	,179	40	,002	,899	40	,002
	Σε διάσταση	,205	8	,200 ⁺	,931	8	,522
	Διαζευγμένος	,504	7	,000	,453	7	,000
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να	Άγαμος	,269	39	,000	,814	39	,000
	Έγγαμος	,241	40	,000	,820	40	,000
	Σε διάσταση	,203	8	,200 ⁺	,887	8	,220

αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση	Διαζευγμένος	,357	7	,007	,719	7	,006
Ήθελα να αποκτήσω	Άγαμος	,269	39	,000	,790	39	,000
Απολυτήριο ή και	Έγγαμος	,288	40	,000	,773	40	,000
Πτυχίο Λυκείου για να	Σε διάσταση	,325	8	,013	,774	8	,015
γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου	Διαζευγμένος	,357	7	,007	,719	7	,006
Ήθελα να αποκτήσω	Άγαμος	,324	39	,000	,771	39	,000
Απολυτήριο ή και	Έγγαμος	,264	40	,000	,809	40	,000
Πτυχίο Λυκείου για να	Σε διάσταση	,214	8	,200*	,891	8	,239
διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	Διαζευγμένος	,357	7	,007	,719	7	,006
Ήθελα να αποκτήσω	Άγαμος	,274	39	,000	,789	39	,000
Απολυτήριο ή και	Έγγαμος	,224	40	,000	,800	40	,000
Πτυχίο Λυκείου για να	Σε διάσταση	,187	8	,200*	,877	8	,175
βρω εργασία	Διαζευγμένος	,421	7	,000	,646	7	,001
Ήθελα να αποκτήσω	Άγαμος	,268	39	,000	,788	39	,000
Απολυτήριο ή και	Έγγαμος	,277	40	,000	,745	40	,000
Πτυχίο Λυκείου για να	Σε διάσταση	,263	8	,109	,827	8	,056
διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας	Διαζευγμένος	,357	7	,007	,719	7	,006
Ήθελα να αποκτήσω	Άγαμος	,207	39	,000	,813	39	,000
Απολυτήριο ή και	Έγγαμος	,300	40	,000	,764	40	,000
Πτυχίο Λυκείου για να	Σε διάσταση	,287	8	,052	,809	8	,036
αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	Διαζευγμένος	,256	7	,182	,833	7	,086
Ήθελα να αποκτήσω	Άγαμος	,386	39	,000	,680	39	,000
Απολυτήριο ή και	Έγγαμος	,254	40	,000	,819	40	,000
Πτυχίο Λυκείου για την	Σε διάσταση	,365	8	,002	,724	8	,004
εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	Διαζευγμένος	,271	7	,129	,839	7	,098
Υπάρχει δυσκολία στην	Άγαμος	,353	39	,000	,732	39	,000
μετακίνηση προς και	Έγγαμος	,378	40	,000	,694	40	,000
από το σχολείο	Σε διάσταση	,351	8	,004	,700	8	,002
	Διαζευγμένος	,435	7	,000	,600	7	,000
Υπάρχει έλλειψη	Άγαμος	,194	39	,001	,874	39	,000
χρόνου λόγω	Έγγαμος	,231	40	,000	,832	40	,000
φροντίδας μελών της	Σε διάσταση	,327	8	,012	,810	8	,037
οικογένειας	Διαζευγμένος	,263	7	,155	,864	7	,163
Υπάρχει έλλειψη	Άγαμος	,182	39	,002	,855	39	,000
χρόνου λόγω	Έγγαμος	,288	40	,000	,723	40	,000

εργασιακών	Σε διάσταση	,214	8	,200*	,891	8	,239
υποχρεώσεων	Διαζευγμένος	,258	7	,174	,818	7	,062
Υπάρχει έλλειψη	Άγαμος	,195	39	,001	,867	39	,000
χρόνου λόγω άλλων	Έγγαμος	,213	40	,000	,825	40	,000
ασχολιών	Σε διάσταση	,171	8	,200*	,934	8	,557
	Διαζευγμένος	,257	7	,181	,785	7	,029
Το σχολείο λειτουργεί	Άγαμος	,241	39	,000	,840	39	,000
σε ώρες που δεν είμαι	Έγγαμος	,241	40	,000	,882	40	,001
σε θέση να	Σε διάσταση	,300	8	,032	,872	8	,156
παρακολουθήσω	Διαζευγμένος	,214	7	,200*	,960	7	,819
ανελλιπώς τα							
μαθήματά μου							
Υπάρχει δυσκολία	Άγαμος	,309	39	,000	,777	39	,000
παρακολούθησης των	Έγγαμος	,277	40	,000	,801	40	,000
μαθημάτων λόγω της	Σε διάσταση	,297	8	,037	,781	8	,018
έλλειψης των τυπικών	Διαζευγμένος	,264	7	,149	,887	7	,262
μου προσόντων							
Υπάρχει πολύ χαμηλό	Άγαμος	,401	39	,000	,671	39	,000
επίπεδο διδασκαλίας	Έγγαμος	,347	40	,000	,736	40	,000
μαθημάτων	Διαζευγμένος	,255	7	,187	,859	7	,147
Η διάρκεια της	Άγαμος	,253	39	,000	,833	39	,000
φοίτησης είναι μεγάλη	Έγγαμος	,265	40	,000	,835	40	,000
	Σε διάσταση	,325	8	,013	,665	8	,001
	Διαζευγμένος	,267	7	,140	,894	7	,294
Υπάρχουν προβλήματα	Άγαμος	,244	39	,000	,805	39	,000
κτηριολογικής φύσεως	Έγγαμος	,244	40	,000	,837	40	,000
και υποδομών στο	Σε διάσταση	,443	8	,000	,601	8	,000
σχολείο που με	Διαζευγμένος	,237	7	,200*	,896	7	,307
προβληματίζουν							
Υπάρχουν προσωπικά	Άγαμος	,448	39	,000	,540	39	,000
προβλήματα υγείας	Έγγαμος	,482	40	,000	,472	40	,000
που με δυσκολεύουν	Σε διάσταση	,451	8	,000	,607	8	,000
	Διαζευγμένος	,326	7	,024	,844	7	,107
Υπάρχει ζήτημα με την	Άγαμος	,446	39	,000	,588	39	,000
ηλικία μου. Είμαι πολύ	Έγγαμος	,403	40	,000	,657	40	,000
μεγάλος για να μάθω.	Σε διάσταση	,299	8	,034	,815	8	,041
	Διαζευγμένος	,432	7	,000	,643	7	,001
Υπάρχει αντίδραση	Άγαμος	,500	39	,000	,380	39	,000
από μέλη της	Έγγαμος	,458	40	,000	,475	40	,000
οικογένειάς μου	Σε διάσταση	,443	8	,000	,601	8	,000
	Διαζευγμένος	,504	7	,000	,453	7	,000

Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	Άγαμος	,490	39	,000	,431	39	,000
	Έγγαμος	,521	40	,000	,350	40	,000
	Σε διάσταση	,455	8	,000	,566	8	,000
	Διαζευγμένος	,504	7	,000	,453	7	,000
Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου	Άγαμος	,381	39	,000	,677	39	,000
	Έγγαμος	,464	40	,000	,544	40	,000
	Διαζευγμένος	,435	7	,000	,600	7	,000
Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου	Άγαμος	,461	39	,000	,404	39	,000
	Έγγαμος	,536	40	,000	,292	40	,000
	Διαζευγμένος	,504	7	,000	,453	7	,000
Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου	Άγαμος	,494	39	,000	,359	39	,000
	Έγγαμος	,521	40	,000	,350	40	,000
	Διαζευγμένος	,504	7	,000	,453	7	,000
Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου	Άγαμος	,461	39	,000	,404	39	,000
	Έγγαμος	,521	40	,000	,350	40	,000
	Διαζευγμένος	,504	7	,000	,453	7	,000
Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων	Άγαμος	,203	39	,000	,864	39	,000
	Έγγαμος	,194	40	,001	,867	40	,000
	Σε διάσταση	,193	8	,200*	,920	8	,428
	Διαζευγμένος	,304	7	,050	,781	7	,026
Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)	Άγαμος	,201	39	,000	,837	39	,000
	Έγγαμος	,200	40	,000	,851	40	,000
	Σε διάσταση	,220	8	,200*	,917	8	,408
	Διαζευγμένος	,235	7	,200*	,856	7	,139
Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση	Άγαμος	,302	39	,000	,783	39	,000
	Έγγαμος	,344	40	,000	,734	40	,000
	Σε διάσταση	,301	8	,031	,782	8	,018
	Διαζευγμένος	,267	7	,141	,915	7	,429
Τυχαία	Άγαμος	,354	39	,000	,709	39	,000
	Έγγαμος	,381	40	,000	,707	40	,000
	Σε διάσταση	,513	8	,000	,418	8	,000
	Διαζευγμένος	,271	7	,129	,839	7	,098
Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου	Άγαμος	,451	39	,000	,461	39	,000
	Έγγαμος	,535	40	,000	,226	40	,000
	Διαζευγμένος	,435	7	,000	,600	7	,000

Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	Άγαμος	,427	39	,000	,545	39	,000
	Έγγαμος	,532	40	,000	,299	40	,000
	Διαζευγμένος	,435	7	,000	,600	7	,000
Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου	Άγαμος	,453	39	,000	,546	39	,000
	Έγγαμος	,498	40	,000	,441	40	,000
	Διαζευγμένος	,421	7	,000	,646	7	,001
Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου	Άγαμος	,264	39	,000	,818	39	,000
	Έγγαμος	,234	40	,000	,827	40	,000
	Σε διάσταση	,216	8	,200*	,882	8	,197
	Διαζευγμένος	,219	7	,200*	,915	7	,432
Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	Άγαμος	,427	39	,000	,615	39	,000
	Έγγαμος	,376	40	,000	,699	40	,000
	Σε διάσταση	,513	8	,000	,418	8	,000
	Διαζευγμένος	,234	7	,200*	,849	7	,119
Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του	Άγαμος	,398	39	,000	,665	39	,000
	Έγγαμος	,372	40	,000	,702	40	,000
	Σε διάσταση	,293	8	,042	,785	8	,020
	Διαζευγμένος	,162	7	,200*	,883	7	,240
Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	Άγαμος	,498	39	,000	,367	39	,000
	Έγγαμος	,535	40	,000	,226	40	,000
	Σε διάσταση	,430	8	,000	,568	8	,000
	Διαζευγμένος	,255	7	,187	,859	7	,147
Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	Άγαμος	,480	39	,000	,476	39	,000
	Έγγαμος	,385	40	,000	,677	40	,000
	Σε διάσταση	,443	8	,000	,601	8	,000
	Διαζευγμένος	,315	7	,034	,750	7	,013

a. Lilliefors Significance Correction

*. This is a lower bound of the true significance.

b. Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων

is constant when Οικογενειακή κατάσταση = Σε διάσταση. It has been omitted.

c. Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου is constant

when Οικογενειακή κατάσταση = Σε διάσταση. It has been omitted.

d. Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου is constant when Οικογενειακή κατάσταση = Σε

διάσταση. It has been omitted.

e. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου

is constant when Οικογενειακή κατάσταση = Σε διάσταση. It has been omitted.

f. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου

is constant when Οικογενειακή κατάσταση = Σε διάσταση. It has been omitted.

g. Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου is constant when Οικογενειακή κατάσταση = Σε διάσταση. It has

been omitted.

h. Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου is constant when Οικογενειακή κατάσταση = Σε διάσταση. It has

been omitted.

i. Πήρα πληροφόρηση από τα αδέλφια μου is constant when Οικογενειακή κατάσταση = Σε διάσταση. It has

been omitted.

Πίνακας 5-19 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της οικογενειακής κατάστασης

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες	Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή	Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου	Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε
Chi-Square	1,895	,246	13,117	25,699	7,096
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,595	,970	,004	,000	,069

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου	Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια
Chi-Square	3,587	2,844	2,987	2,015	2,986
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,310	,416	,394	,569	,394

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους	Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου
Chi-Square	2,790	2,632	10,069	6,102	6,898
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,425	,452	,018	,107	,075

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
Chi-Square	9,884	7,152	3,209	3,024	6,066
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,020	,067	,360	,388	,108

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου
Chi-Square	,862	14,347	4,495	2,600	1,567
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,835	,002	,213	,458	,667

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων	Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων	Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη	Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν	Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν
Chi-Square	3,302	5,248	3,115	3,447	7,650
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,347	,155	,374	,328	,054

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.	Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου	Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου	Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου
Chi-Square	2,486	1,089	1,626	4,503	3,279
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,478	,780	,654	,212	,351

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου	Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου	Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων	Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)	Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση
Chi-Square	1,660	2,330	10,340	3,564	6,785
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,646	,507	,016	,313	,079

Test Statistics^{a,b}

	Τυχαία	Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου	Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου	Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου
Chi-Square	4,901	7,397	8,180	3,970	4,093
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,179	,060	,042	,265	,252

Test Statistics^{a,b}

	Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματισμό και εκπροσώπους του	Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
Chi-Square	8,513	5,642	16,785	3,637

df	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,037	,130	,001	,303

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: Οικογενειακή κατάσταση

Πίνακας 5-20 Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της οικογενειακής κατάστασης

Μηδενική Υπόθεση	Τεστ	Sig	Απόφαση
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,595	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,970	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή. » ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,004	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,000	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,069	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,310	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου » ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,416	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα	Independent Samples – Mann	0,394	Δέχομαι

που μου αρέσει» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,569	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,394	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα » ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,425	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,452	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,018	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,107	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,075	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,020	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,067	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και	Independent Samples – Mann	0,360	Δέχομαι

Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Ηθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,388	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ηθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,108	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο » ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,835	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,002	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,213	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,458	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,667	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,347	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο	Independent Samples – Mann	0,155	Δέχομαι

διδασκαλίας μαθημάτων σε σχέση με τα τυπικά μου προσόντα. » ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,374	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν » ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,328	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,054	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,478	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου » ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,780	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,654	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,212	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου » ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,351	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,646	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει προβληματική σχέση με	Independent Samples – Mann	0,507	Δέχομαι

εκπαιδευόμενους του σχολείου ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,016	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων) » ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,313	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική » ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,079	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Τυχαία» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,179	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου » ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,060	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,042	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,265	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,252	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,037	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,130	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές	Independent Samples – Mann	0,001	Απορρίπτω

μου» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης» ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση	Independent Samples – Mann Whitney	0,303	Δέχομαι

Πίνακας 5-21 Έλεγχος υποθέσεων Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και της οικογενειακής κατάστασης σε 95% διάστημα εμπιστοσύνης

Tests of Normality ^{b,c,d}							
Οικονομικό εισόδημα		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,310	19	,000	,836	19	,004
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,243	55	,000	,822	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,398	12	,000	,699	12	,001
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,455	8	,000	,566	8	,000
Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,304	19	,000	,755	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,259	55	,000	,788	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,460	12	,000	,552	12	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,325	8	,013	,774	8	,015
Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,234	19	,007	,902	19	,054
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,284	55	,000	,837	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,244	12	,048	,865	12	,057

	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,391	8	,001	,641	8	,000
Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,215	19	,021	,806	19	,001
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,242	55	,000	,760	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,376	12	,000	,633	12	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,260	8	,118	,771	8	,014
Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,305	19	,000	,795	19	,001
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,202	55	,000	,840	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,400	12	,000	,674	12	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,263	8	,109	,897	8	,273
Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,299	19	,000	,855	19	,008
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,189	55	,000	,857	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,234	12	,067	,815	12	,014
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,222	8	,200*	,912	8	,366
Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,250	19	,003	,857	19	,009
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,191	55	,000	,860	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,272	12	,014	,732	12	,002

	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,263	8	,109	,827	8	,056
Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,280	19	,000	,752	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,244	55	,000	,815	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,279	12	,011	,784	12	,006
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,260	8	,118	,771	8	,014
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,372	19	,000	,683	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,313	55	,000	,825	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,304	12	,003	,777	12	,005
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,260	8	,118	,771	8	,014
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,243	19	,004	,854	19	,008
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,188	55	,000	,880	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,191	12	,200*	,872	12	,070
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,374	8	,002	,758	8	,010
Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,453	19	,000	,491	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,341	55	,000	,713	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,344	12	,000	,752	12	,003

	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,281	8	,062	,809	8	,036
Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,239	19	,006	,821	19	,002
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,170	55	,000	,888	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,328	12	,001	,755	12	,003
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,171	8	,200*	,934	8	,557
Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,178	19	,117	,905	19	,059
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,189	55	,000	,888	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,164	12	,200*	,925	12	,333
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,284	8	,057	,906	8	,324
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,184	19	,090	,879	19	,021
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,228	55	,000	,818	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,231	12	,077	,794	12	,008
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,311	8	,022	,775	8	,015
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,281	19	,000	,803	19	,001
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,247	55	,000	,818	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,442	12	,000	,554	12	,000

	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,391	8	,001	,641	8	,000
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,280	19	,000	,777	19	,001
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,267	55	,000	,810	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,272	12	,014	,732	12	,002
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,415	8	,000	,689	8	,002
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,228	19	,010	,813	19	,002
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,244	55	,000	,793	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,224	12	,099	,820	12	,016
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,300	8	,033	,798	8	,027
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,252	19	,002	,819	19	,002
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,267	55	,000	,757	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,315	12	,002	,687	12	,001
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,391	8	,001	,641	8	,000
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,248	19	,003	,836	19	,004
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,254	55	,000	,791	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,356	12	,000	,700	12	,001

	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,300	8	,033	,798	8	,027
Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,350	19	,000	,742	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,318	55	,000	,765	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,293	12	,005	,755	12	,003
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,313	8	,021	,803	8	,031
Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,408	19	,000	,659	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,370	55	,000	,708	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,296	12	,005	,787	12	,007
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,365	8	,002	,724	8	,004
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,293	19	,000	,809	19	,002
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,238	55	,000	,868	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,202	12	,190	,884	12	,100
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,316	8	,018	,772	8	,014
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,156	19	,200*	,878	19	,020
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,257	55	,000	,789	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,334	12	,001	,731	12	,002

	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,250	8	,150	,849	8	,093
Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,255	19	,002	,837	19	,004
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,193	55	,000	,864	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,297	12	,004	,810	12	,012
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,300	8	,033	,798	8	,027
Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,271	19	,001	,805	19	,001
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,237	55	,000	,869	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,193	12	,200*	,934	12	,421
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,331	8	,010	,844	8	,082
Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,307	19	,000	,764	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,321	55	,000	,760	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,232	12	,075	,870	12	,066
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,263	8	,109	,897	8	,273
Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,445	19	,000	,583	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,372	55	,000	,708	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,353	12	,000	,732	12	,002

	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,365	8	,002	,724	8	,004
Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,253	19	,002	,808	19	,002
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,280	55	,000	,818	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,243	12	,048	,832	12	,022
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,305	8	,027	,860	8	,120
Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,336	19	,000	,706	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,224	55	,000	,826	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,241	12	,054	,830	12	,021
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,300	8	,033	,798	8	,027
Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,482	19	,000	,422	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,458	55	,000	,529	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,450	12	,000	,575	12	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,317	8	,018	,810	8	,037
Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,499	19	,000	,452	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,381	55	,000	,694	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,408	12	,000	,640	12	,000

	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,453	8	,000	,601	8	,000
Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,499	19	,000	,452	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,494	55	,000	,350	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,431	12	,000	,564	12	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,421	8	,000	,540	8	,000
Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,499	19	,000	,452	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,488	55	,000	,394	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,530	12	,000	,327	12	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,513	8	,000	,418	8	,000
Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,443	19	,000	,598	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,451	55	,000	,548	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,356	12	,000	,743	12	,002
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,430	8	,000	,568	8	,000
Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,506	19	,000	,322	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,498	55	,000	,296	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,499	12	,000	,465	12	,000

	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,513	8	,000	,418	8	,000
Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,495	19	,000	,460	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,503	55	,000	,320	55	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,513	8	,000	,418	8	,000
Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,505	19	,000	,445	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,484	55	,000	,374	55	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,513	8	,000	,418	8	,000
Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,202	19	,041	,873	19	,017
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,213	55	,000	,871	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,218	12	,119	,861	12	,050
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,297	8	,037	,781	8	,018
Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,259	19	,002	,767	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,209	55	,000	,846	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,191	12	,200*	,872	12	,070
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,205	8	,200*	,931	8	,522
Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,353	19	,000	,722	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,301	55	,000	,784	55	,000

	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,401	12	,000	,662	12	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,210	8	,200*	,958	8	,792
Τυχαία	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,392	19	,000	,708	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,359	55	,000	,732	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,408	12	,000	,667	12	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,378	8	,001	,733	8	,005
Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,506	19	,000	,322	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,507	55	,000	,337	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,530	12	,000	,327	12	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,421	8	,000	,540	8	,000
Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,488	19	,000	,420	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,495	55	,000	,419	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,431	12	,000	,564	12	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,513	8	,000	,418	8	,000
Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,518	19	,000	,365	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,469	55	,000	,505	55	,000

	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,499	12	,000	,465	12	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,513	8	,000	,418	8	,000
Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,263	19	,001	,826	19	,003
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,207	55	,000	,858	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,234	12	,067	,815	12	,014
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,359	8	,003	,698	8	,002
Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,503	19	,000	,459	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,418	55	,000	,638	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,238	12	,059	,829	12	,020
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,203	8	,200*	,887	8	,220
Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,373	19	,000	,688	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,411	55	,000	,658	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,283	12	,009	,787	12	,007
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,241	8	,189	,814	8	,041
Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,499	55	,000	,362	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,499	12	,000	,465	12	,000

	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,365	8	,002	,724	8	,004
Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	Άνετη διαβίωση με αποταμίευση	,461	19	,000	,524	19	,000
	Ίσα-ίσα καλύπτονται οι οικονομικές υποχρεώσεις	,432	55	,000	,598	55	,000
	Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία	,386	12	,000	,665	12	,000
	Χρειάζονται επιπλέον χρήματα για κάλυψη βασικών αναγκών	,280	8	,065	,805	8	,032

a. Lilliefors Significance Correction

*. This is a lower bound of the true significance.

b. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου

is constant when Οικονομικό εισόδημα = Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία. It has been omitted.

c. Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου

is constant when Οικονομικό εισόδημα = Γίνονται περικοπές για να καλυφθούν τα απολύτως αναγκαία. It has been omitted.

d. Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου is constant when Οικονομικό εισόδημα = Άνετη διαβίωση με αποταμίευση. It has been omitted.

Πίνακας 5-22 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και του οικονομικού εισοδήματος

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες	Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή	Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου	Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε
Chi-Square	1,485	,388	4,129	6,635	9,672
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,686	,943	,248	,084	,022

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου	Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου	Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια
Chi-Square	1,713	3,667	,514	3,918	4,420
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,634	,300	,916	,270	,220

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα	Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους	Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου
Chi-Square	3,700	,541	4,525	1,074	7,292
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,296	,910	,210	,783	,063

Test Statistics^{a,b}

	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές	Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
Chi-Square	8,589	4,236	2,546	1,977	2,258
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,035	,237	,467	,577	,521

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων	Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών	Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου
Chi-Square	,925	7,542	10,795	8,704	4,010
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,819	,056	,013	,033	,260

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησ ης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων	Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων	Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη	Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν	Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν
Chi-Square	5,398	1,221	1,368	1,452	5,539
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,145	,748	,713	,693	,136

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω.	Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου	Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον	Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου	Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου
Chi-Square	2,641	2,312	,324	3,513	,484
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,450	,510	,955	,319	,922

Test Statistics^{a,b}

	Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου	Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου	Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων	Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων)	Υπάρχει πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική απόφαση
Chi-Square	1,729	1,768	6,296	10,030	8,060
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,631	,622	,098	,018	,045

Test Statistics^{a,b}

	Τυχαία	Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου	Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου	Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου	Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου
Chi-Square	,218	1,359	,925	1,121	2,752
df	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,975	,715	,819	,772	,431

Test Statistics^{a,b}

	Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα	Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του	Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου	Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
Chi-Square	7,348	4,629	8,228	2,025
df	3	3	3	3
Asymp. Sig.	,062	,201	,042	,567

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: Οικονομικό εισόδημα

Πίνακας 5-23 Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και του οικονομικού εισοδήματος

Μηδενική Υπόθεση	Τεστ	Sig	Απόφαση
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,686	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω νέες γνώσεις και δεξιότητες» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,943	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να κάνω πράξη ότι η εκπαίδευση διαρκεί δια βίου δηλ. σε όλη μας την ζωή. » ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,248	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να δώσω ένα καλό παράδειγμα στα παιδιά μου» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,084	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να σπουδάσω γιατί στο παρελθόν αυτό δεν πραγματοποιήθηκε» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,022	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αξιοποιήσω με δημιουργικότερο τρόπο τον ελεύθερο χρόνο μου» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,636	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ενισχύσω την αυτοπεποίθησή μου » ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,300	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,916	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,270	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,220	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να ξεφύγω από προσωπικά και οικογενειακά ζητήματα »	Independent Samples – Mann Whitney	0,296	Δέχομαι

ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα			
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να κάνω νέες γνωριμίες και πιθανόν φίλους» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,910	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να κατανοώ μέσα από την σχολική εκπαίδευσή μου καλύτερα τα κοινωνικά φαινόμενα» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,210	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αποκτήσω κοινωνικό κύρος-καταξίωση» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,783	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να γίνω αποδοτικότερος στην εργασία μου» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,063	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διατηρήσω τη θέση εργασίας μου» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,035	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να βρω εργασία» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,237	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να διεκδικήσω καλύτερη θέση εργασίας» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,467	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για να αυξήσω τις οικονομικές μου απολαβές» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,577	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Ήθελα να αποκτήσω Απολυτήριο ή και Πτυχίο Λυκείου για την	Independent Samples – Mann Whitney	0,521	Δέχομαι

εισαγωγή μου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα			
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει δυσκολία στην μετακίνηση προς και από το σχολείο » ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,819	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω φροντίδας μελών της οικογένειας» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,056	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω εργασιακών υποχρεώσεων» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,013	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει έλλειψη χρόνου λόγω άλλων ασχολιών» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,033	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Το σχολείο λειτουργεί σε ώρες που δεν είμαι σε θέση να παρακολουθήσω ανελλιπώς τα μαθήματά μου» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,260	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει δυσκολία παρακολούθησης των μαθημάτων λόγω της έλλειψης των τυπικών μου προσόντων» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,145	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πολύ χαμηλό επίπεδο διδασκαλίας μαθημάτων σε σχέση με τα τυπικά μου προσόντα. » ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,748	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Η διάρκεια της φοίτησης είναι μεγάλη» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,713	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προβλήματα κτηριολογικής φύσεως και υποδομών στο σχολείο που με προβληματίζουν » ανάλογα με	Independent Samples – Mann Whitney	0,693	Δέχομαι

το οικονομικό εισόδημα			
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προσωπικά προβλήματα υγείας που με δυσκολεύουν» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,136	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει ζήτημα με την ηλικία μου. Είμαι πολύ μεγάλος για να μάθω. » ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,450	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει αντίδραση από μέλη της οικογένειάς μου » ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,510	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει αντίδραση από το φιλικό μου περιβάλλον» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,955	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα στη σχέση μου με τον εργοδότη ή εργαζόμενους στον χώρο εργασίας μου» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,319	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει πρόβλημα σχέσεων με τη διεύθυνση του σχολείου » ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,922	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευτικούς του σχολείου» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,631	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει προβληματική σχέση με εκπαιδευόμενους του σχολείου ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,622	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν προβλήματα άγχους λόγω εξετάσεων» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,098	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχουν και άλλα προβλήματα άγχους (εκτός των εξετάσεων) » ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,018	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Υπάρχει	Independent	0,045	Απορρίπτω

πρόβλημα όταν πρόκειται να πάρω εκπαιδευτική ή επαγγελματική » ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Samples – Mann Whitney		
Δεν αλλάζει το αν «Τυχαία» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,975	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τον πατέρα μου » ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,715	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τη μητέρα μου» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,819	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τα αδέρφια μου» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα α	Independent Samples – Mann Whitney	0,772	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από φίλους / φίλες μου» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,431	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από εκπαιδευτικούς του Γυμνασίου που φοίτησα» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,062	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και εκπροσώπους του» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,201	Δέχομαι
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από φροντιστές μου» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,042	Απορρίπτω
Δεν αλλάζει το αν «Πήρα πληροφόρηση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης» ανάλογα με το οικονομικό εισόδημα	Independent Samples – Mann Whitney	0,567	Δέχομαι

Πίνακας 5-24 Έλεγχος υποθέσεων Test Mann Whitney μεταξύ των εξαρτημένων μεταβλητών και του οικονομικού εισοδήματος σε 95% διάστημα εμπιστοσύνης

Tests of Normality

Πόσο θα σε επηρεάσει το φύλο στην επιλογή της ειδικότητά σου;		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk
		Statistic	df	Sig.	Statistic
Οικονομικό εισόδημα	καθόλου	,305	64	,000	,819
	λίγο	,391	8	,001	,641
	μέτρια	,447	12	,000	,645
	πολύ	,334	11	,001	,826
	πάρα πολύ	,345	7	,012	,732

Tests of Normality

Πόσο θα σε επηρεάσει το φύλο στην επιλογή της ειδικότητά σου;		Shapiro-Wilk	
		df	Sig.
Οικονομικό εισόδημα	καθόλου	64	,000
	λίγο	8	,000
	μέτρια	12	,000
	πολύ	11	,021
	πάρα πολύ	7	,008

a. Lilliefors Significance Correction

Πίνακας 5-25 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ του Πόσο θα σε επηρεάσει το φύλο στην επιλογή της ειδικότητά σου και του οικονομικού εισοδήματος

Correlations

			Πόσο θα σε επηρεάσει το φύλο στην επιλογή της ειδικότητά σου;	Οικονομικό εισόδημα
Spearman's rho	Πόσο θα σε επηρεάσει το φύλο στην επιλογή της ειδικότητά σου;	Correlation Coefficient	1,000	,138
		Sig. (2-tailed)	.	,166
		N	104	102
Οικονομικό εισόδημα		Correlation Coefficient	,138	1,000
		Sig. (2-tailed)	,166	.
		N	102	104

Πίνακας 5-26 Αποτελέσματα συσχέτισης με τον συντελεστή Spearman μεταξύ του Πόσο θα σε επηρεάσει το φύλο στην επιλογή της ειδικότητά σου και του οικονομικού εισοδήματος

Tests of Normality^{b,c,d}

Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	λίγο	,260	4	.	,827	4	,161
	μέτρια	,255	16	,007	,832	16	,007
	πολύ	,289	50	,000	,769	50	,000
	πάρα πολύ	,311	36	,000	,757	36	,000
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	λίγο	,260	4	.	,827	4	,161
	μέτρια	,389	16	,000	,726	16	,000
	πολύ	,262	50	,000	,806	50	,000
	πάρα πολύ	,279	36	,000	,809	36	,000
Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια	λίγο	,208	4	.	,950	4	,714
	μέτρια	,225	16	,030	,853	16	,015
	πολύ	,208	50	,000	,840	50	,000
	πάρα πολύ	,212	36	,000	,881	36	,001

a. Lilliefors Significance Correction

b. Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει is constant when Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα = καθόλου. It has been omitted.

c. Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει is constant when Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα = καθόλου. It has been omitted.

d. Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια is constant when Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα = καθόλου. It has been omitted.

Πίνακας 5-27 Έλεγχος Κανονικότητας με τα κριτήρια Kolmogorov-Smirnov και Shapiro –Wilk, μεταξύ του «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα σε σχέση» με «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει», «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει» και «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια».

Correlations

			Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια
Spearman's rho	Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα	Correlation Coefficient	1,000	,209*	,174	,215*
		Sig. (2-tailed)	.	,030	,073	,026
		N	107	107	107	107
	Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει	Correlation Coefficient	,209*	1,000	,719**	,084
		Sig. (2-tailed)	,030	.	,000	,387
		N	107	107	107	107
	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει	Correlation Coefficient	,174	,719**	1,000	,221*
		Sig. (2-tailed)	,073	,000	.	,022
		N	107	107	107	107
	Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια	Correlation Coefficient	,215*	,084	,221*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,026	,387	,022	.
		N	107	107	107	107

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Πίνακας 5-28 Αποτελέσματα συσχέτισης με τον συντελεστή Spearman μεταξύ του «Ήθελα να αυξήσω τα τυπικά μου προσόντα σε σχέση» με «Ήθελα να ασχοληθώ με μια ειδικότητα που μου αρέσει», «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα που μου ταιριάζει» και «Ήθελα να ασχοληθώ μια ειδικότητα από περιέργεια».